

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

2022. ÁPRILIS HÓ

VÁTI VÁROSÉPÍTÉSI KFT.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	5
1.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK	6
1.1.1. Közlekedési kapcsolatok	6
1.1.2. Közigazgatás	7
1.1.3. Helyi munkaerő-piaci vonzáskörzetek	8
1.2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL (ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓVAL ÉS A TERÜLETEILEG RELEVÁNS MEGYEI, VALAMINT TÉRSÉGI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKKAL ÉS PROGRAMOKKAL) VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	10
1.2.1. Nemzeti fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	10
1.2.2. Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója	11
1.3. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	18
1.3.1. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve	18
1.3.2. Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Terve	28
1.4. A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	33
1.5. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	44
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai	44
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések	44
1.6. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA	46
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	46
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	47
1.7. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA	49
1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	49
1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	56
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.) ..	57
1.8. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	58
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)	58
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	76
1.9. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	78
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	78
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	80
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	84
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)	85
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	86
1.10. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	89
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	89
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	91
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	91
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai	92
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás	92

1.10.6. Intézményfenntartás	93
1.10.7. Energiagazdálkodás.....	93
1.11. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK, OKOS VÁROS TELEPÜLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	94
Okos város települési szolgáltatások	94
1.12. A TÁJ ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	96
1.12.1. Természeti adottságok.....	96
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet	106
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek	109
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	121
1.13. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	123
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	123
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....	127
1.14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA.....	129
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	129
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	138
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	142
1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése.....	142
1.14.5. Az építmények vizsgálata	142
1.14.6. Az épített környezet értékei	147
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái	158
1.15. KÖZLEKEDÉS	159
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	159
1.15.2 Közúti közlekedés.....	162
1.15.3. Közösségi közlekedés	167
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés.....	172
1.15.5. Parkolás.....	173
1.16. KÖZMŰVESÍTÉS	175
1.16.1. Víziközművek	175
1.16.2. Energia	178
1.16.3. Elektronikus hírközlés.....	186
1.17. KÖRNYEZETVÉDELME (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)	188
1.17.1. Talaj.....	189
1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek	190
1.17.3. Levegőtisztaság és védelme	198
1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés	199
1.17.5. Sugárzás védelem.....	201
1.17.6. Hulladékkezelés.....	202
1.17.7. Vizuális környezetterhelés	205
1.17.8. Árvízvédelem.....	206
1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	208
1.18. KATASZTRÓFAVÉDELME (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)	210
1.18.1. Építésföldtani korlátok	211
1.18.2. Vízháztartási veszélyeztetettség	216
1.18.3. Egyéb	217
1.19. ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY	219
1.20. VÁROSI KLÍMA.....	222
HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	226
2.1. A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE	227
HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	233

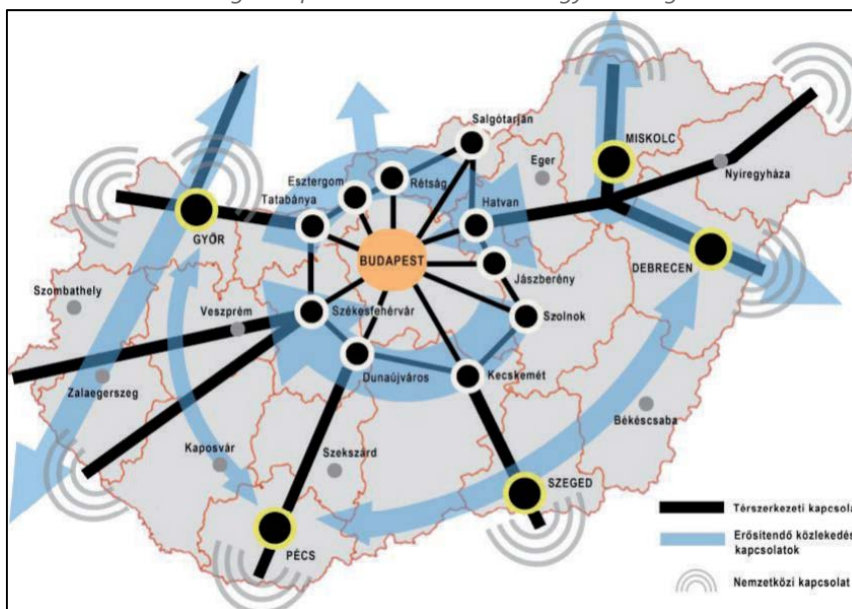
3.1. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS	234
3.1.1. A folyamatok értékelése	234
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	234
3.1.3. A településfejlesztés és - rendezés kapcsolata	236
3.2. PROBLÉMATÉRKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP	237
3.3. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRESZEK	238
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	238
3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	240
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	240
TÉRKÉPMELLÉKLET*	241

HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

Miskolc Megyei Jogú Város az Észak-Magyarországi régióban helyezkedik el, azon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megye középső részén, az Északi-középhegység nagytájunk területén, a Sajó és a Szinva folyók mentén fekszik. A Sajó-folyó völgyi területei által az Alfölddel is kapcsolatban áll. A város Borsod-Abaúj-Zemplén megye és a Miskolci járás székhelye. Lakossága 150.695 fő (KSH, 2021.01.01.), nagyvárosnak minősül. Területe 23.666,33 ha, népsűrűsége pedig 636,74 fő/km². Miskolcot a következő települések határolják: Alsózsolca város, Arnót község, Bükkaranyos község, Bükkszentkereszt község, Felsőzsolca város, Kisgyőr község, Kistokaj község, Mályi község, Mályinka község, Nagyvisnyó község, Nyékládháza város, Parasznya község, Radostyán község, Répáshuta község, Sajóbábony város, Sajókeresztúr község, Sajólászlófalva község, Sajópetri község, Szirmabesenyő nagyközség, Varbó község. [ld. Térképmelléklet: Településhálózat]

Stratégiai kapcsolatok szerkezete Magyarországon

Forrás: OFTK

Miskolc az országos térszerkezetén belül a Budapest-Hatvan-Nyíregyháza-(Ukrajna) közlekedési folyosótól nem sokkal északra található. A város meghatározó térszervező elem, amely vonzáskörzetébe tartozó kisebb településekkel együtt funkcionális várostérséget alkot. A várostérség központja Miskolc.

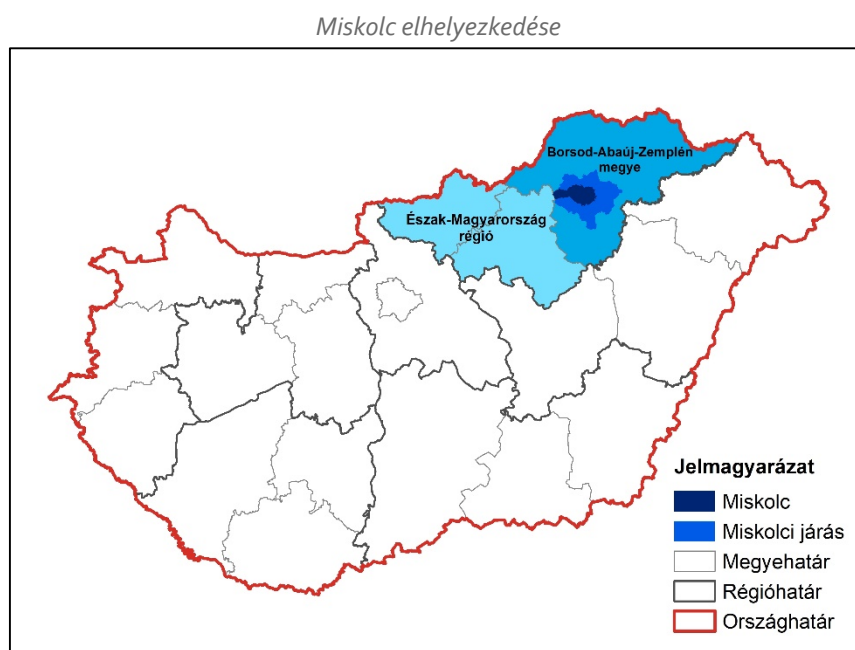
Miskolc országos jelentőséggel bír természeti- és épített környezetének köszönhetően turisztikai, ezenfelül térségi szempontból jelentékeny gazdasági, oktatási és foglalkoztatási, valamint egészségügyi központként jelenik meg a város. A Bánkúton található NATO 3-dimenziós radar kapcsán honvédelem terén is jelentős település.

1.1.1. KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK

Miskolc közigazgatási területét érinti az M30-as autópálya. A város elérhetősége jelenleg a 3. számú Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főútnál, valamint 304. sz. M30-Miskolc déli másodrendű főútnál kialakított csomóponton keresztül biztosított. Az M30-as autópálya folytatása a 306. sz. Miskolc É-i. elkerülő másodrendű főút, amely többek között a volt Miskolci repülőtér és a Mechatronikai park közvetlen eléréséhez járul hozzá. A város belterületi úthálózatának legfontosabb

eleme a településen átvezető 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főút, valamint számos alsóbbrendű út biztosítja a szomszédos településekkel a kapcsolatot és a város úthálózatának a gerincét. Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területét a belterülettől keletre érinti a MÁV 80. sz. Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely-vasútvonal, melyből a város területén ágazik le a 92. sz. Miskolc–Bánréve–Ózd-vasútvonal. A városban kettő vasútállomás (Miskolc-Tiszai és Miskolc-Gömöri) található.

1.1.2. KÖZIGAZGATÁS

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG RÉGIÓ

A régiót Nógrád, Heves és Borsod-Abaúj Zemplén megyék alkotják. Központja Miskolc, a területe 13.428,77 km², lakónépességének száma 2019. december 31-én 1.118.577 fő volt. Településeinek száma 610 db, ebből három megyei jogú város (Salgótarján, Eger, Miskolc). Miskolc az ország negyedik és a régió legnépesebb települése.

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Megyeszékhelye Miskolc. A megye területe 7.247,12 km², mellyel az ország második legnagyobb területű megyéje. Lakónépességének száma 2019. december 31-én 637.064 fő, így 87,9 fő/km²-es népsűrűségével Pest megye után a hetedik legsűrűbben lakott megyéje az országnak.

Településeinek száma 358 db, ebből:

- Megyei jogú város: 1 db (Miskolc)
- Város: 28 db (Abaújszántó, Alsószolca, Borsodnádassd, Cigánd, Edelény, Emőd, Encs, Felsőszolca, Gönc, Kazincbarcika, Mezőcsát, Mezőkeresztes, Mezőkövesd, Nyékládháza, Onga, Ózd, Pálháza, Putnok, Rudabánya, Sajóbábonny, Sajószentpéter, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szendrő, Szerencs, Szikszó, Tiszaújváros, Tokaj)
- Nagyközség: 9 db
- Község: 320 db

Járásainak száma 16 db, Miskolc a megye legnépesebb városa.

MISKOLCI JÁRÁS

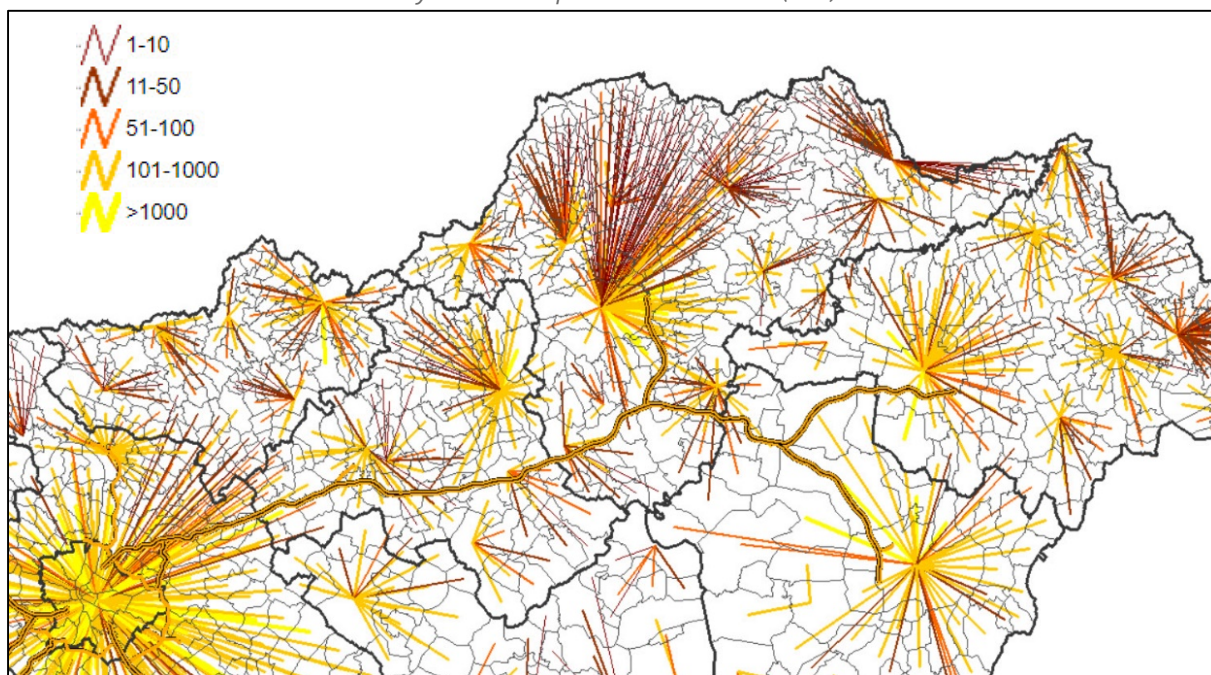
A járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló, 2012. évi XCIII. törvény alapján felálló járások tekintetében Miskolc Megyei Jogú Város a Miskolci járáshoz tartozik, melynek székhelye is egyben.

A járáshoz 39 település tartozik, melyek a következők: Alsózsolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Emőd, Felsőzsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvamos, Sóstófalva, Szirmabesenyő, Újcsanános és Varbó.

A járás területe 972,84 km², lakónépességének száma 2019. december 31-én 231.621 fő volt. A járás népességének kb. 66%-a Miskolcon él, a város pedig a szűkebb térség hagyományos kereskedelmi, gazdasági, kulturális, oktatási, egészségügyi és idegenforgalmi központja.

1.1.3. HELYI MUNKAERŐ-PIACI VONZÁSKÖRZETEK

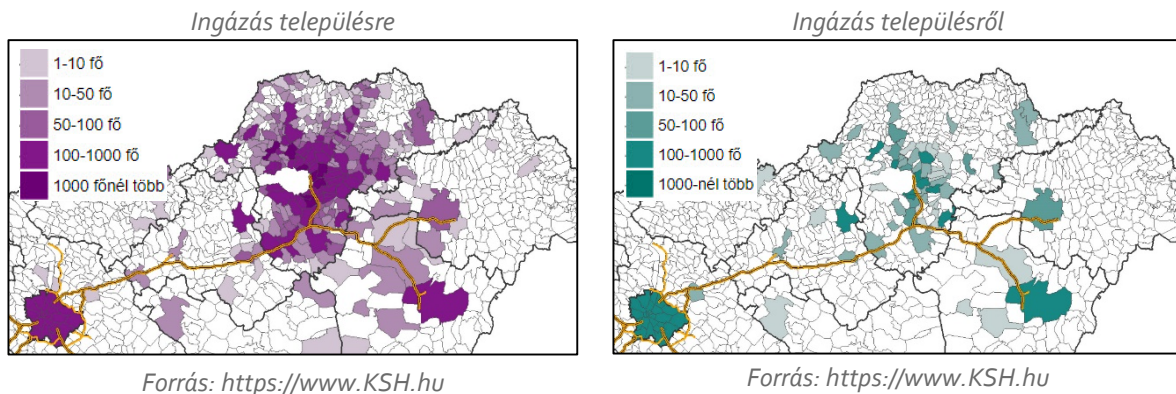
Helyi munkaerő-piaci vonzaskörzetek (LLS)

Forrás: <https://www.KSH.hu>

Miskolc településhálózati szerepét szemlélteti a településre és a településről történő ingázás. A helyi munkaerő-piaci vonzaskörzetek rendszere (Local Labour System – LLS) az országban azokat a településeket, településcsoportokat jelöli ki, amelyekbe rendszeres ingázás történik munkavállalás céljából. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 11 jelentősebb vonzaskörzet alakult ki (Miskolc, Kazincbarcika, Ózd, Sátoraljaújhely, Sárospatak, Mezőkövesd, Tiszaújváros, Encs, Edelény, Szerencs és Tokaj központokkal). A város elhelyezkedéséből és a többi vonzaskörzettel való térbeli kapcsolatából adódóan a megye középső és északi feléből fogad ingázókat, helyi munkaerő-piaci hatása leginkább a várostól keletre elhelyezkedő települések területére terjed ki.

ORSZÁGON BELÜLI INGÁZÁS

Miskolc megyei jogú város településhálózati szerepének egyik vetületét szemlélteti a településre, illetve a településről ingázók száma. Ez alapján látható, hogy Miskolc lakosságának egy része ingázik, melynek elsődleges céltelepülései Debrecen, Budapest, Eger, Tiszaújváros, Kazincbarcika, ugyanakkor említésre méltó céltelepülés még Szikszó, Alsó- és Felsőzsolca, valamint Sajóbábony. A településre történő ingázás kapcsán leginkább Kazincbarcika, Sajószentpéter, Szirmabesenyő, Onga, Alsózsolca, Felsőzsolca, Mályi és Nyékládháza érintett.

VIA CARPATIA KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ EGTG (ETT)

A város az országhatáron átnyúló Via Carpatia Európai Területi Társulás területén helyezkedik el.

Tagok

- Magyarország: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat
- Szlovákia: Kassa Megyei Önkormányzat (Košický samosprávny kraj)

Célja a határon átnyúló, nemzeti és regionális szintű együttműködés megkönnyítése és elősegítése, valamint a két megye közötti gazdasági és szociális kohézió erősítése az alábbi legfontosabb fejlesztési célok mentén:

- Kassa megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye természeti, kulturális és történelmi örökségének bemutatása és megőrzése
- A kis- és középvállalkozók hosszú távú támogatása aktív, határon átnyúló együttműködés révén az érintett terület egyesítése érdekében
- A Kisprojekt Alap irányítása (kisebbségi terjedelmű pályázatok támogatásának eszköze)
- A Via Carpatia korridor TEN-T hálózatba történő bejegyzésére irányuló kezdeményezések
- Tanácsadói és konzultációs tevékenységek régiófejlesztés terén

Forrás: <https://egtc.kormany.hu/kulfoldi-egtc-magyar-resztvevokkel>; Alapvető információk | viacarpatia.eu;
<https://egtc.kormany.hu/terkepek>

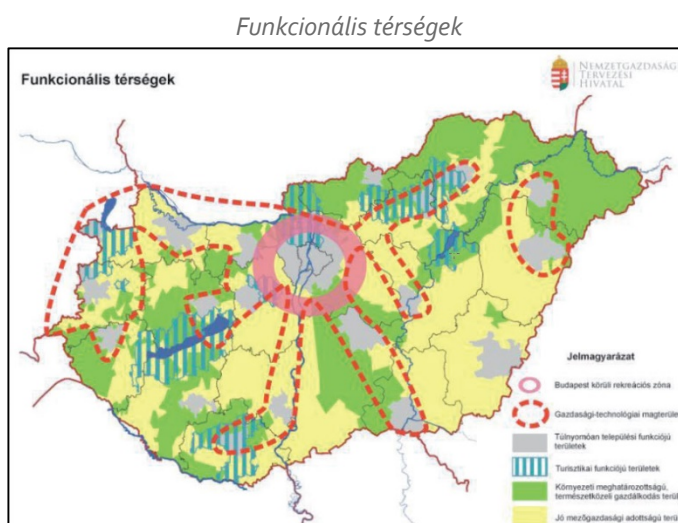
1.2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL (ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓVAL ÉS A TERÜLETILEG RELEVÁNS MEGYEI, VALAMINT TÉRSÉGI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKKAL ÉS PROGRAMOKKAL) VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.2.1. NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 – ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával elfogadta a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és területfejlesztési Konceptióról szóló határozatot. A Konceptió jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg, valamint kijelöli a 2014-2020-as fejlesztési időszak nemzeti és szakpolitikai súlypontjait. A OFTK felülvizsgálata jelenleg folyik.

A Konceptió 15. ábrája: Demográfiai prognózis (2010-2021) becslései alapján Miskolc Megyei Jogú Város területén 5,01 és 10% közötti népesség csökkenést jósolt a 2010-es bázisévhez képest.

A térszerkezeti jövőkép fejezetben szereplő 34. ábra: Funkcionális térségek szerint Miskolc és környéke gazdasági–technológiai magterületbe sorolt, túlnyomóan települési funkciójú terület, melyet turisztikai funkciójú területek és környezeti meghatározottságú, természetközeli gazdálkodás területek szegélyeznek.

A 3.1.4.6. Nemzeti és perspektivikusan nemzetközi jelentőségű nagyvárosi térségek fejezetben szereplő, 39. ábra: Városhálózat szerint Miskolc a 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrű városai között van számontartva, valamint része a Kazincbarcikával és Ózddal alkotott agglomerálódó térségnek is.

A koncepció megfogalmaz megyei fejlesztési irányokat Borsod-Abaúj-Zemplén megyére, így Miskolcra vonatkoztathatóan is:

- A minőségi munkaerő foglalkoztatásának növelése érdekében a gazdasági potenciál bővítése, magas hozzáadott értékű termelő tevékenységek letelepítése. Az információs technológia fejlesztése. Speciális gazdasági övezetek kialakítása.
- A foglalkoztatás növelése, a meglévő kkv-k megerősítésével, új vállalkozások indításának és letelepedésének ösztönzése.
- A képzetlen munkaerő foglalkoztatása korszerű, környezetbarát bányászati, energetikai technológiákkal, amelyek illeszkednek a fenntartható erőforrásgazdálkodáshoz.
- A lakosság egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése és az esélyegyenlőség megteremtésének fejlesztése.
- A minőségi alapoktatás és a vállalati igényekre rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési tevékenységek továbbfejlesztése.
- A gazdasági- és társadalmi igényekhez illeszkedő, magas színvonalú oktatási és K+F+I tevékenységek megteremtése a Miskolci Egyetemen.

- Miskolc fejlesztése, különösen a tudásigényes, magas hozzáadott értéket képviselő tevékenységek telepítése (infokommunikáció, járműipar, mechatronika), a táji környezeti szempontok figyelembevételével.
- Az elővárosi kötőtpályás közösségi közlekedés fejlesztése Miskolcon.
- Turisztikai fejlesztés (világörökség, bor-, kulturális-, gyógy- és termálturizmus).
- A megújuló energiaforrások hasznosítása a decentralizált energiatermelő, tároló, elosztó és integráló rendszerek létrehozásával.
- A karsztvízkészlet, mint fontos ivóvízforrás védelme a környezetminőség javításával.
- Az egészségügy/népegészségügy releváns elemeinek komplex fejlesztése.
- Szlovák-magyar gazdasági együttműködés és az infrastruktúra fejlesztése.

1.2.2. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Borsod-Abaúj-Zemplén megye Területfejlesztési Konceptiója 2014-2020

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Közgyűlése 58/2013. (XII. 12.) számú határozatával fogadta el a „Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója” című dokumentumot.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye kitűzött átfogó célja, hogy ipari hagyományaira, potenciális munkaerő-kínálatára, kiváló természeti adottságaira és erőforrásaira fenntartható módon építve, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyeit kihasználva a megye versenyképessége 2020-ig a megyék átlaga feletti mértékben erősödjön.

A fent említett pilléreket kibontva a fejlesztési koncepció által élénk tárt jövőkép legfontosabb aspektusait így foglalhatjuk össze:

- A megyében a lakónépesség csökkenése megáll 2030-ra. A lakónépesség csökkenése a születések számának közel stagnálása, az országos átlagot elérő magasabb élettartam és az elvándorlás mértékének megállása mellett, valamint egészségesebb környezeti feltételek kialakítása valósul meg.
- Az ország gazdaságának bővülésével összhangban a gazdaságilag aktív lakosság száma növekszik, miközben bővül a foglalkoztatottság szintje és a munkanélküliség tartósan 10% alá süllyed. A foglalkoztatást segíti az alapfokú iskolai végzettség megszerzésének ösztönzése, illetve a jól működő és a helyi gazdaság igényeihez illeszkedő szak-, felnőtt- és felsőfokú képzési rendszer működése, valamint az élethosszig tartó tanulást támogató nem formális képzéseket biztosító intézmények.
- A gazdaság fejlődésében, így a hozzáadott érték előállítására és a foglalkoztatás szempontjából meghatározóak a megyére jellemző tradicionális iparágak helyi gazdaságba beágyazódott hazai és külföldi tulajdonú vállalatai, valamint a vegyipar, gépgyártás, energiaipar és az infokommunikációs szolgáltatásokon alapuló tevékenységek. A fejlődés meghatározó sikertényezői: a foglalkoztatási központok jó elérhetősége, a jól képzett és hatékonyan dolgozó munkaerő, illetve a helyi kutatás-fejlesztési központokkal való együttműködések. Az országos átlagot meghaladó mértékben növekszik a megyében a feldolgozóipari és a szolgáltató ágazatok vállalatainak hozzáadott értéke, elsődlegesen a foglalkoztatási központokban - ezek közül is kiemelten Miskolcon - beruházó vállalatok teljesítményének köszönhetően. Miskolc európai munkamegosztásba bekapcsolódott egyetemével és kutatóintézeteivel regionális hatású elismert gépipari, mechatronikai és nanotechnológiai innovációs központ. A foglalkoztatás és az aktív lakosság számának bővülésével párhuzamosan egyre nagyobb igény jelentkezik a helyi kkv szektor által nyújtott szolgáltatások és előállított termékek vásárlására.
- A megye természeti erőforrásainak - 2010-hez képest - magasabb szintű hasznosítása valósul meg és ez fenntartható módon történik. Bővül az külpiaci értékesítés és a helyi piacra előállított, főként mezőgazdasági alap és feldolgozott termékek köre, melynek részese a közösségi alapú foglalkoztatás is.

- A megye energia-felhasználásának több mint fele megújuló energiaforrások (elsősorban biomassza, ez kiegészítve nap, szél, geotermia és egyéb korszerű technikák) hasznosításával és a szénbányászaton alapuló saját energia-előállítás révén egyre hatékonyabban valósul meg.
- A megyében meghatározó foglalkoztatási körzetek alakulnak ki, melyek között kiegyensúlyozott együttműködés valósul meg: 1) Borsodi ipari tengely: Miskolc Tiszaújváros Kazincbarcika – Őzd foglalkoztatási központokkal (...). A foglalkoztatási körzeteket jó minőségű, karbantartott vasúti, illetve közúti közlekedési hálózat, alágazatok között racionálisan megosztott és a foglalkoztatáshoz, az oktatási intézményekbe, közintézményekbe való eljutáshoz illeszkedő jól szervezett közösségi közlekedés jellemezi.
- A megye vonzó befektetési helyszín, elsődlegesen a feldolgozóipari befektetők számára. Az egyedi természeti és kulturális értékek, intézmények növekvő számú igényes látogatót vonzanak. A megye települései biztonságos lakó- és vállalkozási környezetet kínálnak. A társadalom megújulásával, a környezeti minőség javulásával és a gazdaság fejlődésével párhuzamosan a települések szolgáltatásai bővülnek, a településkép egyre rendezettebbé és vonzóbbá válik. Ezen tényezők és a szakszerű marketingtevékenységek eredményeként Borsod-Abaúj-Zemplén megye elmaradottságát és a nehézipari-bányászati örökség kedvezőtlen hatásait magán viselő képét egy dinamikusan fejlődő, jövőorientált ipari térség képe foglalja el a köztudatban.

Átfogó célok 2020-ig:

- Foglalkoztatás bővítése
- A munkanélküliségi ráta a megyében 13% alatt legyen 2020-ra.
- A gazdaság teljesítőképességének javítása
- Az egy főre jutó bruttó hozzáadott érték 2020-ra legalább az országos átlag 75%-át érje el. (2010-ben az országos átlag 61%-a). A cél, hogy az egy főre jutó SZJA alapján a megye és az ország közötti különbsége megszűnjön 2020-ra (2010-ben az országos átlag 90%-a.)
- Társadalom alkalmazkodó képességének javítása
- Cél: az ezer foglalkoztatottra vetített szociális segélyezettek számának megfelezése az országos átlaghoz viszonyítva. Csökkenjen a szegénységben és társadalmi kirekesztődésben élők aránya, különös tekintettel a roma népességre.
- Térségi együttműködések ösztönzése
- Fenntartható és integrált módon kerüljenek megőrzésre, védelemre és hasznosításra a gazdag természeti és épített környezet, valamint a kulturális örökség elemei és gyűjteményei, kiemelten az energiatermelés, a turizmus, valamint a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén, továbbá valósuljon meg a vidéki térségek ökológiai-társadalmi-gazdasági funkciójának fenntartása.
- Természeti és kulturális erőforrások hatékonyabb, fenntartható hasznosítása
- A gazdasági fejlődés és a társadalmi megújulás a térségközpontokon kívül elérje a kisebb, a főbb közlekedési tengelyektől távolabbi perifériákat, illetve az egyes közszolgáltatások ellátásában erősödjön a területi szereplők és szervezetek közti együttműködés.

Stratégiai célok rendszere 2014-2020

A területi célok közül a Miskolcot érintőket ismertetjük.

- 1. Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése
 - ❖ **Technológiai park, high-tech zóna létrehozása**

A gazdasági- és társadalmi igényekhez illeszkedő, magas színvonalú oktatási és K+F+I tevékenységek megteremtése a Miskolci Egyetemen, építve a 2005-ben alapított Tudásintenzív Mechatronikai és Logisztikai Rendszerek Regionális Egyetemi Tudásközpontjára, valamint az alkalmazott anyagtudományi és nanotechnológiai, földtudományi, illetve fenntartható természeti és humán erőforrás gazdálkodási területek ... kutatási programjaira.
 - ❖ **Térség-, illetve ágazat-specifikus fejlesztések**

Borsodi tengely térsége: Mezőkövesd-Tiszaújváros-Miskolc-Kazincbarcika-Ózd térsége. Miskolc (Tiszaújváros és Kazincbarcika) térsége, ahol meghatározó a gépgyártás és a vegyipar, illetve jelen vannak informatikai és szolgáltató vállalkozások. Ezen tényezőkre alapozva ösztönözni kell a magas hozzáadott értéken alapuló, innováció-orientált termelést, illetve a szolgáltatásnyújtást és a kapcsolódó magas színvonalú szak- és felsőoktatási képzés működését. A települések között jól működő közösségi közlekedési rendszer kialakítása, amely biztosítja a munkába való eljutást és a vállalkozások közti kapcsolatot.
 - ❖ **Logisztikai bázis fejlesztése**

Logisztikai beruházások az alábbi települések körzetében preferáltak: Mezőkövesd, Miskolc, Tiszaújváros, Sátoraljaújhely, Tornyosnémeti.
 - ❖ **Gazdaságfejlesztés finanszírozási rendszerének megújítása**

A kiemelt ágazati fejlesztéseket azon térségekben javasolt támogatni, ahol annak hagyománya van, azaz az adott ágazat meghatározó a foglalkoztatásban, a hozzá adott érték előállításban (pl. iparűzési adó), export árbevételben. Ezen térségek jellemzően a megye ipari tengelyeiben és az iparosodottabb városokban – városi körzetekben vannak.
 - ❖ **Gazdaságfejlesztést ösztönző intézményrendszer kialakítása**

A vállalkozások igényeit hatékonyan kiszolgáló, gazdaságfejlesztést támogató megyei intézmény-hálózat stabil működtetése (telephelyek korszerűsítése, bővítése és szolgáltatások fejlesztése) a megye jelentősebb munkaerő-piaci központjaiban (Miskolc, Tiszaújváros, Ózd, Kazincbarcika, Szerencs, Mezőkövesd, Encs, Sátoraljaújhely-Sárospatak), melyek térségi szinten látják el feladataikat. Kezdő vállalkozások létesítéséhez és az innováció ösztönzéséhez szükséges telephelyi feltételek megteremtése a meglévő épületállomány hasznosításával, így Üzleti Szolgáltató és Innovációs Központok létesítése a jelentősebb munkaerő-piaci központokban (Miskolc, Tiszaújváros, Ózd, Kazincbarcika, Mezőkövesd, Szerencs, Encs, Sátoraljaújhely-Sárospatak).
- 2. A helyi társadalom munkaerőpiaci igényekhez történő alkalmazkodóképességének javítása
 - ❖ **Gazdaság igényeire, piaci kihívásokra rugalmasan reagáló képzési, szakképzési rendszer működtetése**

A képzési rendszer fejlesztésénél törekedni kell arra, hogy rugalmas, a vállalati igényekre gyorsan reagáló, gyakorlatorientált és a műszaki fejlődést, technológiai haladást követő szakképzési rendszer működjön a megyében. A szakképzési rendszerben alapos gyakorlati ismereteket kell nyújtani, mert a mai vállalati igények sok esetben nem egy, hanem két, vagy több szakma egyidejű alkalmazását is megkövetelik a munkavállalóktól. Emellett, a szakképzésben a duális képzés előnyeit kihasználva biztosítani kell.

❖ **Leszakadó csoportok felzárkóztatása**

A leszakadó csoportok felzárkóztatásának és társadalmi mobilitásának elősegítése, az egyéni esélyek egyenlőségének biztosítása a speciális célcsoportok (pl. a periférián élők, idősek, fiatalok, mélyszegénységben élők, romák, stb.) igényeit, lehetőségeit és motiváltságát szem előtt tartó közösségi foglalkoztatási programokkal (pl. közösségi alapú szociális vállalkozások, szociális szövetkezetek működtetésével), melyet támogat a piaci alapú foglalkoztatást ösztönző állami-önkormányzati segélyezési rendszer is. A foglalkoztatási programoknak egyszerre kell elősegíteniük a képzettség, a foglalkoztathatóság javítását és a szociális, mentális problémák kezelését.

❖ **Egészségi állapot javítást szolgáló programok és intézményrendszeri fejlesztések**

Az egészségügyi fejlesztések komplex megközelítése szükséges, ösztönözni kell az egészségüghöz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztését, termékek előállítását. Fontos feladat az egészségmegőrzés érdekében is a mozgás és szabadidő infrastruktúrájának helyet adó szabadterei és fedett terek korszerűsítése, fenntartása, illetve a szolgáltatási kínálat bővítése.

❖ **Szociális ellátási kapacitás bővítése és újszerű megoldások alkalmazása**

Innovatív megoldások, akciók alkalmazása a helyi társadalom megújulásának, fejlődésének szolgálatában („társadalmi innováció”), illetve a helyi kötődés, lokálpatriotizmus erősítése. A társadalmi akciók során folytatni kell azon modelleket, melyek a településszerkezethez, illetve a civilek bevonásához kapcsolódnak.

- 3. A munkaerőpiaci központok elérhetőségének javítása

❖ **Miskolc vasúti elérhetőségének javítása**

A Budapest – Miskolc - Nyíregyháza fővonal korszerűsítésével, hogy a menetidő Budapest irányába, illetve a szomszédos nagyvárosok (pl. Nyíregyháza, Debrecen) felé minimálisra csökkenjen.

❖ **A megyén belüli, elővárosi jellegű (tram-train) közösségi közlekedés fejlesztése**

A Tiszaújváros – Miskolc – Sajószentpéter – Kazincbarcika-Ózd tengelyen és Szikszó-Encs, valamint Szerencs irányába, elsősorban a meglevő vasúti infrastruktúra korszerűsítésével, bővítésével, a Miskolc központú sugaras vasúthálózat adta feltárási lehetőségek kihasználásával. Az elővárosi közlekedési rendszer fejlesztésével párhuzamos Miskolcon belül az észak-déli vonalas közösségi közlekedés fejlesztése, illetve az Egyetemváros és Diósgyőr felé vezető iparvágányon a személyközlekedés elindítása (tram-train). A közösségi közlekedési rendszer fejlesztése részeként kiemelt feladat Miskolcon a Búza tér tehermentesítése, és a helyi és helyközi autóbusz-állomások forgalmi feladatainak részleges áthelyezése Kandó térre intermodális központ kiépítése céljából, illetve ezzel párhuzamosan a tér átalakítása egy élhetőbb belváros megteremtése érdekében.

- ❖ **Rugalmasan működő integrált (helyközi és helyi) közösségi közlekedési megoldások alkalmazása**

A kistelepülések és a munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása érdekében. A közösségi közlekedési rendszer fejlesztésénél a környezetkímélő megoldások, az akadálymentesítés, az utasbarát-szolgáltatások, valamint a forgalomirányítási rendszerek fejlesztésére és a közforgalmú autóbusz-közlekedés előnyben részesítését segítő forgalomtechnikai eszközök biztosítására különös figyelmet kell fordítani.
- ❖ **Miskolc keleti kapujában a közlekedési folyosó áteresztő képességének javítása**

A város határától a belvárosig, buszsáv, valamint a kerékpáros közlekedés feltételeinek kialakításával, a Sajó-híd és a Gömői felüljáró átépítésével, bővítésével, illetve a vasút feletti Martinkertvárost és a belvárost összekötő Y-híd átépítése és a belvároson áthaladó közúti forgalom tehermentesítése új tehermentesítő utak megépítésével.
- 4. Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása
- ❖ **A bor-, kulturális-, egészség- (gyógy-) és termál-, valamint az aktív turizmus összehangolt, egyedi értékeken alapuló kínálatának a fejlesztése**

Elsősorban a turisztikailag frekvenciált térségekben. Miskolc a történelmi belvárosával, a Diósgyőri vár környezetével és Lillafüred térségével, valamint a Bükk hegység területével, gyógynövényekkel.
- ❖ **A turisztikai szempontból jelentősebb gyógy- és termálfürdők**

Ezek tekintetében az egészségturisztikai szolgáltatások, illetve egyedi arculattal a szolgáltatási színvonal bővítése és minőségének javításához kapcsolódó beruházások megvalósítása: Miskolc – kiemelten építve a tapolcai barlangfürdő egyedi adottságaira, illetve a termálfürdő újjáépítése.
- ❖ **A zöldség-, gyümölcsstermesztést szolgáló hőenergia hasznosításának a támogatása**

Pl. termálfürdők térségében: Miskolc-Tapolca stb.
- ❖ **A szőlőtermesztés és borkészítés**

Az ágazat különleges területe a Tokaji és Bükkaljai borvidék, mely területek kedvező termőhelyi adottságait meg kell őrizni és törekedni kell a talaj- és levegőszennyezés csökkentésére, valamint a minél teljesebb termőterület-kihasználás érdekében támogatni szükséges a legértékesebb területek be-, illetve visszatelepítését, szükség szerint a Natura 2000-es előírásokkal összhangban.
- ❖ **Bányászat és nehézipar fejlesztése 21. századi technológiákkal**

A regionális szinten egyeztetett szén és energia stratégiába illeszkedő komplex gazdaságfejlesztési rendszer felépítésének támogatása.
- 5. Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának, valamint az energiahatékonyságnak az ösztönzése
- ❖ **Természeti és kulturális örökségértékek turisztikai célú fenntartható hasznosítása.**
- ❖ **Zöldség- és gyümölcsstermesztés, állattenyésztés, valamint a helyi, tájjellegű élelmiszeripari termékek kisipari előállítása.**
- ❖ **Felszín alatt található nyersanyagok energetikai célú hasznosítása.**

- 6. Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása
 - ❖ **A megyében keletkezett, elsősorban ipari hulladék újrahasznosítási arányának növelése**

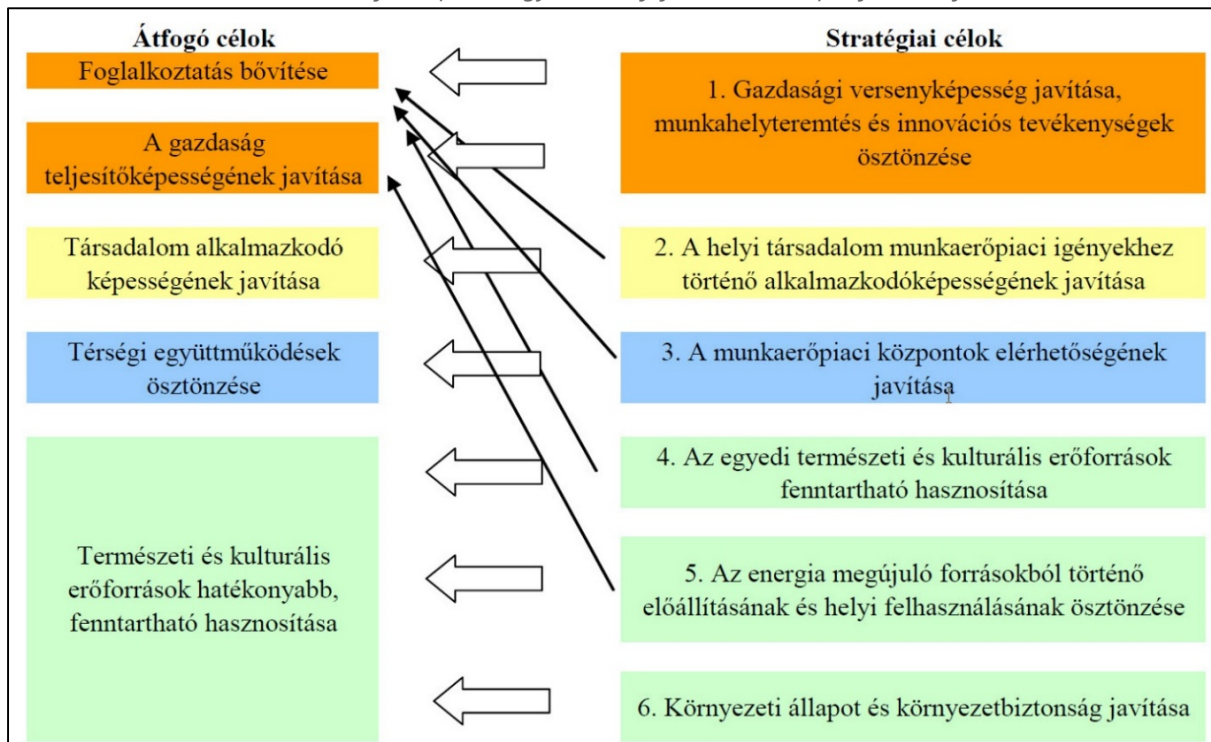
Ennek érdekében az érintett szereplők együttműködésével a hulladék-hasznosítási és az ipari ökoszisztéma rendszerek (pl. szelektív gyűjtés) fejlesztése.
 - ❖ **Ár- és belvízvédelmi beavatkozások megvalósítása**

A megyén átfolyó jelentősebb folyók mentén (Tisza, Hernád, Sajó, Takta, Bodrog), valamint a hegyvidéki vízfolyásoknál ár- és belvízvédelmi beavatkozások megvalósítása együttműködve a szomszédos térségek hatóságaival.

 - A veszélyeztetett településrészekben történő építkezések erőteljes korlátozása.
 - Árvízvédelmi rendszerek további megerősítése, illetve hiányzó szakaszokon a kiépítése (pl. Kis-Sajó teljes arnóti szakaszán a Felsőzsolcai gát folytatása).
 - Belterületi csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítése.
 - ❖ **Szén-dioxid kibocsátás csökkentése**

Miskolcon és a nagyobb városokban a szén-dioxid kibocsátás csökkentése és a biztonságos közlekedés érdekében a kerékpáros közlekedés-rendszerek további fejlesztése.
 - ❖ **Tájrehabilitáció, természetvédelem és a szennyezett területek kármentesítése a megye iparosodott vidékein.**
 - A szennyezett területek kármentesítése elsősorban Miskolc ipari telepein stb.
 - Illegális hulladéklerakók teljes körű felszámolása, kialakulásuk megakadályozása közösségi összefogással.
 - táj-rehabilitációt igénylő területek a bányászat és az ipar által létrehozott tájsebek, roncsolt területek, amelyek országos jelentőségű összefüggő övezete Miskolc - Kazincbarcika – Edelény - Rudabánya térségében stb. található.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Koncepciójának céljai

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Koncepció, 2013

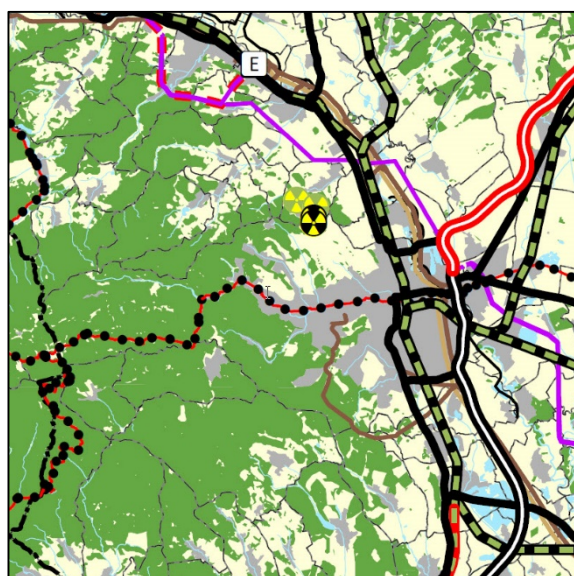
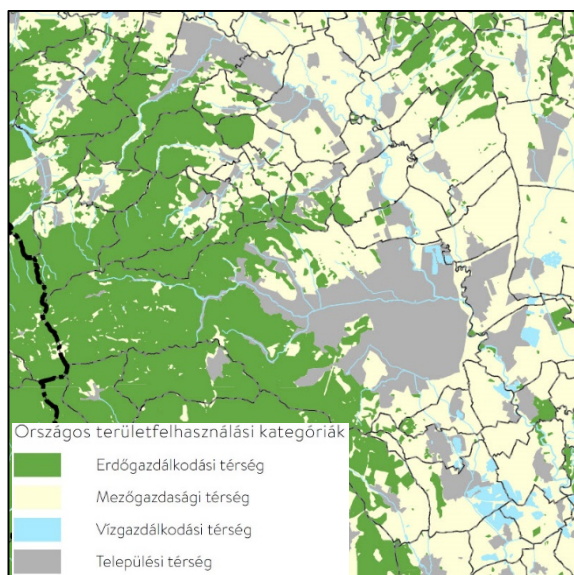
Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Koncepciójának felülvizsgálata elindult. A felülvizsgálat célja a hazai és uniós források felhasználásának megalapozása, melyhez új területfejlesztési program és új integrált területi program kerül kidolgozásra.

1.3. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1. MAGYARORSZÁG ÉS EGYES KIEMELT TÉRSÉGEINEK TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

Az alábbiakban *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről* szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.), valamint *a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról* szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet) Miskolc város közigazgatási területét érintő megállapításait és lehatárolásait ismertetjük.

AZ ORSZÁG SZERKEZETI TERVE

Forrás: Trtv. 2018.

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Gyorsforgalmi út (tervezett)
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
- Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér (meglévő)
- Országos kerékpárútvonal (tervezett)
- Országos kikötő (meglévő)
- Határkikötő (meglévő)

Energetikai hálózatok és egyedi építmények

- Atomerőmű (meglévő)
- Atomerőmű (tervezett)
- Egyéb országos erőmű (meglévő)
- Egyéb országos erőmű (tervezett)

- 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- Földgázszállító vezeték (meglévő)
- Földgázszállító vezeték (tervezett)
- Kőolajszállító vezeték (meglévő)
- Termékvezeték (meglévő)

Vízi létesítmények

- VTT-tározó (meglévő)
- VTT-tározó (tervezett)
- Országos vízkár-elhárítási célú tározó (meglévő)
- Kiemelt jelentőségű vízi építmény (meglévő)
- Országos jelentőségű csatorna (meglévő)
- Országos jelentőségű csatorna (tervezett)
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (meglévő)

Hulladékgazdálkodási létesítmények

- Veszélyeshulladék-lerakó (meglévő)
- Veszélyeshulladék-égető (meglévő)
- Radioaktív hulladék-tároló (meglévő)

Miskolc területét a települési térség mellett erdőgazdálkodási térség, mezőgazdasági térség, valamint vízgazdálkodási térség érinti.

A város közigazgatási területét az alábbi országos jelentőségű nyomvonalak érintik:

- M30-as Mezőcsát-(M3) - Miskolc autópálya
- 3. sz. Budapest - Hatvan - Gyöngyös - Füzesabony - Mezőkövesd - Miskolc - Szikszó - Encs - Tornyosnémeti - (Szlovákia) elsőrendű főút
- 26. sz. Miskolc (3. sz. főút) - Sajószentpéter - Kazincbarcika térsége - Bánréve - (Szlovákia) másodrendű főút
- 304. sz. Miskolc (M30) - Miskolc (3. sz. főút) másodrendű főút
- 306. sz. Miskolc (M30) - Szirmabesenyő (26. sz. főút) másodrendű főút
- 80. sz. Budapest [VIII. kerület, Keleti pu.] - Hatvan - Miskolc - Mezőzombor - Sátoraljaújhely - (Szlovákia) országos törzshálózati vasúti pálya
- 92. sz. Miskolc (Tiszai) - Bánréve - (Szlovákia) országos törzshálózati vasúti pálya
- Gönc - Boldogkőváralja - Miskolc - Felsőtárkány – Eger országos kerékpárútvonal
- 106. sz. Nagyhegyes - Balmazújváros - Folyás [Bödönhat] - Nemesbikk - Sajószöged – Miskolc földgázszállító vezeték
- 200. sz. Nemesbikk – Miskolc földgázszállító vezeték
- 201. sz. Miskolc - Sajószentpéter – Berente földgázszállító vezeték
- 202. sz. Miskolc - Sajószentpéter - Kazincbarcika - Vadna – Ózd földgázszállító vezeték
- 203. sz. Miskolc - Sajószentpéter – Berente földgázszállító vezeték
- 207. sz. Miskolc földgázszállító vezeték
- 208. sz. Miskolc - Nyékládháza - Miskolc [Vargahegy] földgázszállító vezeték

ORSZÁGOS ÖVEZETEK

Jogszábeli követelmény:

„19. § (1) Az országos övezetek a következők:

1. ökológiai hálózat magterületének övezete,
2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete,
3. ökológiai hálózat puffterületének övezete,
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete,
5. jó termőhelyi adottságú szántók övezete,
6. erdők övezete,
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete,
8. tájképvédelmi terület övezete,
9. világörökségi és világörökségi várományos területek övezete,
10. vízminőség-védelmi terület övezete,
11. nagyvízi meder övezete,
12. VTT-tárolók övezete,
13. honvédelmi és katonai célú terület övezete.”

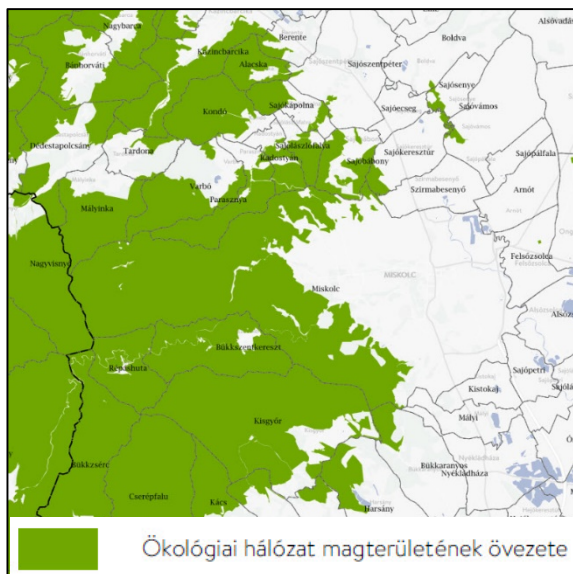
„22. § A kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési eszközök készítése során a térségi övezetek által érintett területeket az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szerint, az abban meghatározott államigazgatási **szervek előzetes adatszolgáltatását mérlegelve kell lehatárolni**. A mérlegelésnél az e törvényben és a megyei területrendezési tervben meghatározott szerkezeti terv szerinti **települési térséget kell elsősorban figyelembe venni**.

23. § (2) A településrendezési eszközök készítésénél a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv térségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek csak – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott – illetékes **államigazgatási szervek egyetértése esetén változtathatók meg**, kivéve a 22. § szerinti esetet. Ha az illetékes államigazgatási szervnek a térségi övezet lehatárolására vonatkozó adatszolgáltatása eltér az OTv-ben, a területrendezésért felelős miniszter 19. § (4) bekezdése szerinti rendeletében, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben meghatározott övezeti lehatárolástól, a településrendezési eszköz készítése során a települési önkormányzat számára kedvezőbb lehatárolás szerepeltethető, kivéve, ha az jogszabályba ütközik.”

Forrás: Trtv.

Az alábbiakban a Miskolcot érintő országos övezetek kerülnek bemutatásra.

Ökológiai hálózat magterületének övezete

A tervlap szerint Miskolc Megyei Jogú Város területét az ökológiai hálózat magterületének övezete érinti.

Forrás: Trtv.

Jogszabályi követelmény:

„25.§ (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében – kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, vagy a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg – csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében **új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:**

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

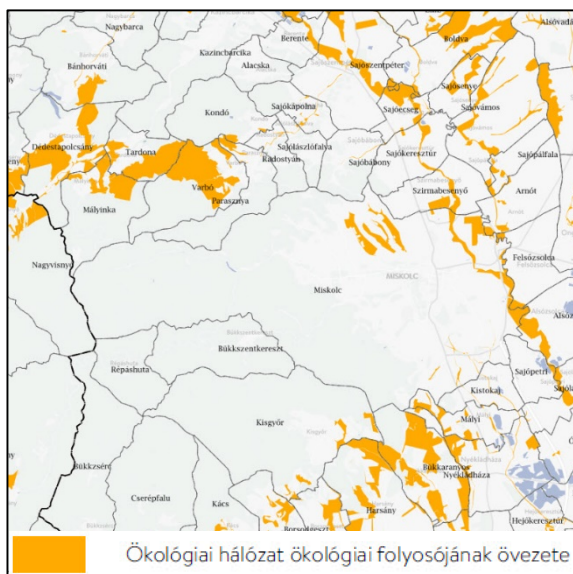
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott **területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki**. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhető ki és helyezhető el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.”

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

A tervlap szerint Miskolc Megyei Jogú Város területét az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete érinti.

Forrás: Trtv.

Jogszabályi követelmény:

„26.§ (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében **új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki**, kivéve, ha

a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körüljárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

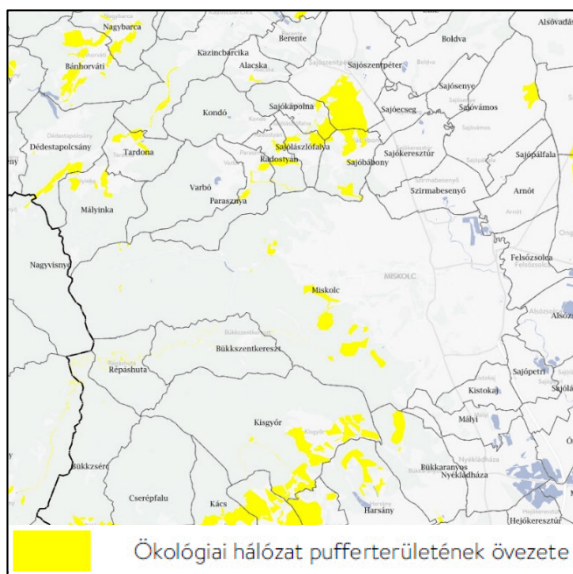
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében az erőművek közül **csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.**”

Ökológiai hálózat puffterületének övezete

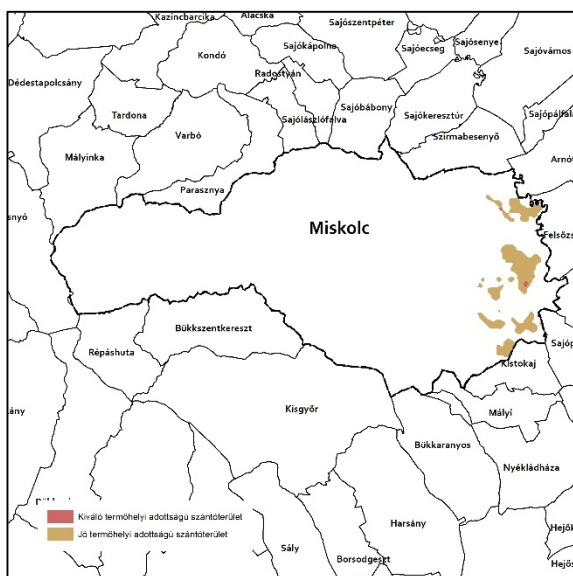
A tervlap szerint Miskolc Megyei Jogú Város területét az ökológiai hálózat puffterületének övezete érinti.

Forrás: Trtv.

Jogszabályi követelmény:

- „27.§ (1) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és puffterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.
- (2) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében – a (3) bekezdésben meghatározott feltétel kivételével – a településrendezési terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az **a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.**
- (3) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a (2) bekezdésben meghatározott feltételektől függetlenül is kijelölhető.
- (4) Az ökológiai hálózat puffterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.”

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

A FÖMI adatszolgáltatása (lkt. szám: 824476-6/2018) alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete **érinti**: *[lsd. Térképmelléklet: Jó és Kiváló minőségű szántóterületek]*

Forrás: Főorrás: FÖMI adatszolgáltatás alapján, saját szerk.

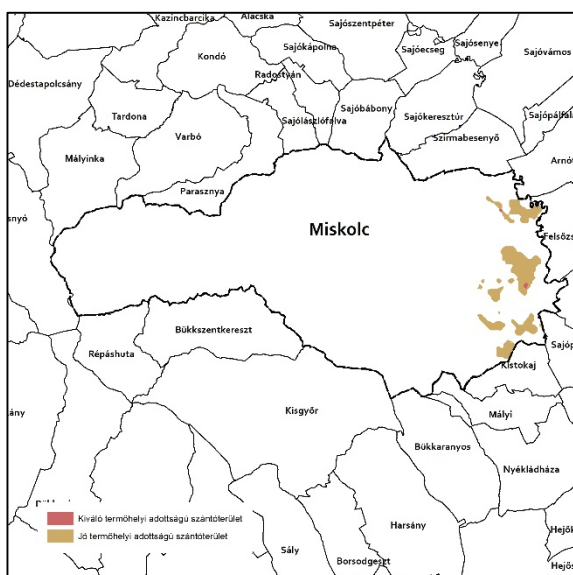
Jogszabályi követelmény:

28.§ (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében **új beépítésre szánt terület** – kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg – csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a **területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.**

(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(3) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében az erőművek közül **csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.**

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

A FÖMI adatszolgáltatása (Ikt. szám: 824476-6/2018), illetve a MvM rendelet 1. melléklete alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét a jó termőhelyi adottságú szántók övezete **érinti:**
[Ild. Térképmelléklet: Jó és Kiváló minőségű szántóterületek]

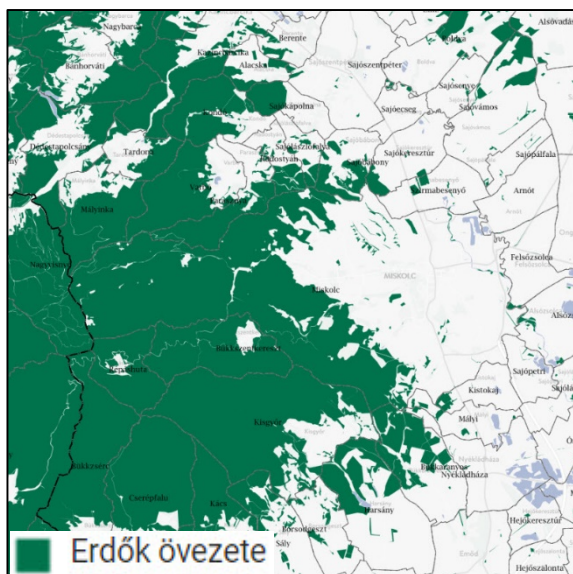
Forrás: FÖMI adatszolgáltatás alapján, saját szerk.

Jogszabályi követelmény:

„2.5 (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét **elsősorban** – a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett – a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén **javasolt** kijelölni.

(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.”

Erdők övezete

A tervlap alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét az erdők övezete érinti:

Forrás: Trtv.

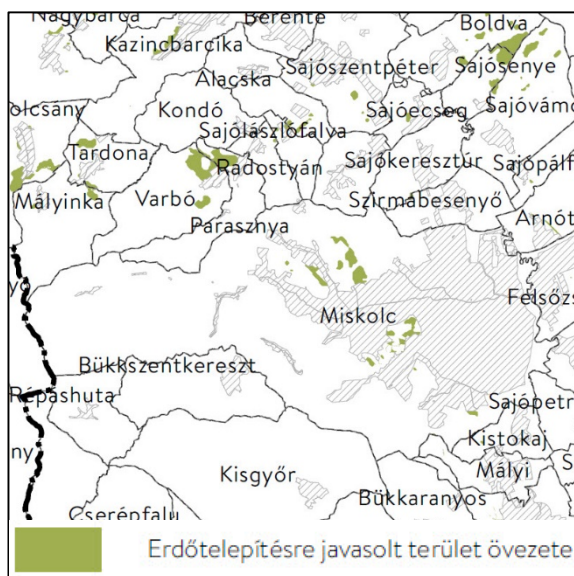
Jogszabályi követelmény:

„29.§ Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében **legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia**. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

30/A. § Az erdők övezetében az erőművek közül **csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.**”

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

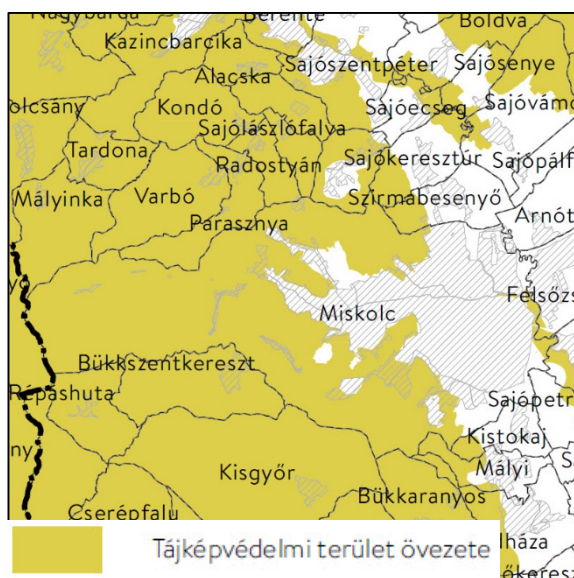
Az MvM rendelet 2. melléklete alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét az erdőtelepítésre javasolt terület övezete érinti:

Forrás: MvM rendelet

Jogszabályi követelmény:

„3.§ (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban – a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül – az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén **javasolt** kijelölni.”

Tájképvédelmi terület övezete

Az MvM rendelet 3. melléklete alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét a tájképvédelmi terület övezete érinti:

Forrás: MvM rendelet

Jogszabályi követelmény:

„4.§ (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz **megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.**

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

- a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.
(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.
(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és **a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.**

Vízminőség-védelmi terület övezete

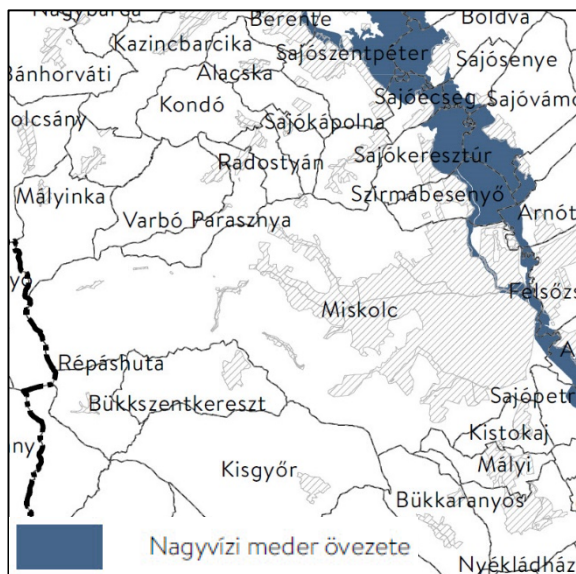
Az MvM rendelet 4. melléklete alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét a vízminőség-védelmi terület övezete **érinti**:

Forrás: MvM rendelet

Jogszabályi követelmény:

- „5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.
(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során **ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket**. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.
(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.”

Nagyvízi meder övezete

Az MvM rendelet 4. melléklete alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét a nagyvízi meder övezete **érinti**:

Forrás: MvM rendelet

Jogszabályi követelmény:

„6.§ (1) A nagyvízi meder övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.”

„(3) A településrendezési eszköz módosítása esetén a vízügyi igazgatási szerv egyetértésével lehet új beépítésre szánt területet kijelölni.”

Honvédelmi és katonai célú terület övezete

A tervlap alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét a honvédelmi és katonai célú terület övezete **érinti**:

Forrás: Trtv.

Jogszabályi követelmény:

„32.§ (1) A honvédelmi és katonai célú terület övezetét **a településrendezési tervben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.**

(2) Az övezet (1) bekezdés alapján lehatárolt területét a településrendezési tervben

a) a b) pontban megfogalmazottak kivételével – minden területfelhasználási kategóriában – beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló építési övezetbe vagy övezetbe kell sorolni;

b) a zárt bekerített objektumok kivételével honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, ha az adott terület az erdők övezete által is érintett.

(3) A (2) bekezdésben foglalt építési övezet, övezet módosítása csak a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehetséges.”

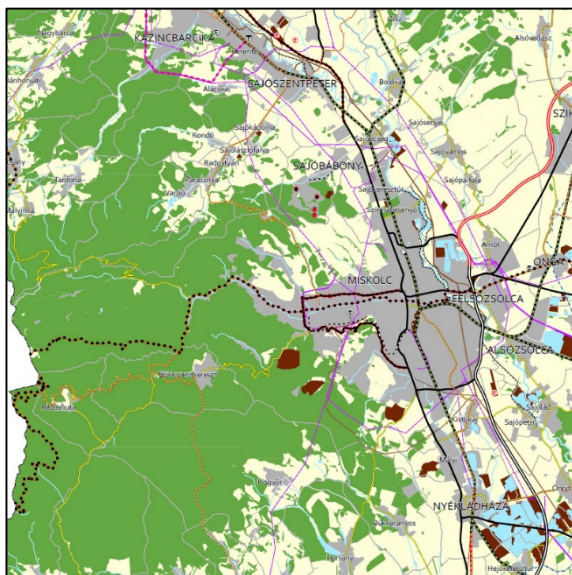
1.3.2. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Közgyűlése 4/2020. (V. 29.) önkormányzati rendeletével fogadta el Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Tervét (továbbiakban BAZTrT). A rendelet 2020. június 1-jén lépett hatályba. A megye Térségi Szerkezeti Tervét az 1. melléklet tartalmazza. A megye térségi övezeteinek lehatárolását a Rendelet 3.1.–3.18. mellékletei tartalmazzák.

TÉRSÉGI SZERKEZETI TERV

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Tervének térségi szerkezeti tervlapja az országos hálózatok mellett jelöli a Miskolc Megyei Jogú Város területét érintő térségi szerepű összekötő utat, egyéb mellékutat, térségi kerékpárút-hálózat elemét, térségi jelentőségű logisztikai központot, kiserőművet, térségi ellátást biztosító 220 kV-os elosztó hálózatot, földgázelosztó vezetékét, valamint árvízvédelmi fővédvonalat.

A BAZTrT szerint Miskolc megyei jogú város területét az alábbi területfelhasználási térségek érintik: mezőgazdasági térség, erdőgazdálkodási térség, vízgazdálkodási térség, települési térség, illetve sajátos területfelhasználású térség.

Forrás: Térségi Szerkezeti Terv – 2020

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Terve (BAZTrT)

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS TERÜLETÉT ÉRINTŐ MEGYEI ÖVEZETEK

Jogszabályi követelmény:

„19. § (3) A megyei övezetek a következők:

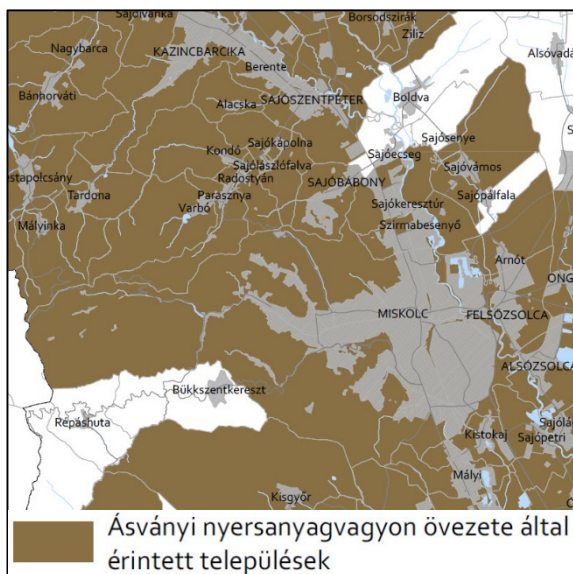
1. ásványi nyersanyagvagyon övezete,
2. rendszeresen belvízjárta terület övezete,
3. tanyás területek övezete,
4. földtani veszélyforrás terület övezete,
5. egyedileg meghatározott megyei övezet.

(5) A (3) bekezdés 1–4. pontjaiban meghatározott megyei övezetek övezeti szabályait a területrendezésért felelős miniszter (4) bekezdésben meghatározott rendelete, az övezetek területi lehatárolását a megyei területrendezési terv állapítja meg.”

Forrás: Trtv.

A továbbiakban a Miskolc Megyei Jogú Város területét érintő megyei övezeteket szerepeltetjük.

Ásványi nyersanyagvagyon övezete

A tervlap alapján Miskolc Megyei Jogú Város területét az ásványi nyersanyagvagyon övezete érinti:

Forrás: BAZTrT

Jogszabályi követelmény:

„8.§ (1) Az ásványi nyersanyagvagyon övezetét **a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.**

(2) Az (1) bekezdés szerinti területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.”

Forrás: MvM rendelet

Az egyedileg meghatározott megyei övezetek

Jogszabályi követelmény:

„24.§ (1) A megyei önkormányzat a területrendezési tervéről szóló rendeletének részeként a megye területének természeti, építési környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, továbbá a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtására a 19. §-ban meghatározott térségi övezeteken túl egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthat, amely övezetek

a) szabályai a településfejlesztési terv és a településrendezési terv készítésére, településrendezési tervekben meghatározott építési övezetek, övezetek kijelölésére, valamint az OTÉK-ban meghatározott, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek építési használatának megengedett határértékeinél megengedőbb követelmények megállapításának lehetőségére vonatkozhatnak,

b) nem lehetnek ellentétesek a megyét érintő országos és kiemelt térségi területrendezési tervekkel.

(2) Az (1) bekezdés a) pont szerinti megengedőbb érték kizárólag az építési telek megengedett legnagyobb beépítettségére, valamint a legkisebb zöldfelületre vonatkozhat, amely megengedőbb érték a megengedett legnagyobb beépítettség esetében 10%-nál, a legkisebb zöldfelület esetében 5%-nál nem lehet nagyobb az OTÉK szerinti, a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület sajátos használat szerinti területéhez rendelt értékhez képest.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott övezeteket a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 23/C. § (1) bekezdésében meghatározott tervjavaslatnak tartalmaznia kell.

(4) Az (1) bekezdés szerinti egyedileg meghatározott övezeteket a megyei önkormányzat csak a területrendezésért felelős miniszter állásfoglalását követően fogadhatja el, amelyet a miniszter a Tftv. 23/C. § (5) bekezdése szerinti állásfoglalása keretében ad meg. Ha a területrendezésért felelős miniszternek e bekezdésben meghatározott állásfoglalásával a megyei önkormányzat nem vagy csak részben ért egyet, az egyedileg meghatározott övezetekre vonatkozó szabályok csak további egyeztető tárgyalást követően, az egyeztető tárgyalás eredményének figyelembevételével fogadhatóak el.

(5) Az (1) bekezdés szerinti egyedileg meghatározott övezetek területi hatálya a megye teljes területére kiterjedhet.”

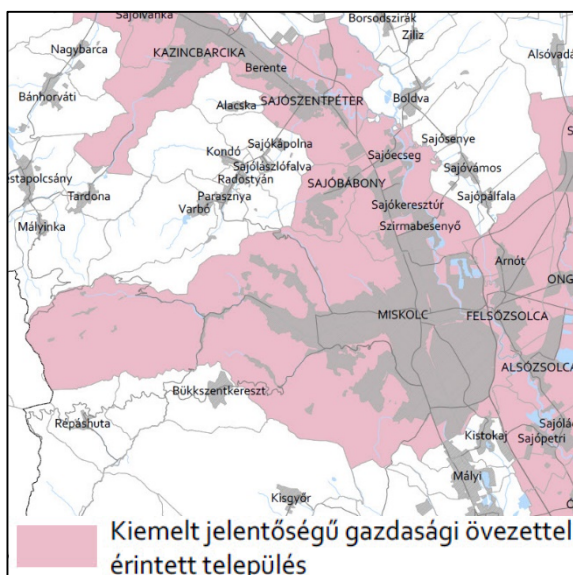
Forrás: Trtv.

3.§ (3) Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Tervében alkalmazott egyedileg meghatározott megyei övezetek:

- kiemelt jelentőségű gazdasági övezet,
- kiemelt jelentőségű turisztikai övezet,
- megyehatáron, településhatáron átnyúló, együtt tervezendő térség övezete,
- közigazgatási határon átnyúló, együtt tervezendő létesítmények övezete,
- településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök társulásban történő készítésének övezete,
- zártkerti övezet,
- lakótelepi övezet.

Forrás: BAZTrT

Kiemelt jelentőségű gazdasági övezet

A tervlap alapján, Miskolc Megyei Jogú Város területét a kiemelt jelentőségű gazdasági övezet érinti.

Forrás: BAZTrT

Jogszabályi követelmény:

„3. § (7) A kiemelt jelentőségű gazdasági övezetbe tartozó – e rendelet 3.12. melléklete szerinti – települések:

- településrendezési eszközeinek készítése, felülvizsgálata, módosítása esetén a kereskedelmi, szolgáltató területek építési övezetében, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) kereskedelmi, szolgáltató sajátos használat szerinti területhez rendelt értékéhez képest, a legnagyobb beépíthetőség mértékét +10% értékkel növelhetik, továbbá a legkisebb zöldfelületi fedettség mértékét -5% értékkel csökkenthetik.
- az a) pontban szereplő engedményt csak a gyorsforgalmi- és főúthálózat elemeitől, valamint az országos törzshálózati vasúti pályától mért, legfeljebb 300 m-es távolságban lévő ingatlanokon érvényesíthetik.”

Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet

A tervlap alapján, Miskolc Megyei Jogú Város területét a kiemelt jelentőségű turisztikai övezet érinti.

Forrás: BAZTrT

Jogsabályi követelmény:

„3. § (8) A kiemelt jelentőségű turisztikai övezetbe tartozó – e rendelet 3.13. melléklete szerinti – települések településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia és településrendezési eszközök készítése, felülvizsgálata, módosítása során turisztikai fejlesztéseket, valamint a turisztikai fejlesztéseket biztosító, települési területfelhasználásra, övezeti jellemzők meghatározására vonatkozó előírásokat az érintett szomszédos települések turisztikai fejlesztésének figyelembevételével jelölhetnek ki.”

Zártkerti övezet

A tervlap alapján, Miskolc Megyei Jogú Város területét a zártkerti övezet érinti.

Forrás: BAZTrT

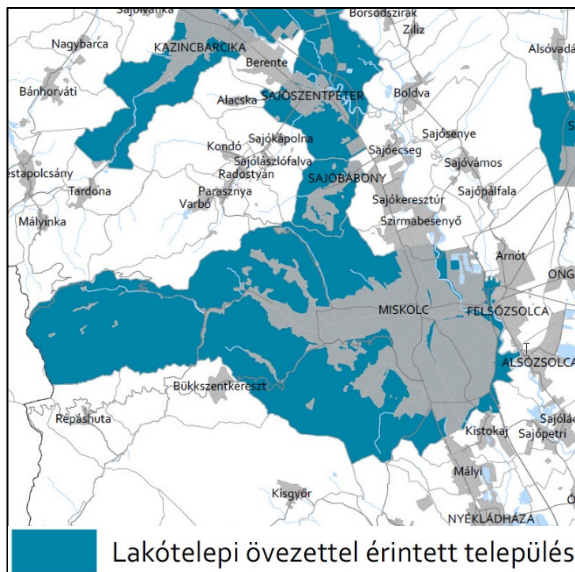
Jogsabályi követelmény:

„3. § (14) A zártkerti – e rendelet 3.17. melléklete szerinti településeket érintő – övezetre vonatkozó előírások:

- A zártkerti övezettel érintett települések **településrendezési eszközeiben az övezetet valós kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni.**
- Az övezet területe lakó-, üdülő-, vagy vegyes területtől kizárólag az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén minősíthető:
 - az érintett terület a település belterületével, vagy beépítésre szánt területével határos,

- bb) a tervezett funkcióhoz tartozó, jogszabályban szabályozott és a helyi sajátosságoknak is megfelelő telekstruktúra, telekméret és telekgeometria kialakítása biztosítható, vagy erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte,
- bc) a tervezett funkció működéséhez szükséges – a megközelítést és a közművek elhelyezését egyaránt lehetővé tevő – közterületek biztosítottak, vagy erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte,
- bd) a közművek kiépítettek, vagy kiépítésük lehetősége és feltételei biztosítottak és erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte, vagy döntést hozott a költségek vállalásáról.”

Lakótelepi övezet

A tervlap alapján, Miskolc Megyei Jogú Város területét a lakótelepi övezet érinti.

Forrás: BAZTrT

Jogszabályi követelmény:

„3. § (15) A lakótelepi – e rendelet 3.18. melléklete szerinti településeket érintő – övezetre vonatkozó előírások:

- a) Lakótelepi övezetnek az az 1949 után épült lakóterület tekinthető, amelyet funkcionális egységként terveztek és hoztak létre. Az építés célja a mennyiségi lakáshiány megszüntetése, az adott időszak irányszámainak, mutatóinak teljesítése. Jellemzője a többlakásos sávház, kockaház, illetve pontház adott telepen belül variált néhány típusépülete, valamint az alapfokú intézmények, a zöldfelületek és a parkolók lakóépületekkel együttes megteremtése.
- b) A lakótelepi övezettel érintett települések **településrendezési eszközeiben az övezetet valós kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni**.
- c) Az övezettel érintett települések településrendezési eszközei készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során a lakótelepi tömbtelkek területe kizárólag közkert, lakótelepi közkert, közlekedési terület, közlekedési célú közterület, lakótelepi közterület, különleges beépítésre nem szánt fásított/burkolt köztér területfelhasználási egységbe sorolható.”

1.4. A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

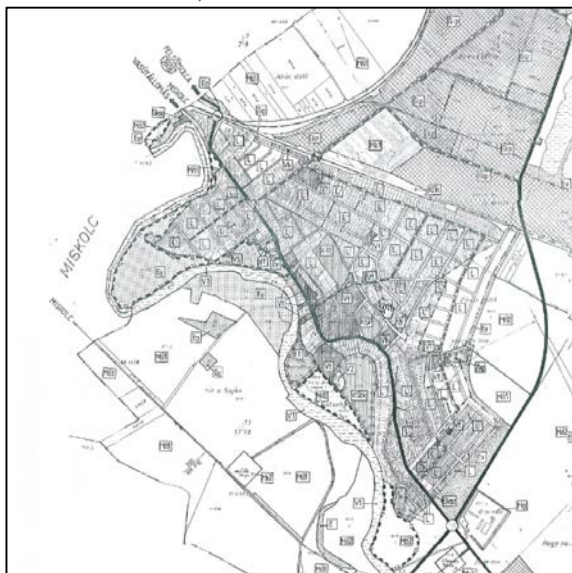
Miskolc Megyei Jogú Város és szomszédos települései

Forrás: Saját szerkesztés

1.4.1. Alsószolca város

Alsószolca Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Alsószolca hatályos TSZT

Alsószolca Város Önkormányzat Képviselő-testülete 12/2005. (V.13.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

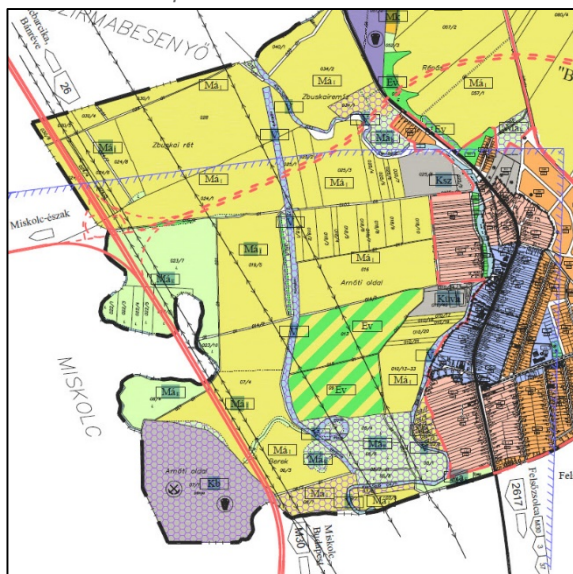
- Vízgazdálkodási terület (V)
- Általános mezőgazdasági terület (Má)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Sajó folyó
- Szennyvízcsatorna

1.4.2. Arnót község

Arnót Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Arnót hatályos TSZT

Arnót Község Önkormányzat Képviselő-testülete 21/2008. (XII.17.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

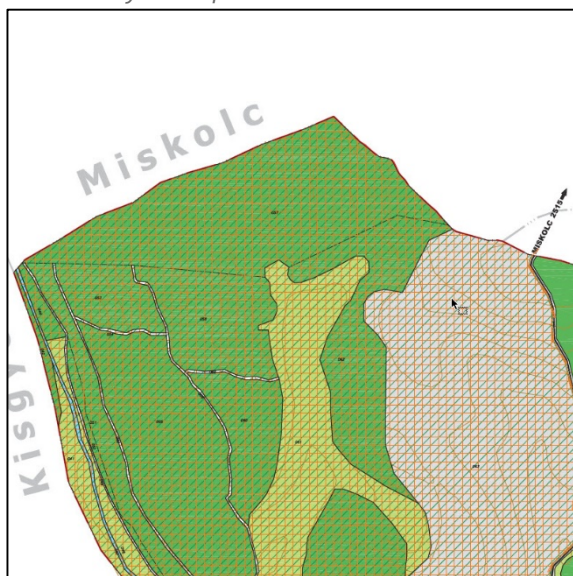
- Különleges beépítésre szánt terület, kavicsbánya (Kb)
- Extenzív használatú mezőgazdasági terület (Ma-E)
- Intenzív használatú mezőgazdasági terület (Ma-I)
- Vízgazdálkodási terület (V)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- 306. sz. Miskolc É.-i elkerülő másodrendű főút
- M30-as autópálya

1.4.3. Bükkaranyos község

Bükkaranyos Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Bükkaranyos hatályos TSZT

Bükkaranyos Község Önkormányzat Képviselő-testülete 14/2008. (VIII.28.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

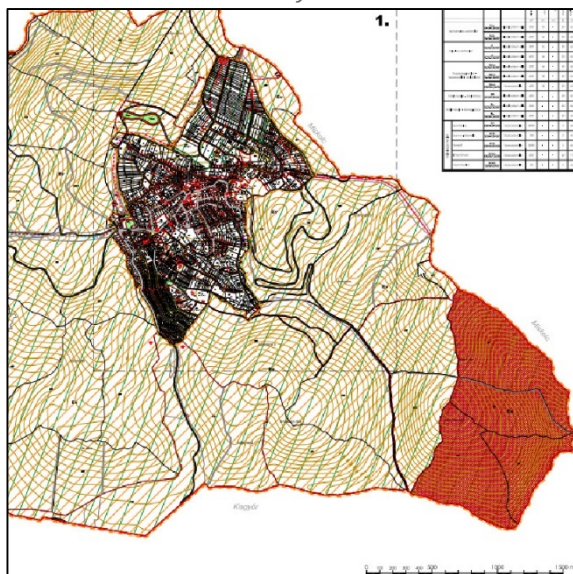
- Egészségügyi rendeltetésű erdőterület
- Vízgazdálkodási terület
- Különleges terület

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Kulcsár-völgyi-patak

1.4.4. Bükkszentkereszt község

Bükkszentkereszt Szabályozási tervének részlete

Forrás: Bükkszentkereszt hatályos SZT

Bükkszentkereszt Község Önkormányzat Képviselő-testülete 10/2011. (X.13.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

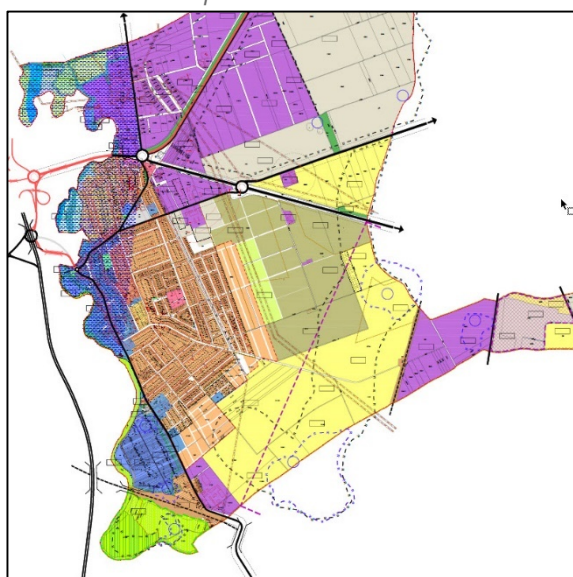
- Védelmi rendeltetésű erdőterület (Ev)
- Közúti közlekedési terület (Köu)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- 2505. j. Eger-Hollóstető-Miskolc összekötő út
- 2519. j. Miskolc-Bükkszentkereszt összekötő út

1.4.5. Felsőzsolca város

Felsőzsolca Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Felsőzsolca hatályos TSZT

Felsőzsolca Város Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2005. (V.27.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát és Szabályozási Tervét.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

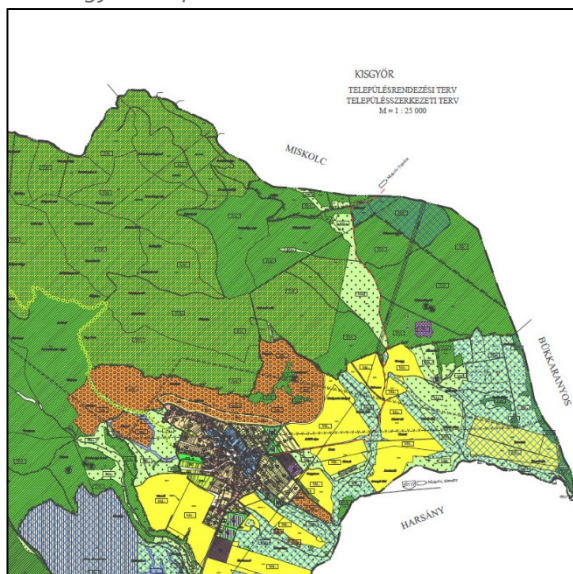
- Településközpont vegyes terület (Vt)
- Különleges terület
- Közúti közlekedési terület (KÖu)
- Kötőpályás közlekedési terület (KÖk)
- Zöldterület (közpark) (Z)
- Erdőterület (Evk, Evt)
- Extenzív használatú mezőgazdasági terület (Má-E)
- Vízgazdálkodási terület (V)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Kis-Sajó folyó
- Bódva folyó
- 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főút
- 3605. j. Felsőzsolca-Bekecs összekötő út
- 80. sz. Budapest - Hatvan - Miskolc - Mezőzombor – Sátoraljaújhely országos törzshálózati vasúti pálya

1.4.6. Kisgyőr község

Kisgyőr Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Kisgyőr hatályos TSZT

Kisgyőr Község Önkormányzat Képviselő-testülete 15/2004. (X.26.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

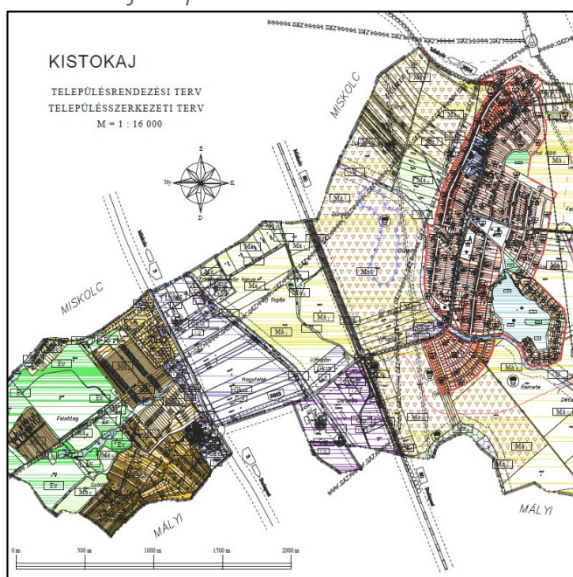
- Gazdasági célú erdőterület (Eg)
- Természetvédelmi célú erdőterület (Ev)
- Extenzív használatú mezőgazdasági terület (Má-E)
- Közúti közlekedési terület (Köu)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Integrált mezőgazdasági összekötő

1.4.7. Kistokaj község

Kistokaj Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Kistokaj hatályos TSZT

Kistokaj Község Önkormányzat Képviselő-testülete 15/2009. (IX.30.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát. Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

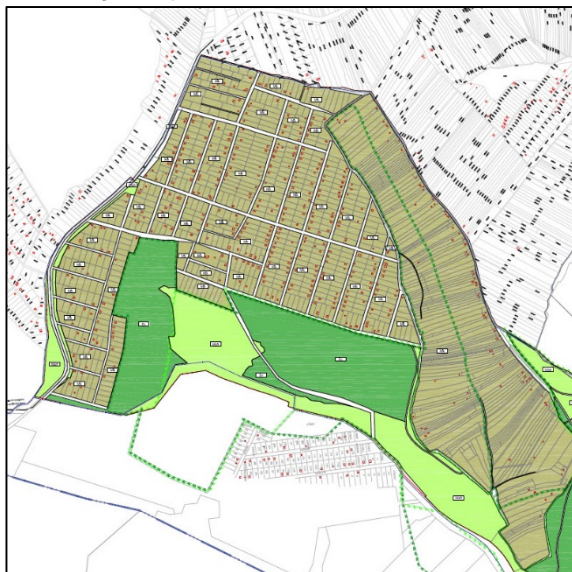
- Kertvárosi lakóterület (Lke)
- Falusias lakóterület (Lf)
- Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület (Gksz)
- Köttötpályás közlekedési terület (Kök)
- Intenzív használatú mezőgazdasági terület (Má-I)
- Extenzív használatú mezőgazdasági terület (Má-E)
- Védelmi rendeltetésű erdőterület (Ev)
- Vízgazdálkodási terület (V)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Hejő-patak
- 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főút
- 3604. j. Miskolc-Kistokaj összekötő út
- 80. sz. Budapest - Hatvan - Miskolc - Mezőzombor - Sátoraljaújhegy országos törzshálózati vasúti pálya
- Kerékpárút
- Nagynyomású gázvezeték

1.4.8. Mályi község

Mályi Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Mályi hatályos TSZT

Mályi Község Önkormányzat Képviselő-testülete 14/2008. (I.18.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

- Közlekedési terület – közút (KÖu)
- Általános mezőgazdasági terület – gye, rét (Má/r)
- Kertes mezőgazdasági terület (Mk)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- 2515. j. Miskolc-Harsány-Vatta összekötő út

1.4.9. Mályinka község

Mályinka Ortofotó

Forrás: Google Earth (2021)

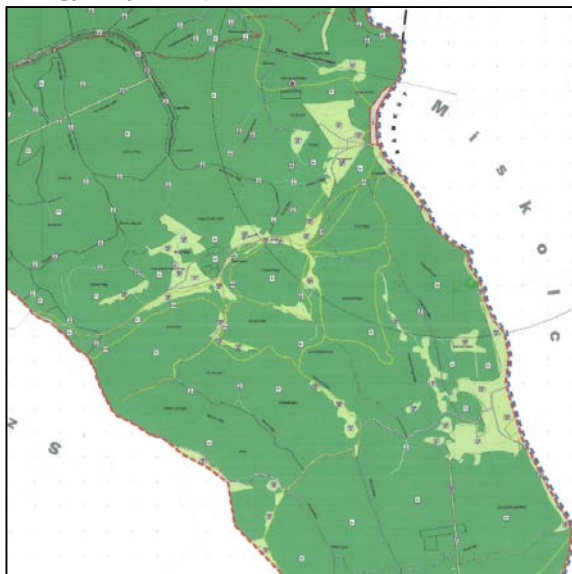
Mályinka Község nem rendelkezik hatályos településrendezési eszközökkel. Miskolc közigazgatási területével leginkább erdők és közúti közlekedési területek határosak.

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek ismertek:

- 2513. j. Miskolc-Dédestapolcsány összekötő út
- 25139. j. Bánkút bekötő út

1.4.10. Nagyvisnyó község

Nagyvisnyó Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Nagyvisnyó hatályos TSZT

Nagyvisnyó Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 6/2005. (VIII.24.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

- Különleges terület – Turisztikai terület (K/tu)
- Közutak területe (KÖu)
- Kötőpályás közlekedési területek (Kök)
- Védelmi (védett és védő) rendeltetésű erdő (Ev)
- Mezőgazdasági terület: gyepterület (Má/gy)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Vasúti pálya

1.4.11. Nyékládháza város

Nyékládháza Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Nyékládháza hatályos SZT

Nyékládháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 5/2016. (IV.30.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

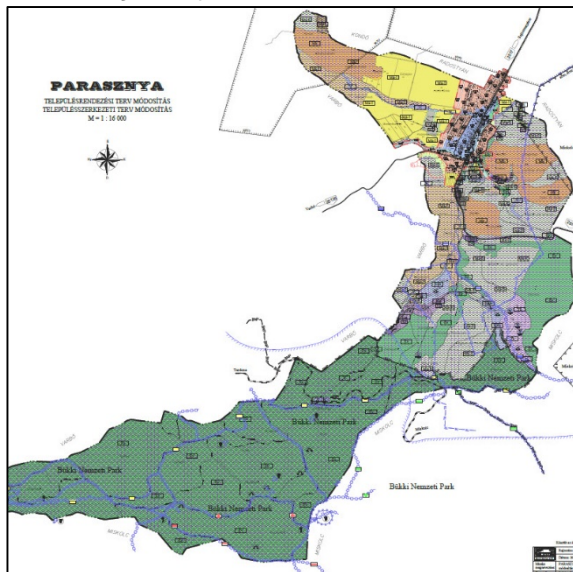
- Erdőterület – gazdasági (Eg)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Elektromos távvezeték

1.4.12. Parasznya község

Parasznya Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Parasznya hatályos TSZT

Parasznya Község Önkormányzat Képviselő-testülete 13/2013. (XII.31.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

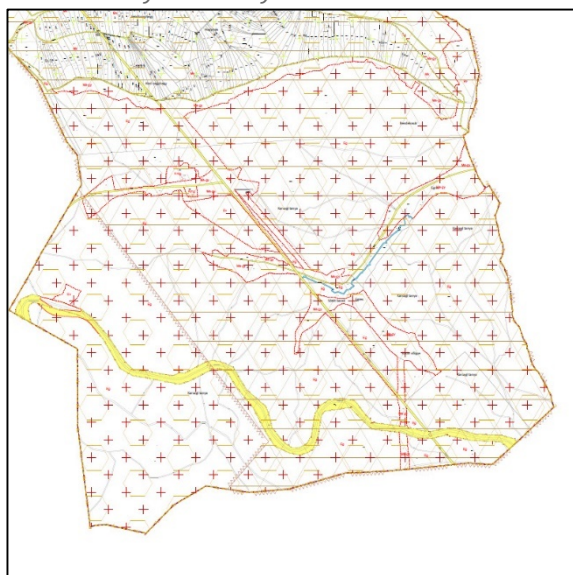
- Közúti közlekedési terület (Köu)
- Védelmi rendeltetésű erdőterület (Ev)
- Természetközeli terület (Tk)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- 2513. j. Miskolc-Dédestapolcsány összekötő út

1.4.13. Radostyán község

Radostyán Szabályozási tervének részlete

Forrás: Radostyán hatályos SZT

Radostyán Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2018. (XII.20.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát és Szabályozási Tervét.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

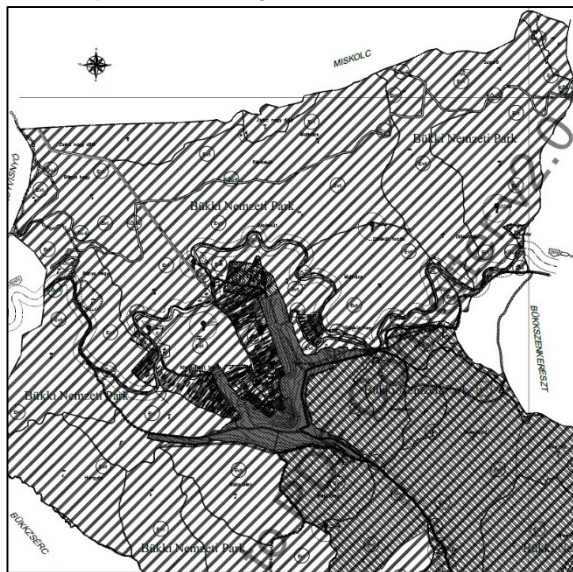
- Közlekedési célú közterület (Köu)
- Gazdasági erdőterület (Eg)
- Általános mezőgazdasági terület – gyep (Ma-gy)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- 2517. j. Sajószentpéter-Parasznya-Miskolc összekötő út

1.4.14. Répáshuta község

Répáshuta Szabályozási tervének részlete

Forrás: Répáshuta hatályos SZT

Répáshuta Község Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2008. (III.19.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

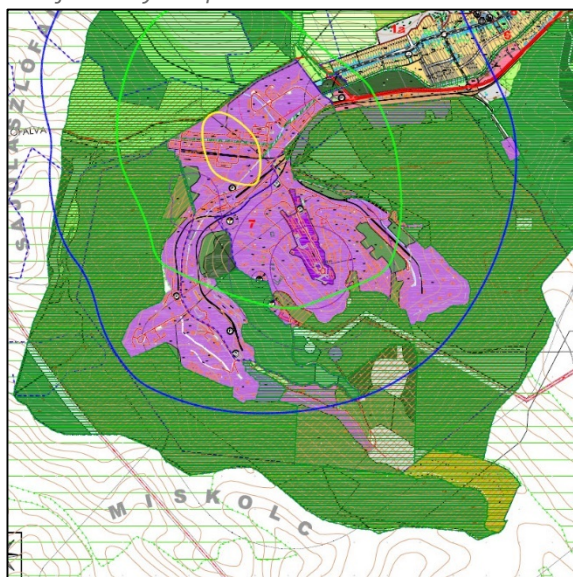
- Természetvédelmi célú erdőterület (Evt)
- Közúti közlekedési terület
- Országos ökológiai hálózat döntően mezőgazdasági hasznosítású övezete (extenzív használat) (Má-Eö)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Kerékpárút

1.4.15. Sajóbábony város

Sajóbábony Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Sajóbábony hatályos TSZT

Sajóbábony Város Önkormányzat Képviselő-testülete 22/2005. (XI.30.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát és Szabályozási Tervét.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

- Közlekedési terület – közúti (Köu)
- Erdőterület – védelmi (Ev)
- Mezőgazdasági terület – kertes (Mk)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Villamos alaphálózat - 35 kV elektromos vezetékek
- Villamos alaphálózat - 120 kV elektromos vezetékek

1.4.16. Sajókeresztúr község

Sajókeresztúr Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Sajókeresztúr hatályos TSZT

Sajókeresztúr Község Önkormányzat
Képviselő-testülete 9/2004. (V.07.)
önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi
Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi
területfelhasználások határosak:

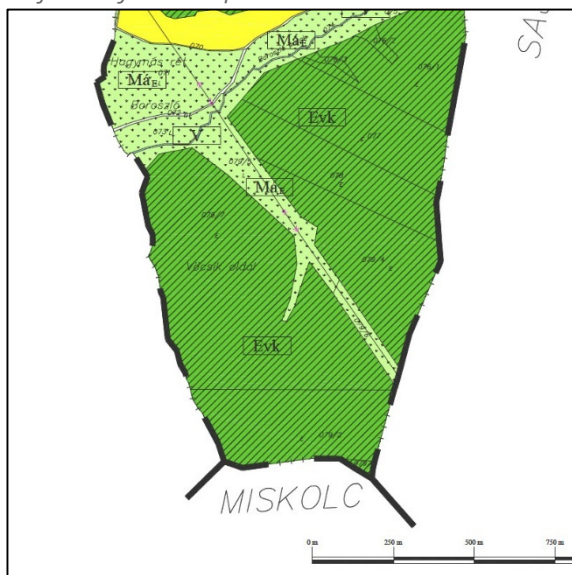
- Gazdasági rendeltetésű erdőterület –
(Eg)

A két település között az alábbi vonalas
infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek
szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Bányatelek határa

1.4.17. Sajólaszlófalva község

Sajólaszlófalva Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Sajólaszlófalva hatályos TSZT

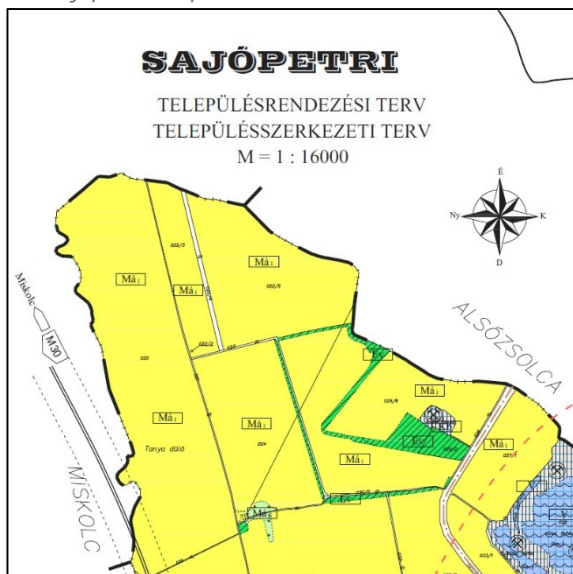
Sajólaszlófalva Község Miskolc közigazgatási
területével az alábbi területfelhasználások
határosak:

- Védelmi rendeltetésű
környezetvédelmi célú erdőterület
(Evk)

A két település között vonalas
infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek
nem szerepelnek a településszerkezeti terven.

1.4.18. Sajópetri község

Sajópetri Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Sajópetri hatályos TSZT

Sajópetri Község Önkormányzat Képviselő-testülete 5/2007. (IV.3.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

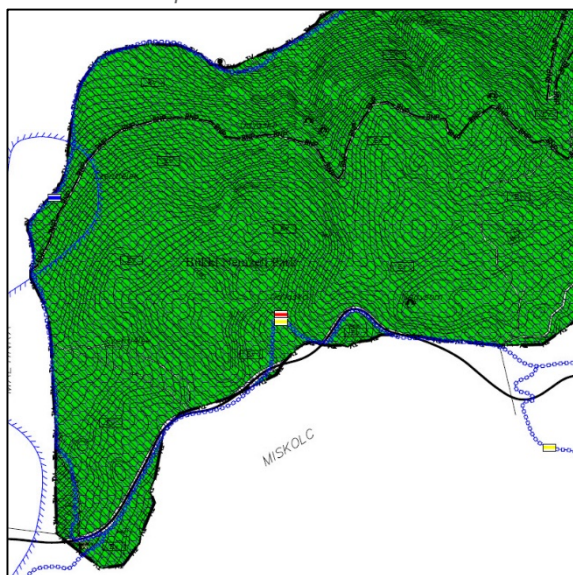
- Közlekedési célú terület (Köu)
- Intenzív használatú mezőgazdasági terület (Má-I)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- M30-as autópálya

1.4.19. Varbó község

Varbó Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Varbó hatályos TSZT

Varbó Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2019. (VI.28.) önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi Építési Szabályzatát.

Miskolc közigazgatási területével az alábbi területfelhasználások határosak:

- Közúti közlekedési terület (Köu)
- Védelmi rendeltetésű erdőterület (Ev)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- 2513. j. Miskolc-Dédestapolcsány összekötő út

1.4.20. Szirmabesenyő nagyközség

Szirmabesenyő Településszerkezeti tervének részlete

Forrás: Szirmabesenyő hatályos TSZT

Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzat
Képviselő-testülete 6/2020. (II.13.)
önkormányzati rendelettel fogadta el Helyi
Építési Szabályzatát és Szabályozási Tervét.
Miskolc közigazgatási területével az alábbi
területfelhasználások határosak:

- Gazdasági terület – (Gksz)
- Gazdasági terület – ipari (Gip)
- Különleges terület – légi közlekedés (Köi)
- Közlekedési terület – intézményi (K/in)
- Közlekedési terület – közúti (Köu)
- Közlekedési terület – vasúti (Kök)
- Erdőterület – védelmi (Ev)
- Mezőgazdasági terület – (Mk); (Má/sz)
- Vízgazdálkodási terület – állandó vízfelület – folyó (Vá/f); töltés (V/t)

A két település között az alábbi vonalas infrastruktúrahálózati, illetve egyéb elemek szerepelnek a településszerkezeti terven:

- Sajó folyó
- 26. sz. Miskolc (3. sz. főút) - Sajószentpéter - Kazincbarcika térsége - Bánréve - (Szlovákia) másodrendű főút
- 306. sz. Miskolc É.-i elkerülő másodrendű főút
- 92. sz. Miskolc–Bánréve–Ózd-vasútvonal

1.5. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 32/2018. (V. 17.) Kgy. határozatában döntött Miskolc teljes közigazgatási területére kiterjedő településrendezési eszközei felülvizsgálatáról és új településrendezési eszközök megalkotásáról.

1.5.1. A HATÁLYOS FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

Miskolc Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2018-ban készült.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia átfogó, illetve operatív céljai:

- Versenyképes gazdaság
 - ❖ Magas hozzáadott értékű tudásgazdaság megteremtése
 - ❖ Helyi gazdaság erősítése, beszállítói kör támogatása, foglalkoztatottság növelése
 - ❖ Vonzó, támogató befektetői környezet kialakítása
 - ❖ Kezdeményező és együttműködő intézményhálózat fejlesztése
- Élhető környezet, vonzó városkép
 - ❖ Fenntartható erőforrásgazdálkodás, megújuló energiaforrások szerepének növelése a városban és a várostérségben
 - ❖ Környezetterhelés csökkentése, környezeti károk mérséklése
 - ❖ Fenntartható életmód, környezettudatos szemléletmód erősítése a városban és a várostérségben
- Javuló életminőség
 - ❖ Magasan kvalifikált munkaerő megtartása, vonzása és képzése
 - ❖ Intelligens város és várostérség erősítése
 - ❖ Humán szolgáltatások fejlesztése
 - ❖ Épített környezet rendezettségének és gondozottságának növelése, és a fenntartható gazdálkodás biztosítása
 - ❖ Közszolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása
 - ❖ Korszerű közszolgáltatások kialakítása Miskolcon és térségében
- Növekvő biztonság
 - ❖ Személyi- és vagyonbiztonság erősítése
 - ❖ Környezetbiztonság és katasztrófavédelem hatékonyságának növelése, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás
 - ❖ Erőforrásokhoz, közjavakhoz és szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, esélyteremtés
 - ❖ Társadalmi integráció, kohézió és lokálpatriotizmus erősítése

1.5.2. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉSEK

Miskolc Megyei Jogú Város az alábbi hatályos településrendezési szerződésekkel rendelkezik:

- 336/2021. (V.28.) számú határozat – a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház Miskolc, Szentpéteri kapu 72-76. szám alatt lévő 3086/6, 3086/7, 3086/10, 3086/13, 3086/24, 3086/25 és 3087/1 hrsz.-ú ingatlanok által érintett területén
- 325/2021. (V.27.) számú határozat – a TOP-6.4.1 projekt keretében tervezett kerékpárutak, és a Lajos Árpád utca folytatásának szélesítése vonatkozásában, valamint a Miskolc, 42385, 099/1-5, 099/9, 0100, 0935/4, 0945/11, 0945/13, 0945/14, 12893/7, 01470/11, 12967 hrsz.-ú, módosítással érintett területek, kiemelt fejlesztési területté nyilvánítása
- 282/2021. (IV.29.) Kt. határozat – Andrásy Gyula Szakgimnázium és Szakközépiskola

- 111/2021. (III.10.) Kt. határozat – Chevron Auto Precíziós Technológia (Európa) Kft.
- 187/2020. (XII.17.) Kt. határozat – Miskolc Gózon Lajos u.-Batthyány sor-Ipari vasút-Puskin u. által kiemelt fejlesztési területté nyilvánítása
- 186/2020. (XII. 17.) Kt. határozat – Miskolc 23365/43 hrsz-ú ingatlan, a DAM észak-keleti részének kiemelt fejlesztési területté nyilvánítása
- 176/2020. (XII.16.) Kt határozat – Miskolc Y-híd projekt, Csokonai-Fonoda utcákat összekötő út
- 85/2020. (VIII.28.) Kt. határozat – Miskolc 01240/2,3; 01262/1,2; 01263/2,3,4,5,6,7,8 hrsz.-ú ingatlanokra
- 84/2020. (VIII.28.) Kt. határozat – Miskolc 76210, 76213, 76886/1 hrsz.-ú ingatlanokra
- 9/2019.(II.22.) Kt. határozat – Déli Ipari Területére vonatkozóan, INAPARK Miskolc Ipari Park Kft.
- 141/2017.(VIII.14.) Kt. határozat – ITC székház és az azt körülölelő terület (Uitz B. u. – Szemere u.- Corvin u.- Görgey u.)

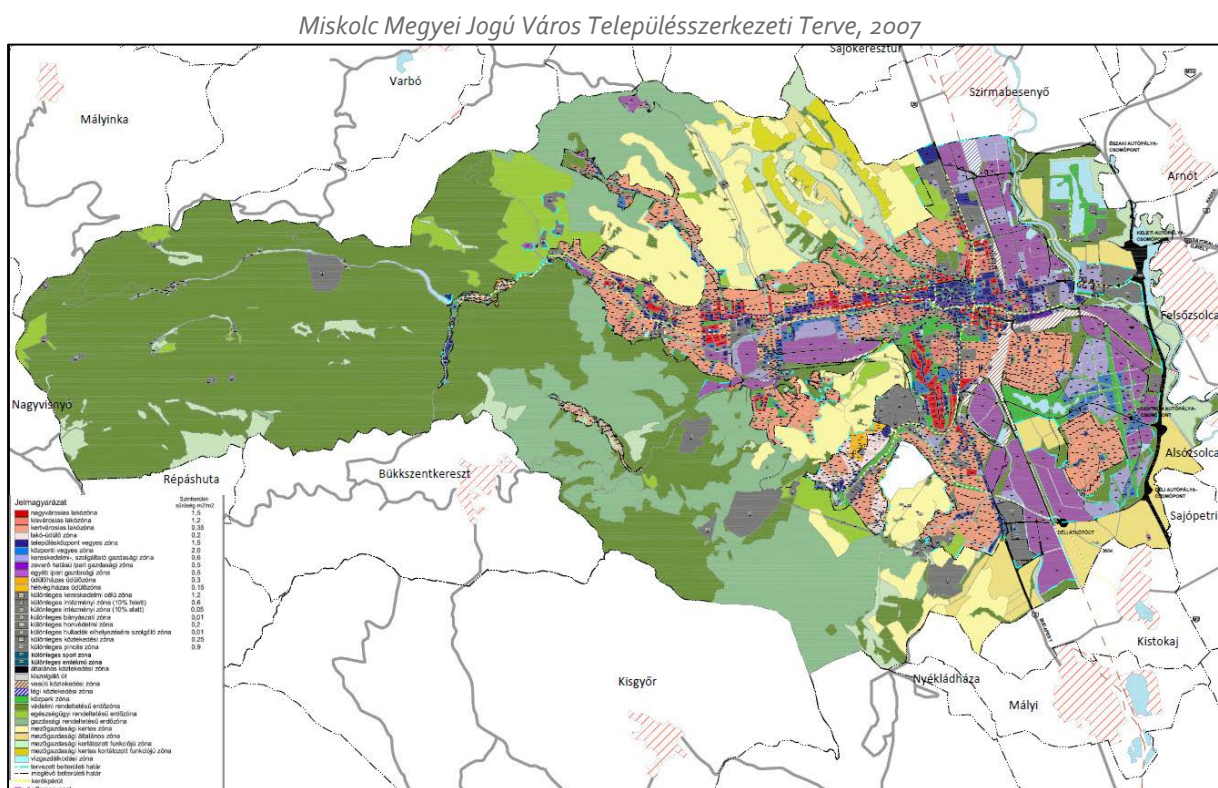
1.6. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1. A HATÁLYBAN LÉVŐ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Miskolc Megyei Jogú Város Településrendezési Eszközei közül a Településszerkezeti Terv 2007-ben, az Építési Szabályzat pedig 2003-2004-ben készült, melyek utána többször módosultak egyes részterületeken.

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

Miskolc Megyei Jogú Város Településszerkezeti Tervét Miskolc Megyei Jogú Város Képviselő-testülete a IV-75/16.321-2/2007 határozatával hagyta jóvá, ami a későbbiekben többször módosításra került.

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT (HÉSZ/MÉSZ) ÉS SZABÁLYOZÁSI TERV

Alaprendeletek:

- Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Képviselő testületének 21/2004. (VII.6.) önkormányzati rendelete Miskolc Megyei Jogú Város Építési Szabályzatáról.
- Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Képviselő testületének 66/2003. (XII.9.) önkormányzati rendelete Miskolc Történelmi Avas területére vonatkozó Helyi Építési Szabályzatról.

Az alaprendeletek a későbbiekben többszöri módosításra kerültek.

1.6.2. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MEGÁLLAPÍTÁSAI, MEGVALÓSULT ELEMEEK

LAKÓTERÜLETEK

A hatályos településszerkezeti terv nagyvárosias, kisvárosias és kertvárosias lakóterületeket, valamint lakó-üdülő zónákat jelölt ki. Nagyvárosias lakóterületek a lakótelepek területét fedik le, a kisvárosias lakóterületek közé a város központi elhelyezkedésű lakóutcái tartoznak. A kertvárosias lakóterületek foglalják el a lakóterületek jelentős részét. A lakó-üdülő zónához tartozó területek Miskolc Tapolca és Görömböly településrészekén találhatóak. A terv által kijelölt, de még beépítetlen lakóterületek Miskolc Közép városrész észak-keleti részén, a Dóczy József utca mentén, a Tetemvár-Északi domboldal városrész dél-keleti részén, a Forrásvölgy utca és a Széphegy dűlő mentén, valamint Vargahegy városrésztől délre, a Komlóstető városrésztől észak-keletre elhelyezkedő, még fel nem tárt kertes területeken találhatóak. Az említett területek jelenleg többnyire mezőgazdasági művelés alatt állnak.

TELEPÜLÉSKÖZPONTI VEGYES TERÜLET

A településszerkezeti terv településközponti vegyes és központi vegyes területei több különálló egységben lettek kijelölve, legnagyobb sűrűségben Belváros – Avasalja és Miskolc Közép városrész történeti központjainak környezetében. Az adott területeken összpontosulnak a település közintézményei, főbb szolgáltató egységei. Kihaszíratlan terület nem jellemző.

GAZDASÁGI TERÜLETEK

A hatályos Településszerkezeti Terv számos helyen jelöl ki gazdasági területet, melyeket kereskedelmi- szolgáltató, zavaró hatású és egyéb ipari gazdasági terület kategóriákba sorolt. A terv jelentős beépítetlen ipari gazdasági területeket jelöl ki az 3. sz. Budapest - Hatvan - Gyöngyös - Füzesabony - Mezőkövesd - Miskolc - Szikszó - Encs - Tornynosnémeti - (Szlovákia) elsőrendű főút és Szirma városrész közötti területen, valamint az M30-as autópályától nyugatra, illetve a 80. sz. Budapest [VIII. kerület, Keleti pu.] - Hatvan - Miskolc - Mezőzombor - Sátoraljaújhely - (Szlovákia) országos törzshálózati vasúti pályától délre eső területen. Az említett területek jelenleg mezőgazdasági művelés alatt állnak.

ÜDÜLŐTERÜLETEK

Üdülőházas és hétvégi házas üdülőterületbe sorolja a hatályos terv az üdülőterületeket, melyek túlnyomórészt Tapolcán helyezkednek el.

KÜLÖNLEGES TERÜLETEK

A hatályos településszerkezeti terv a város területén különböző beépítésre szánt (különleges kereskedelmi célú, intézményi, bányászati, honvédelmi, hulladék elhelyezésére szolgáló, közlekedési és pincés zóna) és beépítésre nem szánt (különleges sport, emlékmű és nyersanyaglelőhely zóna) területet jelöl.

KÖZLEKEDÉSI- ÉS KÖZMŰTERÜLETEK

A hatályos településszerkezeti terv több helyen kijelöl közlekedési- és közműterületeket, melyek behálózják a település közigazgatási területét, de legnagyobb sűrűségben a belterületeken helyezkednek el.

ZÖLDTERÜLETEK

A hatályos településszerkezeti terv több helyen kijelöl zöldterületet (közpark), ezek a település területén elszórtan lakóterületekhez kapcsolódva helyezkednek el.

ERDŐTERÜLETEK

Erdőterületek a település közigazgatási területének jelentős részét, jellemzően a Bükk-hegységhez kapcsolódóan, a város nyugati és dél-nyugati területét (Lillafüred, Bükkszentlászló, Miskolc Tapolca) fedik le. A hatályos terv védelmi, egészségügyi és gazdasági rendeltetésű erdőterületeket jelöl.

MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

A településen mezőgazdasági kertes, mezőgazdasági általános, mezőgazdasági korlátozott funkciójú, valamint kertes korlátozott funkciójú terület került kijelölésre. Kertes mezőgazdasági területek, hasonlóan a korlátozott funkciójú kertes mezőgazdasági területekhez elsősorban a zártkertek területén helyezkednek el. A beépítése nem szánt területek csekély hányada sorolt (általános) mezőgazdasági területbe.

VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLET

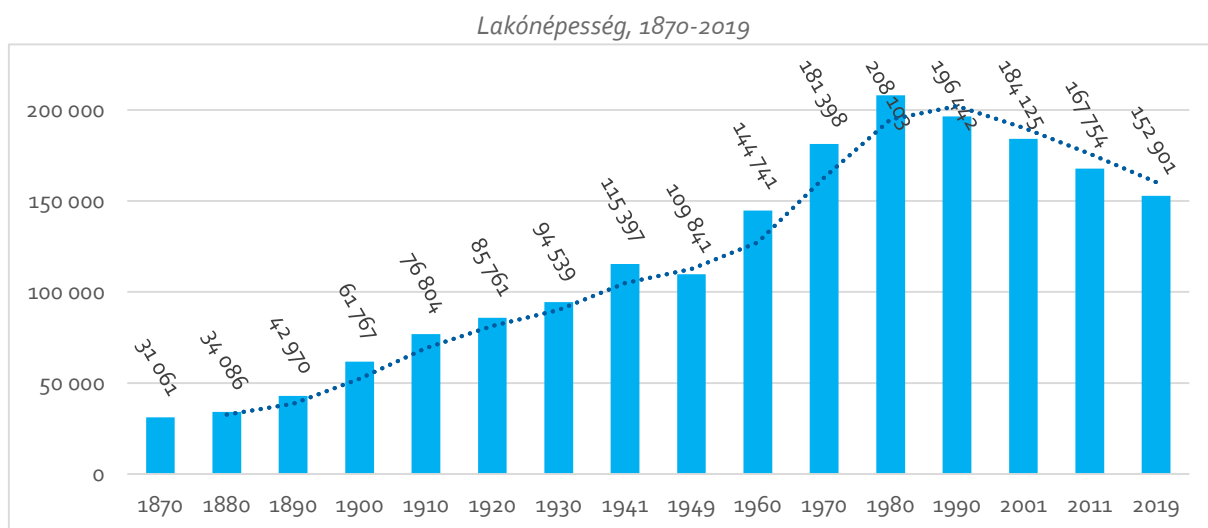
A település közigazgatási területén vízgazdálkodási területbe az állóvizek (Csorba-tó, Hámori-tó stb.) és a vízfolyások (Sajó folyó, Bódva folyó, Holt-Sajó, Szinva-patak, Hejő-patak, Pece-patak, Garadna-patak stb.), illetve egyes vízfolyások töltése területei kerültek besorolásra.

1.7. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1. DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG, NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL, KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG

Miskolc megyei jogú város lakónépessége az elmúlt közel másfél évszázad adatait vizsgálva az 1870-1980 közötti időszakban dinamikus növekedést mutat, amely a szocialista időszak erőltetett iparosításának és nehézipari preferenciájának köszönhetően 1950-1980 között még inkább megmutatkozik. A város népességszáma az 1980-as népszámlálás időpontjában tetőzött, amelyet követően nem elhanyagolható csökkenésnek indult. Ennek hatására a lakónépesség száma az 1980-as 208.103 főről 2019-re 152.901 főre csökkent, ami az időszakra egy 36,1%-os népességfogyást jelent. Ez a folyamat változó dinamikával jelent meg a különböző censzusok között, összességében azonban a négy, közel tízéves egymást követő periódus adatai alapján folyamatosan erősödött, amely demográfiai szempontból közel sem nevezhető előnyösnek. A folyamathoz egyaránt hozzájárulnak a természetes fogyás, az elvándorlás és a Miskolc környéki kisebb településekre való szuburbanizációs tendenciák.

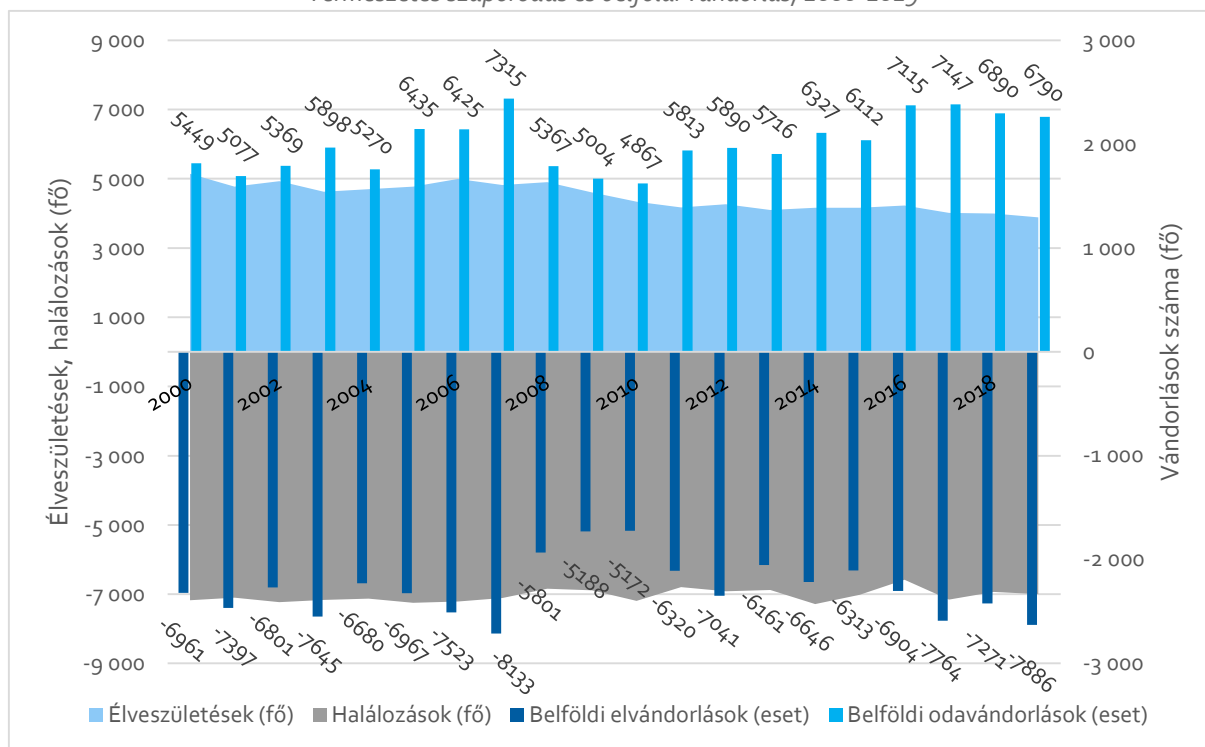
Forrás: KSH, Népszámlálás 2011

A város népsűrűsége 2019-ben 646,1 fő/km² volt, amely a 2011-es népszámlálás adatait (708,8 fő/km²) vizsgálva jócskán csökkent, de továbbra is lényegesen magasabb a járási, a megyei és az országos értékeknél, sőt a megyeszékhelyek között az ötödik legmagasabb értékkel rendelkezik.

A természetes szaporodás/fogyás és vándorlási egyenleg részletes éves mutatóit vizsgálva láthatjuk, hogy a település a vizsgált időszakban viszonylag egyenletes természetes halálozási értékek mellett csökkenő születési számokkal küzdött, amely részben magyarázza nagymértékű népességcsökkenést. A vizsgált időszakban a természetes fogyást tekintve a 2017-es év volt a leghátrányosabb, amikor 1047 fős különbség jelentkezett az élveszületések és halálozások száma között, azonban a 2019-es év értéke (-1038) is közel állt ezen értékhez. A belföldi vándorlási tendenciákat vizsgálva növekedés figyelhető meg mind az oda-, mind az elvándorlás tekintetében. A viszonylag nagymértékű negatív vándorlási különbözet-sorozat a 2000-es évek közepén alábbhagyott, amely leginkább a bevándorlások számának növekedésének tulajdonítható. Ez a folyamat kisebb-nagyobb kilengésekkel a vizsgált időszak végéig fennmaradt, ugyanakkor mindössze egy olyan év volt a vizsgált időszakban (2016), amikor pozitív értékű (211) volt a vándorlási

különbözet. A közel két évtized adatai alapján átlagosan 815 fővel csökkent csak a belföldi vándorlásnak köszönhetően a város népessége. A vizsgált népmozgalmi mutatószámok értékeit összegezve 2000-2019 között egy olyan év sem volt, amely népességnövekedéssel járt volna együtt, azonban a csökkenés mértéke alapján a 2001-es év volt a leghátrányosabb (-3.098 fő), míg 2016 volt a legkevésbé hátrányos (-572).

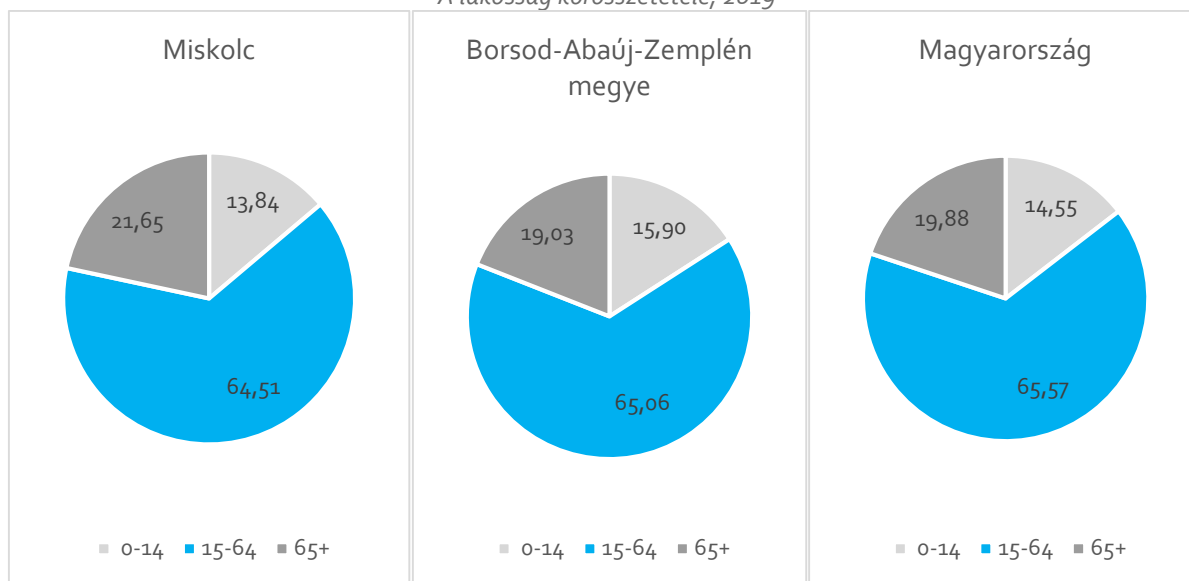
Természetes szaporodás és belföldi vándorlás, 2000-2019

Forrás: KSH

A lakosság főbb korcsoportjainak aránya némileg különbözik a megyei, illetve az országos átlagtól. Mind a 0-14 éves, mint a 15-64 éves korosztály aránya alacsonyabb, míg a 65 évesnél idősebb népesség aránya magasabb a térségi mutatók értékeinél.

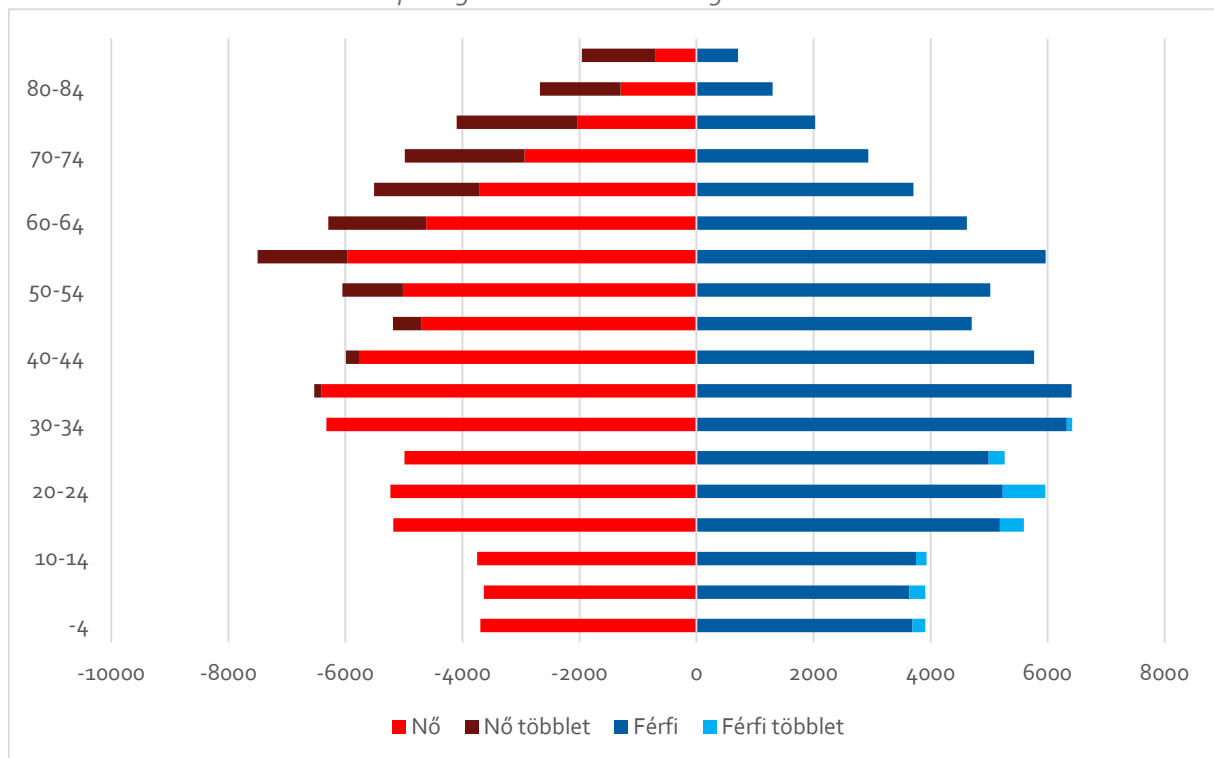
A lakosság korösszetétele, 2019

Forrás: KSH

A 2019-es adatok szerint a lakosság 13,5%-a 0-14 év közötti, 4,7%-a 15-19 év közötti, 10,9%-a 20-29 év között, 13,3%-a 30-39 év közötti, 16,7%-a 40-49 év közötti, 13%-a 50-59 év közötti és 27,9%-a 60 évnél idősebb. A 2011-es népszámlálási adatok a társadalom nem- és korösszetételéről részletesebb képet festenek, így ezekből az adatokból korfát készítettünk. Ebből látható, hogy a kiskorúak aránya kisebb, mint felnőtt korosztály aránya, a korfa urna alakú, amely többé-kevésbé megegyezik az ország korfájának alakjával. A fiatal népesség csökkenő, illetve az idősebb népesség növekvő aránya egy előregedő, kevésbé fenntartható társadalmat vetít elő. A város népességén belül már a 35 évnél idősebb népesség esetében előáll a nőtöbbség jelensége, amely a népesség idősebb korosztályait tekintve egyre jelentősebb különbségeket mutat. A teljes népességet tekintve Miskolcon 100 férfit 115 nő jut, amely érték csak az 50 év felettiiek esetében már 149-re változik.

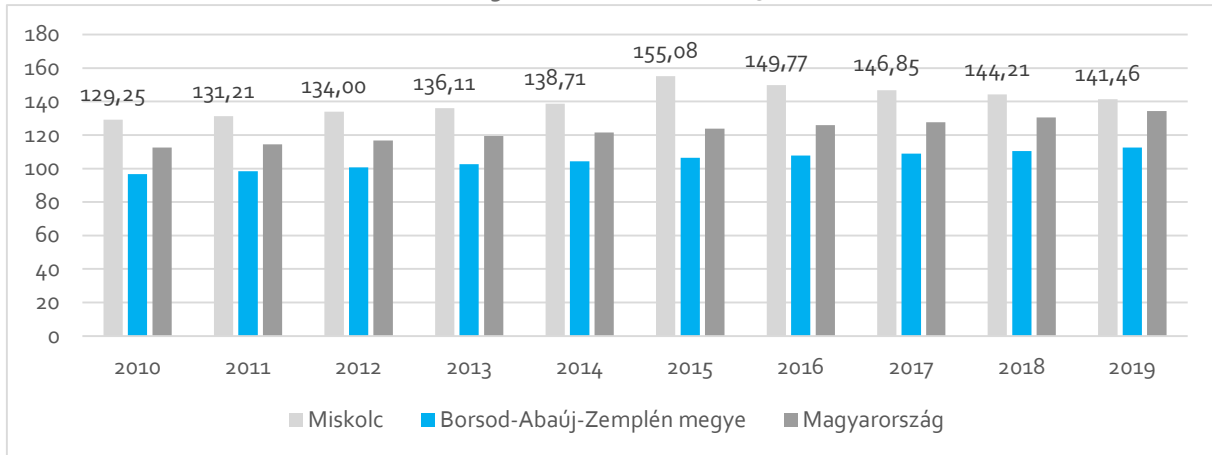
Népesség kor és nem szerinti megoszlása 2011

Forrás: KSH

Az öregedési index az idős népesség (65+ éves) arányát mutatja a gyermeknépesség (0-14 éves) százalékában. Az alábbi diagram jól szemlélteti, hogy az előregedés folyamata már csak a 2010-2019-es időszakot vizsgálva is országos jelenség. A település öregedési mutatójának alakulását tekintve megyei és országos összehasonlításban, Miskolc értékei a megyei és az országos átlagnál kedvezőtlenebbek. Ezen felül megállapítható, hogy a vizsgált időszakban Miskolc öregedési mutatója a megyei és országos mértéknél jóval kisebb mértékben növekedett, sőt 2015 óta folyamatosan csökken, amely egyaránt köszönhető a fiatal korosztály számának lassú növekedésének és az idős népesség annál gyorsabb ütemű csökkenésének.

Öregedési mutató, 2010-2019

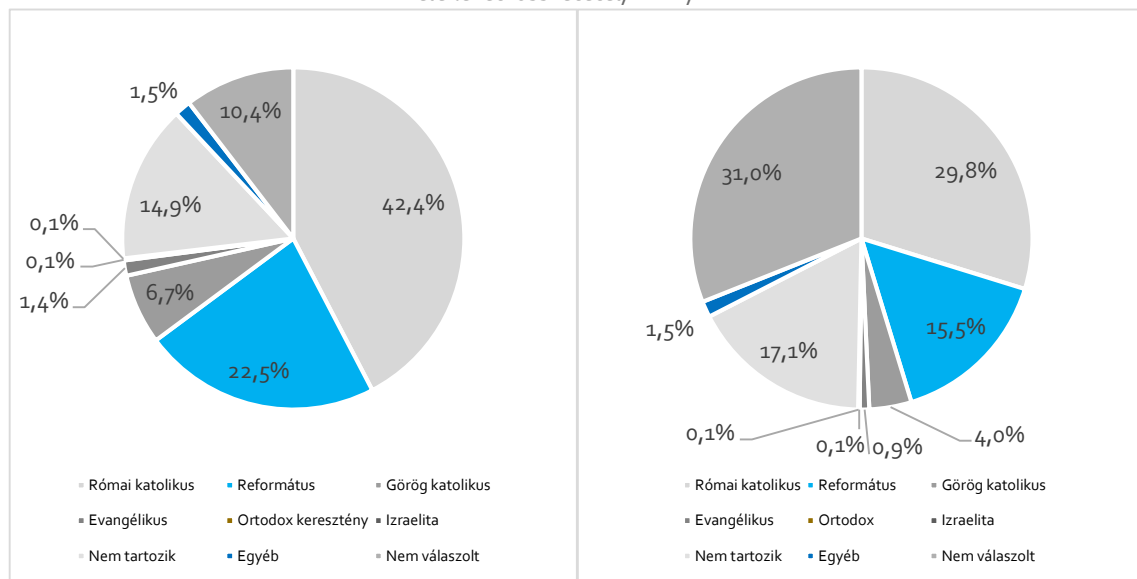

Forrás: KSH

A 2011. évi népszámlálás nemzetiségi adatai alapján a város több mint 93,7%-a vallotta magát magyar nemzetiségűnek. A második legnagyobb nemzetiségű csoport a cigány (roma) volt 3,6%-kal, a harmadik pedig a német 0,6%-kal. A viszonylag alacsony számú, illetve arányú nem magyar nemzetiségűek ellenére Miskolcon kilenc közvetlenül megválasztott helyi nemzetiségi önkormányzat működik: bolgár, görög, lengyel, német, örmény, roma, ruszin, szlovák és ukrán.

A település lakosságának vallási, felekezeti megoszlása alapján 2011-ben a legjelentősebb vallások a római katolikus (29,8%), a református (15,5%) és a görögkatolikus (4%) voltak. A lakosság 17,1%-a nem tartozott egyik vallási közösséghez, felekezethez sem, 31%-a pedig nem kívánt válaszolni a kérdésre. A 2001-es népszámlálás eredményeihez képest a legnagyobb arányú csökkenés a magukat görögkatolikusnak (46,3%), evangélikusnak (44%), illetve izraelitának vallók számában volt, míg a hívők számának csökkenését tekintve leginkább a magukat római katolikusnak (28.811 fő), a reformátusnak (15.809 fő) és a görögkatolikusnak (5.675 fő) vallók számában volt. A két népszámlálás adatai alapján 3,3%-kal nőtt a magukat egyik valláshoz sem tartozónak vallók aránya, illetve 166,7%-kal nőtt azok száma, akik erre a kérdésre nem adtak választ. Ehhez kapcsolódóan 2001-ben a megkérdezettek 74,7%-a jelölt meg valamely vallási felekezetet, míg ez az arány 2011-re 51,8%-ra csökkent a városban.

Felekezeti összetétel, 2001, 2011

Forrás: KSH

Miskolcon baptista, evangélikus, görögkatolikus, hetednapos adventista, hit gyülekezete, izraelita, magyar pünkösd, metodista, orosz ortodox, református és római katolikus egyházak működnek, melyek a településen templomokkal és/vagy imaházakkal, valamint több, saját fenntartású intézménnyel rendelkeznek.

KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG

A lakosság végzettségére vonatkozóan a népszámlálások kapcsán állnak rendelkezésre adatok. Az utolsó két népszámlálás között eltelt időszakban jelentősen javultak a lakosság képzettségi adatai. Az egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel rendelkezők aránya 37%-kal növekedett 2001-2011 között, mely így maradt jóval a megyei, illetve országos átlag fölött. Ehhez hasonlóan, a legalább érettségivel rendelkező népesség aránya is jóval megyei és országos átlag fölötti. Miskolcon a legalább általános iskola 8. évfolyamát elvégzők, de az általános iskola első évfolyamát el nem végzők aránya is előnyösebb mind a megyei, mind az országos átlag értékénél.

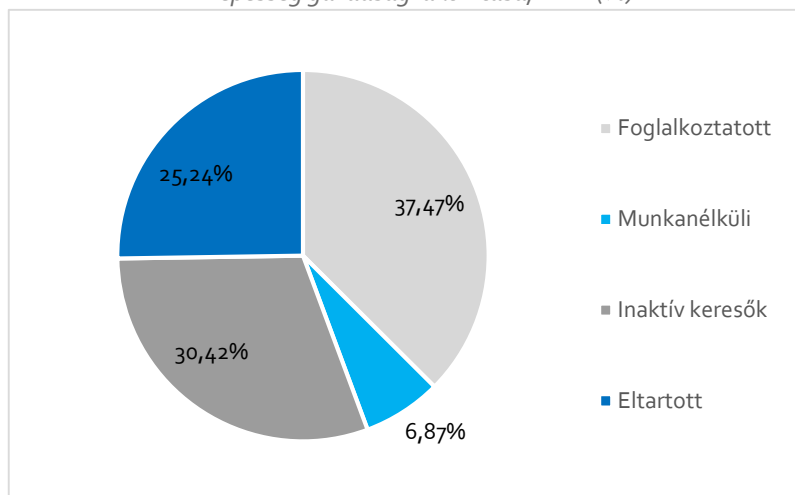
A lakosság legmagasabb iskolai végzettsége a megfelelő korú népesség százalékában, 2001, 2011

	2001	2011
Általános iskola első évfolyamát sem végezte el		
Miskolc	0,4	0,4
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	0,9	0,8
Magyarország	0,7	0,6
Legalább általános iskola 8. évfolyam		
Miskolc	93,2	96,9
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	86,8	93,1
Magyarország	88,8	95,1
Legalább érettségi		
Miskolc	52,6	61,2
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	34	43,1
Magyarország	39,5	50,5
Egyetem, főiskola stb. oklevéllel		
Miskolc	17,3	23,7
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	9,5	14,2
Magyarország	11,9	18,2

Forrás: KSH népszámlálás; KSH

Miskolcon a 2011. évi népszámlálás adatai alapján a foglalkoztatottak száma 62.857 fő, a munkanélküliek 11.528 fő, az inaktív keresők 51.025 fő, míg az eltartottak száma 42.346 fő volt.

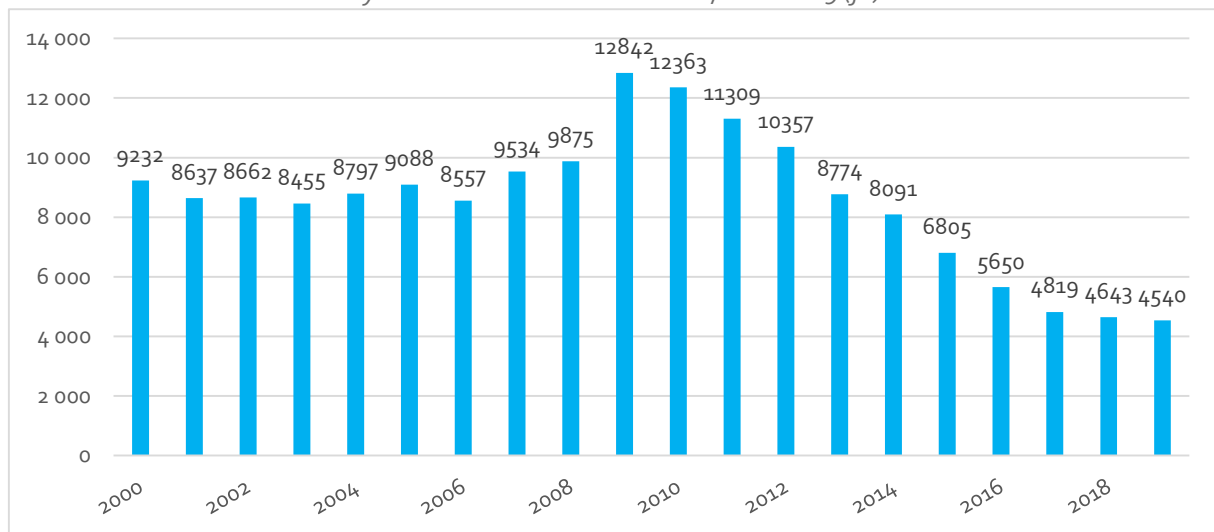
A népesség gazdasági aktivitása, 2011 (%)

Forrás: KSH

A nyilvántartott álláskeresők száma a 2000-2019 közötti időszakban változó képet festett. 2000-2008 között viszonylag stabil volt a számuk, 9.000 fő körül szóródott. A 2008-2009-es gazdasági világválság Miskolcon is megérezte hatását, ugyanis hirtelen megnőtt az álláskeresők száma, amely korábbi szintjét csak 2012 körül érte el. Ezt követően a közfoglalkoztatás típusainak megváltozásával a közfoglalkoztatottak száma is jelentősen megnőtt, mely részben magyarázza az álláskeresők számának folyamatos csökkenését. 2017-től a csökkenés mértéke lelassult, a 4.600 fő körüli érték stabilizálódott. 2019-ben 4,39% volt Miskolcon a nyilvántartott álláskeresők (munkanélküliek) aránya (15-64 éves korosztályon belül), amely az országos átlagnál (3,58%) magasabb, a megyei átlagánál (7,6%) alacsonyabb volt. A tartós munkanélküliek (180 napon túli nyilvántartott álláskeresők) arányát tekintve hasonló helyzet volt megfigyelhető, Miskolcon ez 51,3%, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 52,37%, míg az országos átlag 46,79% volt. Az álláskeresők végzettséget tekintve legnagyobb arányban szakközépiskolai, gimnáziumi (34,89%), általános iskolai (25,86%), illetve szakmunkás (22,96%) végzettséggel rendelkeznek. Általánosan elmondható, hogy a kevesebb osztályt végzett munkanélküliek alacsonyabb arányban voltak jelen 2019-ben Miskolcon, mint akár a megyei, akár az országos szinten, ugyanakkor a középiskolai, főiskolai és egyetemi végzettséggel rendelkezők jóval magasabb arányt képviseltek a városban. Ugyanez mutatkozik meg a fizikai és szellemi foglalkozású álláskeresők arányait vizsgálva is. Miskolcon előbbi 73,94%, a megyében 88,52%, az országban 82,8%, míg utóbbi ugyanebben a sorrendben 26,06%, 11,48% és 17,2%.

Nyilvántartott álláskeresők száma, 2000-2019 (fő)

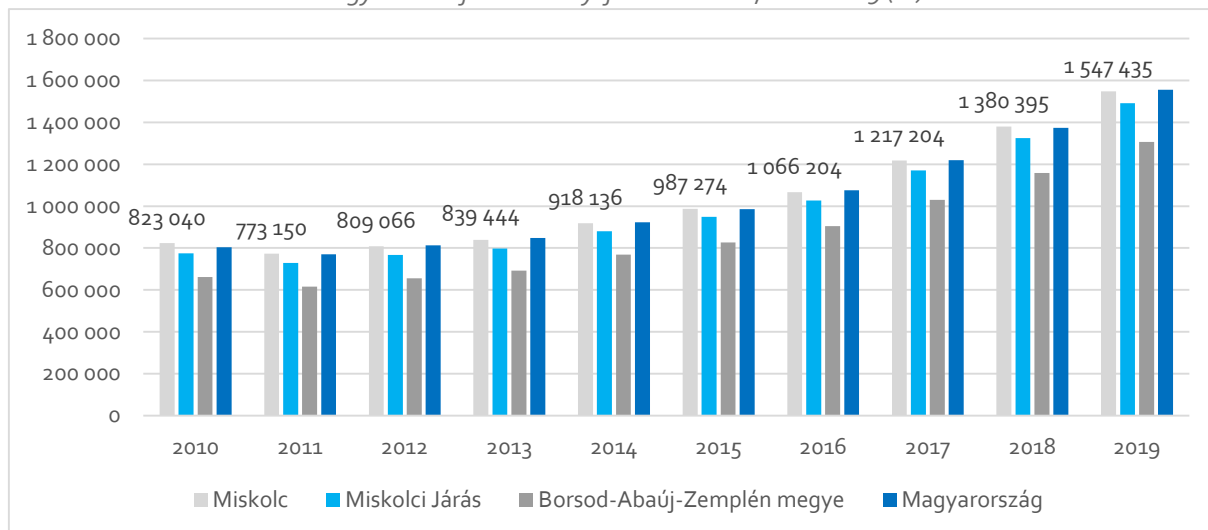
Forrás: KSH

JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

A lakosság jövedelmi helyzetének megítéléséhez az egy lakosra jutó személyi jövedelemadót vizsgáljuk, illetve ennek összehasonlítását más területi egységekkel. Továbbá megnézzük, hogy hogyan alakult az ezer főre jutó személygépkocsik száma, mivel ennek változása jó jelzőszáma a lakosság anyagi gyarapodásának. Ennek a mutatónak is az időbeli alakulása kiinduló alap a megyei és országos adatokkal való összehasonlításra.

A következő ábra az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó összegének változását mutatja be 2010 és 2019 között járási, megyei és országos összehasonlításban.

Az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó, 2010-2019 (Ft)

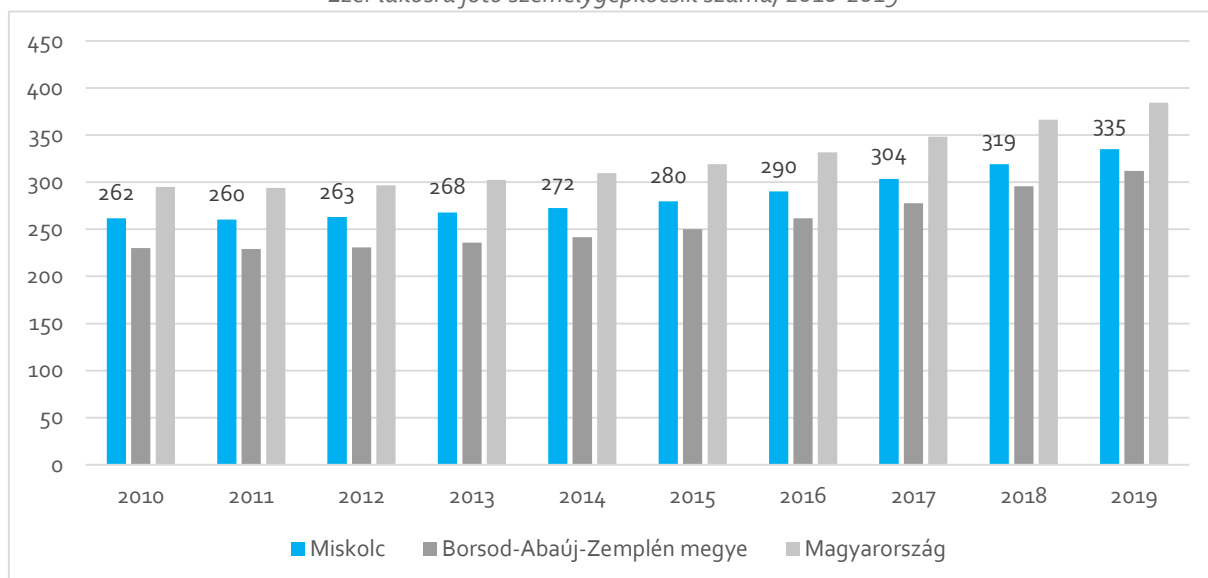

Forrás: KSH

Az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó értékei alapján látható, hogy a területi egységek értékeinek változása hasonló tendenciát mutat. Miskolc városa minden vizsgált időszakban magasabb értékkel rendelkezett, mint a járási, illetve megyei érték, míg gyakorlatilag az országos érték körül mozgott. A város és a járás, illetve a megyei értékek közötti különbség csökkenő tendenciát mutat, hiszen míg 2010-ben a város értéke 106,34%-a volt a járásának és 124,45%-a a megyei értéknek, addig 2019-ben ez 103,73%-ra és 118,49%-ra csökkent. A vizsgált időszak kezdő és végső éve közötti változás mértéke is ezt támasztja alá, hiszen míg Miskolc 88%-kal tudta növelni értékét, addig a járás 92,74%-kal, Borsod-Abaúj-Zemplén megye 97,48%-kal és országos szinten ez 93,48%-kal nőtt.

A statisztikai adatok alapján az ezer lakosra jutó személygépkocsik száma nem éri el az országos átlagot, ugyanakkor kb. akkora különbséggel haladja meg a megyei értéket. A növekedés üteme, ahogy az egész országban általánosan megfigyelhető, leginkább 2015-től erősödik fel, ugyanakkor a város növekedés dinamikája lassabb az országos és megyei értékeknél egyaránt.

Ezer lakosra jutó személygépkocsik száma, 2010-2019

Forrás: KSH

A lakosság életminőségének változását jól követik a lakáskörülményekben és a közművel való ellátottságban bekövetkező változások. A legjelentősebb változás 2001 és 2011 között a háztartások komfortfokozatában következett be, amely szükséglakások, a komfort nélküli és félkomfortos lakások 35,6%-os csökkenésében mutatkozott meg. Az ivóvíz- és a közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya szintén növekedett, melyek megyei szinten is sokat javultak 10 év alatt. Emellett, a lakások és üdülők száma több mint 4%-os növekedést produkált, míg megyei szinten ez mindössze 1,73% volt.

A lakások és lakott üdülők komfortossága, illetve közüzemi ellátottsága, 2001, 2011

	2001		2011	
	Miskolc	Megye	Miskolc	Megye
Lakások és lakott üdülők száma (db)	73.508	279.278	76.539	284.101
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	9,61	25,94	6,19	14,68
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	95,96	79,92	97,40	89,34
Közcatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	91,48	46,04	94,31	71,87

Forrás: KSH

A születéskor várható átlagos élettartam Borsod-Abaúj-Zemplén megyében átlagosan két évvel kevesebb volt 2019-ben, mind a nők (77,8), mind a férfiak (70,1) esetében, mint az országos átlagértékek (79,3 – 72,9). Ugyanakkor, az átlagéletkor mutatója alapján a megye népessége némileg fiatalosabb összetételű az országos átlagnál (férfiak 35,9 – 37,1; nők 44,2 – 44,8). Borsod-Abaúj-Zemplén megye halálloki struktúrája a következőképpen alakult 2007-2013 között.

Vezető halállokok megoszlása Borsod-Abaúj-Zemplén megye 15-64 éves lakossága körében, 2007-2013 (%)

	Férfiak	Nők
Rosszindulatú daganatok	30,4	39,1
Keringési rendszer betegségei	32,2	28,0
Légzőrendszer betegségei	5,1	6,6
Emésztőrendszer betegségei	12,9	10,2
Külső okok	13,0	7,0
Egyéb halállokok	6,4	9,2

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megye lakosságának egészségi állapotáról, az ellátási kapacitások változásáról, a szolgáltatások színvonaláról.

http://www.baz.hu/content/cont_566ede9b5fe486.54597307/1512_05b_lakossag_eu_allapotarol.pdf

1.7.2. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZÖDÉS, KONFLIKTUSOK, ÉRDEKVISZONYOK

Jelentős társadalmi feszültségek, érdekkonfliktusok nincsenek Miskolcon, ugyanakkor jövedelmi, társadalmi, kulturális különbségek természetesen jelen vannak az egyes társadalmi rétegek között, amelyek sokszor ellentétes érdekekkel, fejlesztési igényekkel bírnak. Jelentős társadalmi változásnak tekinthető a város lakosságának folyamatos előregedése és az idősebb korosztály arányának növekedése. Ez a folyamat pedig bizonyos esetekben ellentétes érdekekkel és mindenképpen változó igényekkel bír, továbbá egyre jelentősebb feladatot jelent a település számára az időskorúak ellátása.

1.7.3. TELEPÜLÉSI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TÉNYEZŐK (TÖRTÉNETI ÉS KULTURÁLIS ADOTTSÁGOK, TÁRSADALMI ÉLET, SZOKÁSOK, HAGYOMÁNYOK, NEMZETISÉGI KÖTŐDÉS, CIVIL SZERVEZŐDÉSEK, VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK STB.)

A települések identitás képzésében fontos szerepet játszanak a hagyományok, a történelem, a kommunikatív, vagy kulturális emlékezet és az örökség. A miskolci lakosság hovatartozását, együvé tartozását több tényező határozza meg, mint például a vallási hovatartozás, a helyiek életének a környező tájjal való összefonódása, vagy az etnikai hovatartozás.

A települési identitást tápláló értékek a városban:

- Történelmi múlt, kulturális örökség
- Miskolci Egyetem
- Diósgyőri VTK futball csapat
- Unikális topográfiai viszonyok
- Diósgyőri vár
- Történelmi Avas (és az Avasi kilátó)
- „Acélvaros” – kohászati múlt és ipari örökség
- Jelentős turisztikai vonzerejű üdülő városrészek (Tapolca, Lillafüred)
- Szinva-patak (és a pisztrángtelep)
- Bükk-hegység (és barlangok, források)
- Miskolci színjátszás – színházi múlt és kultúra
- Miskolchoz kapcsolt bükki településrészek sajátos, hegyvidéki karaktere
- Tájegység nyelvjárása színesíti a magyar nyelvet és -kultúrát
- Térségi szempontból kiemelkedő kulturális rendezvények – nagyvárosi lét (Operafesztivál, Kocsonyafesztivál, Sörfesztivál, Avasi borangolás, Régiségvásár stb.)
- Határon-túli kapcsolatokra nyitott szellemiség

A helyi identitás megőrzésében fontos szerepe van a helyi civil szervezeteknek, egyházi közösségeknek és az önkormányzatnak. A városban 396 bejegyzett civil szervezet működik, a civil társadalom nagy aktivitást mutat. A szervezetek a legnagyobb számban szociális és gondozási, illetve adománygyűjtési és sporttevékenységet folytatnak. *Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/kozossegi-elet/civil-szervezetek>*

Emellett, a helyi identitást és közéleti szerep növekedését támogatják a városi újságok, a városi televízió, illetve a városi honlap, melyeknek köszönhetően széleskörű tájékoztatást kap a lakosság a várossal kapcsolatos témákban (programok, helytörténet stb.).

1.8. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK (OKTATÁS, EGÉSZSÉGÜGY STB.)

OKTATÁS

Óvoda

2021-ben 52 db óvodai feladatellátási hely volt, melyből 33 db önkormányzati, 17 db egyházi és 2 db egyéb fenntartású volt. A város honlapján elérhető adatok alapján az óvodai feladatellátási helyek az alábbiak:

Önkormányzati fenntartású óvodák:

- Miskolci Avastetői Óvoda
- Miskolci Avastetői Óvoda Leszih Andor Úti Tagóvodája
- Miskolci Avastetői Óvoda Szilvás Úti Tagóvodája
- Miskolci Batsányi János Óvoda
- Miskolci Batsányi János Óvoda Mesevár Tagóvodája
- Miskolci Batsányi János Óvoda Szeder Úti Tagóvodája
- Miskolci Batsányi János Óvoda Szlovák Nemzetiségi Tagóvodája
- Miskolci Belvárosi Óvoda
- Miskolci Belvárosi Óvoda Kassai Úti Tagóvodája
- Miskolci Belvárosi Óvoda Katowice Sport Tagóvodája
- Miskolci Diósgyőri Óvoda
- Miskolci Diósgyőri Óvoda Bulgárföldi Tagóvodája
- Miskolci Diósgyőri Óvoda Lórántffy Zsuzsanna Tagóvodája
- Miskolci Diósgyőri Óvoda Stadion Sport Tagóvodája
- Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Miskolci Eszterlánc Néphagyományőrző Óvoda
- Miskolci Eszterlánc Néphagyományőrző Óvoda Pitypang Tagóvodája
- Miskolci Eszterlánc Néphagyományőrző Óvoda Selyemréti Tagóvodája
- Miskolci Eszterlánc Néphagyományőrző Óvoda Zsolcai Kapui Tagóvodája
- Miskolci József Úti Óvoda
- Miskolci József Úti Óvoda Brunszvik Teréz Tagóvodája
- Miskolci József Úti Óvoda Dózsa György Úti Tagóvodája
- Miskolci Napraforgó Óvoda
- Miskolci Napraforgó Óvoda Benedek Elek Tagóvodája
- Miskolci Napraforgó Óvoda Középszer Úti Tagóvodája
- Miskolci Napraforgó Óvoda Petneházy Úti Tagóvodája
- Miskolci Napraforgó Óvoda Várhegy Úti Tagóvodája
- Miskolci Nyitnikék Óvoda
- Miskolci Nyitnikék Óvoda Szivárvány Tagóvodája
- Miskolci Nyitnikék Óvoda Vadász Úti Tagóvodája
- Miskolci Százszorszép Óvoda
- Miskolci Százszorszép Óvoda Bársony J. Úti Tagóvodája
- Miskolci Százszorszép Óvoda Tündérművelődési Tagóvodája

Egyházi óvodák:

- Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
- Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda Szent László Utcai Tagóvodája
- Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium Reményi Ede Úti Tagóvodája
- Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium
- Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda
- Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda Erdész Úti Óvodája
- Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda Görgey Úti Óvodája
- Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
- Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, Óvoda, Szakképző Iskola, Középiskola és Kollégium
- Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, Óvoda, Szakképző Iskola, Középiskola és Kollégium Miskolc, Győri Kapu Telephelye
- Szent Imre Általános Iskola és Óvoda Kisboldogasszony Tagóvodája
- Szent Imre Általános Iskola és Óvoda Szent Anna Tagóvodája
- Szent Imre Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda és Bölcsőde
- Szent Miklós Óvoda
- Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda Weöres Sándor Tagóvodája

Egyéb fenntartású óvodák:

- Kincs-Ő Hagyományörző Magánóvoda
- Napközi Otthonos Óvoda

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/oktatas/ovodak>

Óvodai oktatás, 2010-2019

	Férőhelyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Kihasználtság (%)	Óvodapedagógusok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma
2010	6405	5780	90,24	457	-
2011	6499	5776	88,88	449	-
2012	5913	5565	94,11	445	1417
2013	5469	5231	95,65	455	1265
2014	5561	4982	89,59	457	931
2015	5651	5085	89,98	462	685
2016	5641	4935	87,48	469	514
2017	5451	4993	91,60	468	469
2018	5616	5037	89,69	470	396
2019	5742	5055	88,04	464	138

Forrás: KSH

A miskolci óvodák 2019-ben 5742 férőhellyel rendelkeztek, melyre 5055 óvodába beírt gyermek jutott. A város óvodáinak kihasználtsága viszonylag magas (88,04%), a 2010 és 2019 közötti vizsgált időszakban azonban összességében csökkenés látszik. A fenti gyermeklétszám 2019-ben 219 gyermekcsoportra oszlott, így a csoportok átlagos mérete 23 gyermek volt, amely a vizsgált időszakban a 2010. évi 230 csoport-értékről és 25 átlagos csoportlétszámról csökkent. Az óvodapedagógusok száma 464 fő volt, amely a vizsgált időszakban összességében nem csökkent, így átlagosan egy óvodapedagógusra 11 gyermek jutott. A táblázatban jól látható, hogy a hátrányos

helyzetű gyermekek száma jelentősen lecsökkent a vizsgált időszakban, 2019-ben a gyermekek 2,73%-a számított hátrányos helyzetűnek.

A városban található óvodák fenntartója és működtetője többségében Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, de számos egyházi (pl. Egri Főegyházmegye, Miskolci Egyházmegye, Tiszáninneni Református Egyházkerület) és alapítványi fenntartású intézmény is működik.

Általános iskola

2021-ben 43 db általános iskolai feladatellátási hely volt, melyből 28 db önkormányzati, 12 db egyházi és 3 db egyéb fenntartású volt. A város honlapján elérhető adatok alapján az általános iskolai feladatellátási helyek az alábbiak:

Állami fenntartású általános iskolák:

- Avastetői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Avastetői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája
- Bársony János Általános Iskola
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Bulgárföldi Általános Iskola
- Bulgárföldi Általános Iskola Erenyői Tagiskolája
- Diósgyőri Nagy Lajos Király Általános Iskola
- Fazekas Utcai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Gyarmati Dezső Sport Általános Iskola
- Komlóstetői Általános Iskola
- Miskolci Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Egressy Béni-Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Egressy Béni-Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Tagiskolája
- Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Miskolci Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Tüskevár Tagóvodája és Tagiskolája
- Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Munkácsy Mihály Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája
- Miskolci II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
- Miskolci II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Győri Kapui Tagiskolája
- Miskolci Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Miskolci Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Miskolctapolcai Tagiskolája
- Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kaffka Margit Tagiskolája
- Miskolci Petőfi Sándor Általános Iskola
- Miskolci Petőfi Sándor Általános Iskola Rónai Ferenc Tagiskolája
- Miskolci Szabó Lőrinc Általános Iskola
- Miskolci Szilágyi Dezső Általános Iskola
- Miskolci Szilágyi Dezső Általános Iskola Görömbölyi Tagiskolája

Egyházi általános iskolák:

- Balázs Győző Református Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű, Egységes Művészeti Általános-, Szak- és Középiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

- Diósgyőri Szent Ferenc Római Katolikus Általános Iskola
- Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
- Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium
- Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola és Óvoda
- Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Óvoda
- Miskolci Görögkatolikus Általános Iskola
- Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, Óvoda, Szakképző Iskola, Középiskola és Kollégium
- Szalay Sámuel Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
- Szent Imre Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Egyéb fenntartású általános iskolák:

- Alternatíva Életfa Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Hámori Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Nebuló Általános Iskola

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/oktatas/altalanos-iskolak>

Általános iskolai oktatás, 2010-2019

	Tanulók száma	Főállású pedagógusok száma	Nemzetiségi oktatásban tanulók száma	Bejáró tanulók száma	Hátrányos helyzetű tanulók száma
2010	12810	1272	350	1509	-
2011	12630	1248	324	1501	-
2012	12407	1228	410	1445	3894
2013	12595	1234	307	1376	3089
2014	12577	1248	11	1369	1457
2015	12224	1247	21	1302	1249
2016	11982	1248	289	1355	1312
2017	11714	1257	15	1313	1447
2018	11533	1243	22	1256	1347
2019	11376	1210	29	1173	595

Forrás: KSH

Miskolcon 2019-es évben 48 feladatellátási hely volt 577 osztállyal és 11.376 tanulóval. A vizsgált évtizedben szinte folyamatosan csökkent az általános iskolai tanulók száma, amely csak részben tükröződik a pedagógusok, illetve az osztályok számában. A tanulók száma 11,19%-kal, a főállású pedagógusok száma 4,87%-kal csökkent, míg az osztályok száma gyakorlatilag alig változott. Ezzel együtt, a bejáró tanulók száma több mint 22%-kal csökkent, arányuk pedig 2019-ben 10,31% volt, amely, ha nem is jelentősen, de szintén csökkent a 2010-es értékhez (11,78%) képest. A nemzetiségi oktatásban tanulók száma kevesebb mind tizedére csökkent, a hátrányos helyzetű tanulók száma és aránya (5,23%) pedig több mint 80%-kal csökkent az utóbbi 10 év alatt.

A miskolci általános iskolák többségének fenntartója és működtetője az állami tulajdonú Miskolci Tankerületi Központ, azonban az óvodai feladatellátási helyekhez hasonlóan, számos egyházi és alapítványi ellátási hely működik.

Középfokú oktatás

2021-ben 31 db középfokú iskolai feladatellátási hely volt, melyből 19 db önkormányzati (5 db gimnáziumi, 14 db szakgimnáziumok, szakközépiskolák, szakiskolák, készségfejlesztő), 9 db egyházi

és 3 db egyéb fenntartású volt. A város honlapján elérhető adatok alapján az középfoóú iskolai feladatellátási helyek az alábbiak:

Állami fenntartású középfoóú iskolák:

Állami gimnáziumok:

- Avasi Gimnázium
- Diósgyőri Gimnázium
- Földes Ferenc Gimnázium
- Miskolci Herman Ottó Gimnázium
- Miskolci Zrínyi Ilona Gimnázium

Állami szakgimnáziumok, szakközépiskolák, szakiskolák, készségfejlesztő iskolák

- Andrassy Gyula Gépipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium
- Miskolci Szakképzési Centrum Baross Gábor Szakgimnáziuma
- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Szakközépiskolája és Szakiskolája
- Miskolci Szakképzési Centrum Bláthy Ottó Villamosipari Szakközépiskolája
- Miskolci Szakképzési Centrum Diósgyőr-Vasgyári Szakképző Iskolája és Kollégiuma
- Miskolci Szakképzési Centrum Fazola Henrik Építőipari és Művészeti Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Miskolci Szakképzési Centrum Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakközépiskolája
- Miskolci Szakképzési Centrum Kandó Kálmán Informatikai Szakgimnáziuma
- Miskolci Szakképzési Centrum Kós Károly Építőipari Szakgimnáziuma
- Miskolci Szakképzési Centrum Martin János Szakközépiskolája, Szakiskolája és Készségfejlesztő Iskolája
- Miskolci Szakképzési Centrum Stúdió Közgazdasági és Üzleti Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Miskolci Szakképzési Centrum Szemere Bertalan Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
- Miskolci Szakképzési Centrum Szentpáli István Kereskedelmi és Vendéglátó Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Egyházi középfoóú iskolák és kollégiumok:

- Balázs Győző Református Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű, Egységes Művészeti Általános-, Szak- és Középiskola, Alapfoóú Művészetoktatási Intézmény
- Európa Baptista Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola
- Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakgimnázium
- Fényi Gyula Miskolci Jezsuita Gimnázium és Kollégium
- Fráter György Katolikus Gimnázium és Kollégium
- Kézfogás Baptista Szakiskola
- Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium
- Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon
- Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, Óvoda, Szakképző Iskola, Középiskola és Kollégium

Egyéb fenntartású középfoóú iskolák:

- Fókusz Gimnázium és Szakképző Iskola
- Miok József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola
- Miskolci Magister Gimnázium

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/oktatas/kozepfoku-iskolak>

A vizsgált időszak alatt 2015-ig a feladatellátási helyek száma, kisebb hullámozásokkal ugyan, de nagyobb változásokon nem esett át. A 2016-os évtől azonban, a középiskolai átszervezéseknek

köszönhetően a szakközépiskolák és szakiskolák száma, illetve az ott nappali oktatásban tanulók száma is jócskán lecsökkent, míg a szakgimnáziumokhoz kötődően, itt nem figyelhető meg ekkora csökkenés, de így is közel 30%-kal csökkent a tanulók száma. A főállású gimnáziumi pedagógusok száma kb. 13, míg a szakközépiskolai és szakiskolai pedagógusok száma több mint 20%-kal csökkent. A bejáró tanulók aránya összességében eléri a tanulók számának felét, számuk azonban átlagosan 40%-kal csökkent 2010 és 2019 között. 2019-ben a hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi és szakgimnáziumi iskolákban 2,41%, míg a szakközépiskolákban és szakiskolákban 9,39%, amely a 2012-es értékhez képest szintén csökkenést mutat.

A városban található középfokú oktatáshoz köthető intézmények fenntartói és működtetői egyrészt a Miskolci Tankerületi Központ, másrészt a Miskolci Szakképzési Centrum, harmadrészt pedig különböző egyházi szervezetek.

Gimnáziumi és szakgimnáziumi (2015-ig középiskolai) oktatás, 2010-2019

	Feladatellátási helyek száma	Tanulók száma (nappali oktatásban)	Főállású pedagógusok száma	Bejáró tanulók száma	Hátrányos helyzetű tanulók száma
2010	18	17463	1407	8011	-
2011	17	16827	1374	8172	-
2012	17	15670	1347	7249	551
2013	18	15063	1340	7183	349
2014	16	14528	1335	7072	314
2015	18	14041	1342	6657	220
2016	33	13596	1345	6383	856
2017	28	13513	1276	6177	639
2018	24	12849	1232	5840	550
2019	20	12238	1222	5073	296

Forrás: KSH

Szakközépiskolai és szakiskola (A szakközépiskola 2015-ig szakiskolai) oktatás, 2010-2019

	Feladatellátási helyek száma	Tanulók száma (nappali oktatásban)	Főállású pedagógusok száma	Bejáró tanulók száma	Hátrányos helyzetű tanulók száma
2010	33	11472	257	-	-
2011	31	10935	235	-	-
2012	29	9907	270	2034	2058
2013	31	9339	266	1909	1522
2014	32	8900	258	1691	1095
2015	32	8441	231	1612	816
2016	32	2500	211	1573	883
2017	28	2212	189	1397	776
2018	25	2053	187	1274	633
2019	20	1981	204	1162	186

Forrás: KSH

Felsőfokú oktatás

Miskolcon 1949 (1951) óta folyik felsőfokú képzés, amely az ekkor Sopronból a városba áttelepült Bánya- és Kohómérnöki Karból, valamint a frissen alapított Gépészmérnöki Karból állt, Nehézipari Műszaki Egyetem néven. Az évek során, egyrészt az oktatási rendszer, másrészt a társadalmi és gazdasági igények változásával több karral és szakkal egészült ki az egyetem oktatási palettája. A ma

is használt Miskolci Egyetem nevet 1990-ben vette fel az intézmény. A jelenlegi hét *kar* (*Műszaki Földtudományi Kar, Műszaki Anyagtudományi Kar, Gépészmérnöki és informatikai Kar, Állam- és Jogtudományi Kar, Gazdaságtudományi Kar, Bölcsészettudományi Kar, Egészségügyi Kar*) mellett, 1997-től a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézet jelenti a kvázi nyolcadik kart.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/oktatas/miskolci-egyetem>; <https://www.uni-miskolc.hu/egyetem-tortenete>

A nagyrészt a Miskolci Egyetemhez köthető felsőfokú oktatási hallgatók száma 2010 és 2019 között több mint 30%-kal esett vissza, amely érték közel kétszerese az országos átlagnak (15,54%). Emellett, míg országosan az oktatók számának növekedése figyelhető meg, addig Miskolcon ez 8%-kal csökkent.

Felsőfokú oktatás, 2010-2019

	Hallgatók száma (nappali tagozaton)	Oktatók száma
2010	8145	748
2011	8095	596
2012	7819	570
2013	7329	655
2014	6840	657
2015	6473	672
2016	6222	689
2017	5965	683
2018	5696	687
2019	5618	685

Forrás: KSH

Felnőtt képzés

Miskolcon 2009-ben Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, Mezőkövesd Város és Tiszaújváros Város Önkormányzata, valamint a Miskolci Egyetem konzorciuma által jött létre a MITISZK Nonprofit Kft. A szervezet a Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program keretében valósult meg, melynek egyik célja Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) létrehozása volt. A 2015 óta a Miskolc Holding Zrt. 100%-os tulajdonában álló szervezet Miskolci Felnőttképző Központ néven működik. Fő tevékenysége a felnőttképzés, vállalati továbbképzések, kompetencia alapú és nyelvi képzések, multinacionális vállalatok felnőttképzési igényeinek kielégítése, továbbá az államilag támogatott munkaerő-piaci képzések, főleg a gépészeti, informatikai, elektronikai és logisztikai ágazatokhoz kapcsolódóan. *Forrás: <https://www.miskolcifelnottkepzo.hu/miskolci-felnottkepzo-kozpont-kft-va/rolunk>*

Művészeti oktatás

A városban 17 db oktatási feladatellátási hely van, ahol a tanulóknak lehetőségük van művészetoktatásra. Ebből 14 db általános iskolai, 3 db pedig középiskolai feladatellátási hely:

- Avastetői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Avastetői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája
- Fazekas Utcai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Egressy Béni-Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Egressy Béni-Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Tagiskolája

- Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Herman Ottó Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Munkácsy Mihály Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája
- Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Könyves Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kaffka Margit Tagiskolája
- Balázs Győző Református Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű, Egységes Művészeti Általános-, Szak- és Középfokú Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Jókai Mór Református Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
- Alternatíva Életfa Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Hámori Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium
- Miskolci Szakképzési Centrum Fazola Henrik Építőipari és Művészeti Szakgimnáziuma és Szakközépfokú Iskolája
- Balázs Győző Református Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű, Egységes Művészeti Általános-, Szak- és Középfokú Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Kollégiumi ellátás

Miskolcon 2019-ben 1482 tanuló lakott kollégiumokban, amely közel 20%-os csökkenést jelent a 2010-es év értékéhez képest. A város honlapja alapján 8 db kollégium található a városban, amelyből 5 db állami, 4 db pedig egyházi fenntartású:

Állami kollégiumok:

- Karacs Teréz Középfokú Iskolai Kollégium
- Miskolci Petőfi Sándor Középfokú Iskolai Fiúkollégium
- Miskolci Petőfi Sándor Középfokú Iskolai Fiúkollégium Teleki Tehetséggondozó Kollégium Tagintézménye
- Miskolci Szakképzési Centrum Diósgyőr-Vasgyári Szakképző Iskolája és Kollégiuma
- Miskolci Szakképzési Centrum Szemere Bertalan Szakgimnáziuma, Szakközépfokú Iskolája és Kollégiuma

Egyházi középfokú iskolák és kollégiumok

- Fényi Gyula Miskolci Jezsuita Gimnázium és Kollégium
- Fráter György Katolikus Gimnázium és Kollégium
- Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon
- Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola, Óvoda, Szakképző Iskola, Középfokú Iskola és Kollégium

EGÉSZSÉGÜGY

Alapellátás

Az önkormányzatoknak az alapellátással kapcsolatos feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény határozza meg.

„5. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról, és
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a települési önkormányzat kikéri az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét.”

Forrás: 2015. évi CXIII. tv.

Miskolc területén az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés az egészségügyi alapellátásról szóló törvény alapján biztosított és jól kiépített. A városban a jelenlegi szintű és formában működő egységes egészségügyi alapellátási rendszer 2016 óta létezik, amelyet az önkormányzati tulajdonú Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (MEFI) felügyel és koordinál. A városban 96 háziorvosi körzet, 44 házi gyermekorvosi körzet, 38 fogorvosi körzet, valamint 60 védőnői körzet található. Emellett, a számos iskolavédőnői, illetve iskolaorvosi körzetbe szerveződnek az egészségügyi szakemberek, továbbá 24 órás felnőtt háziorvosi, gyermekorvosi és fogászati ügyeletet is biztosít a város lakói számára. Miskolcon 54 gyógyszertár működik, melyből kettő, a Fehér Holló Gyógyszertár (Szemere Bertalan utca 14.) és a Szent Rókus Gyógyszertár (Csabai kapu 11./A) biztosít ügyeleti ellátást. A város területén számos magán orvosi- és fogorvosi rendelő is található.

Az említett körzetek és intézmények száma miatt külön itt nem tüntettük fel azokat, azonban a város honlapján (<https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/egeszsegugy/egeszsegugyi-alapellatas>), illetve a MEFI honlapján (<http://miefi.hu/egeszsegugyi-alapellatasi-tevekenyseg>) aktuálisan megtalálhatók.

Járó- és fekvőbeteg szakellátás

Miskolcon a járó- és fekvőbeteg-szakellátás öt intézményben történik, amelyek az alábbiak:

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház (Szentpéteri kapu 72-76.)
- Semmelweis Tagkórház (Csabai kapu 9-11.)
- Szent Ferenc Tagkórház (Csabai kapu 42.)
- Diósgyőri Tagkórház (Kerpely Antal utca 45.)
- MÁV Rendelőintézet (Bajcsy-Zsilinszky utca 45.)

Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/egeszsegugy>

A városban 3364 db működő kórházi ágy volt 2018-ban a KSH adatbázisa alapján.

1950 óta működik a városban az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) Miskolci Mentőállomása (Petőfi utca 18.), amely vonzáskörzetébe ma 220.000 fő tartozik. A Miskolci Légimentő Bázison LHMC (Miskolc Repülőtéri út 7.) 2000 óta zajlik az OMSZ felügyelete alatt a légimentés, ahol a 2019-ben történt EC-135P2 típusú mentőhelikopter csere által lett hatékonyabb az életmentés.

Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/kozrend-kozbiztonsag/mentok>

SZOCIÁLIS KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 26/2018 (XII.17.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról, valamint a köznevelési intézmények étkeztetéséért fizetendő térítési díjakról rendelkezik. A szociális közszolgáltatásokat Miskolc területén a Miskolci Egyesített Szociális és Gyermekjóléti Intézmény (MESZEGYI) látja el. Az intézmény három szakmai igazgatóság, amelyek székhelye Arany J. u. 37., keretében a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- Házi segítségnyújtás
- Étkeztetés
- Idősek klubja
- Időskorúak gondozóháza
- Támogató szolgálat
- Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi és nappali ellátás,
- Bölcsődei ellátás
- Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

- Család- és gyermekjóléti központ
- Gyermek és családok átmeneti otthona

Az ellátások nagyrésze az intézmény székhelyén zajlik, míg a különböző étkeztetéshez, nappali ellátáshoz, illetve házi segítségnyújtáshoz kapcsoló ellátások a városszerte megtalálható szolgáltatási központokban zajlanak. Az intézmény honlapja alapján a városban az alábbi szolgáltatási központok működnek:

- Arany Alkony Szolgáltatási Központ és Gondozóház (Kabar u. 4.)
- Avasi Szolgáltatási Központ I. Klub (Klapka Gy. u. 6-8.)
- Avasi Szolgáltatási Központ II. Klub (Testvérvárosok útja 6.-8.)
- Bulgárföldi Szolgáltatási Központ és Gondozóház (Fazola H. u. 4.)
- Derűs Alkony Szolgáltatási Központ (Arany J. u. 37.)
- Észak-kiliáni Szolgáltatási Központ és Gondozóház (Kacsóh P. u. 6.)
- Hámori Szolgáltatási Központ (Palota u. 26)
- Hejőcsabai Szolgáltatási Központ (Sütő J. u. 6.)
- Segítő Kezek Szolgáltatási Központ (Szondy Gy. u. 50.)
- Szépkor Szolgáltatási Központ (Mátyás király u. 15.)
- Újgyőri Szolgáltatási Központ (Andrássy u.10.)
- Vár Sétány Szolgáltatási Központ (Bartók B. u. 7.)

A városban emellett több telephelyen működik az idősek 24 órás, teljes körű ellátásának biztosítása az Őszi Napsugár Otthon működéséhez köthetően. A négy telephelyen összesen 587 fős férőhely kapacitással rendelkező intézmény a gondozói és ápolói szolgálat mellett orvosi ellátást, demens betegek ellátását, illetve mentálhigiénés gondozási feladatokat is ellát. A városban található négy telephely a következő:

- Őszi Napsugár Otthon (székhely)- Szentpéteri kapu 101. - 437 férőhely
- Idősek Háza - Mátyás király u. 15. - 24 férőhely
- Ezüsthíd Otthon - Bársony J. u. 29/a. - 30 férőhely
- Aranykor Idősek Otthona - Kiss tábornok u. 32. - 96 férőhely

Forrás: 26/2018 (XII.17.) önkormányzati rendelet; <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/egeszseg-ugyi-es-szocialis-intezmenyi-szolgaltatasok/meszegeyi>; <http://www.meszegeyi.hu/ellatasok/>

Bölcsődei ellátás

Miskolcon a város honlapja alapján 11 bölcsődei ellátási hely található, melyek közül 10 önkormányzati és egy alapítványi fenntartású. Az önkormányzat által fenntartott bölcsődék 58 csoportban összesen 812 férőhelyet biztosítanak, egy-egy csoport két szobából áll, ahol 12-14 20 hetes-három éves korú gyermek tartózkodik. A gyermekek gondozását és nevelését a csoportszobánként két kisgyermeknevelő és egy bölcsődei dajka biztosítja. A bölcsődei feladatellátási helyek az alábbiak:

Önkormányzati fenntartású bölcsődék:

- Diósgyőri Bölcsőde
- Dobó Katica Bölcsőde
- Heim Pál Bölcsőde
- Katica Bölcsőde
- Kilián Bölcsőde
- Margaréta Bölcsőde
- Mesemalom Bölcsőde
- Napraforgó Bölcsőde
- Napsugár Bölcsőde
- Petneházy Bölcsőde

Alapítványi bölcsődék:

- Zöldpillangó Családi Bölcsőde

A bölcsődés korú gyermekek további nappali elhelyezését három családi napközi segíti, melyek az alábbiak:

- Fenyves Családi Napközi
- Kikelet Családi Napközi
- Kincs-Ő Hagyományőrző Családi Napközi és Gyermekeház

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/varosinformacio/oktatas/bolcsodek>; <http://dev.oszinapsugar.hu/bolcso-dei-ellatas/>

PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK RENDSZERE

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015 (II.10.) önkormányzati rendelete a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályairól rendelkezik.

Települési támogatás

- Gyógyszertámogatás
- Lakásfenntartási támogatás

Gyermekek, fiatal felnőttek és családok támogatása

- Életkezdési és születési támogatás
- Gyermekekékeztetés térítési díj kedvezménye
- Menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás
- Ifjúságvédelmi támogatás

Időskorúak támogatása

- Salkaházi Sára Miskolc Program

Krízis helyzet kezelése

- Rendkívüli települési támogatás

Forrás: 2/2015 (II.10.) önkormányzati rendelet

KÖZMŰVELŐDÉS, KULTÚRA

Kulturális és művészeti intézmények

Miskolcon számos kulturális intézmény működik, melyek a különböző igényeket hivatottak kielégíteni és egyben jelzik, hogy Miskolc jelentős kulturális hagyományokkal rendelkezik. A város közművelődési és kulturális feladatait nagyrészt a 2011-ben alapított önkormányzati tulajdonú Miskolci Kulturális Központ látja el, melyhez kilenc tagintézmény, azon belül hat művelődési ház tartozik. A kilenc tagintézmény a következő: a Művészetek Háza, az Ifjúsági és Szabadidő Ház, a Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ, a Görömbölyi Művelődési Ház, Gárdonyi Géza Művelődési Ház és a Vasgyári Közösségi Ház, valamint a Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló, a Diósgyőri vár és a Lovagi Tornák Tere.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet>; <https://www.miskolcikulaturaliskozpont.hu/>

ADY ENDRE MŰVELŐDÉSI HÁZ

A Diósgyőr városrészben található, Árpád út 4. szám alatti épület különböző kiállításoknak, koncerteknek, mozgásművészeti foglalkozásoknak és klub foglalkozásoknak ad otthont. Emellett, öt terem bérlésére van lehetőség az intézmény eseményei számára, ezen belül egy 400 fő befogadására alkalmas nagyterem, egy 60 fő befogadására alkalmas előadói terem, két torna és táncfoglalkozásra alkalmas tükrös terem, valamint egy, a klubfoglalkozások és termékbemutatók helyszínéül szolgáló terem bérelhető. *Forrás: <https://sites.google.com/miskolcikulaturaliskozpont.hu/ady/>*

BAZ MEGYEI LEVÉLTÁR KÖZPONTI LEVÉLTÁRA

A Fazekas u. 2. szám alatti központi épület 1984 óta ad otthont a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Levéltárnak, amely 2012-től tagintézménye a Magyar Nemzeti Levéltár hálózatának. Többszöri átszervezések, fióklevéltár-megalakulások és megszűnések után, ma két fióklevéltárral együtt fedi le a megye területéről származó közigazgatási, törvényszéki stb. iratok, illetve oklevelek, nemeslevelek, anyakönyvek stb. gyűjtését. A két fióklevéltár Sátoraljaújhelyen (Kossuth tér 5.) és Alsózsoltán (Kossuth u. 149.) található.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/konyvtar-es-leveltar>; mnl.gov.hu/mnl/bazml

CINEMA CITY

A Miskolc Plázában (Szentpáli u. 2-6.) található nyolc termes multiplex mozi 2000 óta szolgálja ki a Miskolc-környéki filmkedvelők igényeit. A komplexum teljes mértékben akadálymentesített és széleskörű szolgáltatást nyújt a fogyasztók számára.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/mozik>; <https://miskolcplaza.hu/rolunk>

CSODAMALOM BÁBSZÍNHÁZ

A Kossuth Lajos u. 11. szám alatt lévő bábszínház 1992-től működik hivatásos színházként, ahol a klasszikus meseirodalom darabjai mellett magyar népmeséket és kortárs hazai, illetve külföldi szerzők műveit is játsszák. Az évi több mint 300 előadás közel 35.000 ezer nézőt vonz, amely többnyire bölcsődés, óvodás és iskolás gyermekekből, illetve kísérőikből tevődik össze.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/eloadomuveszet/csodamalom-babszinhas>

DIÓSGYŐRI PAPÍRGYÁR PAPÍRIPARI MÚZEUMA

A Hegyalja út 203. szám alatti Diósgyőri Papírgyár Magyarországon, sőt Közép-Kelet Európában egyedülálló, az ipari örökség részét képező papíripari kiállítása 1982 óta várja a látogatókat. „A szakgyűjtemény végigkíséri a papírkészítés, illetve a gyár történetét, és a különböző tárgyi eszközök, dokumentumok mellett egy korhű berendezéssel felszerelt, XVIII. századi papírmerítő műhely is megtekinthető a múzeumban.”

Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek>

DIÓSGYŐRI VÁR

A 13-14. századig visszanyúló történelemmel rendelkező várat 2014-ben adták át jelenlegi, felújított formájában, amely a Diósgyőr-Lillafüred komplex kulturális és ökoturisztikai fejlesztése projekt keretében valósult meg. A mindennapos tárlatvezetések visszarepítik az évi közel 170 ezer látogatót (2018 – Miskolc Megyei Jogú Város Turizmusfejlesztési stratégiája 2030), a lovagi korba, ahol többek között megnézhetik a Szent Hedvig várkapolnát és ereklyét, Közép-Európa legnagyobb lovagtermét, illetve bepillantást nyerhetnek az alkímia, az íjászat és a fémművesek világába. A számos rendezvény és szolgáltatás mellett, szállás és vendéglátási lehetőségek is a turisták rendelkezésére állnak.

Forrás: <https://diosgyorivar.hu/>

DR. SZABÓ GYULA BEMUTATÓ CSILLAGVIZSGÁLÓ

A Dorottya u. 1. szám alatti "toronyházi" csillagvizsgáló 1962-ben épült meg, mely először az Uránia Csillagvizsgáló nevet viselte. Későbbi névadója Dr. Szabó Gyula (1914-1991), aki kezdeményezésére épülhetett meg az általa 1985-ig vezetett „csillagda”. A kutatási tevékenység mellett, többnyire hetente és havonta megrendezésre kerülő távcsöves bemutatóknak, szakköröknek és iskolai csoportos látogatásoknak ad otthont.

Forrás: <https://csillagda-miskolc.hu/>

EMLEKTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY - SELMECI MŰEMLÉK KÖNYVTÁR

Az Egyetem úton található Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum keretein belül működő szakgyűjteményt 1985-ben alapították, amelynek harmincezeres gyűjteményében megtalálható a műszaki és természettudományok 16–19. századi szakirodalmának java. Az egyetem történetével kapcsolatos tárgyi emlékek, különböző egyenruhák, zászlók, gyűrűk, érmek, kupák, fókók mellett, a múzeum jelentős fényképgyűjteménnyel is rendelkezik. Ezen felül, a látogatók a Selmectől Miskolcig 1735-1985 című tárlatot és a selmeci ásványgyűjtemény kincseit is megtekinthetik.

Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek/emlektorteneti-gyujtemeny-selmeci-muemlekkonyvtar>; <http://www.lib.uni-miskolc.hu/web/selmec>

ERDÉSZETTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Lillafüredi Állami Erdei Vasút (LÁEV) garadnai végállomásán az egykori vasúti épületben található, tavasztól ősziig látogatható gyűjtemény az erdészet és az erdei kisvasút történetét mutatja be. A díjtalan állandó kiállítás egyrészt a 100 éves LÁEV 1996-ban összegyűjtött dokumentumait, másrészt a Kelet-Bükk erdőgazdálkodásának írásos és tárgyi emlékeit mutatja be.

Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek>

LOVAGI TORNÁK TERE

Egy évvel a felújított vár átadását követően a lovas hagyományörzők és sportesemények helyszínéül szolgáló Lovagi Tornák Terét és a Vásárteret is birtokba vehették az ide látogatók. A várhoz szervesen kapcsolódó tér, a lovagi tornákon kívül nemzetközi díjugrató és díjlovagló versenyek rendezésére is alkalmas. Az akár koncertek, színházi előadások helyszínéül is szolgáló rendezvényhelyszín akár 4000 fő befogadására is képes, továbbá, események szűkében lehetőséget ad kézműves vásárok, utcai kiállítások és közösségi programok szervezésére is.

Forrás: <https://diosgyorivar.hu/bemutakozas>

GÁRDONYI GÉZA MŰVELŐDÉSI HÁZ

A Sütő János u. 42. szám alatt, egy védett, 2,5 hektáros park közepén található műemléki Bárczay Kúria először 2007-ben, majd 2021-ben került felújításra, ahol többek között művészeti iskolák, harcművészek, gombászok, zenészek, színjátszók, fejlesztő pedagógusok tartják foglalkozásaikat. Ezen kívül, az intézmény esküvők teljes körű lebonyolításával is foglalkozik, ahol egy akár 130 fő megvendégelésére alkalmas, 140 m²-es rendezvényterem áll rendelkezésre.

Forrás: <http://gardonyimuvhaz.hu/>

GÖRÖMBÖLYI MŰVELŐDÉSI HÁZ

A Szolártsik tér 4. szám alatt található egykori közösségi, ma művelődési ház 1998 óta működik, ahol Baba-mama klub, a több mint 30 éve működő Görömbölyi Népdalkör, a Görömbölyi Nyugdíjasklub, a Görömbölyi Kertbarátkör és különböző torna csoportok heti rendszerességű foglalkozásai zajlanak. Az intézmény rendezvényterme 150 fő befogadására alkalmas a különböző előadások, illetve 120 fő megvendégelésére a megrendezésre kerülő esküvők alkalmával. Kisebb klubterme kisebb családi és céges rendezvényeknek ad otthont, míg a kerthelyiségben található 60 fő befogadására alkalmas pavilon főleg esküvői szertartások kiváló helyszíne.

Forrás: <http://gorombolyimuvhaz.hu/>

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

Az 1899-ben Borsod-Miskolczi Múzeum néven alakult intézmény 1953-ban vette fel Herman Ottó nevét, ahol ma közel félmillió, egyedileg nyilvántartott műtárgy található. 1985 óta tudományos kutatóhely, ahol közel 40 tudományos munkatárs járul a múzeumhoz köthető kutatásokhoz, 1999-ben pedig az Év Múzeuma lett Magyarországon. Gyűjteménye részét képezi többek között az őskőkor

első tárgyi emlékei, a neolitikum bükki és bodrogkeresztúri kultúrájának leletei, a népvándorlaskor és a honfoglalás korának reprezentatív művészeti alkotásai, továbbá a múzeum ásványtára őrzi a Kárpát-medence legteljesebb hazai kőzet- és ásványkollekcióját. Emellett, megtalálható a magyar nemzeti festészet valamennyi kiemelkedő művészenek műremekei, valamint a 14. századtól napjainkig terjedő időszakra vonatkozó gazdag ipartörténeti emléktárhely és adattárral büszkélkedhet. A múzeum több telephellyel is rendelkezik városszerte, ahol a látogatók belépő ellenében megtekinthetik a különböző tematikájú kiállításokat. A múzeum telephelyei az alábbiak:

- Herman Ottó Múzeum Képtára (Görgey u. 28.)
- Pannon-tenger Múzeum Kiállítási Épület (Görgey u. 28.)
- Miskolci Galéria (Rákóczi u. 2.)
- Színészmúzeum Thália-ház (Déryné u. 3.)
- Papszeri öreg kiállítási épület (Papszer 1.)
- Herman Ottó Emlékház (Miskolc-Lillafüred, Erzsébet sétány 33.)

Forrás: www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek/; hermuz.hu/muzeumtortenet/

IFJÚSÁGI HÁZ

A Győri kapu 27./A szám alatti épület a Miskolci Kulturális Központ székhelye, illetve igazgatóságának működési helye. Több mint 25 önkéntes, szakalkalmazott, illetve gazdasági, technikai és ügyviteli szakember gondoskodik a különböző fesztiválok, színházi esték, kiállítások, művészeti táncgyűttek, valamint számos csoportos foglalkozás szervezéséért és lebonyolításáért.

Forrás: <http://www.ifihazmiskolc.hu/>

MAGYAR MŰSZAKI ÉS KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM KOHÁSZATI MÚZEUMA

Felső-Hámorban, Lillafüredtől nem messze, a Palota u. 22. szám alatt található a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum egyik miskolci tagintézménye, a Kohászati Múzeum. Az egykori Kancellária épülete 1779-ben, barokk stílusban épült, többszöri átalakítást követően 1985-ben műemlékké nyilvánították. Magát a múzeumot 1949-ben alapították, 1994 óta a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum társintézménye. A múzeum kiállításai a magyar és az egyetemes vaskohászat fejlődéstörténetét tárják a látogatók elé az ókortól a XX. század végéig, a magyarországi vasgyártás történetét pedig a X. századtól.

Forrás: www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek/; www.mmkkm.hu

MAGYAR MŰSZAKI ÉS KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM MASSA MÚZEUMA

Újmassán, az Ómassai út mellett található az 1963-ban alapított Massa Múzeum, amely a Diósgyőrhátori Vasmű egy évszázados történetének főbb mozzanatait mutatja be. A kirándulásra is kiváló hatalmas szabadtéri területen helyezkedik maga a Múzeum, az egyik legjelentősebb hazai ipari műemlék, a Fazola-kohó, valamint a Kovácműhely és a vaskohászatban és a bányászatban működtetett gépi berendezések Skanzenje. A kiállítás leginkább tavasztól-őszig áll nyitva a látogatók számára.

Forrás: www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek/; www.mmkkm.hu

MAGYAR ORTHODOX MÚZEUM

A Deák Ferenc tér 7. szám alatt lévő egykori görög iskolaépületben 1986 óta működik a Magyar Orthodox Egyházi Múzeum. A kiállítás három teremben mutatja be a Moszkvai Patriarchátus kötelékébe tartozó magyar egyházközösségek liturgikus művészetét és kulturális örökségét. A három teremben, többek között a magyarországi görög templomok rézmetszetes ikonjai, különböző liturgikus tárgyak, textíliák és ötvösművek tekinthetők meg. A látogatók külön jegy megvásárlásával megtekinthetik a szomszédban található Szentháromság görögkeleti ortodox templomot.

Forrás: www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek/; miskolc.orthodoxia.org/

MISKOLCI GALÉRIA FELEDY-HÁZ

A Deák Ferenc tér 3. szám alatt található a 2010-ben elhunyt Feledy Gyula, Kossuth-díjas grafikusművész munkásságát bemutató állandó kiállítás, amely 1988 óta várja a grafikák iránt érdeklődő látogatóit.

Forrás: www.miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/kiallitohelyek; miskolcigaleria.eu/feledy-kiallitas/

MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ

A Széchenyi u. 23. szám alatt elhelyezkedő színházépületet 1857-ban nyitották meg, miután a szomszéd telken 1819-1823 között épült színházépület az 1843-as miskolci tűzvészben pusztulását lelte. Az épületet többször felújították, illetve korszerűsítették a több mint 150 éves fennállása óta, 1990-ben pedig duplájára bővítették, így a korábban 8000 m² alapterületű színházépület meghaladja a 16.000 m²-t. Közép-Európa egyik legkorszerűbb művészeti komplexuma öt játszóhellyel rendelkezik: a Nagyszínház, a Kamaraszínház, a Játékszín, a Nyári Színház, illetve a Csarnok. A színművészek mellett, zenekar, énekkar és 2013 óta a Miskolci Balett Társulat járul hozzá a város, illetve a régió kulturális jóllétéhez. A színház a 2019/2020-as évadtól kezdve elkötelezte magát, hogy az első környezettudatos színházi intézménye, öko-tudatos színháza legyen.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/eloadomuveszet/>; <https://mnsz.hu/>

MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Az 1963-ban alakult szimfonikus zenekar ma a Fábán u. 6/a szám alatti központi épületén kívül számos előadást/koncertet tart többek között a Miskolci Művészetek Háza Hangversenytermében, a Selyemréti Szent István templomban, a Miskolci Nemzeti Színházban, valamint a Diósgyőri várban, az edelényi kastélyban és a Szinva-terazon is. A város, illetve környékén túl, rangosabb európai hangversenytermek (Párizs, Milánó, Nottingham) színpadjain is rendszeresen tiszteletüket teszik.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/eloadomuveszet/>; www.mso.hu/hu/node/70

MÜHA – MŰVÉSZETEK HÁZA

Az 1925-ben épült Rákóczi utca 5. szám alatt épület az Uránia filmszínház helyszíneként szolgált, majd a filmszínházak államosítását követően Béke moziként élt a lakosság tudatában. Az 1990-es évektől egyre népszerűbbé váló, számos mozihelységet üzemeltető plázák Miskolcon is megpecsételték a hagyományos filmszínházak sorsát, amely nagyban hozzájárult a 2006 szeptemberében új és komplexebb funkciókkal átadásra kerülő intézmény felújításához. A Művészetek Házaaként elnevezett komplexum helyet ad egy 600 fős hangverseny- illetve színházteremnek, valamint egy 140 (Uránia terem) és egy 70 (Béke terem) fő befogadására alkalmas art moziteremnek, továbbá egy képzőművészeti galériának és egy kávézónak.

Forrás: <https://muhamiskolc.hu/>

II. RÁKÓCZI FERENC KÖNYVTÁR

A Görgey Artúr utca 11. szám alatt található intézmény jelenlegi helyén 1972 óta látja el közkönyvtári feladatait. 2012-ben egyesült a városi könyvtári fiókhálózata és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár, amely 2017-től II. Rákóczi Ferenc Megyei Hatókörű Városi Könyvtár néven működik. A központi épület mellett hét, a város területét lényegében lefedő vagy speciális gyűjtőkörű fiókkönyvtár áll nyitva az olvasók számára, amelyek összesen több mint 1 milliós gyűjteményt tesznek ki. A hálózatba tartozó fiókkönyvtárak a következők:

- József Attila Könyvtár – Szentpéteri kapu
- Kaffka Margit Könyvtár – Csabai kapu
- Móra Ferenc Könyvtár – Avas-dél
- Petőfi Sándor Könyvtár – Diósgyőr
- Tompa Mihály Könyvtár – Martinkertváros

- Szabó Lőrinc Idegennyelvi Könyvtár – Doleschall-kúria (Mindszent tér)
- Lévy József Muzeális Könyvtár – Doleschall-kúria (Mindszent tér)

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-elet/konyvtar-es-leveltar>; www.rfmli.hu/hu

VASGYÁRI KÖZÖSSÉGI HÁZ

A Vasgyári út 24. szám alatt található 1895-ben megépült épület a mindenkori gyárigazgatók lakásaként funkcionált. Ennek megfelelően, több mint hét szobával és tágas, részben parkosított kerttel szolgálta lakói és későbbi használói kényelmét. Az 1950-es évektől 2002-ig bölcsődeként működő épület ma többnyire nyugdíjas klubok, kisgyermekes és napközis foglalkozások helyszínéül szolgál.

Forrás: <https://www.facebook.com/mkkvasgyarikozosseghaz/>

VÁROSI MÉDIA

A Miskolci Kommunikációs Nonprofit Kft. (MiKom) 2003-mas átalakulása óta négy médiumban kínál kommunikációs szolgáltatásokat. A Miskolci Televízió mellett, a MiNap (Miskolci Napló) közéleti és családi hetilap, illetve a MiTér közterületi reklámokért felelős médium szolgálja a helyi és azon túli lakosság igényeit. Székhelye a Kis-Hunyad u. 9. szám alatt található.

Forrás: <https://miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/sajto/helyi-media>

TELEVÍZIÓ

A Miskolci Televízió 1985-ben jött létre, ahol 2003-ban történt átalakulását követően csaknem 40 fős szakmai stáb gondoskodik arról a közel 300.000 néző helyi hírekkel való ellátásáról, amely Miskolc 30 km-es körzetében potenciálisan elérhető.

ÚJSÁG

A 2004-ben indított MiNap a korábbi Miskolci Tükör közéleti és családi hetilap utódja, amely 85 ezer példányban éri el minden szombaton a Miskolci agglomeráció lakosait. A városi központi internetes médiafelületen (www.minap.hu) 2006 óta egyaránt elérhetők a Miskolc TV műsorai, illetve a Miskolci Napló egyes számai digitális formában.

Rendezvények

Miskolcon az alábbi, évenként (és gyakrabban) megrendezésre kerülő kiemelt rendezvények és fesztiválok színesítik a város kulturális életét.

- Bartók Plusz Operafesztivál
- CineFest- Miskolci Nemzetközi Filmfesztivál
- Avasi Borangolás
- Kocsonyafesztivál
- Miskolci Fröccsfesztivál
- Miskolci Sörfesztivál
- Zenei Nagyrendezvények
 - ❖ Miskolci Kamarakórus Fesztivál
 - ❖ Bach-hét
 - ❖ Vár-szerenád, Kastély-szerenád
 - ❖ Promenáda
 - ❖ Aperitif
 - ❖ Karácsonyi koncert
 - ❖ Újévi hangversenyek
 - ❖ OrgonaPont - hangverseny sorozat
 - ❖ Belvárosi Zenei Esték - hangverseny sorozat
 - ❖ Muzsikáló Udvar - hangverseny sorozat

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/kultura/kulturalis-es-gasztro-rendezvények>

SPORT

Városi sportlétesítmények és sportélet

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata sporttámogatással és sportfinanszírozással segíti elő a sportegyesületek működését és támogatja a lakosság aktivitását, ennek köszönhetően a város igen jelentős sportélettel rendelkezik nemcsak a versenysportok területén, hanem a diák- és szabadidősportok különböző fajtái is komoly hagyományokkal rendelkezik a városban. Legjelentősebb szabadidősport események a városban: Miskolci Barátság Maraton, Szarvasúzők Futóverseny, Miskolci Egyetemi Sportnap, Kondenzgyík Maraton, Bánkúti Csúcsáradás Miskolc-Bánkút Félmarton, Bükki Hegyi Maraton/Félmarton, Avalon-Nomád Játékonysági Mikulás Futás, Miskolc-Bükkszentkereszt Hegyikerékpáros- és terepfutó verseny, Kassa-Miskolc Ultramarathon stb.

DIÓSGYŐRI STADION ÉS EDZŐKÖZPONT

Az Újdiósgyőri városrészben, Andrassy Gyula u. 61. szám alatt található DVTK Stadion 2018-ban került átadásra. A 13 milliárd forintos beruházásból felépült sportkomplexum 14.646 fő befogadására alkalmas és 2018-ban elnyerte a stadiumdb.com által meghirdetett Év Stadionja címet. A sportesemények mellett, számos terme 30-500 fős családi, kulturális stb. rendezvények számára biztosít helyszínt.

Forrás: hvg.hu/sport/20180505_Atadtak_a_DVTK_uj_stadionjat_a_tervezettnek_a_haromszorosaba_kerult;dvtk.eu/DVTK-Stadion

DIÓSGYŐRI TANUSZODA

Az Andrassy u. 63. szám alatt található 1982-ben épült uszodaépület 2014-ben esett át egy nagyfokú korszerűsítésen. Az uszoda otthont ad egy 25 x 12,5 m-es úszómedencének, illetve egy 7,5 x 4,5 x 0,8 m-es tanmedencének, továbbá egy 2016-ban korszerűsített hagyományos szaunának. Legfőbb célja helyet biztosítani a kötelező iskolai, illetve önköltséges úszásoktatásnak, valamint a úszás- és vízilabda sportágak utánpótlás nevelésnek. Az intézmény fenntartója és működtetője a Miskolci Sportcentrum Kft.

Forrás: <http://miskolcispportcentrum.hu/diosgyori-tanuszoda/>

IFJÚSÁGI SPORTTELEP

A József utca 40. szám alatt található, a Miskolci Sportcentrum Kft. üzemeltetésében álló sporttelep virágkorát az 1970-es években élte. 2014-2015-ben került felújításra, amikor többek között az ingyenesen használható 400 méteres, kétsávos rekortán futópálya, szabadtéri kondipark, súlylökő, diszkosz- és kalapácsvető kör is kialakításra került. A füves labdarúgó pálya mellett, egy műfüves pálya is rendelkezésre áll, mely térítés ellenében áll a használói rendelkezésére.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/sport/sportletesitmenyek/ifjusagi-sporttelep>

KEMÉNY DÉNES VÁROSI SPORTUSZODA

Az Egyetem u. 2. szám alatt található intézmény fenntartója és működtetője a Miskolci Sportcentrum Kft. A 2009-ben átadott komplexum egy 50x25 m-es feszített víztükrű 10 pályás versenymedencének és egy 25 x 11 x 0,8 m-es fokozottan mélyülő tanmedencének ad otthont. A versenysport keretében úszás és vízilabdaedzések, OB I-es vízilabda mérkőzések, míg a hétköznapiakon kötelező iskolai úszásoktatás zajlik.

Forrás: <http://miskolcispportcentrum.hu/kemeny-denes-varosi-sportuszoda;> <https://www.miuszodank.hu/>

MISKOLCI ATLÉTIKAI CENTRUM

Az Egyetemvárosban található 2014-ben átadott sportcentrum szoros fúzióban van az Egyetemi Sportközponttal. Az európai „A” minősítéssel rendelkező szabadtéri 8 sávos futópálya mellett egy 60

m-es futófolyosó biztosítja az atléták felkészülését, illetve a sportesemények lebonyolítását. Az intézmény fenntartója és működtetője a Miskolci Sportcentrum Kft.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/sport/sportletesitmenyek/miskolci-atletikai-centrum>

MISKOLCI EGYETEMI SPORTKÖZPONT

A Miskolci Egyetemvárosban található sportközpont legfőbb célja a Miskolci Egyetem testnevelés óráinak minél magasabb színvonalú kiszolgálása. Emellett, elsősorban a Miskolci Egyetemi Atlétikai és Futball Club (MEAFK) edzései számára nyújt lehetőséget. Az intézményben egyaránt lehetőség van verseny- és szabadidősportolási lehetőségekre. A sportközpont legfőbb infrastruktúráját jelentő, 1983-ban épült Körcsarnok (UFO) egy 1.140 m² alapterületű multifunkcionális küzdőtérrel, illetve egy 380 m² alapterületű gyakorló teremmel, továbbá egy 550 fő befogadására alkalmas lelátóval rendelkezik. Emellett, az E/4 kollégium aljában működő 480 m²-es tornacsarnok, konditerem található, továbbá 2 db 20 x 40 m játékterületű műfüves pálya, egy strandröplabda pálya, 14 db salakos tenispálya, illetve 2 db 20 x 40 m-es bitumenes pálya szolgálja a sportolni vágyók igényeit.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/sport/sportletesitmenyek/miskolci-egyetemi-sportkozpont>

MISKOLC VÁROSI SZABADIDŐKÖZPONT

A Népkerthoz mellett, a Görgey A. u. 19. szám alatt található 1970-ben épült, majd 2005-ben teljes rekonstrukción átesett sportkomplexum otthont ad egy 1.488 ülőhellyel rendelkező sportcsarnoknak (Generali Aréna), egy 1.304 ülőhellyel rendelkező 1800 m²-es jégcsarnoknak, számos szabadtéri sportpályának, egy konditeremnek, egy fitness teremnek, valamint két konferenciateremnek. 2009-től várja látogatóit az épületen belül a Sportmúzeum kiállítása, amely Miskolc városának sporttörténelmét, számos sporteszközt és híres sportolóinak nagy eredményeit mutatja be. Az intézmény fenntartója és működtetője a Miskolci Sportcentrum Kft.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/sport/sportletesitmenyek>; www.hellomiskolc.hu/Miskolc-Varosi-Szabadidokozpont-Generali-Sportarena

MVSC SPORTTELEP

A Csokonai u. 3. szám alatt található sporttelep 1931 óta létezik mai formájában. A futballpálya mellett, az azt körülvevő 400 m-es salakos futópálya, hat tenispálya, céllövő pálya, röplabda- és kézilabda kispályák, valamint telente korcsolyapálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Az épületkomplexum helyet ad továbbá két tornacsarnoknak, egy judo-teremnek, illetve egy kajak-kenu tanmedencének. A sporttelep 2018-ban újult meg, közel egymilliárd forintból, amelyet többek között a futballpálya felújítására, az épületek energetikai felújítására, illetve épületgépészeti rekonstrukcióra fordítottak.

Forrás: <https://miskolc.hu/elet-a-varosban/sport/sportletesitmenyek/mvsc-sporttelep>; <https://arhiv.minap.hu/cikkek/csaknem-egymilliardbol-ujul-meg-az-mvsc-sporttelep-kepgaleriaval>

VÁROSI KALANDTÚRAPARK

A Miskolctapolcai Barlangfürdő és a Csónakázó-tó mellett, a Garas sétányon található kalandpark 2005-ben nyitotta meg kapuit a kalandvágyók, illetve határaikat leküzdeni vágyók (és kísérőik) számára. A nagyjából 1.000 m²-t felölelő terület 33 db 3-11 m magasban kialakított akadálypályával várja a látogatókat. Az intézmény fenntartója és működtetője a Miskolci Sportcentrum Kft.

Forrás: <http://www.kalandturapark.hu/MENU/cegunkrol>

Miskolc sportéletét számos, a sporttal kapcsolatos tevékenységet folytató egyesület és klub teszi színeesebbé, melyek a város honlapján elérhető információk alapján az alábbiak:

- Aluinvent DVTK
- AVAS Testépítők Klubja Sportegyesület
- Bükki Hegy-és Sportmászó Egyesület

- 'DENEVÉR' SE
- Diósgyőri Várfürdő Sport Club
- Diósgyőri Tájékozódási Futó Club
- Diósgyőri VTK
- DVTK Jegesmedvék
- Freeriderz SC
- Hámori Szikla- és Jégmászó SE
- JustitiaFuji-Yama Sportegyesület
- Kerék Világ Sport Egyesület
- Komlóstetői Kerékpáros Sport Klub
- Miskolci Egyetemi Atlétikai és Futball Club
- Miskolci Ju-Jitsu Egyesület
- Miskolci Íjász Egylet
- Miskolci Egyetemi Lövész Klub
- Miskolci Hallássérültek Egyesülete és Sportklubja
- Miskolci Sportiskola Sport Club
- Miskolci Renegátok Amerikai Futball Sportegyesület
- Miskolci Honvéd Sportegyesület
- Miskolci Judo Club
- Miskolc Steelleaders Sport Egyesület
- Miskolci Vasutas Sport Club
- Miskolci Vénusz NFSE
- Miskolcz Revital TSE
- MVLC Miskolci Vízilabda Club Nonprofit Kft.
- MTTSZ Miskolci Vasutas Sportlövő Egylet
- Swimming Pentathlon Club Egyesület
- Zöld Sportok Clubja

1.8.2. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

A Város 2021-ben készült Helyi Esélyegyenlőségi Programmal rendelkezik, melyet az Önkormányzat 223/2021. (IV.1.) számú határozatával 2021. április 1-én hagyott jóvá.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

- I. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége
 - ❖ Mentorok/mediátorok képzése és alkalmazása az iskolai felzárkóztatásban
 - ❖ Halmozottan hátrányos helyzetű személyek esélyteremtése a foglalkoztatás terén
 - ❖ Közegészségügyi helyzet javítása
 - ❖ Férfihelybővítés a Családok Átmeneti Otthonában
 - ❖ Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása
 - ❖ Komplex társadalmi felzárkóztatást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése
- II. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység
 - ❖ A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljes körű felmérése
 - ❖ A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számára megkönnyíteni az oktatási intézményekbe történő eljutást
 - ❖ A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek igényeinek kiszolgálása a hagyományos oktatási rendszeren kívül
 - ❖ A köznevelési körzethatárok újragondolása a hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek nyilvántartásának figyelembevételével

- ❖ A gyermekvédelmi jelzőrendszer gyorsaságának és hatékonyságának növelése
- ❖ A Miskolci Egyetem és Miskolc városa közötti kapcsolat és együttműködés kialakítása és javítása
- ❖ A fiatalok számára közösségi terek létrehozása
- ❖ Preventív megoldások a korai gyermekvállalás tekintetében
- III. A nők helyzete, esélyegyenlősége
 - ❖ Kisgyermeket nevelő nők munkavállalását támogató intézkedések
 - ❖ Atipikus foglalkoztatási lehetőségek teremtése nők számára
 - ❖ A női munkavállalás társadalmi megítélésnek javítása
 - ❖ A munkaerő-piaci szolgáltatások megjelenésének elősegítése a szociális szolgáltató helyeken
 - ❖ Kapcsolati erőszak áldozatainak támogatása
- IV. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége
 - ❖ Az idős korosztály érdekképviseletének erősítése, támogatása
 - ❖ A már folyamatban lévő prevenciós tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében
 - ❖ Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése
 - ❖ Szociális szakszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése
 - ❖ Szociális alapellátások infrastruktúrájának fejlesztése
- V. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége
 - ❖ A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és lehetőségek függvényében annak megvalósítása
 - ❖ Szükségorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása
 - ❖ Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása
 - ❖ Fogyatékkal élők sporttevékenységének támogatása
 - ❖ Esélyegyenlőségi Tanács folyamatos működtetése
 - ❖ Speciális intézmények akadálymentesítése
 - ❖ Az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése
 - ❖ Paraművészek érvényesülésnek támogatása
 - ❖ Szociálpolitikai Kerekasztal működtetése
 - ❖ Speciális baby-sitter szolgáltatás
 - ❖ Rehabilitációs foglalkoztatás támogatása
 - ❖ Egységes kedvezményrendszer kialakítása fogyatékkal élő személyek részére
 - ❖ Bemutakozási lehetőség biztosítása a fogyatékkal élők csoportjai számára
 - ❖ Fogyatékos nappali ellátás bővítése, infrastruktúra fejlesztése

1.9. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

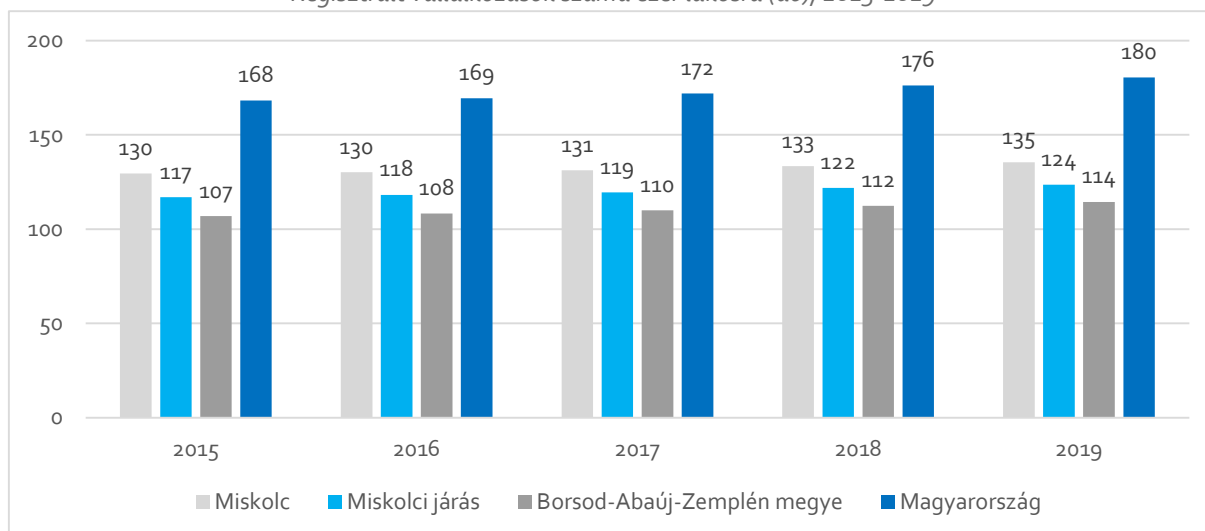
1.9.1. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGI SÚLYA, SZEREPKÖRE

A város méretéből és ipari múltjából adódóan jelentős gazdasági súllyal rendelkezik, melyhez többek között az alábbi adottságok is hozzájárulnak:

- A városon keresztülhalad az V. számú Velence–Trieszt/Koper–Ljubljana–Budapest–Hatvan–Miskolc–Nyíregyháza–Záhony–Ungvár–Lvov–Kijev páneurópai vasúti közlekedési alapfolyosó, melynek része a MÁV 80. sz. Hatvan-Miskolc-Szerencs-Sátoraljaújhely-vasútvonal. A várostól 20 km-re délre halad el az M3-mas autópálya, mellyel a városon átmenő M30-as autópálya jelenti az összeköttetést. A Miskolci Repülőtér megléte mellett, 180 km-re helyezkedik el a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, míg 80 km-re a Kassai Nemzetközi Repülőtér (Medzinárodné letisko Košice).
- A város az OFTK lehatárolása szerint a gazdasági-technológiai magterület része, valamint a 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrűn helyezkedik el.
- A város oszlopos tagja a Miskolc-Kazincbarcika-Ózd agglomerálódó térségnek, amely nem csak a megye, de az Észak-Alföld régió legfontosabb településhálózati és gazdasági csomópontja.
- Előnyös földrajzi helyzete, azon belül is természetföldrajzi adottságai jelentős turisztikai potenciált kölcsönöznek a városnak, mely az OFTK lehatárolása alapján turisztikai funkciójú területként meg is jelenik.

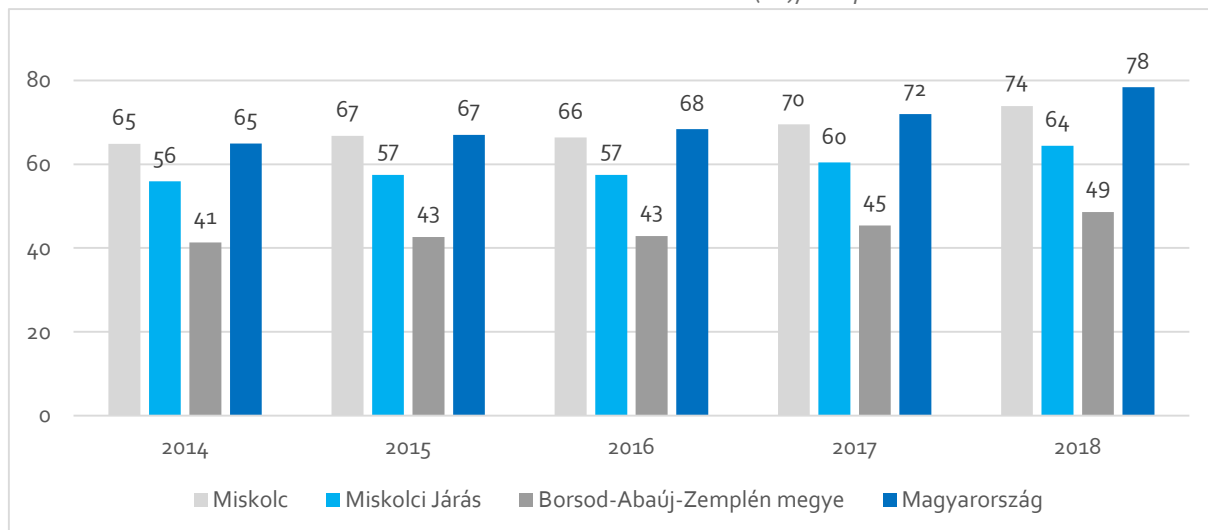
Miskolcon a regisztrált gazdasági szervezetek száma 2019-ben 21.336 volt, míg a működő gazdasági szervezetek száma 2018-ban 11.770 volt. Az ezer főre vetített regisztrált vállalkozások száma 2015-2019 között 4,5%-kal nőtt, melyet azonban felülmúl a járási, megyei és országos érték egyaránt. A diagramon látható, hogy a város értéke jóval magasabb, mint megyei, vagy járási érték, azonban nem haladja meg az országos átlag szintjét. A működő vállalkozások ezer főre vetített számát tekintve a város pozíciója előnyösebb az országos átlaghoz viszonyítva, a változás mértéke azonban hasonló a regisztrált vállalkozásokéhoz. Számuk Miskolcon 2014-2018 között 13,9%-kal nőtt, míg a járásban 15,1%-kal, a megyében 17,5%-kal, országosan pedig 20,7%-kal.

Regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra (db), 2015-2019

Forrás: KSH

Működő vállalkozások száma ezer lakosra (db), 2014-2018

Forrás: KSH

Miskolcon a 10 főnél kisebb létszámmal bíró mikrovállalkozások dominálnak, melyből 2019-ben 17.223 db volt regisztrálva, s amely a regisztrált vállalkozások 97,15%-át jelentette. 420 db 10-49 fő közötti foglalkoztatottal rendelkező kisvállalkozás, míg 67 db 50-249 fő közötti alkalmazottal rendelkező középvállalkozás volt regisztrálva a városban. Emellett, 2019-ben 19 olyan nagyvállalat volt regisztrálva Miskolcon, amelynek összes foglalkoztatottjainak száma meghaladta a 250 főt, ebből 9 vállalat haladta meg az 500 fős foglalkoztatott-számot.

A vizsgált időszakban a 2011-es egy főre jutó személyi jövedelem adó csökkenéstől eltekintve, folyamatos növekedés figyelhető meg Miskolc értékeit tekintve is. Az egyes évekhez tartozó értékek közötti különbségek 2017-ig növekedtek, amikor 2016-2017 között 14,2%-kal növekedett az SZJA/fő értéke, ezután azonban lassú csökkenés figyelhető meg a városban, illetve a többi vizsgált terület egységben egyaránt. Megfigyelhető továbbá, hogy 2019-ben a város értéke 103,7%-a volt a járási, 118,5%-a volt a megyei és 99,4%-a volt az országos értéknek, amelyek azonban ugyanebben a sorrendben 2010-ben 106,3%, 124,5% és 102,3% volt, tehát relatív előnyéből veszített Miskolc a vizsgált évtized folyamán.

Az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó, 2010-2019 (Ft)

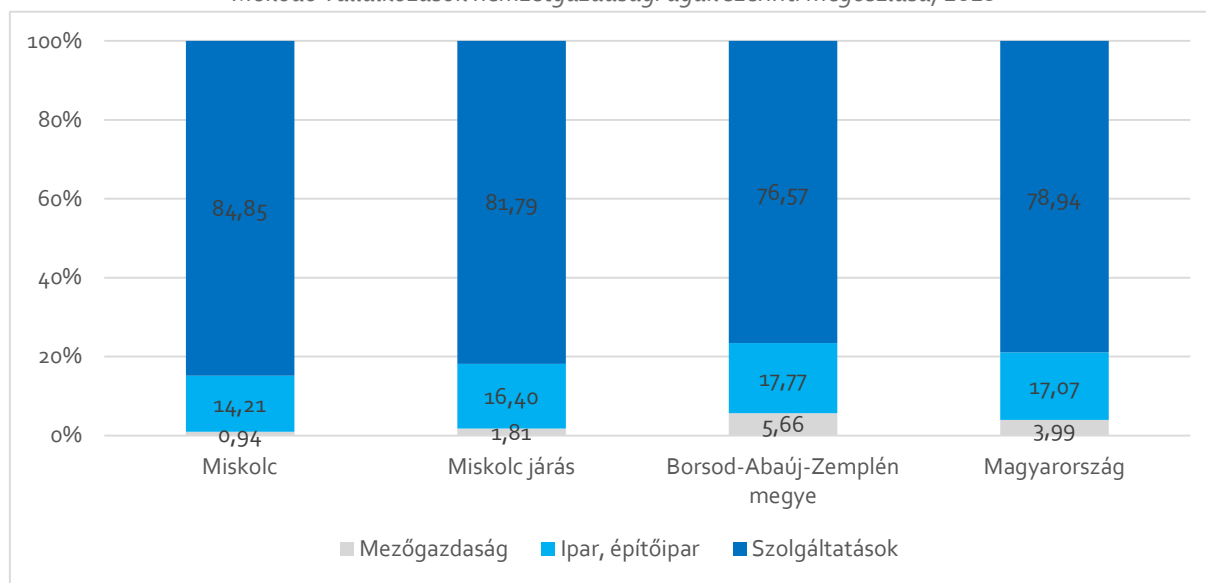
	Miskolc	Miskolci járás	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Magyarország
2010	823.040	773.971	661.321	804.349
2011	773.150	729.047	615.321	769.356
2012	809.066	767.191	656.135	812.377
2013	839.444	798.179	692.398	847.427
2014	918.136	879.505	767.937	923.047
2015	987.274	948.690	827.083	985.106
2016	1.066.204	1.027.221	904.033	1.076.127
2017	1.217.204	1.171.030	1.029.356	1.219.894
2018	1.380.395	1.324.496	1.158.079	1.373.280
2019	1.547.435	1.491.726	1.306.007	1.556.262

Forrás: KSH

1.9.2. A TELEPÜLÉS FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI

Miskolcon 2018-ban a működő vállalkozások számának nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása kismértékű eltérést mutat a járási, megyei és az országos adatokhoz képest egyaránt. Az országos átlaghoz viszonyítva alacsonyabb a mezőgazdasághoz, illetve az iparhoz köthető vállalkozások, míg magasabb a szolgáltatási szektorhoz köthetők aránya. Ugyanez figyelhető meg, kicsit még hangsúlyosabban Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez viszonyítva egyaránt. A város természeti adottságait, területfelhasználását, illetve központi szerepkörét jól tükrözi a működő vállalkozások ágazati megoszlása, hiszen alacsony arányú mezőgazdasági területfelhasználás alacsony arányú mezőgazdasági vállalkozásokkal jár együtt, míg a szolgáltató szektorhoz köthető vállalkozások közül számos található az oktatási, kutatási, egészségügyi, illetve vendéglátási ágakban.

Működő vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása, 2018

Forrás: KSH

Az alábbi táblázat Miskolc 2019. évi legjelentősebb hozzáadott értékű vállalatát mutatja néhány jellemző adatával. A település három legnagyobb hozzáadott értékkel bíró vállalata a *Robert Bosch Energy and Body Systems Kft.* járművillamossági és -elektronikai készülékek gyártásával foglalkozó vállalata, amelynek 35.059.000.000 Ft volt hozzáadott értéke összesen; a *Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft.* gépi meghajtású hordozható kézi szerszám gép gyártásával foglalkozó vállalata, amelynek több mint 25 milliárd Ft volt hozzáadott értéke összesen; illetve az *ÉMÁSZ Hálózati Kft.* villamosenergia-elosztással foglalkozó vállalata, amelynek 24.889 millió Ft volt hozzáadott értéke összesen.

A város 10 legjelentősebb adózója

Név	Székhely	Fő tevékenység	Értékesítés nettó árbevétele (millió Ft)	Átlagos létszám (fő)
Robert Bosch Energy and Body Systems Kft.	3526 Miskolc, Robert Bosch park 3.	Járművillamossági, -elektronikai készülékek gyártása	257 312	2306
Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft.	3526 Miskolc, Robert Bosch park 1.	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgyártás	194 728	2438
ÉMÁSZ Hálózati Kft.	3525 Miskolc, Dózsa György u. 13.	Villamosenergia-elosztás	47 391	611
Joyson Safety Systems Hungary Kft.	3516 Miskolc, Joyson út 1.	Közüti jármű, járműmotor alkatrészeinek gyártása	56 726	1799
Waberer's-Szemerey Logisztika Kft.	3527 Miskolc, Fonoda utca 1.	Raktározás, tárolás	42 885	1513
UNIÓ COOP Szövetkezeti Kereskedelmi Zrt.	3525 Miskolc, Kossuth u. 1.	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	32 014	1693
Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.	3527 Miskolc, József Attila utca 70.	M.n.s. egyéb szárazföldi személyszállítás	-	2810 < X < 3273
Technical Services Hungaria Járműjavító Kft.	3527 Miskolc, Kandó Kálmán tér 1.	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása	10 347	452
Shinwa Magyarország Precíziós Kft.	3534 Miskolc, Muhi u. 2/a.	Híradás-technikai berendezés gyártása	-	611 < X < 730
"D&D" Drótáru Ipari és Kereskedelmi Zrt.	3527 Miskolc, Sajószigeti utca 4.	Huzaltermék gyártása	17 653	161

Forrás: <https://boon.hu/wp-content/uploads/2019/11/top100b2019.pdf>, <http://www.ceginformacio.hu/>

A városban öt területen koncentrálódnak a gazdasági szereplők:

- **Miskolci Ipari Park (MIP):** a város észak-északkeleti részén, a 26. sz. és a 306. sz. másodrendű utak közötti 224 hektáros terület.
- **Mechatronikai Ipari Park:** a MIP-n belül kialakított 42 hektáros terület, a Miskolci Repülőtértől keletre, a Sajó folyótól nyugatra és a 306. sz. másodrendű úttól északra.
- **Déli Ipari Park:** Görömböly és Szirma városrészek, a 3. sz. főút és a Budapest–Miskolc vasúti fővonal között, a 304. sz. másodrendű út mentén található több mint 90 hektáros terület.
- **Diósgyőri Ipari Park:** a Kenderföldi Lakóteleptől délkeletre, a Muhi, illetve Gózon Lajos utcától északra, a Glanzer Miksa utcától nyugatra fekvő közel 45 hektáros terület.
- **Diósgyőri Acélművek és környéke:** a Szinva-pataktól, illetve Kiss Ernő utcától délre, a Vasgyári úttól, illetve a Gózon Lajos utcától keletre és a Gábor Áron, illetve Hold utcáktól nyugatra fekvő terület.

MEZŐGAZDASÁG

A mezőgazdaságban működő vállalkozások és nonprofit gazdasági társaságok száma az összes működő vállalkozás 0,94%-át teszi ki, mely lényegesen alacsonyabb a járásra, a megyére és az országra jellemző értékeknél. A mezőgazdasági termelés túlsúlyát a növénytermesztés adja. A földterületet használók száma alapján jelentős a gyümölcs- és szőlőtermesztés, amelyek többnyire egyéni gazdaságokhoz kötődnek. A használt földterületek legjelentősebb részét az erdőterületek adják a termőterületek 91%-ával, ezt követi a szántó, illetve gyepterület, a maguk kb. 4-4%-ukkal. Az állattenyésztésben főként tyúk-, kacs- és sertés tartás meghatározó.

A működő mezőgazdasági szervezetek száma alapján 2020-ban az élőlő (626), illetve nem élőlő növény (555) termesztésével foglalkozó vállalkozások alkották a többséget (80%). Előbbi esetében a hangsúly főleg a gabona- és zöldségfélék, utóbbi esetében a szőlő- és almatermésű, csonthéjasok termesztésére került. Erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozások az összes primer szektorhoz köthető vállalkozás mindössze 6%-át tették ki, azonban ez meghaladja mind a járási, a megyei és

országos értéket. A 94 db erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozás 27%-a foglalkozott fakitermeléssel, amely szintén jóval a megyei (9%) és az országos (16%) átlag fölötti érték.

A használt földterület művelési ágak szerint, 2010

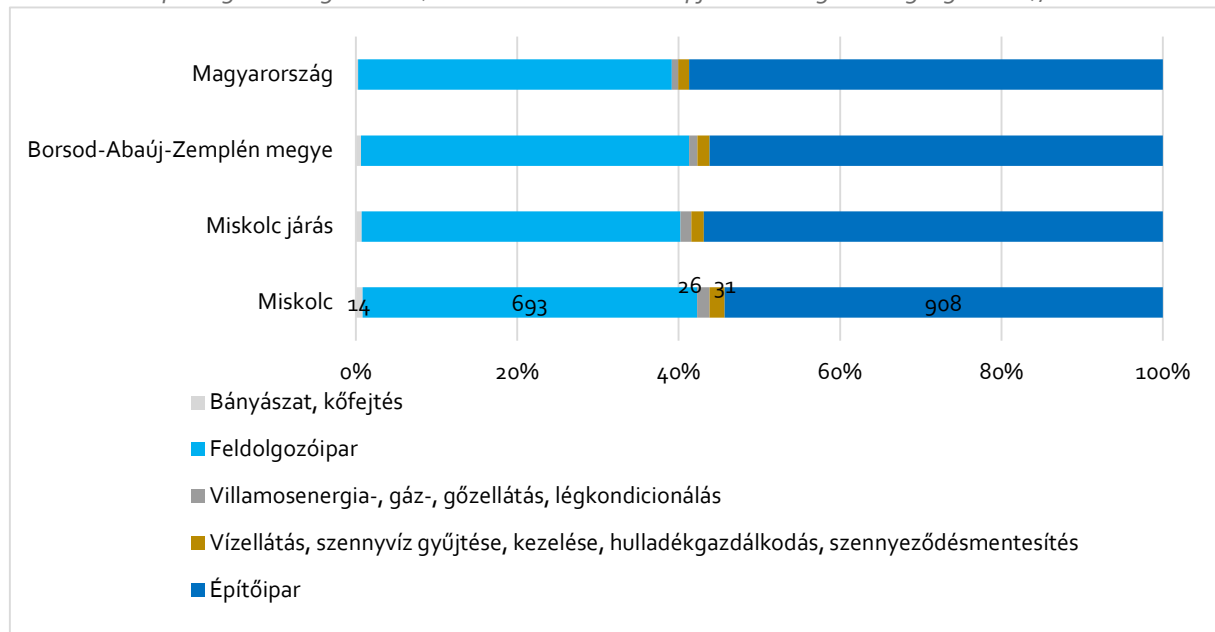
Művelési ág	Használt földterület (ha)	Használt földterület (%)
Konyhakert	18,1	0,016
Kivett	215	0,185
Gyümölcsös	321,7	0,277
Szőlő	531	0,457
Gyep	4.250	3,664
Szántó	4.726,8	4,075
Erdő	105.940	91,326

Forrás: <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/foldhaszn/foldhaszn10.pdf?lang=hu>

IPAR

Miskolcon a működő vállalkozások 14,21%-át tette ki az ipar, építőipar szektorba sorolható vállalkozások aránya, amely némileg alacsonyabb, mint a járási, megyei, illetve országos érték. Az egyes ipari ágazatok közül, az országos trendekhez igazodóan kiemelkedő az építőipar (54,31%) és a feldolgozóipar (41,45%) aránya, továbbá elmondható, hogy összességében magasabb valamennyi ágazat részesedése (az építőipart leszámítva) az összes vállalkozást tekintve, mint járási, megyei, vagy országos szinten.

Az ipari ágazat megoszlása (vállalkozások száma alapján nemzetgazdasági áganként), 2018

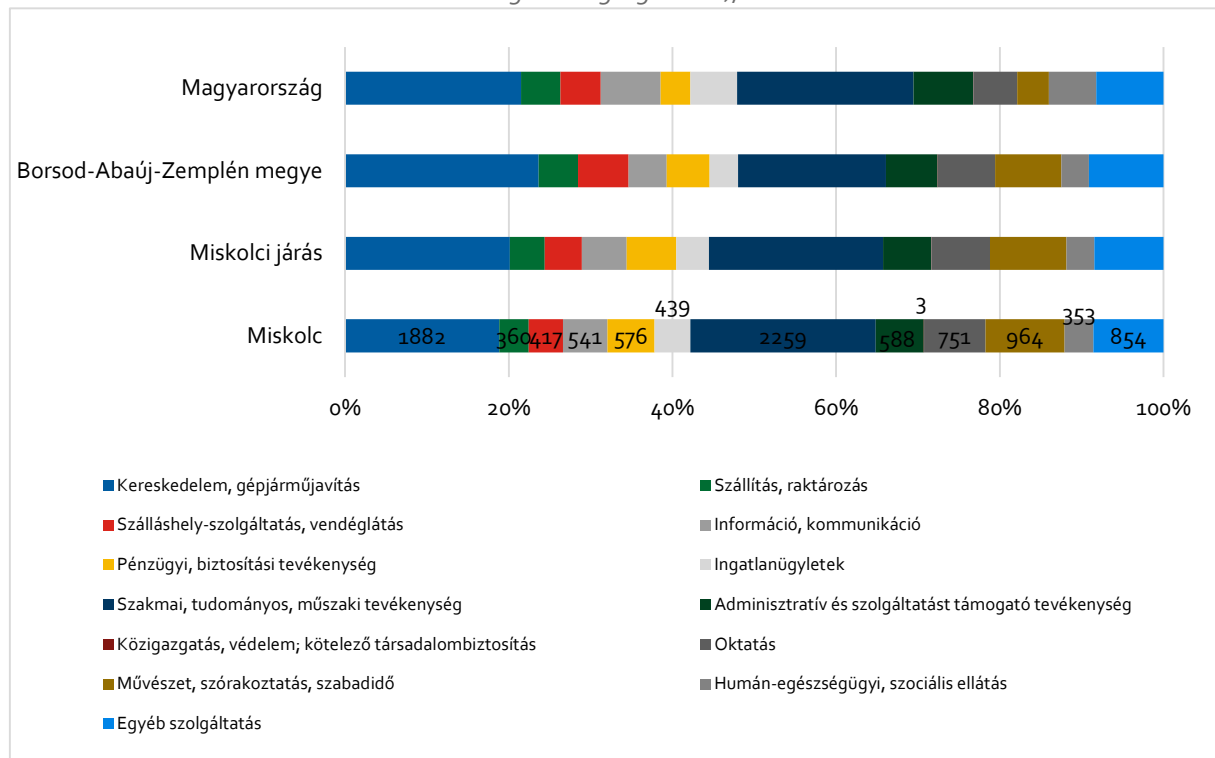
Forrás: KSH

SZOLGÁLTATÁSOK

Miskolcon az összes működő vállalkozás és non-profit gazdasági társaság 84,85%-a működik a szolgáltatási szektorban, mely jócskán meghaladja csakúgy a járási, mint a megyei, illetve országos lépték átlagát egyaránt. A legtöbb vállalkozás a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységhez (22,62%), illetve a kereskedelem, gépjárműjavítás tevékenységhez (18,84%) köthető. A vizsgált többi területi léptékhez köthető vizsgálati egységhez viszonyítva kiemelendő a pénzügyi, biztosítási (5,77%), az oktatási (7,52%), illetve a művészet, szórakoztatás, szabadidő (9,65%) tevékenységekhez

köthető vállalkozások relatív magas aránya, amelyek nemcsak a járási és megyei, de az országos átlagot is meghaladják.

Szolgáltató ágazat megoszlása (vállalkozások és nonprofit gazdasági társaságok száma alapján nemzetgazdasági áganként), 2018

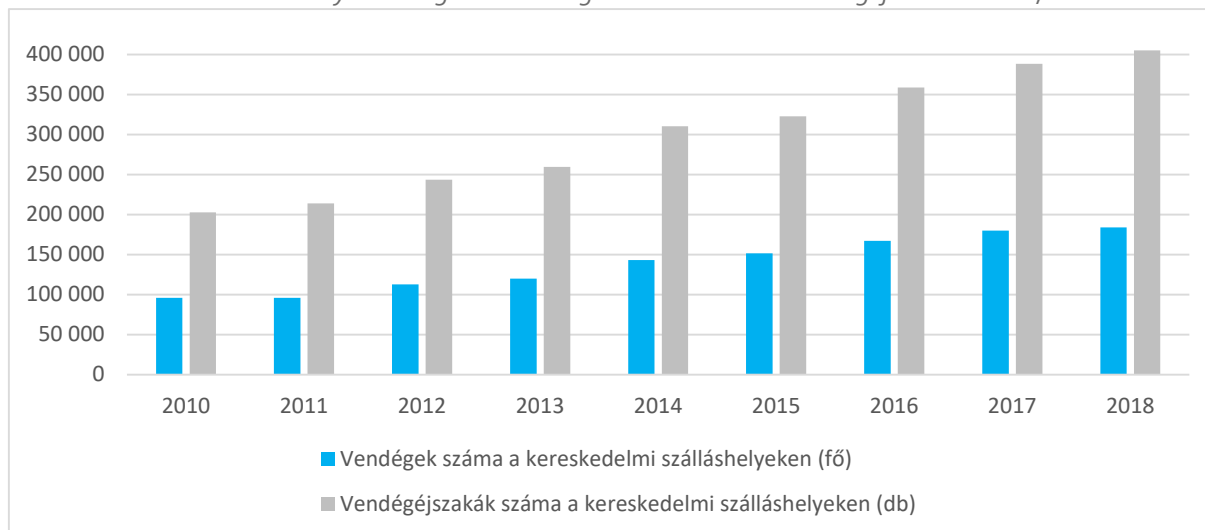

Forrás: KSH

Turizmus

Miskolc városa Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik legfontosabb és leglátogatottabb turisztikai desztinációja. 2018-ban 417 db szálláshelyszolgáltatással, vendéglátással foglalkozó vállalkozás volt a városban, amely az összes vállalkozás 4,18%-át adta. A vendégek számát tekintve 2018-ban 183.883 fő szállt meg a város kereskedelmi szálláshelyein, amely 2010 óta dinamikus növekedést mutatott. A közel 184 ezer vendég 18%-a volt külföldi. Az összes vendégéjszakák száma 2018-ban 405.108 volt, amely szintén dinamikus növekedést mutatott 2010 óta, s melynek 20%-a volt külföldi. A miskolci turizmus súlyát szemlélteti, hogy 2018-ban a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében megszálló vendégek 37,61%-át, míg az összes vendégéjszakák 35,63%-át Miskolc városa adta. Ugyanebben az évben 3.728.322.000 Ft volt a kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó szállásdíj árbevétele, amely szintén jelentős növekedést mutat az előző évekhez képest. A város vonzerejét az épített- és természeti környezetének, a sportolási- és rekreációs lehetőségeinek és a változatos programkínálatának köszönheti.

A kereskedelmi szálláshelyeken megszálló vendégek és az ott töltött vendégéjszakák száma, 2010-2018

Forrás: KSH

Miskolc Pass - a zöld és okos város- és turisztikai kártya

A Miskolc Pass kártyarendszer két részből áll, melynek egyik fajtája a helyi lakosság (Miskolc Pass Classic) igényeit hivatott szolgálni, míg másik a városba érkező turisták tartózkodását (Miskolc Pass turisztikai) hivatott teljesebbé varázsolni. A kártya célja, hogy előnyben részesítse a kártya tulajdonosait és a helyi vállalkozókat is, ami elősegíti a Miskolcon megtermelt jövedelem helyben tartását és visszaforgatását.

Miskolc MJV Önkormányzata Városgazdálkodási- és Üzemeltetési Bizottsága 64/2016 (XII.14.) döntése alapján a Miskolc Pass Classic kártya 2016. december 15-től a város hivatalos városkártyája. A döntés értelmében a korábbi Miskolc Pont és a 365 napos Miskolc Pass kártya összeolvadásával létrejövő eszköz olyan kedvezményeket biztosít az állandó miskolci lakcímkártyával rendelkező lakosok számára, mint pl. kedvezményes közösségi közlekedési eszközhasználat, illetve a különböző mértékű kedvezmények a város számos turisztikai szolgáltató és vendéglátóhelyének belépőinek áraiból. A rendszer a zöld, illetve okos város kezdeményezés részeként, lehetőséget nyújt a plastik kártya mellett, az okostelefonon is rendelkezésre álló virtuális kártya használatára is.

A 2015-ben újtára indított Miskolc Pass turisztikai kártya kifejezetten a városba látogató turisták számára hasznos, hiszen többek között ingyenesen használhatják a tömegközlekedést, kedvezményesen vehetnek igénybe taxi szolgáltatást, illetve a számos elfogadóhelyen elfogadott kedvezmények mellett, olyan desztinációk is ingyenesen látogathatók vele, mint pl. a Diósgyőri Vár, a Miskolctapolcai Barlangfürdő, a Miskolci Állatkert és Kultúrpark stb.

Forrás: <https://www.miskolcpass.com/>

1.9.3. A GAZDASÁGI SZERVEZETEK JELLEMZŐI, FONTOSABB BERUHÁZÁSAI TELEPÜLÉST ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSE

Miskolcon 2018-ban 11.770 vállalkozás működött (nonprofit gazdasági társaságokkal együtt), amely közül a foglalkoztatottak létszáma szerint 95,91% volt mikrovállalkozás, 3,9% kis- és közepes vállalkozás, 0,19% pedig nagyvállalat a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény alapján.

„3.§ (1) KKV-nak minősül az a vállalkozás, amelynek
a) összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

(2) A KKV kategórián belül kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

(3) A KKV kategórián belül mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

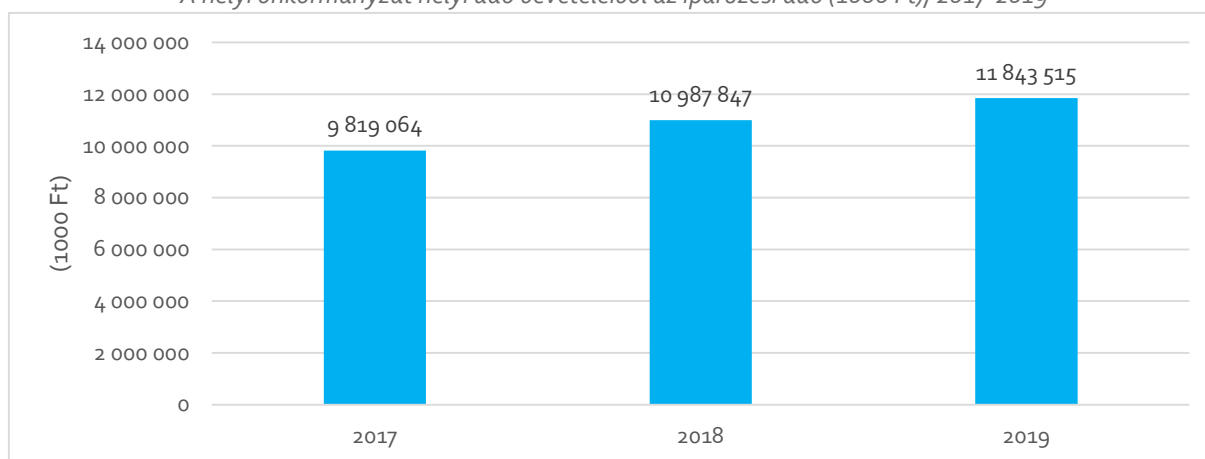
a) összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.”

Forrás: 2004. évi XXXIV. tv.

Az önkormányzat helyi iparüzési adóból származó bevétel 2017-2019 között jelentősen (20,62%-kal) növekedett, 2019-ben a város helyi adó bevételeiből az iparüzési adóbevétel 11.843.515.000 Ft volt.

A helyi önkormányzat helyi adó bevételeiből az iparüzési adó (1000 Ft), 2017-2019

Forrás: KSH

1.9.4. A GAZDASÁGI VERSENYPÉSSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK (ELÉRHETŐSÉG, MUNKAERŐ KÉPZETTSÉGE, K+F STB.)

Miskolc elérhetőségét az **1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok** fejezetben bemutattuk. A város rendelkezik gyorsforgalmi összeköttetéssel (M30-as autópálya), de a település belterületének az déli, illetve keleti részét érinti az 3. sz. főút is. Miskolc kötőtpályás közlekedési kapcsolatát a 80. sz. Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely vasútvonal, a 90. sz. Miskolc–Hidasnémeti vasútvonal, a 92. sz. Miskolc–Bánréve vasútvonal és a 94. sz. Miskolc–Tornanádaska vasútvonal biztosítják, így a város közlekedési kapcsolatai logisztikai szempontból jónak minősülnek. A településen a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a megyei és az országos értékektől is magasabb, valamint a középfokú végzettséggel rendelkezők aránya is kedvezőbb a térségi értékeknél, ami magasabb munkaerő képzettségre utal.

A városhoz kapcsolódó kutatás-fejlesztésben nagy szerepe van a Miskolci Egyetemnek (*Korszerű anyagok és intelligens technológiák FIEK létrehozása a Miskolci Egyetemen*), ahol Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ (FIEK) működik olyan konzorciumi partnerekkel, mint pl. a BorsodChem Zrt., az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft., a Robert Bosch Energy and Body Systems Gépjárműelektromossági Alkatrész Gyártó és Forgalmazó Kft., illetve a Starters E-Components Generators Automotive Hungary Kft.

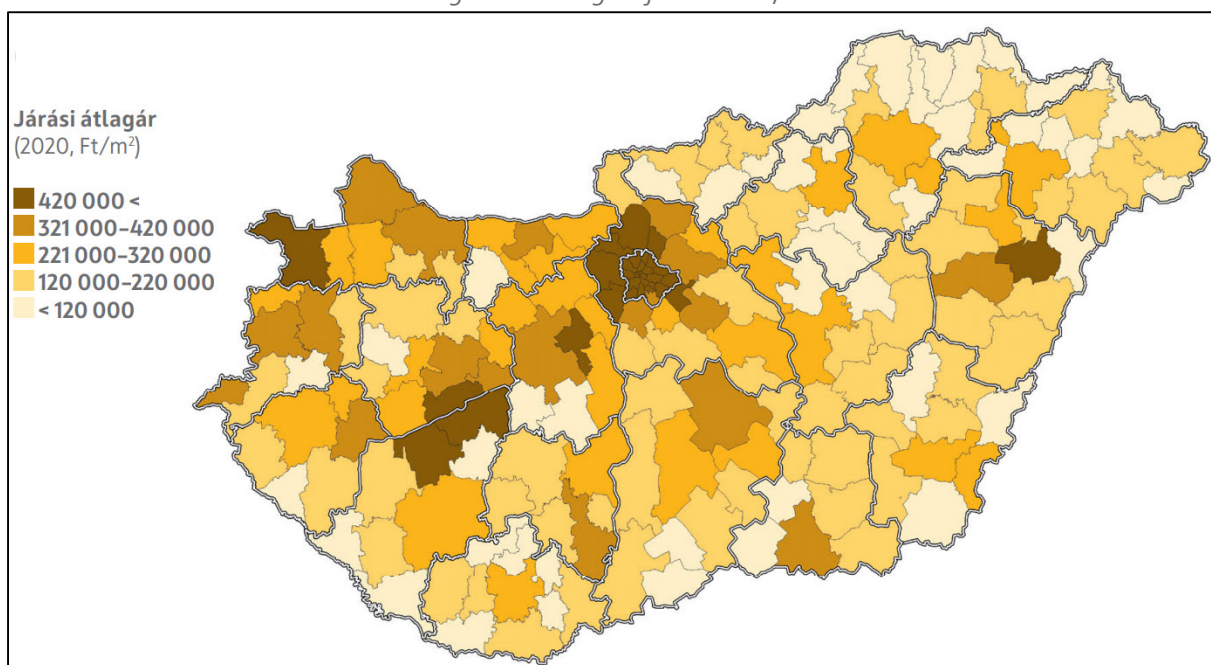
Forrás: <http://fiekprojekt.uni-miskolc.hu/>; Kutatás-fejlesztés és innováció Magyarországon, NKFIH 2020

1.9.5. INGATLANPIACI VISZONYOK (KERESLET-KÍNÁLAT)

INGATLANPIAC

Miskolcon 2018-ban 439 db működő vállalkozás foglalkozott ingatlanügyekkel, mely a működő vállalkozások 4,4%-át adta, s mely magasabb a járási (3,98%) és megyei (3,5%) értéknél, azonban az országos átlagot (5,7%) nem éri el. Az OTP Lakóingatlan Értéktérkép (2021/1) alapján alapvetően a Miskolci az egyik legmagasabb ingatlan átlagárral rendelkező járás volt 2020-ban, amely azonban országosan nem tartozott a magas árfekvésű járások közé. A 2019-2020 közötti ingatlan árváltozásokat megvizsgálva, Miskolcon kb. 6%-kal nőttek az ingatlanárak, szemben a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 8%-os átlaggal, amely országosan a megyeszékhelyeket tekintve átlag alattinak mondható. A magyarországi megyei és megyeszékhelyi sorrend tekintetében Borsod-Abaúj-Zemplén megye és azzal együtt Miskolc is a harmadik legalacsonyabb értékkel rendelkezett, Békés, illetve Nógrád után. Az Otthoncentrum kínálati átlagárait vizsgálva hasonló eredmények születtek, Miskolc átlagos ingatlan kínálati árai meghaladták a járási és megyei értéket, Budapesthez viszonyítva azonban, jóval alacsonyabbak.

Lakóingatlanok átlagára járásonként, 2020

Forrás: https://www.otpbank.hu/OTP_JZB/file/OTP_Lakoingatlan_Ertektkep_2021_1.pdf

Átlagos kínálati árak (2020, Ft/m²)

Miskolc	Miskolci járás	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Budapest
161.000	154.000	124.000	477.000

Forrás: Otthon térkép, <http://otthonterkep.hu>

LAKÁSÁLLOMÁNY

A Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási adatbázisa részletes adatokkal rendelkezik Miskolc lakásállományáról. 2019-ben 77.251 db lakás volt Miskolcon, melyek száma 2011 óta 0,91%-kal nőtt. A vizsgált időszakban a 295 db megszűnt lakás mellett, összesen 393 lakóegység épült, így 98 db lakás jelenti az előbb említett közel 1%-os növekményt. A lakásmegszűnések több mint 70%-a 2015-2017 között, míg az lakásépítések közel 40%-a 2018-2019 között történt.

Az önkormányzati bérlakások állomány jellemzőivel a [1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás](#) alfejezetben foglalkozunk részletesen.

A KSH 2011-es népszámlálási adatai lakásállományra vonatkozó adatai közül a továbbiakban az építési időre, tulajdonviszonyra, szobák számára, alapterületre, lakások számára és komorfokozatra vonatkozó adatokat tekintjük át.

A 2011-es állapotok szerint a város lakásainak 10,47%-a 1946 előtt, 34,33%-a 1946-1970 között, 3,55%-a 1991-2000 között és 4,53%-a 2001-2011 épült. A lakások tulajdonjellege szerint a lakások 92%-a magánszemély birtokában, 6,41%-a az önkormányzat és 1,58%-a egyéb jogi személy tulajdonában volt.

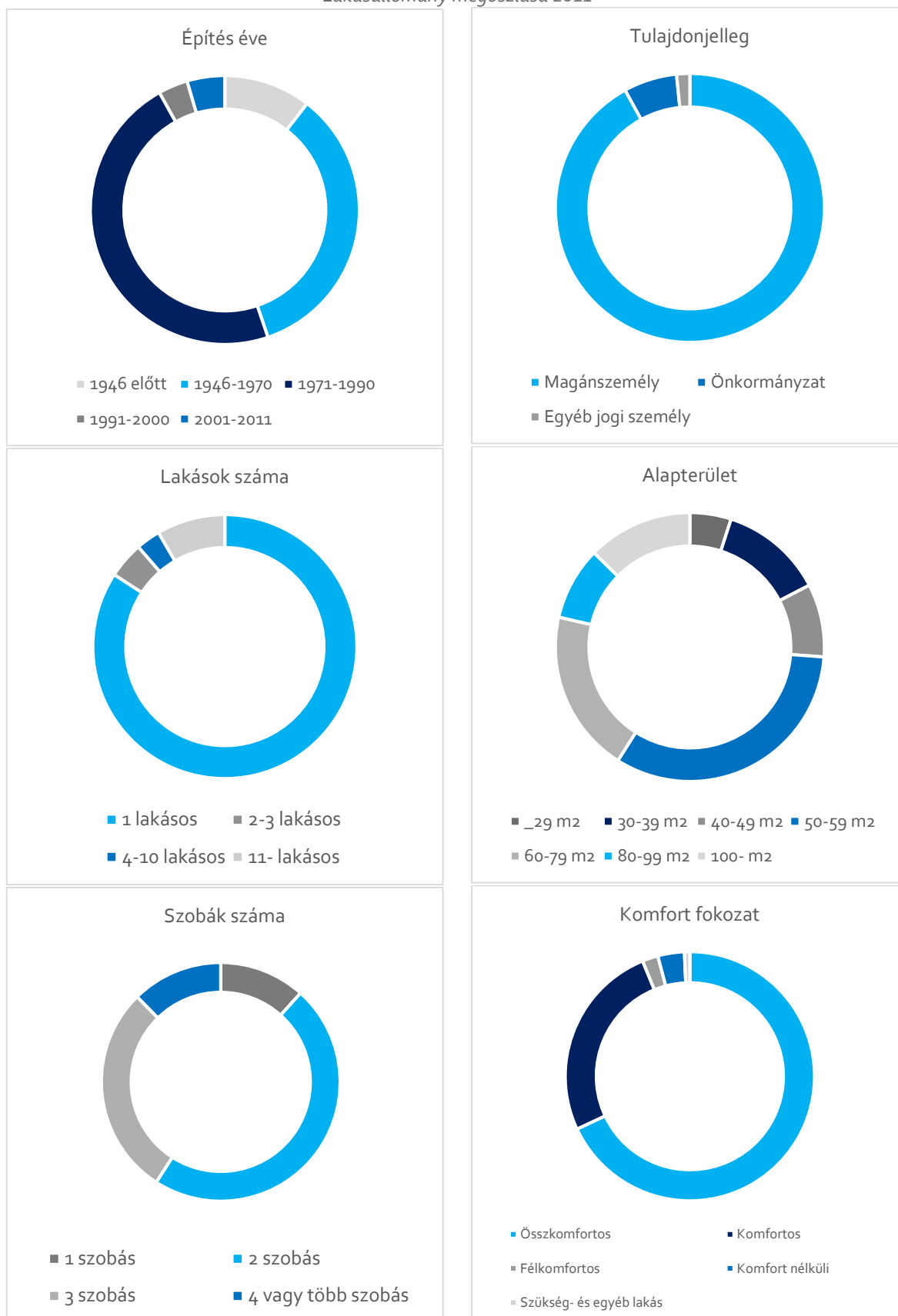
A lakóházakban található lakások száma szerinti megoszlást tekintve az épületek túlnyomó többsége (84,19%) 1 lakásos, míg a 2-3 lakásos aránya 4,4%, a 4-10 lakásos aránya 2,98% és a 10 lakásnál többet tartalmazó lakóházak aránya 8,39% volt, mely a nagyszámú panelház egy indikátora lehet.

A város lakásainak alapterületét vizsgálva feltűnik, hogy viszonylag magas (58,99%) a 60 m²-nél kisebb alapterületű lakások aránya, 28,38% a 60-100 m² közötti lakások aránya és viszonylag alacsony a 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakások aránya. A lakások átlagos alapterülete a 2011-es népszámlálás adatai alapján 65 m² volt.

A szobák száma alapján a miskolci lakások 11,65%-a volt egyszobás, 47,44%-a volt kétszobás, 28,55%-a volt háromszobás és 12,36%-a volt négy- vagy annál több szobás.

Komfortosság tekintetében a lakásállomány 93,81% volt összkomfortos, illetve komfortos és 6,19%-ot képviseltek a félkomfortos (2,04%), komfort nélküli (3,45%) és szükséglakások (0,7%).

Lakásállomány megoszlása 2011

Forrás: Népszámlálás 2011

1.10. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

1.10.1. KÖLTSÉGVETÉS, VAGYONGAZDÁLKODÁS, GAZDASÁGI PROGRAM

KÖLTSÉGVETÉS

A település költségvetéséről Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 5/2020 (II.27.) önkormányzati rendelete Miskolc Megyei Jogú Város 2020. évi költségvetéséről rendelkezik. A rendelet a 15/2020 (VI.8.), a 19/2020 (VIII.28.), a 34/2020 (XI.27.) és a 9/2021 (III.5.) rendeletekkel került módosításra.

„(1) A Közgyűlés az önkormányzat 2020. évi költségvetését

- a) 61.705.277.147 Ft költségvetési bevétellel,
- b) 100.615.542.671 Ft költségvetési kiadással,
- c) - 38.910.265.524 Ft költségvetési egyenleggel, melyből
- ca) - 3.925.580.930 Ft működési egyenleg,
- cb) - 34.984.684.594 Ft felhalmozási egyenleg,
- d) 39.809.790.841 Ft finanszírozási bevétellel,
- e) 899.525.317 Ft finanszírozási kiadással,
- f) 38.910.265.524 Ft finanszírozási egyenleggel,
- g) 101.515.067.988 Ft kiadási főösszeggel állapítja meg.

(2) A Közgyűlés az (1) bekezdés c) pont ca) alpontjában megállapított - 3.925.580.930 Ft működési egyenleget, és cb) alpontjában megállapított - 34.984.684.594 Ft felhalmozási egyenleget, valamint az e) pontja szerinti 899.525.317 Ft finanszírozási kiadást a d) pontja szerinti 39.809.790.841 Ft finanszírozási bevételből finanszírozza.

(3) A Közgyűlés az (1) bekezdés a) pontjában megállapított bevételek forrásonkénti, az (1) bekezdés b) pontjában megállapított kiadások jogcímenkénti megoszlását, valamint a finanszírozási bevételeket és kiadásokat, annak működési és felhalmozási célú csoportosítását kiemelt előirányzatokként, mérlegszerűen a rendelet 1. melléklete szerint állapítja meg.

(4) Az (1) bekezdés g) pontjában megállapított kiadási főösszegeken belül:

a) Működési költségvetési kiadások előirányzata 42.814.153.566 Ft,

aa) A személyi jellegű kiadások előirányzata 9.958.968.579 Ft,

ebből:

a Polgármesteri Hivatalnál a nemzetközi és belföldi kapcsolatok reprezentáció előirányzata 36.800.000 Ft,

ab) A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó előirányzata 1.903.989.966 Ft,

ac) A dologi kiadások előirányzata 17.513.503.323 Ft,

ad) Az ellátottak pénzbeli juttatásainak előirányzata 437.600.000 Ft,

ae) Egyéb működési célú kiadások előirányzata 13.000.091.698 Ft,

ebből:

a költségvetés általános tartaléka 311.210.798 Ft,

a költségvetés céltartaléka 1.186.853.288 Ft,

ebből:

iparűzési adóval összefüggő céltartalék 30.000.000 Ft,

céltartalék a koronavírus gazdasági következményeinek kezelésére 1.156.853.288 Ft,

b) Felhalmozási költségvetési kiadások előirányzata 57.801.389.105 Ft,

ba) A beruházások előirányzata 55.728.624.347 Ft,

bb) A felújítások előirányzata 192.810.090 Ft,

bc) Az egyéb felhalmozási célú kiadások előirányzata 1.879.954.668 Ft,

c) Finanszírozási kiadások előirányzata 899.525.317 Ft.”

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 5/2020 (II.27.) önkormányzati rendelete, 2. §

A Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának éves költségvetése bevételek, kiadások, költségvetési egyenleg tekintetében az alábbiak szerint alakult az elmúlt években.

Az önkormányzat költségvetési mérlege, 2015-2020 (ezer Ft)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bevételek	50.046.133	65.950.086	31.480.370	37.773.443	42.397.400	61.705.277
Kiadások	62.101.423	73.252.438	31.408.237	39.279.769	46.652.160	100.615.543
Egyenleg	12.092.136	7.302.352	72.134	-1.506.326	-4.254.760	-38.910.266

Forrás: Az önkormányzati költségvetésekről szóló 4/2015. (III. 13.), 2/2016. (II. 15.), 1/2017. (II. 21.), 2/2018. (III. 6.), 1/2019. (II. 26.) és 5/2020. (II. 27.) rendeletek

VAGYONGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat vagyonáról és vagyongazdálkodásáról Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 40/2012 (XII.15.) önkormányzati rendelete rendelkezik.

„Korlátozottan forgalomképes vagyoni körbe tartoznak
a) mindazon vagyontárgyak, amit az Nvtv. annak nyilvánít.
b) műemlék épületek, építmények,
c) védett természeti területek,
d) kulturális javak,
e) sportpályák és sportlétesítmények,
f) köztemetők,
g) erdők,
h)
i) helyi közforgalmú vasúti pálya és tartozékai.”

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 40/2012 (XII.15.) önkormányzati rendelete 6. §

GAZDASÁGI PROGRAM 2020 - 2024

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 121/2020. (IX. 24.) számú határozatával fogadta el Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2020-2024. közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programját.

A város Gazdasági Programja öt főbb stratégiai pillér, illetve cél mentén tárgyalja a település fejlesztési irányvonalait és a terv megvalósításának a módját. A terv szerkezete az alábbiak szerint épül fel:

- Miskolc az új gazdaság regionális központja
(Gazdaság- és iparfejlesztés, befektetés-ösztönzés)
 - ❖ A1. Miskolc Ipari Parkjainak fejlesztése
 - ❖ A2. Miskolc és várostérsége gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése
 - ❖ A3. Miskolc befektetési potenciál fejlesztése, tőkevonzó képesség növelése
 - ❖ A4. Miskolc körforgásos gazdaság alapú gazdaságfejlesztése
 - ❖ A5. Klímavédelem mintaváros fejlesztések megvalósítása
 - ❖ A6. Miskolc infokommunikációs infrastruktúra fejlesztése
- Miskolc tudásközpont, kreatív város
(Humánfejlesztés, K+F+I potenciál növelése)
 - ❖ B1. Miskolc képzés fejlesztési programjainak megvalósítása
 - ❖ B2. A Miskolci Egyetem tudásközpont szerepének és KFI potenciáljának erősítése
 - ❖ B3. Miskolc kulturális intézményrendszerének komplex fejlesztése
 - ❖ B4. Miskolc kreatív ipari potenciáljának erősítése
 - ❖ B5. Miskolc oktatásközpontú innovációs ökoszisztéma fejlesztése

- Miskolc inspiráló, vonzó város
(*Turizmusfejlesztés*)
 - ❖ Herman Ottó Turisztikai Fejlesztési Program
 - ❖ C1. Desztináció alapú, új szemléletű attrakciófejlesztés és alpinfrastruktúra fejlesztés
 - ❖ C2. Attrakciós területek összekapcsolása, elérhetőségük javítása, a térbeli és időbeli koncentráció oldása
 - ❖ C3. Minőségi, új célcsoportokat megszólítani képes élménykínálat megteremtése
 - ❖ C4. Innovatív turisztikai megoldások elterjesztése
- Miskolc élhető, egészséges, emberközpontú város
(*Életminőséget javító város- és várostérség fejlesztés*)
 - ❖ D1. Miskolc városrészi központjainak fejlesztése
 - ❖ D2. Miskolc közlekedési kapcsolatainak, településhálózatának fejlesztése
 - ❖ D3. Miskolc Községi Infrastruktúrájának Fejlesztése
 - ❖ D4. Miskolc egészségfejlesztése
 - ❖ D5. Miskolc sportinfrastruktúrájának fejlesztése
- Miskolc integráló város
(*Szemléletformálást, együttműködést és integrációt támogató fejlesztés*)
 - ❖ E1. Miskolc humán infrastruktúrájának integrált hálózatos fejlesztése
 - ❖ E2. Miskolc közösségfejlesztési célú, a civil társadalmat dinamizáló fejlesztése
 - ❖ E3. Miskolc agglomerációs és kistérségi településekkel való együttműködésének javítása
 - ❖ E4. Miskolc regionális kapcsolatainak erősítése, partnervárosokkal közös hálózatos fejlesztéseinek dinamizálása
 - ❖ E5. Miskolc határon átnyúló kapcsolatainak fejlesztése, az interregionális együttműködések intenzitásának növelése
 - ❖ E6. Miskolc megtartó erejének növelése

Forrás: https://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentum/csatolmany/2020-09-25/78323/121_gazdasagi_program_2020-2024.pdf;
<https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/dokumentumtar>

A Gazdasági Programmal azonos pilléreket célokat és beavatkozásokat jelöl ki a „Miskolc 2030 – A növekedés Programja” című Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv a 151. oldalon kezdődően.

Forrás: https://www.uni-miskolc.hu/files/12032/Miskolc_2030.pdf

1.10.2. AZ ÖNKORMÁNYZAT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGE, INTÉZMÉNYRENDSZERE

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 6 db állandó bizottságot hozott létre, amelyek a meghatározott önkormányzati feladatok látják el. A hat bizottság közül a 13 tagból álló Városgazdálkodási- és üzemeltetési Bizottság látja el, többek között a településfejlesztési és településrendezési feladatokat. Emellett, többek között városfejlesztési feladatokat is ellát a Miskolc Holding Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt. is.

1.10.3. GAZDASÁGFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉG

A település Gazdaságfejlesztési Programjában a megvalósítandó feladatok és elképzelések között megfogalmazott gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos teendőit. A Gazdasági Program részleteit a [1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program](#) fejezet tartalmazza.

1.10.4. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 5/2020 (II.27.), az Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről szóló önkormányzati rendelete rendelkezik az önkormányzat és intézményeinek 2020. évi létszám kimutatásáról, mely szerint Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata mindösszesen 2.561 főt foglalkoztatott, mely az alábbiak szerint oszlott meg:

- Városi Önkormányzat intézményei összesen – 2131 fő
- Polgármesteri Hivatal összesen – 410 fő
- Önkormányzat összesen – 20 fő

Forrás: 5/2020 (II.27.) önkormányzati rendelet, 3. melléklet

1.10.5. LAKÁS- ÉS HELYISÉGGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakás- és nem lakás célú helyiség bérlemények elidegenítéséről Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 48/1997 (IX.29.) számú rendelete rendelkezik, amely az évek során többször módosításra került. Az önkormányzati tulajdonú lakások bérbeadására és a bérletére vonatkozó szabályairól Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének 25/2006.(VII.12.) önkormányzati rendelete, míg az önkormányzati helyiségek bérbeadására és a bérletére vonatkozó szabályairól 19/2011 (V.18.) önkormányzati rendelete rendelkezik, melyek szintén többszöri módosításra kerültek.

A lakások bérletéről szóló 25/2006.(VII.12.) önkormányzati rendelet megkülönbözteti a költségelven, piaci alapon és szociális helyzet alapján kiadott önkormányzati bérlakásokat, melyek bérleti díja, többek között a lakás komfortossága szerint alakul. Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek kezelésével megbízott szervezetként a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata nevében és képviselőjében a Miskolc Holding Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt. jár el.

A rendelet 2. § szerint az önkormányzati lakásokat a bérbeadás jellegétől függően:

- „a) szociális helyzet alapján,
- b) költségelven; vagy
- c) piaci alapon adja bérbe.”

Forrás: 25/2006.(VII.12.) önkormányzati rendelet

A „Miskolc 2030 – A növekedés Programja” című Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv 56. oldalán szereplő táblázat adatai szerint, Miskolc Megyei Jogú Város önkormányzati tulajdonban lévő lakásállománya 2019-ben 4.859 volt. Ennek 85,37%-a (4148 db) komfortos, illetve összkomfortos, míg 11%-a komfort nélküli, illetve szükség- és egyéb lakás volt.

Forrás: https://www.uni-miskolc.hu/files/12032/Miskolc_2030.pdf

1.10.6. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az Önkormányzat 2020. évi költségvetésének megállapításáról szóló 5/2020 (II.27.) önkormányzati rendeletének 3. mellékletében felsorolásra kerül a polgármesteri hivatal, az önkormányzat, illetve annak intézményeinek részletes költségvetése.

Az önkormányzat Közgyűlésének 2020. évi költségvetési főösszege:

❖ Miskolci Egészségfejlesztési Intézet	832.798.309 Ft
❖ Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény	5.381.800.827 Ft
❖ Óvodák összesen	3.898.372.187 Ft
❖ Miskolci Közintézmény- működtető Központ	1.643.780.471 Ft
❖ II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	783.337.728 Ft
❖ Herman Ottó Múzeum	979.076.196 Ft
❖ Miskolci Önkormányzati Rendészet	747.708.276 Ft
❖ Intézmények összesen	14.266.873.994 Ft
❖ Polgármesteri Hivatal összesen	3.377.287.873 Ft
❖ Önkormányzat összesen	83.870.906.121 Ft
❖ Önkormányzat mindösszesen	101.515.067.988 Ft

Forrás: 5/2020 (II.27.) önkormányzati rendelet, 3. melléklet

1.10.7. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

A megújuló energiaforrások alkalmazási lehetőségeiről az [1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei](#) fejezetben írunk.

1.11. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK, OKOS VÁROS TELEPÜLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A 2011. évi CLXXXIX. törvény – Magyarország helyi önkormányzatairól – 13. §-a meghatározza a helyi önkormányzatok feladatait.

„(1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (közisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcslóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.”

Forrás: 2011. évi CLXXXIX. tv, 13. §

Az Önkormányzat a fentieknek eleget tesz.

OKOS VÁROS TELEPÜLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

Miskolc a **REMOURBAN** (*REgeneration MOdel for smart URBAN transformation/az okos városi átalakulás új modellje*) világítótorny projektben úgynevezett követő város, amelynek célja, hogy a közepes méretű európai városok számára új, innovatív megoldásokat és azok újszerű összekapcsolásait tartalmazó üzleti modelleket dolgozzon ki a környezetbarát energiagazdálkodás, a fenntartható közlekedés és az infokommunikációs technológiák területekre összpontosítva. Az ötéves (2015-2020) projekt az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs program keretében került finanszírozásra, s Miskolc mellett olyan városok vesznek részt benne, mint Valladolid – Spanyolország, Nottingham – Egyesült Királyság, Eskisehir – Törökország, Seraing – Belgium. A

beruházások főleg energetikai, IKT és mobilitási vonatkozású fejlesztéseket tartalmaznak, s a stratégiai megközelítések középpontjában a városlakók, az ő életminőségük javítása áll.

Forrás: www.remourban.eu/cities/cities.kl; miskolc.remourban.eu/; real.mtak.hu/91646/2/jozsa_smart.pdf

Miskolc 2016-ban csatlakozott az **Open & Agile Smart Cities** (Nyitott és Agilis Okos Városok) kezdeményezéshez, amely a fenntartható fejlődés irányában elkötelezett civil szervezetek, kis- és középvállalkozások és egyéb közösségi hálózatok bevonásával (alkalmazásprogramozási felület-használattal, adatbázis modell és nyílt adatbázis felület alkalmazásával - FIWARE) járul hozzá a világ más térségeiben élő közösségek, illetve fejlesztők okos városok kialakításához és tökéletesítéséhez.

Forrás: https://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentum/csatolmany/2020-05-29/75498/v-62_2016.pdf

Miskolc Megyei Jogú Város 2018-as **Integrált Településfejlesztési Stratégiája** operatív céljainak egyike „Intelligens város és várostérség erősítése”, amelyen belül, többek között e-önkormányzati szolgáltatások, intelligens közlekedésirányítási és közbiztonsági rendszerek fejlesztése szerepelnek.

(Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája - 2018)

Miskolc Megyei Jogú Város 2020-as **Integrált Területi Programja**, többek között az Integrált Településfejlesztési Stratégiában leírt célok elérését támogató program. A programban az „Okos város – Okos Miskolc” programhoz kapcsolódó intelligens forgalomirányítási rendszer kialakítása TOP-os projekt járul hozzá a közlekedési anomáliák csökkentéséhez, a közúti légszennyezés és a balesetek számának mérsékléséhez. Emellett, olyan intelligens energi irányítási rendszer kialakításához kapcsolódó beruházásokról tesz említést, amelyek segítik a város energia menedzsmentjét, illetve monitoringját.

Forrás: www.hte.hu/documents/10180/1727937/12_Nagy.pdf; www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentum/csatolmany/2020-01-31/72413/4_2020_hatarozat.pdf

Miskolcon továbbá az alábbi okos városhoz kapcsolódó fejlesztések valósultak meg, illetve vannak tervben:

- „Miskolci a Digitális Város” című, ÉMOP-4.3.2.-13-2013-0001 azonosító számú projektjében diszpécserközpont és a rendszámfelismerő rendszer fejlesztése valósult meg a városi közbiztonság javítása érdekében.
- Miskolc intelligens térfigyelő kamerarendszer kiépítése, fejlesztése, egységesítése.
- Miskolc Pass - a zöld és okos város- és turisztikai kártya.
- Miskolc e-jegy/elektronikus fizetési rendszer bevezetése a közlekedésben.
- Városi Vezetői Információs Rendszer kialakítása.
- Intelligens forgalomirányítási rendszer kialakítása a várakozási idő csökkentése céljából.
- Intelligens Parkolási Rendszer kialakítása.
- Turisztikai applikáció továbbfejlesztése (Guide @ Hand)
- Térinformatikai rendszer fejlesztése a városüzemeltetésben.
- Közterületi hibabejelentő rendszer kialakítása (TIMI).
- Smart GRID létrehozása – napelem és egyéb villamosenergiatermelő egységekkel felszerelt épületek és fogyasztók egy hálózatba kötése.
- Digitális közösségek fejlesztése – valós és virtuális terek kialakítása.

*Források: www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/palyazatok/onkormanyzat-altal-elnyert-palyazatok/okos-varos/digitalis-varos; www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentum/csatolmany/2020-06-24/75704/donteskero_okos_varos_okos_miskolc_terfigyelo_kamerarendszer.pdf
www.hte.hu/documents/10180/1727937/12_Nagy.pdf; www.miskolcpass.com/hu/smart-green;
https://www.miskolc.hu/sites/default/files/dokumentum/csatolmany/2021-01-07/79191/10_november_kozlony_2020.pdf*

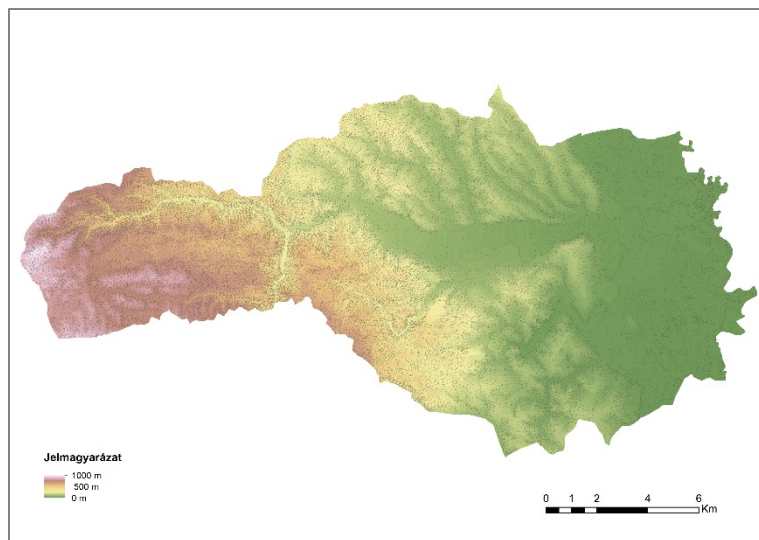
1.12. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

Miskolc város az Alföld és az Északi-középhegység határán, ezeken belül a város keleti része az Észak-alföldi-hordalékkúpsíkság, míg a nyugati a Bükkvidék középtájba tartozik. Miskolc területét hat kistáj érinti: Sajó-Hernád-sík, Bükk-fennsík, Észak-Bükk, Déli-Bükk, Miskolci-Bükkalja, Tardonai-dombság. A domborzat ennek megfelelően, illetve ettől függően változó képet mutat.

A település továbbá, öt vegetációs tájon helyezkedik el, a Ny-i része a Bükkfennsík, Hegytető; a K-i része a Sajó-Hernád völgye; a város Szinva pataktól É-ra fekvő közigazgatási területe a Heves-Borsodi-dombság, Észak-Mátra, Északi-Bükk; attól D-re fekvő területe a Déli-Bükk; míg DK-i része a Tápió-Sajó hordalékkúp-síkság vegetációs táj területéhez tartozik. [lisd. Térképmelléklet: Vegetációs tájak]

1.12.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

DOMBORZATI ADOTTSÁGOK

Forrás: Földhivatali alapadatok

A magassági adatok vizsgálatát részben 1:10.000 léptékű topográfiai térképek alapján, részben ingyenesen elérhető digitális domborzati adatok alapján végeztük. A hat kistájunk, melyek területén Miskolc városa elhelyezkedik, domborzata igen változatos képet fest.

A Sajó-Hernád-sík, amelyen a város keleti része terül el, 89,5 és 160 m közötti tengerszint feletti magasságú hordalékkúpsíkság, amelyet a Sajó és a Hernád hordalékkúpjja épít. A terület a folyók eróziójának hatására

alacsony völgyközi hátakkal tagolt, átlagos relatív reliefje 5 m/km².

A Bükk-fennsík, amely gyakorlatilag a város közigazgatási területének nyugati részét fedi, kiemelt karsztos fennsík, tengerszint feletti magassága 425 és 959 m között változik, DNY-ÉK irányba csökken. A Garadna-völgy mentén kettéosztható, mely hatással van többek között a kistáj relatív reliefjére is. Átlagos relatív reliefje 210 m/km², azonban a domborzati megosztottságnak köszönhetően 100 és 300 m/km² között változik.

Az Északi-Bükk, amely egy középhegységi helyzetű, völgyekkel erősen tagolt, 222-790 m közötti tengerszint feletti magassággal rendelkező egykori hegyláb felszín, a város közigazgatási területének egy kis ÉNy-i részét érinti. A kistáj keleti, Miskolcot érintő része alacsonyabb tengerszint feletti magasságú, relatív reliefje 100 m/km² körüli.

A Déli-Bükk felszíne 185 és 703 m közötti tengerszint feletti magasságú, hátság típusú, középhegység helyzetű. A város DNY-i része található a kistáj karsztos formákban gazdag ÉK-i területén. Lejtési iránya D-i, DK-i, átlagos relatív reliefje 170 m/km², amely azonban a várost érintő részein ennél magasabb értékű.

A Miskolci-Bükkalja É-i részén található a város közigazgatási területének középső, illetve déli része. A 115-366 méter közötti tengerszint feletti magasságú hegyláb felszíni dombság lejtési iránya K-DK-

i, továbbá a várost érintő részein 100 m/km² feletti relatív relieffel rendelkeznek. É-i és K-i részein nagymértékű talajerózióval jellemezhető.

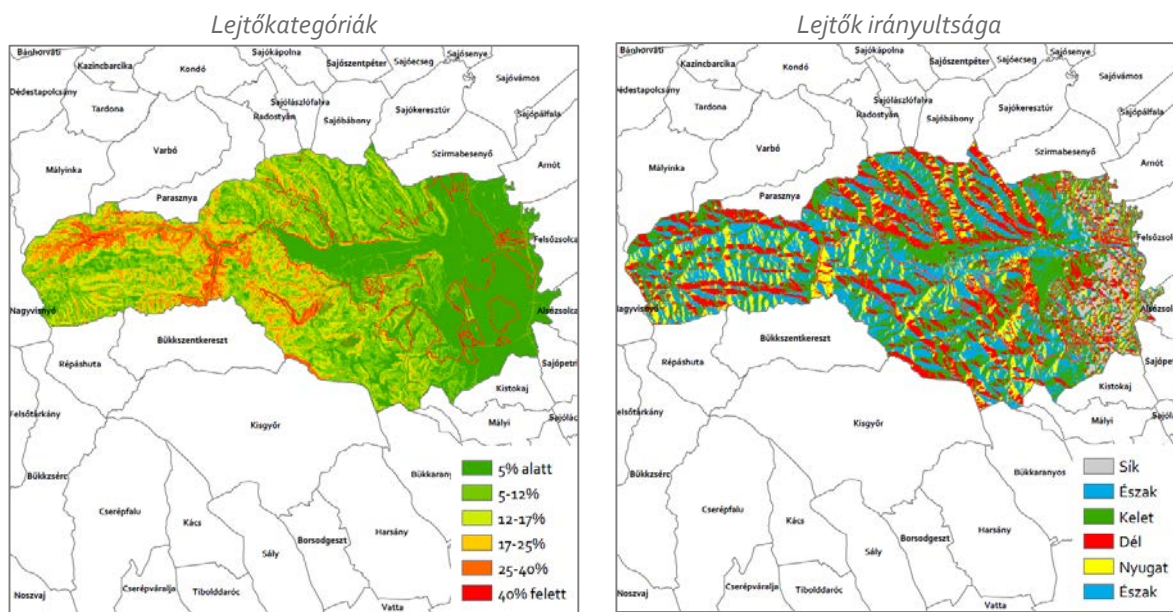
A Tardonai-dombság DK-i részén terül el Miskolc É-i része. A kistáj ÉK-i lejtésű, tengerszint feletti magassága 124-408 m között változik. A medencékkel tagolt dombság átlagos relatív reliefe 105 m/km², amely a város közigazgatási területét érintő részein ennél magasabb. K-i részein szintén nagymértékű talajerózió megfigyelhető. [lsd. [Térképmelléklet: Földrajzi kistájak](#)]

A lakóterületek jellemzően a síkvidéki településrészen, túlnyomórészt 110-200 m-es tengerszint közötti magasságban helyezkednek el. A település legalacsonyabb pontja a Sajó melléke (110-120 m), a legmagasabb pontja pedig a Borovnyák tető (945 m) területén, már a Bükkben található. [lsd. [Térképmelléklet: Tengerszint feletti magasság](#)]

Megvizsgáltuk a település lejtésviszonyait is. A lejtőkategóriákat a művelésre, lakóterületek kialakítására való alkalmasság tapasztalati értékei szerint határoztuk meg, melyek a következők:

- 0-5%: a szőlő kivételével minden művelési ágnak megfelelő, illetve beépítésre is alkalmas.
- 5-12%: intenzív mezőgazdasági művelésre nem, csak extenzív művelésre alkalmas megfelelő talajvédelem mellett, továbbá gyepgazdálkodásra, beépítésre, erdőtelepítésre.
- 12-17%: gyepgazdálkodásra, beépítésre, gyümölcs-termesztésre (csak megfelelő talajvédelem mellett) alkalmas
- 17-25%: gyepgazdálkodásra, szőlőtermelésre még alkalmas
- 25%-: erdőgazdálkodáson kívül másra nem alkalmas

Vizsgálataink alapján kiderül, hogy a település tájszerkezete a lejtők meredeksége és iránya szempontjából jól alkalmazkodik a terep-adottságokhoz. [lsd. [Térképmelléklet: Lejtés](#)]

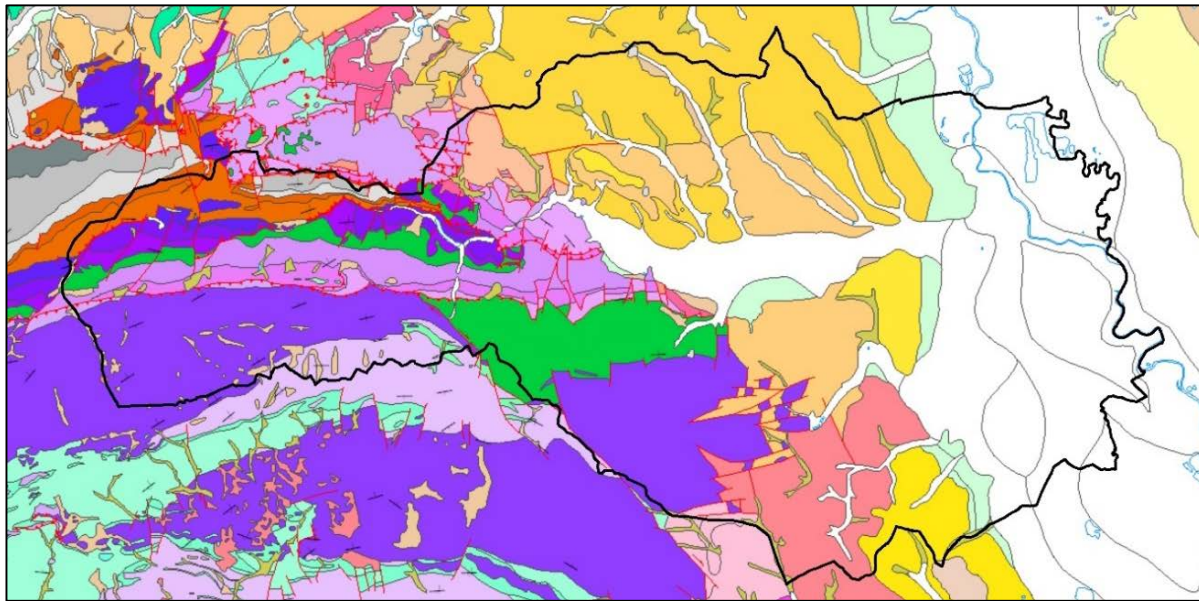
Forrás: Földhivatali alapadatok

Forrás: Földhivatali alapadatok

A lejtők iránya szintén befolyásolja a művelésre való alkalmasságot a lejtőn kialakuló helyi klíma által: míg a szőlők a kifejezetten meleg, dél-délnyugati lejtésű területeket kedvelik, ami a lakó- és üdülőterületeknek is megfelel a kedvező benapozási viszonyok miatt, addig az északi-északkeleti lejtők sokkal inkább alkalmasak erdőnek jelen magassági viszonyok mellett.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a város lejtési viszonyai változatos képet mutatnak, lejtői jellemzően keleti vagy déli irányúak, a sík területek aránya viszonylag alacsonynak tekinthető. A lejtőirányok tekintetében Miskolc tájszerkezete megfelelőnek tekinthető, a művelési ágak, területhasználatok illeszkednek az adottságokhoz. [lsd. [Térképmelléklet: Kitettség](#)]

FÖLDTANI ADOTTSÁGOK

Forrás: <http://map.mfgi.hu/fdt100/>

A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat Magyarország felszíni földtana térképes adatbázis szerint sokszínű talajadottságokkal rendelkezik a város. A vízfolyások völgyeiben folyóvízi, agyag és aleurit található, a város főleg É-i és D-i részein különböző barnaköszén és homokkő formációk jellemzők a magasabb térfelszíneken, míg a Bükk-hegységhez tartozó településrészekeken mészkő, dolomit és andezit formációk jellemzők.

VÍZRAJZ – FELSZÍNI VIZEK

Miskolc város vízrajzi adatainak áttekintésében elsősorban a felülvizsgált vízgyűjtő-gazdálkodási terveket vettük alapul, valamint a legfrissebb alaptérkép adatait és ürfelvételeket. Miskolc közigazgatási területe az Sajó vízgyűjtőterületéhez tartozik, mely így egyben a település legjelentősebb vízfolyása is. A Sajó nem erősen módosított víztest kategóriába sorolt vízfolyás, a vízfolyás hossza 70,97 (Sajó alsó), illetve 52,90 (Sajó felső) km, teljes vízgyűjtőmérete 12.990, illetve 4.379 km², az évi középvízhozama a közvetlen vízgyűjtőn 0,246, illetve 0,282 m³/s.

Felszíni vizek minősítése

Víztest	Ökológiai	Biológiai elemek szerint	Fizikai- kémiai elemek szerint	Hidromorfológiai állapot	Kémiai
Sajó	Mérsékelt	Mérsékelt	Jó	Mérsékelt	Jó
Szinva (alsó szakasz)	Mérsékelt	Mérsékelt	Kiváló	Mérsékelt	Jó
Szinva (felső szakasz)	Gyenge	Gyenge	Kiváló	Jó	Jó
Tatár-árok	Gyenge	Gyenge	Kiváló	Jó	Jó
Hejő-patak	Mérsékelt	Mérsékelt	Jó	Kiváló	n.a.
Csorba-tó	Gyenge	Gyenge	Jó	Jó	n.a.

Forrás: VGT2

A Sajón kívül a város közigazgatási területét számos vízfolyás érinti, melyek közül a jelentősebbek a Szinva-patak, a Hejő-patak, a Garadna-patak, a Tatár-árok, a Lyukó-patak, a Pereces-patak, a Pece-

patak és a Görömböly-patak, továbbá számos, az alaptérképen jelölt kisebb árok, csatorna, vízer, vízfolyás és vízmosás található Miskolcon.

Emellett Miskolc közigazgatási területén számos mesterséges állóvíz is található, melyek közül a legjelentősebb a Csorba-tó, valamint további két említésre méltó állóvíz még a Hámori-tó és a tapolcai Csónakázó-tó, melyek jellemzően vízgazdálkodási vagy rekreációs céllal létesültek.

A hatályos településszerkezeti terv vízgazdálkodási területként jelöli a település jelentősebb felszíni vízfolyásait és állóvizeit, azonban több árok területét nem tünteti fel vízgazdálkodási területként. A szerkezeti terv eme hiányosságának orvosolása mindenképpen indokolt az érintett ingatlanok vízgazdálkodási területbe sorolásával, illetve akként kezelésével.

VÍZRAJZ – FELSZÍN ALATTI VIZEK

A felszín alatti víztestek érintettségének vizsgálatát a Kormány 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozatával elfogadott Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT2) alapján végeztük.

Miskolc város területe a Sajó a Bódvával alegységben helyezkedik el. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv szerint város területét leáramlásos porózus (p.2.8.1. és p.2.9.1.) és hegyvidéki (h.2.5.), sekély porózus leáramlással (sp.2.8.1.) és sekély hegyvidéki (sh.2.5.), porózus termál (pt.2.5), termál karszt (kt.2.1.), illetve hideg karszt felszín alatti víztest (k.2.3.) érinti. A VGT2 adatai térképi mellékletei szerint Miskolc város területe érinti felszín alatti ivóvízkivitel védőterülete (karszt), valamint nitrátérzékeny terület is.

Felszín alatti vizek mennyiségi és kémiai állapota

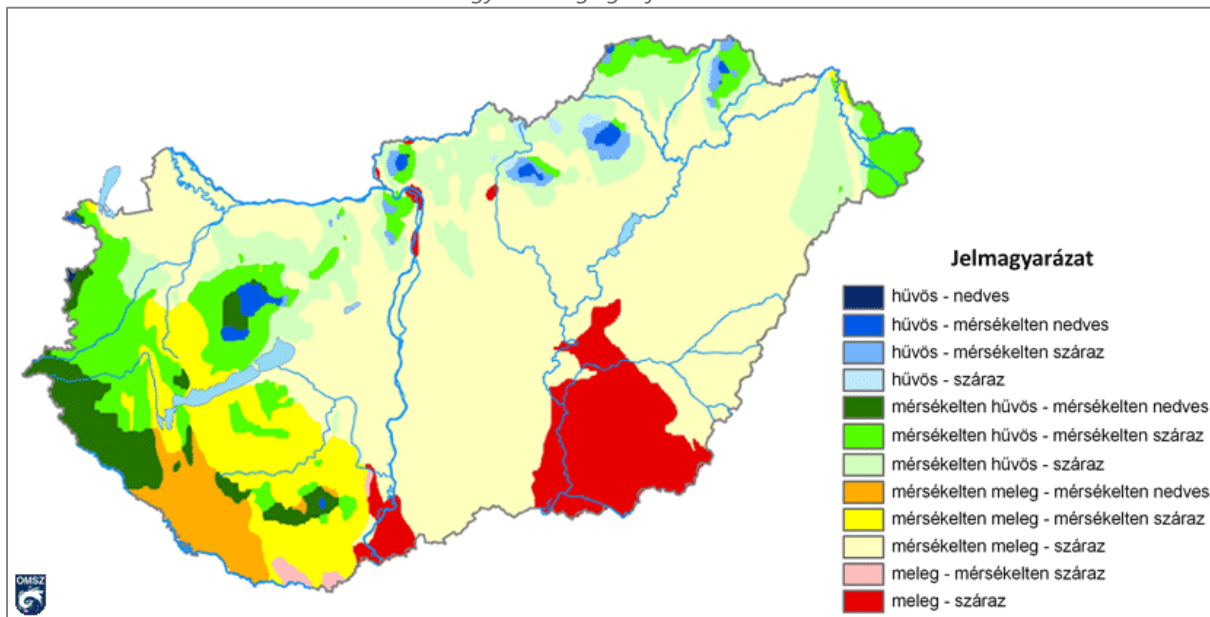
Víztest	Mennyiségi állapot	Kémiai állapot
Sekély porózus (sp.2.8.1.)	Jó	Gyenge
Sekély hegyvidéki (sh.2.5.)	Jó	Jó
Leáramlásos porózus (p.2.8.1.)	Jó	Jó
Leáramlásos porózus (p.2.9.1.)	Gyenge	Jó
Hegyvidéki (h.2.5.)	Jó	Gyenge
Porózus termál (pt.2.5.)	Jó	Jó
Hideg karszt (k.2.3.)	Jó	Jó
Termál karszt (kt.2.1.)	Jó	Jó

Forrás: VGT2

KLIMATIKUS ADOTTSÁGOK

Miskolc, leginkább a Bükk-hegységhez való közelsége okán több éghajlati körzetbe tartozik. A város keleti-északkeleti területe mérsékelt meleg-száraz, déli és középső területe mérsékelt hűvös – száraz, nyugati, magasabban fekvő, erdősült területei pedig hűvös – mérsékelt száraz, illetve hűvös – mérsékelt nedves éghajlati körzetbe tartoznak.

Magyarország éghajlati körzetei

Forrás: OMSZ, www.met.hu

Miskolc területének éghajlati jellemzői

Vizsgált meteorológiai tényező	Érték
a levegő évi középhőmérsékletének területi, sokévi átlaga:	10,0 °C
nyári félév sokévi átlaga:	17,2 °C
téli félév sokévi átlaga:	2,7 °C
az évi közepes hőingás:	22,9 °C
a napfénytartam évi összegének területi, sokévi átlaga:	1944 óra
a napsugárzás évi összege	4300 MJ/m ²
a csapadék évi összegének sokévi átlaga:	593 mm

Forrás: OMSZ, www.met.hu

Átlagos havi hőmérsékletek, csapadék- és napfénytartam-összegek

Hónapok	Hőmérséklet (°C)			Csapadék (mm)	Napfénytartam (óra)
	Közép	Maximum	Minimum		
Január	-1,9	3,5	-7,6	25	63
Február	-0,2	4,2	-7,6	30	91
Március	5,1	8,5	-0,3	30	142
Április	11,0	14,4	7,3	48	190
Május	16,0	18,9	12,6	64	241
Június	19,1	21,6	16,4	78	245
Július	21,0	23,5	18,6	76	267
Augusztus	20,4	24,9	17,9	69	261
Szeptember	15,7	18,7	12,0	54	183
Október	10,2	12,8	7,5	39	142
November	4,1	8,0	-1,6	41	72
December	-0,9	2,4	-6,0	39	49

Forrás: OMSZ, www.met.hu

A KSH által vezetett, miskolci megfigyelőállomás időjárási adatai alapján a városban a mért maximum hőmérsékletet 38,6°C (2007), a minimum hőmérséklet -30,0°C (1929), a legmagasabb éves csapadékmennyiség 1.166 mm (2010), míg a legalacsonyabb csapadékmennyiség 329 mm (1917) volt, viszont az adott értékek nem jelentik egyben a városban mért legszélsőségesebb értékeket. Az OMSZ

adatai alapján Miskolc mai közigazgatási területén 1940 február 16-án mérték a $-35,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ -os legalacsonyabb hőmérsékletet Görömbölytapolca állomáson, mely azóta egyben az országos hidegrekordot is jelenti, illetve 2010-ben a Miskolchoz tartozó Jávorkúton mérték az országos legmagasabb évi csapadékösszeget, ami 1554,9 mm volt.

Fontos megjegyezni, hogy Miskolc város jelentős kiterjedése és közigazgatási terület változatos domborzati és felszínborítási adottságai miatt jelentős eltérések tapasztalhatóak a különböző településrészek klimatikus adottságaiban, ami pl. a hőmérséklet és a csapadékmennyiség területén számottevő különbségeket tud eredményezni.

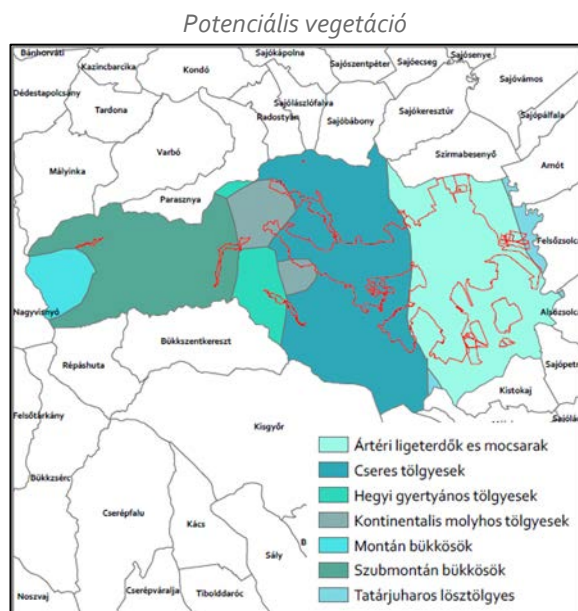
NÖVÉNYZET

Zólyomi Bálint 1:1.500.000 léptékű, Magyarország potenciális vegetációját ábrázoló 1989-es térképe szerint Miskolc keletibb, a Kis-Sajóhoz közeli területeken tatárjuharos lösztölgyesek, attól nyugati irányban pedig, a Bükk-hegységhez közeledve ártéri ligeterdők és mocsarak foglalják el a város keleti területét. Ez, nagyjából a 3. sz. főút, illetve a 26.sz. mellékút vonalával párhuzamosan, attól kissé nyugatabbra húzódó É-D vonalban átvált cseres tölgyesekre, a (főleg) domborzati adottságoktól függően pedig kontinentális molyhos tölgyesek, hegyi gyertyános tölgyesek, szubmontán és montán bükkösök alkotják a potenciális vegetációt.

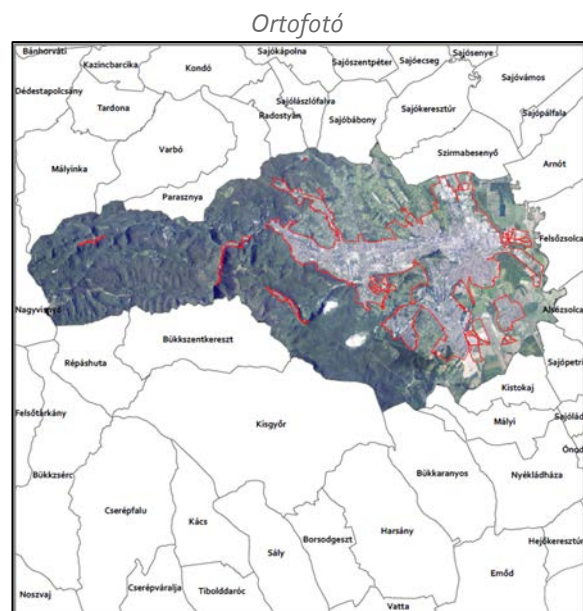
A földhivatali alaptérkép tanúsága szerint Miskolc területén (45,87%) lényegesen magasabb az erdősültség aránya, mint országosan (kb. 20,84% 2019-ben), továbbá a gyepek és nádasok aránya sem éri el az országos értékeket. A jelentős mennyiségű kivett terület (31,78%) mellett fennmaradó területeket mezőgazdasági területek borítják.

A nyilvántartott erdőterületek, valamint a zöldfelületek elhelyezkedését az [1.13. - Zöldfelületi rendszer vizsgálata](#) – fejezetben mutattuk be.

A MÉTA program (Magyarország Élőhelyeinek Térképi Adatbázisa) keretei között készített, Magyarország természetközeli növényzettel való borítottságát ábrázoló térkép szerint Miskolc város természetközeli növényzettel való borítottsága 30-50% közötti, viszont a Bükkhöz tartozó, magasabb térszínű területeken 70% fölötti természetes növényzettel való borítottság jellemző.

Forrás: Zólyomi B.: Magyarország potenciális vegetációja

Forrás: Földhivatali adatszolgáltatás

A tájfasításra alkalmas növényfajok összetételének vizsgálatát a földrajzi kistájak növényzete alapján végeztük.

Bükk-fennsík kistáj:

Gyakori élőhelyek:

- K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K5 – Bükkösök
- L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- LY2 – Törmeléklejtő-erdők
- LY3 – Bükkös sziklaerdők
- LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők

Déli-Bükk kistáj:

Gyakori élőhelyek:

- E1 – Franciaperjés rétek
- K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K5 – Bükkösök
- L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- LY1 – Szurdokerdők
- LY4 – Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők
- L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek
- L4a – Zárt mészkerülő tölgyesek

Északi-Bükk kistáj:

Gyakori élőhelyek:

- K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- K5 – Bükkösök
- L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- LY3 – Bükkös sziklaerdők
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (Á-NÉR 2011-ből kivezetésre került kategória)

Miskolci-Bükkalja kistáj:

Gyakori élőhelyek:

- K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek
- K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek
- L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- L2x – Hegylábi zárt erdőssztyep tölgyesek
- OB – Jellegtelen üde gyepek
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (Á-NÉR 2011-ből kivezetésre került kategória)

Sajó-Hernád-sík kistáj:

Gyakori élőhelyek:

- D34 – Mocsárrétek
- F1a – Ürmöspuszták
- F1b – Cickóros puszták
- J4 – Fűz-nyár ártéri erdők
- P2a – Üde cserjések (Á-NÉR 2011-ből kivezetésre került kategória)
- OB – Jellegtelen üde gyepek
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

Tardonai-dombság kistáj:

Gyakori élőhelyek:

- E1 – Franciaperjés rétek
- K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
- L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
- OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (Á-NÉR 2011-ből kivezetésre került kategória)

Miskolc város közigazgatási területét négy erdészeti táj érinti, a Bükk (A Bükkhöz tartozó magasabb térszínű területek), a Jász-Heves-Borsodi-síkság (a 3. sz. főúttól keletre, illetve délre fekvő terület), a Heves-Borsodi-dombság (a közigazgatási terület északi része) és a Sajó-Hernád közti dombság (a Sajótól nyugatra). Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 2. melléklete szerint a tervezési területen az alábbi fajok tekinthetők őshonosnak.

Bükk erdészeti tájon őshonos fafajok jegyzéke

	Magyar név	Tudományos név
1.	barkócaberkenye	<i>Sorbus torminalis</i>
2.	csertölgy	<i>Quercus cerris</i>
3.	déli berkenye	<i>Sorbus graeca</i>
4.	fehér fűz	<i>Salix alba</i>
5.	fehérenyár és szürkenyár	<i>Populus alba</i> és <i>P. × canescens</i>
6.	feketegyűrű (tatár) juhar	<i>Acer tatarica</i>
7.	feketenyár	<i>Populus nigra</i>
8.	gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
9.	házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>
10.	hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
11.	hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
12.	kecskefűz	<i>Salix caprea</i>
13.	kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>
14.	kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
15.	kocsánytalan tölgyek	<i>Quercus petraea</i> agg.
16.	korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
17.	közönséges boróka	<i>Juniperus communis</i>
18.	közönséges bükk	<i>Fagus sylvatica</i>
19.	közönséges nyír	<i>Betula pendula</i>
20.	lisztes berkenyék	<i>Sorbus aria</i>
21.	madárberkenye	<i>Sorbus aucuparia</i>

22.	madárcseresznye	<i>Cerasus avium</i>
23.	magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
24.	mezei juhar	<i>Acer campestre</i>
25.	mezei szil	<i>Ulmus minor (U. procera)</i>
26.	mézgás éger	<i>Alnus glutinosa</i>
27.	molyhos és olasz tölgy	<i>Quercus pubescens</i>
28.	nagylevelű hárs	<i>Tilia platyphyllos</i>
29.	rezgőnyár	<i>Populus tremula</i>
30.	sajmeggy	<i>Prunus mahaleb</i>
31.	tiszafa	<i>Taxus baccata</i>
32.	törékeny fűz	<i>Salix fragilis</i>
33.	vadalma	<i>Malus sylvestris</i>
34.	vadkörte	<i>Pyrus pyrausta</i>
35.	vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>
36.	zelnicemeggy	<i>Padus avium</i>

Forrás: 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet

Jász-Heves-Borsodi-dombság erdészeti tájon őshonos fafajok jegyzéke

	Magyar név	Tudományos név
1.	barkócaberkenye	<i>Sorbus torminalis</i>
2.	csertőlg	<i>Quercus cerris</i>
3.	fehér fűz	<i>Salix alba</i>
4.	fehérnyár és szürkenyár	<i>Populus alba</i> és <i>P. × canescens</i>
5.	feketegyűrű (tatár) juhar	<i>Acer tatarica</i>
6.	feketenyár	<i>Populus nigra</i>
7.	gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
8.	házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>
9.	hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
10.	hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
11.	kecskefűz	<i>Salix caprea</i>
12.	kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>
13.	kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
14.	kocsánytalan tölgyek	<i>Quercus petraea agg.</i>
15.	korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
16.	közönséges boróka	<i>Juniperus communis</i>
17.	közönséges bükk	<i>Fagus sylvatica</i>
18.	közönséges nyír	<i>Betula pendula</i>
19.	madárberkenye	<i>Sorbus aucuparia</i>
20.	madárcseresznye	<i>Cerasus avium</i>
21.	magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
22.	mezei juhar	<i>Acer campestre</i>
23.	mezei szil	<i>Ulmus minor (U. procera)</i>
24.	mézgás éger	<i>Alnus glutinosa</i>
25.	molyhos és olasz tölgy	<i>Quercus pubescens</i>
26.	nagylevelű hársak	<i>Tilia platyphyllos</i>
27.	rezgőnyár	<i>Populus tremula</i>
28.	sajmeggy	<i>Prunus mahaleb</i>
29.	törékeny fűz	<i>Salix fragilis</i>

30.	vadalma	<i>Malus sylvestris</i>
31.	vadkörte	<i>Pyrus pyraeaster</i>
32.	vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>
33.	zelnicegygy	<i>Padus avium</i>

Forrás: 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet

Heves-Borsodi-dombság erdészeti tájon őshonos fafajok jegyzéke

	Magyar név	Tudományos név
1.	barkócaberkenye	<i>Sorbus torminalis</i>
2.	csertölg	<i>Quercus cerris</i>
3.	feketegyűrű (tatár) juhar	<i>Acer tatarica</i>
4.	gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
5.	házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>
6.	hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
7.	hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
8.	kecskefűz	<i>Salix caprea</i>
9.	kocsánytalan tölgyek	<i>Quercus petraea agg.</i>
10.	korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
11.	közönséges boróka	<i>Juniperus communis</i>
12.	közönséges bükk	<i>Fagus sylvatica</i>
13.	lisztes berkenyék	<i>Sorbus aria</i>
14.	madárberkenye	<i>Sorbus aucuparia</i>
15.	magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
16.	molyhos és olasz tölgy	<i>Quercus pubescens</i>
17.	nagylevelű hársak	<i>Tilia platyphyllos</i>
18.	rezgőnyár	<i>Populus tremula</i>
19.	sajmeggy	<i>Prunus mahaleb</i>
20.	vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>

Forrás: 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet

Sajó-Hernád közti dombság erdészeti tájon őshonos fafajok jegyzéke

	Magyar név	Tudományos név
1.	barkócaberkenye	<i>Sorbus torminalis</i>
2.	csertölg	<i>Quercus cerris</i>
3.	déli berkenye	<i>Sorbus graeca</i>
4.	feketegyűrű (tatár) juhar	<i>Acer tatarica</i>
5.	gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
6.	hamvas éger	<i>Alnus incana</i>
7.	házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>
8.	hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
9.	hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
10.	kecskefűz	<i>Salix caprea</i>
11.	kocsánytalan tölgyek	<i>Quercus petraea agg.</i>
12.	korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
13.	közönséges boróka	<i>Juniperus communis</i>
14.	közönséges bükk	<i>Fagus sylvatica</i>
15.	lisztes berkenyék	<i>Sorbus aria</i>
16.	madárberkenye	<i>Sorbus aucuparia</i>
17.	magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
18.	magyar kőris	<i>Fraxinus angustifolia ssp. danubialis</i>

19.	molyhos és olasz tölgy	<i>Quercus pubescens</i>
20.	nagylevelű hársak	<i>Tilia platyphyllos</i>
21.	rezgőnyár	<i>Populus tremula</i>
22.	sajmeggy	<i>Prunus mahaleb</i>
23.	szőrös nyír	<i>Betula pubescens</i>
24.	vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>

Forrás: 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet

1.12.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

1.12.2.1. TÁJTÖRTÉNETI VIZSGÁLAT

A mai Miskolc területe az egyik lerégebben lakott hely Európában. A Bársony ház építése során megtalált, a Szeleta kultúra több mint 60 ezer éves leletei bizonyítják, hogy az ősemberek csoportjai ekkor már jelen voltak a térségben. Ezt követően a honfoglalás utáni időktől kezdve állnak rendelkezésre bővebb régészeti leletanyagok, a honfoglalás előtt a mai Sötétkapu, Papszer és a Tetemvár környékén éltek különböző etnikumú csoportok, akikkel a honfoglaló őseink találkoztak. A mai diósgyőri vár területén ekkor már földvár volt, amely bizonyítja stratégiai fontosságát, emellett a Sajó és mellékfolyói által rendszeresen elöntött termőföldek a mezőgazdasági művelés lehetőségét is biztosították. Miskolc nevét a Miskóc nemzetségről kapta, amely a megye nevét adó Bors nemzetség egyik alága volt.

1365-ben Nagy Lajos király mezővárossá nyilvánította Miskolcot, Zsigmond király pedig pallosjogot adott a városnak 1435-ben, amelyek gyors fejlődést generáltak. A gyors fejlődésnek azonban a török pusztítás gátat szabott, 1544-ben elfoglalták a várost és egészen 1687-ig kényszerült adót fizetni. A török dúlás közben azonban, a környék elpusztított falvainak lakossága Miskolcra kényszerült menekülni, amely így újból virágzásnak indult, erőteljes iparosodás, illetve a bortermelés és -kereskedelem kezdődött el. A 18.-19. században élte a vasgyártás, a kohászat és a gépgyártás egyik virágkorát, melyekkel együtt számos infrastrukturális fejlesztés hozzájárult a város népességszámának és fejlettségének növekedéséhez. Az I. világháború, illetve a Trianoni országrész-elcsatolások után kezdett felzárkózni Miskolc a regionális központok közé, melynek oka leginkább Kassa pótlása volt.

Az Első katonai felmérés elkészülésének idején (1783) Diósgyőr és „Miskólcz” töredéke mai méretének, míg „Tapólcza”, „Csaba”, „Gőrombély”, illetve Szirma csak néhány utcából álltak. A vízfolyások mentén jellemzően mezők és legelők voltak, a valamivel magasabb térszíneken szántók, a településekhez közeli domboldalakon pedig szőlők feküdtek. Erdőterületek a Magashegy, Komlóstető, Vargahegy területén, valamint a mai viszonyokhoz hasonlóan, a Bükk hegység vonulatain, míg mocsár nádassal a Szinva, Pece, Hejő patakok mentén, valamint a mai Hejőcsaba és Szirma városrészek közötti területen volt jelölve. Az úthálózat lényegében nagyon hasonló volt a maihoz, a kisebb települések közötti közvetlen kapcsolatok azonban a maihoz képest ritkábbak voltak. [\[lsd. Térképmelléklet: I. Katonai felmérés\]](#)

A Második katonai felmérés idejére (1840) az egykori különálló települések beépített területei közül érdemi növekedést leginkább Miskolc mutat. Emellett leginkább a mai Alsó- és Felső-Hámor városrészek területei sűrűsödtek, amelyhez társul a Garadna-patak visszaduzzasztásával kialakuló Hámor-tó megjelenése. Megjelenik a vasgyár, illetve a vasútvonalak, valamint számos út/parcella jelenik meg, többek között a Miskolc és Diósgyőr közötti domboldalakon, a Magashegy, illetve az Ávas területén. A mai Szirma és Hejőcsaba városrészek közötti nádas, mocsaras terület mérete jelentősen lecsökkent, számos csatorna létesült, azonban részben a vasútvonalak futásának köszönhetően át is helyeződött, amely leginkább a Hejőcsabától északra található Nádas-rét kialakulásában érhető tetten. [\[lsd. Térképmelléklet: II. Katonai felmérés\]](#)

A Harmadik katonai felmérés idejére (1882) a települések beépített területe keveset változott, Miskolc és Diósgyőr még mindig teljesen elkülönült egymástól, a közöttük kiépülő vasgyár komplexum azonban előrevetíti az egyesülés lehetőségét. A tájhasználatban sem figyelhető meg nagyobb változás, viszont jelölésre került több bányászathoz kapcsolódó terület, illetve objektum.

[\[lsd. Térképmelléklet: III. Katonai felmérés\]](#)

A második világháború idején (1941) készült topográfiai térképen Miskolc beépített területei jelentősen növekedtek, főleg keleti és déli irányban. Feltüntetésre kerül Martintelep, valamint Lillafüred, Görömböly eredeti területe kevésbé, az újonnan feltüntetett/kialakult Görömbölytapolca azonban annál inkább fejlődésnek indul. Diósgyőr szintén terjeszkedett, főleg északi és keleti irányba, a Vasgyár környékén (Újdiósgyőr) pedig hatalmas mértékű beépítési sűrűsödés ment végbe, amely gyakorlatilag kapcsolatot hoz létre Diósgyőr és Miskolc között. A II. világháború után megfigyelhető nagyarányú népességnövekedés mellett, hatalmas szerepet játszott a város közigazgatási határainak megváltozása is (Diósgyőr, Hejőcsaba, Görömböly, Szirma, Hámor „bekebelezése”).

A rendszerváltozás után a nehézipari átalakulás okozta munkanélküliségi hullám, illetve a szuburbanizációs folyamatok nagyban lecsökkentették a város lakosságát. A gazdasági szerkezetváltás hosszadalmas folyamata után a feldolgozóiparhoz kapcsolódó és a szolgáltatási szektorban dolgozók aránya megnőtt. Ehhez kapcsolódóan pedig új üzemek, gyár- és kereskedelmi épületek jelentek meg a város korábban be nem épített területein (pl. Északi iparterület, Keleti városkapu).

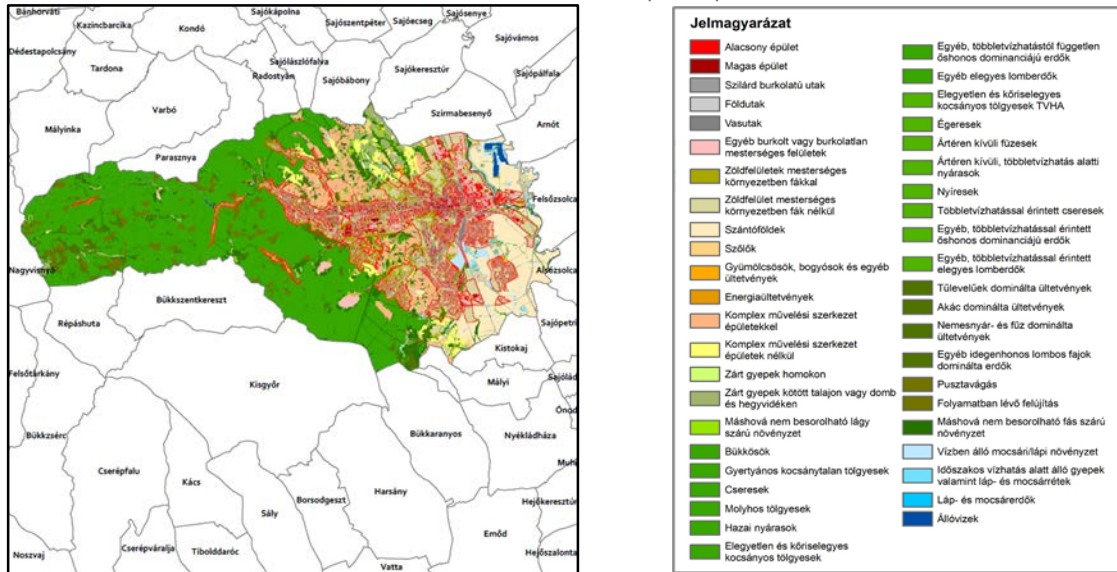
1.12.2.2. TÁJHASZNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

A település közigazgatási területén belül tájhasználat szempontjából az erdőterületek állnak többségben, a művelés alól kivett területek a településen 7.522,25 hektáron találhatóak, területük aránya a település teljes területéhez viszonyítva 31,78%. Művelés alól kivett területek elsősorban a település lakott területein vannak, valamint ide tartoznak a vízfelületek (Csorba-tó, Hámori-tó, Csónakázó-tó stb.) és bányatelkek is. A település egészét tekintve, a lakott területek mérete, a tájhasználat jellege, a telekstruktúra és az építkezési kultúra vegyes képet mutatnak. A város központi részei egyértelműen a nagyvárosias karakterre engednek következtetni, de több városrész esetében kisvárosias és kertvárosias karakter dominál.

A település tájhasználat a történelmi hagyományokból és a földrajzi helyzetből is adódóan az erdő jelentős téarányát mutatja. A művelés alatt álló területeknek (melyek a település közigazgatási területének 68,22%-át teszik ki) 66,86%-a erdő művelés alatt (16147,52 hektárból a 10795,67 hektár) áll. Emellett, legnagyobb arányban szántó művelés alatt álló területek vannak, elsősorban a település keleti területén, valamint rét és legelő (5,59%) művelési ágba lévő területek, főleg a vízfolyások mentén helyezkednek el, illetve az egybefüggő erdők területét törik meg. Kis területeken, elsősorban a zártkerti területeken megjelenik továbbá, gyümölcsös, kert és szőlő művelési ág, területi arányuk azonban elenyésző (ebben a sorrendben 2,89%; 1,96%; 1,66%).

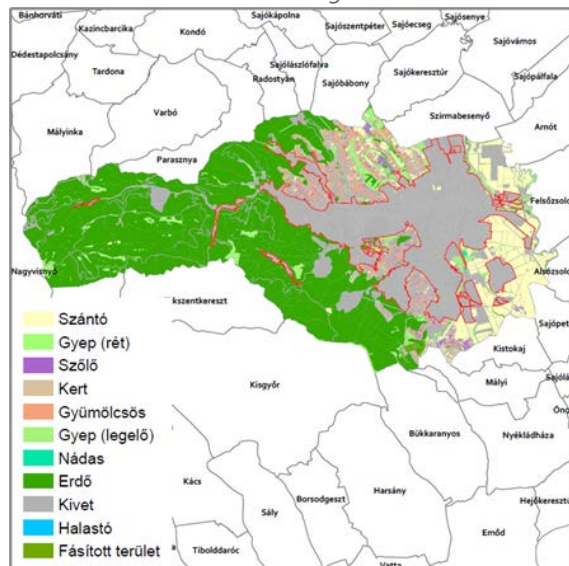
A Corine Land Cover 2018 felszínborítottság alapján szintén az erdőterületek dominanciája figyelhető meg a település nyugati részén, az északi zártkerti területeken elsődlegesen mezőgazdasági területek találhatók jelentős természetes növényzettel, míg a déli zártkerti övezet inkább komplex művelési szerkezettel jellemezhető. A belterület jelentős része nem összefüggő településszerkezeti kategóriába, míg a történelmi belváros területe összefüggő településszerkezeti kategóriába sorolt. Jól elkülöníthetők ugyanakkor az ipari, kereskedelmi, illetve a nyersanyag kitermeléshez köthető területek (pl. Diógyőri Ipari Park, Vasgyár, Déli Ipari Park, a Mexikóvölgyi, illetve a Miskolctapolcai mészkőbánya). Elkülönülnek ugyanakkor a város keleti részén elhelyezkedő, nem öntözött szántóföldek egyaránt. [\[lsd. Térképmelléklet: Corine 2018 Felszínborítás\]](#)

Ökoszisztéma alaptérkép

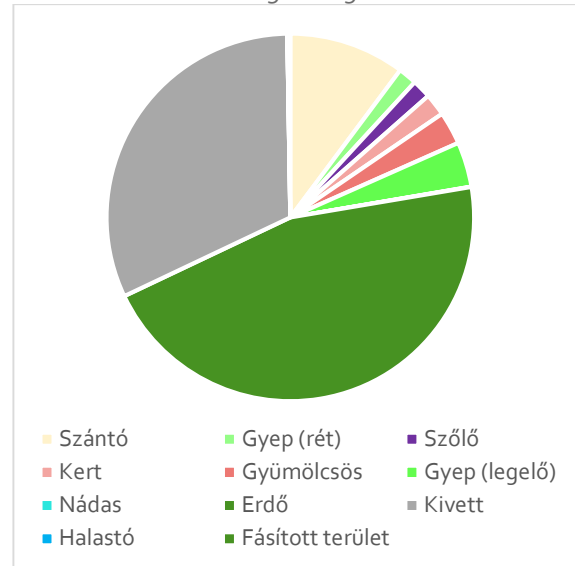
Forrás: http://www.web.map.fomi.hu/noszstep_open/

Művelési ágak

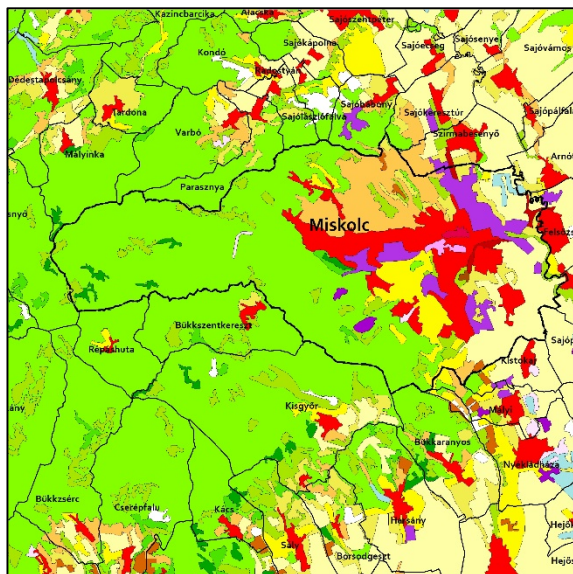
Forrás: Szerző készítése

Művelési ágak megoszlása

Forrás: Szerző készítése

Corine Land Cover 2018

JELMAGYARÁZAT

- Összefüggő településszerkezet
- Nem összefüggő településszerkezet
- Ipari vagy kereskedelmi területek
- Út - és vasúthálózat és csatlakozó területek
- Nyersanyag kitermelés
- Lerakóhelyek, meddőhányók
- Városi zöldterületek
- Sport-, szabadidő- és üdülőtérületek
- Nem öntözött szántóföldek
- Szőlők
- Rét, legelő
- Komplex művelési szerkezet
- Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel
- Lomblevelű erdők
- Tülevelű erdők
- Vegyes erdők
- Átmeneti erdős-cserjés területek
- Állóvizek

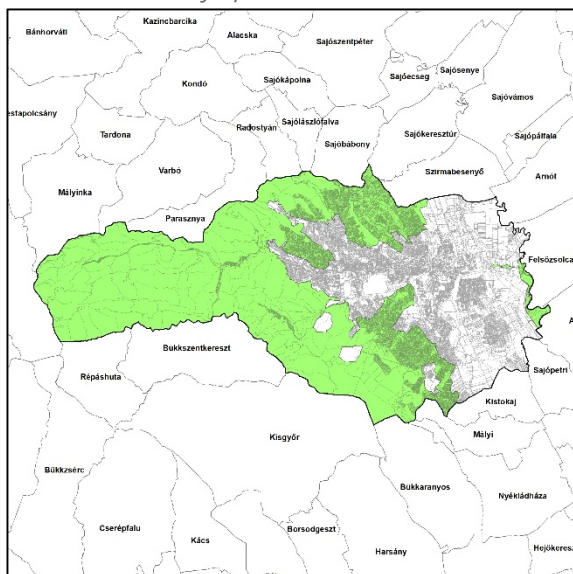
Forrás: Szerző készítése

Jóllehet a tájhasználatok jellege az évszázadok során keveset változott Miskolcon, a használat módjában sok változás történt, így a település külterületei sem adják vissza teljes valójukban a korábbi arculatot. Legeltetett, kaszált gyepekkel igen kevés helyen lehet találkozni a külterületeken, a szántóföldi művelésben pedig a kisparcellás művelési mód jellemzően csak a faluszéli kertek végére szorult vissza, a külterületeken a termelőszövetkezetek megjelenése és a művelés gépesítése óta a nagytáblás művelés a jellemző. A táblák között mezsgyék rendszertelenül fordulnak elő, ez pedig kedvezőtlenül hat mind az élővilág-, mind a talaj védelmére.

1.12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJ-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

1.12.3.1. TÁJKÉPVÉDELMI SZEMPONTBÓL KIEMELTEN KEZELENDŐ TERÜLETEK

Tájképvédelmi terület

Forrás: BNPI adatszolgáltatás
Ügyiratszám: J-469/9/2018

A Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetének lehatárolását az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság digitális adatszolgáltatása alapján végeztük el. A lehatárolás pontosítását a település-szerkezeti terv térségi tervekkel való összhangjának igazolására szolgáló munkarész is tartalmazza.

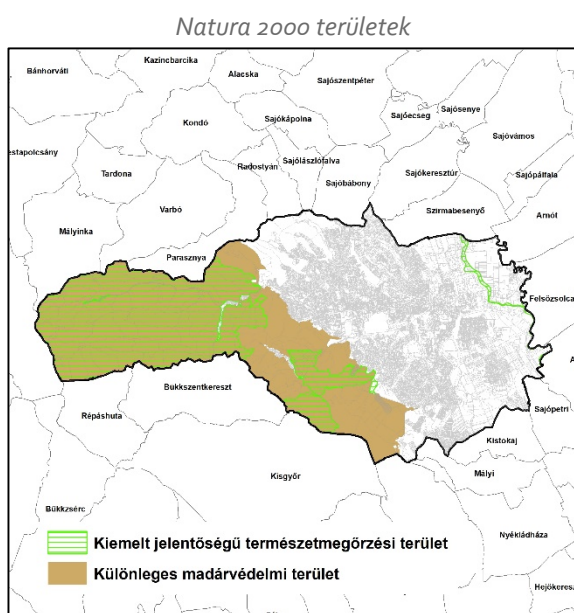
A tájképvédelmi területek a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendeletben kerültek lehatárolásra.

Ez alapján Miskolc közigazgatási területének jelentős része (64,03%, azaz 15.154,3 ha) tartozik a tájképvédelemi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetébe. Az övezet két jelentősebb egységet alkot, melyek közül a nagyobb területű, egybefüggő terület a Bükk-hegység környezetét, illetve a leginkább erdősült területeket, a kisebb Miskolc közigazgatási területének keleti, az M30-as autópálya és a Sajó-folyó közötti területet érinti. Az övezetbe a településszerkezeti terv szerint többségében erdőgazdálkodási, víz-, korlátozott-, és kertes mezőgazdasági területek tartoznak, de emellett védett gyepek, általános mezőgazdasági területek, illetve lakóterületek (Lillafüred, Miskolc-Tapolca, Bükkszentlászló) is érintettek. Művelési ág szerint a legnagyobb terület erdő, de jelentős arányban találhatóak kivett, legelő, szántó, kert, gyümölcs és szőlő művelési ágba tartozó ingatlanok is.

A fent megnevezett területek kijelölésének oka vélhetően egyrészt a terület látványa a szomszédos utakról, illetve a területről feltáruló kedvező kilátás a környezetük felé. Fontos szerepet játszanak a kijelölésben a jelentős erdőterületek, illetve azok a területek, ahol megmaradtak a hagyományos művelési szerkezet (főleg szőlő) nyomai, vagy a korábbi legeltetés emléke. [Ild. Térképmelléklet: *Tájképvédelmi terület*]

1.12.3.2. NEMZETI ÉS NEMZETKÖZI TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ VAGY VÉDELEMRE TERVEZETT TERÜLET, ÉRTÉK, EMLÉK

Nemzetközi jelentőségű (Natura 2000) védett természeti területek

Forrás: BNPI adatszolgáltatás
Ügyiratszám: J-469/9/2018

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió 79/409/EEC - Madárvédelmi-, valamint az 92/43/EEC - Élőhelyvédelmi irányelv alapján létrehozott természetvédelmi hálózat, amelynek célja az EU területén található kötelezően megőrzendő természetes élőhely típusok, állat-, és növényfajok védelme. A Natura2000 hálózat két típusa a madárfajok védelmére kijelölt Különleges Madárvédelmi Területek (SPA), valamint a növény-, és egyéb állatfajok védelme érdekében kijelölt Különleges Természetmegőrzési Területek (SCI és SAC).

Forrás: <http://anp.nemzetipark.gov.hu/a-natura2000-halozat>

Miskolc közigazgatási területének egy része a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek közé tartozik a Natura 2000 hálózat részeként.

Miskolc az alábbi Natura 2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek érintik:

- Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
- Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003) különleges madárvédelmi terület
- Kisgyőri Ásottfa-tető – Csókás-völgy (HUBN20005) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
- Miskolctapolcai Tatár-árok – Vörös-bérc (HUBN20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
- Sajó-völgy (HUBN20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Natura 2000 területen bármilyen jellegű változtatás csak a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről – szerinti hatásbecsléssel valósítható meg.

BÜKK-FENNSÍK ÉS LÖK-VÖLGY (HUBN20001) NATURA 2000 TERÜLET

A Bükk-fennsík és Lök-völgy Natura 2000 terület jóváhagyott fenntartási tervvel nem rendelkezik. A terület teljes kiterjedése 14.382,6 ha, melyből Miskolc közigazgatási területét 6031,98 ha érinti.

Forrás: <http://www.termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek>; <https://www.mme.hu/natura-2000-teruletek/hubn20001>

Ingatlanok: Miskolc III. kerület: 01035g, 01035h, 01037c, 01037d, 01037f, 01040b, 01040c, 01040d, 01040f, 01040g, 01041/1, 01042, 01043, 01045/1, 01045/2, 01045/3, 01045/4, 01045/5, 01046/1, 01046/2, 01047, 01048, 01049, 01050, 01051/1, 01051/2, 01052, 01053, 01054, 01055, 01056, 01057, 01058, 01059, 01060, 01061/1, 01061/2, 01062, 01063, 01064, 01065, 01066, 01067, 01068, 01069, 01070, 01071, 01072, 01073, 01074, 01075, 01076, 01077, 01079, 01080, 01081, 01082, 01083, 01084, 01085, 01086, 01087/1, 01087/2, 01088/1, 01088/2, 01089, 01090, 01091, 01092, 01093, 01094, 01095/1, 01095/2, 01095/3, 01096, 01097, 01098, 01099, 01100, 01101, 01102, 01103, 01104, 01105/1, 01105/2, 01106, 01107, 01108/1, 01108/2, 01108/3, 01108/4, 01108/5, 01108/6, 01108/7, 01109, 01110, 01111, 01112, 01113, 01114, 01115, 01116, 01117, 01118, 01119, 01120, 01121, 01122, 01123, 01124, 01125, 01126, 01127/1, 01127/2, 01128, 01129, 01130, 01131, 01132, 01133, 01134, 01135/1, 01135/2, 01136, 01137, 01138, 01139/1, 01139/2, 01140, 01141, 01142/1, 01142/2, 01143, 01144, 01145, 01146, 01147, 01148, 01149, 01150, 01151, 01152, 01154, 01156, 01157, 01158, 01159, 01160, 01161, 01162, 01163, 01164, 01165/2, 01166/2, 01167, 01168/2, 01169/2, 01170, 01171, 01172, 01173, 01174, 01175, 01176, 01177/1, 01177/2, 01177/3, 01177/4, 01178, 01179/1, 01179/2, 01180, 01181, 01182, 01183, 01201/1a, 01206/2, 01206/6, 02053 hrsz. [lsd. Térképmelléklet: Táj- és Természetvédelem]

Forrás: 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 3.7.6. pontja

Jelölő élőhelyek (főbb élőhelytípusok):

Élőhely kódja	Élőhely neve	Kiterjedés (ha)	Borítás (%)
6510	üde magas fűvű kaszálórét	653,58	-
9130	szubmontán és montán bükkösök	8605,79	60
9150	sziklai bükkösök, sziklai hárserdők és hársas-berkenyész sziklaerdők	175,03	1,2
9180	törmeléklejtő- és szurdokerdők	426,9	3
91G0	pannon gyertyános-tölgyesek	1157,52	8,1
91H0	pannon molyhos tölgyesek	148,62	1
91M0	pannon cseres-tölgyesek	1251,2	8,7

Az alábbi jelölő fajok fordulnak elő a területen:

Név	Tudományos név
Zöld koboldmoha	<i>Buxbaumia viridis</i>
Boldogasszony papucs	<i>Cypripedium calceolus</i>
Zöld seprőmoha	<i>Dicranum viride</i>
Sziklai illatosmoha	<i>Mannia triandra</i>
Tornai patakcsiga	<i>Bythinella pannonica</i>
Gebhardt-vakfutrinka	<i>Duvalius gebhardti</i>
Szürke farkas	<i>Canis lupus</i>
Közönséges hiúz	<i>Lynx lynx</i>
Hosszúszárnyú denevér	<i>Miniopterus schreibersii</i>
Csonkafülű denevér	<i>Myotis emarginatus</i>
Közönséges denevér	<i>Myotis myotis</i>
Kereknyergű patkósdenevér	<i>Rhinolophus euryale</i>

Forrás: <https://www.mme.hu/natura-2000-teruletek/hubn20001>

BÜKK HEGYSÉG ÉS PEREMTERÜLETEI (HUBN10003) NATURA 2000 TERÜLET

Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003) nevű különleges madárvédelmi terület nem rendelkezik jóváhagyott fenntartási tervvel. A terület teljes kiterjedése 66.207,67 ha, melyből Miskolc közigazgatási területét 10.428,04 ha érinti.

Forrás: <http://www.termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek/>; <https://www.mme.hu/natura-2000-teruletek/hubn10003>

Ingatlanok: Miskolc II. kerület: 64001/1, 64001/2, 64001/3, 64001/4, 64001/5, 64001/6, 64001/7, 64001/8, 64001/9, 64001/10, 64001/11, 64001/12, 64002/1, 64002/2, 64003/3, 64003/4, 64003/5, 64004, 64005, 64006, 64007, 64008/1, 64008/2, 64008/3, 64009/1, 64009/2, 64009/3, 64009/4, 64010, 64011, 64012, 64013, 64014, 64015/1, 64015/2, 64015/3, 64015/4, 64016/1, 64016/2, 64016/3, 64017/1, 64017/2, 64017/3, 64017/4, 64017/5, 64017/6, 64017/7, 64017/8, 64017/9, 64017/10, 64017/11, 64017/12, 64017/13, 64017/14, 64017/15, 64017/16, 64017/17, 64017/18, 64017/19, 64017/20, 64017/21, 64017/22, 64017/23, 64017/24, 64017/25, 64017/26, 64017/27, 64017/28, 64017/29, 64017/30, 64017/31, 64017/32, 64017/33, 64017/34, 64018, 64019, 64020/3, 64020/4, 64020/5, 64020/6, 64021, 64022, 64023/1, 64023/2, 64023/3, 64023/4, 64023/5, 64023/6, 64023/7, 64023/8, 64023/9, 64023/10, 64023/11, 64023/12, 64023/13, 64023/14, 64023/15, 64023/16, 64023/17, 64023/18, 64023/19, 64023/20, 64024/1, 64024/2, 64024/3, 64024/4, 64024/5, 64024/6, 64024/7, 64024/8, 64024/9, 64024/10, 64024/11, 64024/12, 64024/13, 64024/15, 64024/16, 64024/17, 64025/2, 64026/2, 64026/4, 64026/6, 64026/7, 64026/8, 64026/10, 64026/11, 64026/12, 64026/13, 64026/14, 64026/15, 64026/17, 64026/18, 64026/19, 64026/20, 64026/21, 64026/22, 64026/24, 64026/25, 64026/26, 64026/27, 64026/28, 64026/29, 64026/30, 64027/1, 64027/2, 64028, 64029/1, 64029/2, 64030, 64031, 64032, 64033, 64034, 64035, 64036, 64037, 64038, 64039, 64040, 64041, 64042, 64043, 64044, 64045, 64046, 64047, 64048, 64049, 64050, 64051, 64052, 64053, 64054, 64055, 64056, 64057, 64058, 64059, 64060, 64061, 64062, 64063, 64064, 64065, 64066, 64067, 64068, 64069, 64070, 64071, 64072, 64073, 64074, 64075, 64076, 64077, 64078, 64079, 64080, 64081, 64082, 64083, 64084, 64085, 64086, 64087, 64088, 64089, 64090, 64091, 64092, 64093, 64094, 64095, 64096, 64097/1, 64097/2, 64097/3, 64097/4, 64097/5, 64098/1, 64098/2, 64098/3, 64098/4, 64098/6, 64098/7, 64098/8, 64099/1, 64099/2, 64099/3, 64099/4, 64099/5, 64100, 64101, 64102, 64103, 64104, 64105, 64106, 64107, 64108, 64109, 64110, 64111/1, 64111/2, 64112, 64113, 64114, 64115, 64116, 64117, 64118, 64119, 64120/1, 64120/2, 64121, 64122/1, 64122/2, 64123/3, 64123/4, 64123/5, 64123/6, 64123/7, 64123/8, 64123/9, 64123/10, 64123/11, 64123/12, 64123/13, 64123/14, 64123/15, 64126/1, 64126/2, 64126/3, 64126/4, 64126/5, 64126/6, 64127/1, 64127/2, 64128/1, 64128/2, 64129/1, 64129/3, 64129/4, 64129/5, 64129/6, 64130/3, 64130/4, 64130/5, 64130/6, 64131/3, 64131/4, 64131/5, 64131/6, 64131/7, 64132/1, 64132/2, 64132/3, 64132/5, 64132/6, 64132/7, 64132/8, 64132/9, 64133/2, 64133/3, 64133/4, 64133/5, 64133/6, 64133/7, 64134/1, 64134/2, 64134/3, 64134/4, 64134/5, 64134/6, 64134/7, 64135/1, 64135/2, 64135/3, 64135/4, 64135/5, 64135/6, 64135/7, 64136/1, 64136/2, 64136/3, 64136/4, 64136/5, 64136/6, 64136/7, 64136/8, 64137/1, 64137/2, 64137/3, 64138/1, 64138/2, 64138/3, 64138/4, 64139/1, 64139/2, 64140/1, 64140/2, 64141, 64142, 64143, 64144, 64145, 64146, 64147/1, 64147/2, 64147/3, 64147/4, 64147/5, 64147/6, 64147/7, 64148, 64149, 64150, 64151, 64152, 64153, 64154, 64155, 64156, 64157, 64158, 64159, 64160, 64161, 64162, 64163, 64164, 64165, 64166/1, 64166/2, 64167/3, 64167/6, 64167/7, 64167/8, 64167/9, 64167/10, 64167/11, 64167/12, 64167/13, 64167/14, 64168/2, 64168/5, 64168/6, 64168/7, 64168/8, 64169/1, 64169/2, 64170, 64171, 64172, 64173, 64174, 64175, 64176, 64177/1, 64177/2, 64177/3, 64177/4, 64178/1, 64178/2, 64178/3, 64179/1, 64179/4, 64179/5, 64180/1, 64180/2. [lsd. Térképmelléklet: Táj- és Természetvédelem]

Forrás: 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 3.2.21. pontja

Az alábbi jelölő fajok fordulnak elő a területen:

Név	Tudományos név
Békázó sas	<i>Aquila pomarina</i>
Császármadár	<i>Bonasa bonasia</i>
Uhu	<i>Bubo bubo</i>
Kígyászölyv	<i>Circaetus gallicus</i>
Fehérhátú fakopáncs	<i>Dendrocopos leucotos</i>
Közép fakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>
Vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>

Forrás: <https://www.mme.hu/natura-2000-teruletek/hubn10003>

KISGYŐRI ÁSOTTFA-TETŐ – CSÓKÁS-VÖLGY (HUBN20005) NATURA 2000 TERÜLET

A Kisgyőri Ásottfa-tető – Csókás-völgy Natura 2000 terület jóváhagyott fenntartási tervvel nem rendelkezik. A terület teljes kiterjedése 2424,19 ha, melyből Miskolc közigazgatási területét 363,74 ha érinti.

Forrás: <http://www.termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek>; <https://www.mme.hu/natura-2000-teruletek/hubn20005>

Ingatlanok: Miskolc III. kerület: 01006, 01007 hrsz. [lsd. [Térképmelléklet: Táj- és Természetvédelem](#)]

Forrás: 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 3.25.3. pontja

Jelölő élőhelyek (főbb élőhelytípusok):

Élőhely kódja	Élőhely neve	Kiterjedés (ha)	Borítás (%)
6240	pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	150,28	6,2
9130	szubmontán és montán bükkösök	362,16	15
91G0	pannon gyertyános-tölgyesek	605	25
91H0	pannon molyhos tölgyesek	467,91	17,5
91M0	pannon cseres-tölgyesek	530,51	21,9

Az alábbi jelölő fajok fordulnak elő a területen:

Név	Tudományos név
piros kígyószisz	<i>Echium maculatum</i>
Leánykökörcsin	<i>Pulsatilla grandis</i>
Janka-tarsóka	<i>Thlaspi jankae</i>

Forrás: <https://www.mme.hu/natura-2000-teruletek/hubn20005>

MISKOLCTAPOLCAI TATÁR-ÁROK – VÖRÖS-BÉRC (HUBN20006) NATURA 2000 TERÜLET

A Miskolctapolcai Tatár-árok – Vörös-bérc (HUBN20006) Natura 2000 terület jóváhagyott fenntartási tervvel rendelkezik, mely a Magyar Állami Természetvédelem Hivatalos Honlapján (<http://www.termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek>) érhető el.

A terület teljes kiterjedése 537,46 ha, melynek egésze Miskolc közigazgatási területén helyezkedik el.

Ingatlanok: Miskolc III. kerület: 02/1, 02/2, 011/13, 011/14, 01008, 01009, 01011, 01012, 01015/3b, 02008, 02010, 02011/1, 02011/2, 02012, 02013, 02014, 02015, 02016, 02017/1, 02017/2, 02031, 02032, 02033, 02034, 02035 hrsz. [lsd. [Térképmelléklet: Táj- és Természetvédelem](#)]

Forrás: 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 3.29.1. pontja

Jelölő élőhelyek: (*kiemelt jelentőségű élőhely)

- 6190 Pannon sziklagyepek (Stipo-Festucetalia pallentis)
- 6240* Szubpannon sztyepppek
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórét (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)
- 9150 A Cephalanthero-Fagion közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
- 9180* Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion-erdői

- 91Go* Pannon gyertyános-tölgyesek Quercus petraeaval és Carpinus betulusszal
- 91Ho* Pannon molyhos tölgyesek Quercus pubescensszel
- 91Mo Pannon cseres-tölgyesek

A fenntartási terv szerint az alábbi jelölő fajok fordulnak elő a területen: (* kiemelt jelentőségű faj)

- rigópohár (Cypripedium calceolus)
- piros kígyószisz (Echium russicum)
- nagy szarvasbogár (Lucanus cervus)
- havasi cincér (Rosalia alpina)*
- hosszúszárnyú denevér (Miniopterus schreibersii)
- nagyfülű denevér (Myotis bechsteinii)
- nyugati piszedenevér (Barbastella barbastellus)
- hegyesorrú denevér (Myotis blythii)
- közönséges denevér (Myotis myotis)
- kereknyergű patkósdenevér (Rhinolophus euryale)
- nagy patkósdenevér (Rhinolophus ferrumequinum)
- kis patkósdenevér (Rhinolophus hipposideros)

Veszélyeztető tényezők:

- Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)
- Fakitermelés (kivéve tarvágás)
- Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is
- Idős fák eltávolítása (kivéve a lábonálló vagy fekvő holt fát)
- Ritkítás (lombkorona - szintben)
- Faanyag szállítása
- Utak, ösvények, vasút - vonalak és a kapcsolódó infrastruktúra (pl. hidak, viaduktok, alagutak)
- Zaj -, fény - vagy egyéb szennyezést okozó földi, vízi és légi közlekedési tevékenységek
- Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)
- Problémát jelentő őshonos növény - és állatfajok
- Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlat által okozott közvetlen változás)
- Zaj-, fény-, hő- vagy egyéb szennyezést okozó lakossági vagy rekreációs tevékenységek és struktúrák
- Egyéb vadon élő növények és állatok begyűjtése/gyűjtése
- Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek
- Egyéb emberi beavatkozások és zavarások
- Hőmérsékletváltozás (pl. hőmérséklet növekedés és szélsőséges hőmérsékleti értékek) a klímaváltozás következtében + Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében
- Élőhelyek elhelyezkedésének (földrajzi eltolódás), méretének és/vagy minőségének változása a klímaváltozás következtében

Forrás: A HUBN20006 Miskolctapolcai Tatár-árok – Vörös-Bérc kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

SAJÓ-VÖLGY (HUBN20006) NATURA 2000 TERÜLET

A Sajó-völgy Natura 2000 terület jóváhagyott fenntartási tervvel rendelkezik, mely a Magyar Állami Természetvédelem Hivatalos Honlapján <http://www.termeszetvedelem.hu/elfogadott-fenntartasi-tervek> érhető el.

A terület teljes kiterjedése 2074,77 ha, melyből Miskolc közigazgatási területét 119,54 ha érinti. Ingatlanok: 0259/1, 0266/6, 0266/8, 0267/1, 0267/2, 0267/3, 0267/4, 0775, 0776, 0777, 0778/1, 0778/2, 0779, 0780/1, 0780/2, 0780/3, 0781/1, 0781/2, 0782, 0783/1, 0783/2, 0783/3, 0784, 0785, 0802/2, 0803,

0804, 0805, 0807, 0808, 0958, 0959, 0960, 0961, 0962, 0963/2, 0965/7, 0972/1, 0972/2 és 0979 hrsz.
[\[lsd. Térképmelléklet: Táj- és Természetvédelem\]](#)

Forrás: 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 1.18.8. pontja

Jelölő élőhelyek: (*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely)

- 91Eo* - Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*)
- alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 3150 - Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- 3270 - Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel
- 6430 - Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6440 - Folyóvölgyek *Cnidion dubii*hoz tartozó mocsárrétjei
- 6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórét (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

A fenntartási terv szerint az alábbi jelölő fajok fordulnak elő a területen:

- díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
- lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)
- erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*)
- tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)
- nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
- Petényi-márna (*Barbus meridionalis*)
- vágó csík (*Cobitis taenia*)
- halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)
- homoki küllő (*Gobio kessleri*)
- selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*)
- szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)
- törpecsík (*Sabanejewia aurata*)
- német bucó (*Zingel streber*)
- vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
- közönséges denevér (*Myotis myotis*)
- kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)

Veszélyeztető tényezők:

- Intenzív/intenzívebb kaszálás
- Szabadidős halfogás
- Árvíz

Forrás: A HUAN20006 Sajó-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

[Országos jelentőségű védett természeti terület](#)

Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén a következő országos jelentőségű védett természeti helyezkednek el:

[Ex lege védett természeti értékek](#)

Az 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Területükre a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény országosan védett természeti területekre vonatkozó előírásai érvényesek.

Az ANPI adatszolgáltatása alapján a közigazgatási területen jelenleg egy földvár ismert, a Vár-domb. A középkori eredetű földvár nyomai a 0925 hrsz-ú ingatlanon találhatóak. A működési területükön más objektumról jelenleg nincs ismeretük, de előkerülésük nem zárható ki.

A BNPI adatszolgáltatása alapján a közigazgatási területen három ex lege földvár található.

Ex lege védett földvárak

Megnevezés	Terület (ha)	Érintett hrsz.
Leányvár	középkori földvár	01001a
Nagysánc	őskori földvár	02011/1a, 0211/1b, 02011/1d, 02010, 02012, 02016
Várhegy	őskori földvár	011/9, 011/10, 011/11, 011/12

Forrás: BNPI adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018.)

A BNPI adatszolgáltatása csak az 5 l/perc vízhozam feletti forrásokra terjed ki, melyek az alábbiak:

5 l/perc vízhozam feletti források

Kat. sz.	Megnevezés	Típus	Maximális vízhozam (l/perc)	EOV X	EOV Y	Érintett hrsz.
F-5300-4133	Hejő meleg-források	karsztforrás	10800	303280	776530	46294/1
F-5300-4134	Hejő hideg-források	karsztforrás	10800	303330	776530	46294/2
F-5300-4173	Községtől D-re lévő-forrás	rétegforrás	15	304911	770866	02047/5
F-5300-4183	Névtelen 5.-forrás	rétegforrás	30	305178	769225	02052
F-5300-4186	Névtelen 8.-forrás	rétegforrás	15	305180	770105	02049
F-5300-4170	Szalamandrák-forrás	rétegforrás	13	305280	771600	02008
F-5300-4174	Kaán Károly-forrás	rétegforrás	5	305630	768580	02054
F-5300-4188	Rózsika-forrás fölköti-forrás	rétegforrás	9	305690	772100	02022
F-5300-4179	Névtelen I.-forrás	rétegforrás	5	305759	768820	02054
F-5300-4189	Névtelen 2. (Vízmosási)-forrás	rétegforrás	5	305990	768494	02062
F-5300-4177	Kaán-forrás alatti-forrás	rétegforrás	5	306047	769163	02061
F-5300-4160	Vadas Jenő-forrás	karsztforrás	9	307044	769828	01031
F-5300-4169	Vadas Jenő-forrás II.	karsztforrás	5	307127	769956	01031
F-5300-4161	Vadalmás-forrás	karsztforrás	5	307193	769794	01035
F-5300-4152	Tapolca (Diósgyőr) strand-forrás	karsztforrás	150	307240	772060	32819/1
F-5300-4157	Névtelen I. (Fehérkőlapai-1.) - forrás	rétegforrás	6	307450	768635	01040
F-5300-4121	Király-kút-forrás	karsztforrás	25	309080	768650	01201/1
F-5300-4103	Bedő Albert forrás	karsztforrás	5	312708	771231	01239/4
F-5300-4105	Bánya-forrás	karsztforrás	240	312944	772017	01253/1

Forrás: BNPI adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018.)

Az adatszolgáltatás szerinti földtani alapszelvények:

Földtani alapszelvények

Megnevezés	Objektum ID	Érintett hrsz.
Bükkszentkereszt, Bagoly-hegy	T-066	02050
Ómassa, Vadász-völgy	T-062	01093
Ómassa, Vadász-völgy	T-062	01093
Ómassa, Vadász-völgy	T-062	01093
Ómassa, Vadász-völgy	T-062	01093
Ómassa, Vadász-völgy	T-062	01093
Ómassa, Vadász-völgy	T-062	01093

Miskolc, Savós-völgy	T-061	01133
Miskolc, Savós-völgy	T-061	01133
Miskolc, Savós-völgy	T-061	01133
Miskolc, Garadna-völgy, Pisztrángos	P-01	01176
Miskolc, Garadna-völgy, Pisztrángos	P-01	01176
Ómassa, Csikorgói mészkőlelcsék	Pz-26	01104/1

Forrás: BNPI adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018.)

Az adatszolgáltatás továbbá említést tesz mesterséges üregről:

Mesterséges üregek

Megnevezés	Terület	Érintett hrsz.
Y-táró	Miskolc III. kerület	1049

Forrás: BNPI adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018.)

Az Országos Barlangnyilvántartás (<http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=caves>) szerint Miskolc közigazgatási területén 2021. októberi állapotok alapján 383 db barlang található.

Érzékeny Természeti Területek (ESA)

Az *érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról* szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet 1. § alapján:

„(1) Az érzékeny természeti területek (a továbbiakban: ÉTT) bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészekre olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.”

Forrás: 2/2002 (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet

Potenciális ÉTT célterületek azok, melyek környezetérzékenységi térképek alapján átlag feletti sérülékenységet mutatnak. Az ÉTT területeket - természetvédelmi támogatás fontossága szempontjából - három kategóriába sorolhatjuk:

- A kiemelt területeken nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti értékek jelentős állománya fordul elő, melyek fennmaradása 5-10 év távlatában is kétséges, amennyiben a természetkímélő gazdálkodás nem részesül támogatásban.
- A fontos területeken országos viszonylatban jelentős természeti, táji értékek fordulnak elő, melyek fennmaradása vagy állapotuk javítása érdekében természetkímélő gazdálkodás támogatása szükséges.
- A lehetséges területek azok, ahol jelentős az extenzív élőhelyek aránya, az értékek jelentősége kisebb, illetve, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével növelhető lenne a terület természeti értéke.

Miskolc – az *érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról* szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet melléklete alapján – a Bükk Nemzeti Park védőzónája I. Kiemelten fontos ÉTT-ek és „A Sajó és a Hernád köze” III. Tervezett ÉTT-ek térségei kategóriába került besorolásra.

A Magyar Állami Természetvédelem Hivatalos Honlapja szerint az érzékeny természeti területek programja (ÉTT) 2009. évtől Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT) néven fut tovább.

Forrás: <http://www.termeszetvedelem.hu/>

Helyi jelentőségű védett természeti területek

A helyi jelentőségű természetvédelmi területek esetében a jegyző által hitelesített helyi rendeletek az irányadóak. Miskolc esetében az önkormányzati rendelettár szerint az alábbi területek esetében került kijelölésre helyi természetvédelmi oltalom:

#	Rendelet	Védelem jellege	Védelem ábrázolása	Rendelet szerinti HRSZ	Javasolt HRSZ
1	22/2003. (V.12.) - A Miskolc – Avasi Arborétum helyi védettségű természetvédelmi területté nyilvánításáról	természetvédelmi terület	polygon	13003, 13010/3	13003/1, 13010/3, 13010/5
2	23/2003. (V.12.) - a Miskolc–Bulgárföldi fekete nyárfa helyi védettségű természeti értékké nyilvánításáról	természeti emlék	pont	21551/84	
3	41/2007. (XI.28.) - a miskolci Greutter-kert helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	8865/4	8865/8
4	42/2007. (XI.28.) - a Gárdonyi Géza Művelődési Ház (Bárczy kastély) parkja helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	41008	
5	45/2007. (XI.28.) - Dr. Kovács Miklós rózsagyűjteménye helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	20150/1, 20150/3	
6	49/2007. (XI.28.) - a Miskolc- Tapolcai parkrendszer helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	46286, 46289, 46292/1, 46292/2, 46292/4, 46292/5, 46292/6, 46294/1, 46294/2, 46298/3, 46298/4	46289/1, 46289/2, 46292/1, 46292/2, 46292/4, 46292/7, 46292/9, 46292/10, 46292/11, 46298/3
7	43/2007. (XI.28.) - a Junó Szálló melletti mocsárciprus helyi természeti védettségének fenntartásáról	természeti emlék	pont	45581	
8	48/2007. (XI.28.) - a Szathmári Király Pál utcai mocsárciprus helyi természeti védettségének fenntartásáról	természeti emlék	pont	45113	
9	50/2007. (XI.28.) - a Vár utcai törökmogyorófák helyi természeti védettségének fenntartásáról	természeti emlék	pont	32531/1	32531/3
10	40/2007. (XI.28.) - a Boldogasszony papucs élőhely helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	02/2	
11	44/2007.(XI.28.) - a Tapolcai kisköves helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	45075, 010/3	

12	46/2007.(XI.28.) A Mexikóvölgyi Kőszál oldal helyi természeti védettségének fenntartásáról.	természetvédelmi terület	polygon	02016	
13	47/2007. (XI.28.) - a Majális parki égeres növénytársulás helyi természeti védettségének fenntartásáról	természetvédelmi terület	polygon	31334/1	
14	03/2002. (II.12.) - a Miskolc-Görömbölyi gyurgyalag fészkelőhely és bányató helyileg védett természeti területté nyilvánításáról	természetvédelmi terület	polygon	42906/6, 42906/10, 42906/16	63026, 63027, 63028, 63029, 42906/6, 42906/10, 42906/22, 42906/26, 42906/28
15	30/2002. (IX.09.) - A Miskolc Tapolcai felhagyott Várhegyi Kőbánya helyileg védett természeti területté nyilvánításáról	természetvédelmi terület	polygon	011/12, 011/13, 011/5	
16	51/2007. (XI.28.) - a Vár utcai gesztenyefasor helyi természeti védettségének fenntartásáról	természeti emlék	polygon (39 db fa)	32532/1	32820

Miskolc Város helyi természetvédelmi területeinek nyilvántartása azonban több esetben hibás. Az alaptérképi változások, valamint a kijelölések rossz adminisztrációja miatt a védett területek valós kiterjedése nem egyezik meg a rendeletben foglalt helyrajzi számokkal. A táblázat utolsó oszlopában találhatóak a valós kiterjedéssel érintett helyrajzi számok. A rendeletek módosítása a jövőben szükséges.

Egyedi tájértékek

Az 1996. évi LIII. törvény – a természet védelméről – szerint:

„6. § (1) A táj a földfelszín térben lehatárolható, jellegzetes felépítésű és sajátosságú része, a rá jellemző természeti értékekkel és természeti rendszerekkel, valamint az emberi kultúra jellegzetességeivel együtt, ahol kölcsönhatásban találhatók a természeti erők és a mesterséges (ember által létrehozott) környezeti elemek.

(2) A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.

(3) Egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

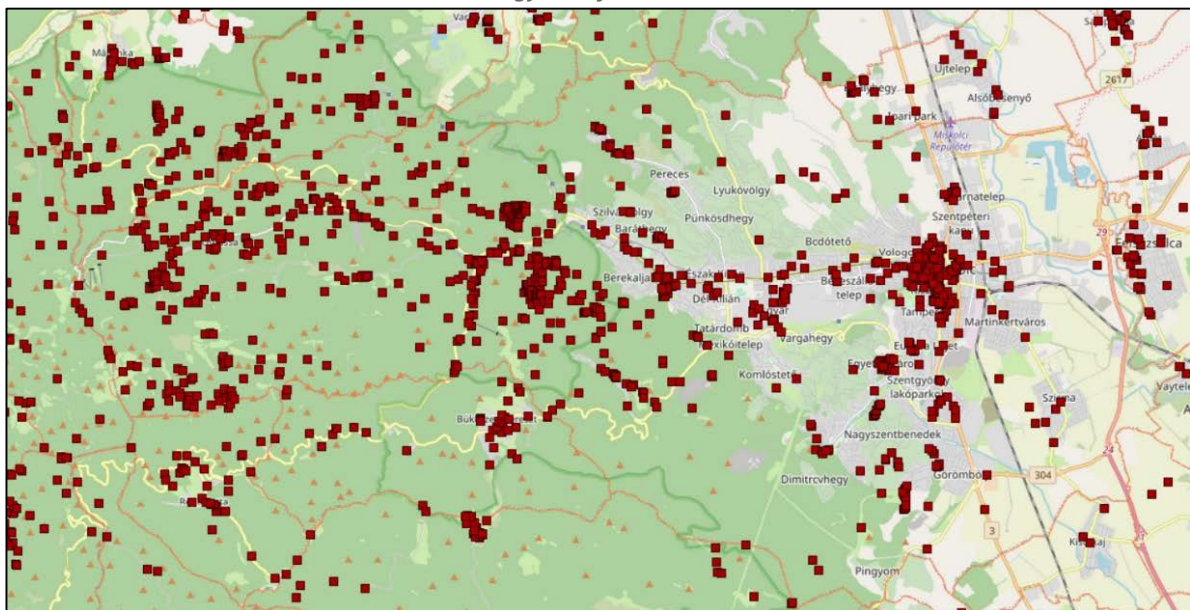
(4) Az egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv (a továbbiakban: igazgatóság) feladata.

(5) A településrendezési terv tartalmazza a tervezési területen található egyedi tájértékek felsorolását.”

Az egyedi tájértékek adatbázisa (TÉKA) tartalmazza a Miskolc területén lévő egyedi tájértékeket, illetve azok elhelyezkedését. A település területén az adatbázis 2020. júliusi állapota alapján számos tájérték található.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon egyedi tájérték kataszter nincsen nyilvántartva, az adatszolgáltatás alapján a HOLOCÉN Természetvédelmi Egyesület végezte Miskolc város esetében a területi felméréseket, a felvett egyedi tájérték kataszter áttekintése, ellenőrzése folyamatban van.

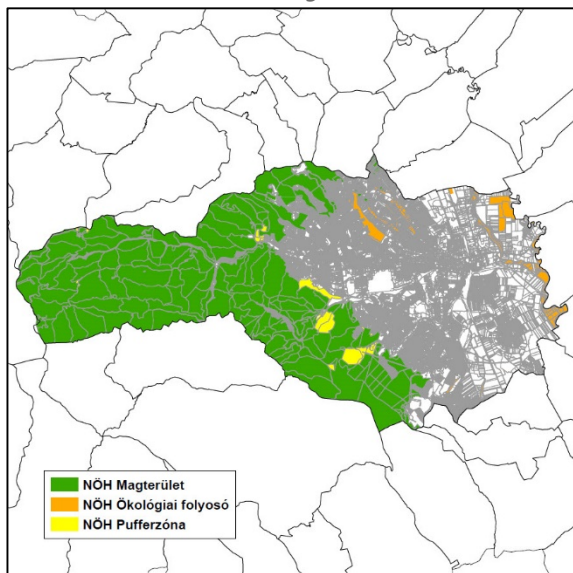
Egyedi tájértékek

Forrás: <https://tajeptesztek.hu/teka>

1.12.3.3. ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT

Nemzeti Ökológiai Hálózat

Forrás: BNPI és ANPI adatszolgáltatás
Ügyiratszám: J-469/9/2018 és 1270-5/2018

„34. ökológiai hálózat magterületének övezete: az OTTr-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont;

35. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: az OTTr-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint az Országos Ökológiai Hálózatból ökológiai folyosó érinti Miskolc közigazgatási területét. Az övezet lehatárolásának pontosítását a településszerkezeti terv térségi tervekkel való összhangjának igazolására szolgáló munkarész is tartalmazza.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása szerint az Országos Ökológiai Hálózatból a magterület, ökológiai folyosó, illetve pufferterület is érinti Miskolc közigazgatási területét.

kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, puffterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására;

36. ökológiai hálózat puffterületének övezete: az OTRT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklék azon tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek;

Forrás: 2018. évi CXXXIX. tv., 4. §

Az ANPI adatszolgáltatása alapján az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának területéhez a vízfolyások (Sajó, Kis-Sajó) mentén fekvő, jellemzően természetes eredetű gyepes és erdős élőhelyek találhatóak, valamint a Csorba-tó és környezete tartoznak. [\[Ild. Térképmelléklet: Országos Ökológiai Hálózat\]](#)

A BNPI adatszolgáltatása alapján az ökológiai hálózat **magterületébe** esnek Miskolc nyugati, Bükk-hegységhez kapcsolódó, főként erdővel borított területei, köztük Lillafüred – Ómassa, Bükkszentlászló, illetve Miskolc Tapolca, Diósgyőr és Pereces városrészek külterületi részei. Az ökológiai hálózat ökológiai **folyosójának** területéhez jellemzően a vízfolyások (Sajó, Hejő, Görömböly-patak) mentén fekvő, jellemzően természetes eredetű gyepes és erdős élőhelyek találhatóak, többségében az ökológiai hálózat magterületeihez nem kapcsolódva. Ide tartoznak továbbá, a Bábonyi-bércről északra fekvő északi domboldalak zártkerti fekvésbe nem tartozó, azokat szegélyező főleg gyp- és erdőterületei. A Nemzeti Park Igazgatóságának adatszolgáltatása alapján az ökológiai hálózat **pufferterületei** az ökológiai hálózat magterületeihez kapcsolódnak pl. a Csanyikölgy egyes részei, a Tatár-árok, a Mexikóvölgyi, illetve a Miskolctapolcai mészkőbánya területei. [\[Ild. Térképmelléklet: Országos Ökológiai Hálózat\]](#)

1.12.4. TÁJHASZNÁLATI KONFLIKTUSOK ÉS PROBLÉMÁK ÉRTÉKELÉSE

A Miskolc területét érintő tájhasználati konfliktusokat funkcionális, tájökölógiai és vizuális szempontok alapján csoportosítjuk.

Funkcionális konfliktusok: egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok:

- Eltérő területfelhasználások közötti puffer területek hiánya, különösen a mezőgazdasági- és lakóterületek, valamint a gazdasági- és lakóterületek között
- Eltérő beépítési módok találkozása
- Jelentős átmenő forgalom a belvárosban az 3. számú főút mentén
- Zártkertek funkciójának megváltozása, használatuk ártérteleződése
- A város központi közigazgatási területén és a jól elkülöníthető egyéb városrészek között az átjárás, és ezzel bizonyos településrészek megközelíthetősége erősen korlátozott.
- A beépített területek terjeszkedése és az úthálózat bővítése miatt a biológiailag inaktív felületek aránya növekszik a városban
- Vízparti sáv puffterületeinek a hiánya

Tájökölógiai konfliktusok: egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok:

- Egyes természetközeli területek magas antropogén eredetű terheltsége
- A külterületeket átfogó erdőszáv-, illetve fasorhálózat hiánya
- Invazív fajok erőteljes elszaporodása (vasúti vágányok közelében, vízfolyások mente, degradált területek stb.)
- A város keleti részén nagytáblás művelési szerkezet, hiányzó talajvédelem
- Az autópálya és a vasútvonalak ökológiai értelemben barriert képeznek, melyeken az élővilág tagjainak többsége számára nem lehetséges az átjárás

- Felszíni és felszín alatti vizek veszélyeztetése

Vizuális konfliktusok: „csúnya” látvány, a rendezetlenség, a rendetlenség, a megoldatlanság, befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya:

- A városban számos helyen nincs esztétikus határa a lakóterületeknek, hanem átmenet nélkül találkoznak a mezőgazdasági területekkel
- Üzemi, gazdasági rendeltetésű létesítmények takarásának és tájba illesztésének hiánya
- Légvezetékek zavaró látványa
- Illegális hulladéklerakás
- Az ökológiai hálózat magterületeit sok helyen nem veszik körül pufferterületek, ami a hálózat működését gátolja
- Rendezetlen közterületek
- Barnamezős, degradálódott területek, meddőhányók, felhagyott bányatelkek

1.13. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1 A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

1.13.1.1. SZERKEZETI-, KONDICIONÁLÓ SZEMPONTBÓL LÉNYEGES, VALAMINT A ZÖLDFELÜLETI KARAKTERT MEGHATÁROZÓ ELEMEL

Egy település megfelelő zöldfelületi ellátottsága nagyban hozzájárul az élhető, egészséges környezethez, kedvezően befolyásolja a település karakterét, illetve közvetett módon gazdasági felhajtóerővel is bír. A szerkezeti, illetve kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek közé tartoznak az erdőterületek, erdősávok, fasorok, mezsgyék, sövények, gyepterületek, felszíni vizek parti sávja, parkok, köz- és magánkertek, temetők, zöldfelületi intézmények kertjei (kórházak, iskolák kertjei), valamint a testgyakorlás színterei: játszóterek, sportpályák. A zöldfelületek rendszerbe foglalásában különös szerepe van a települések szegélyének, mely lehetővé teszi a kül- és belterületi zöldfelületi elemek összekapcsolását. Ezek szerepe mind a település lakói, mind az állat- és növényvilág életében egyaránt fontos: lehetővé teszi a génáramlást a populációkon belül, illetve populációk között, segít fenntartani a biodiverzitást.

A földhivatali alapadatok tartalmazzák az erdő-, illetve gyepterületek elhelyezkedését. Erdőterületek elsősorban a város nyugati és délnyugati részén, jellemzően a magasabb térszínű területeken, gyepterületek pedig elsősorban a zártkertek területén, illetve a vízfolyásokhoz kapcsolódóan találhatóak.

A földhivatali alapadatok, a DTA50 digitális térkép adatai, illetve az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság adatai tartalmazzák az árkok, vízfolyások, illetve az állóvizek elhelyezkedését, melyeket szintén zöldfelületi elemként értékelünk. A Sajón kívül a város közigazgatási területét számos vízfolyás érinti, melyek közül a jelentősebbek a Szinva, a Hejő, a Garadna-patak, a Tatár-árok, a Lyukó-patak, a Pereces-patak, a Pece-patak és a Görömböly-patak, továbbá számos, az alaptérképen jelölt kisebb árok, csatorna, vízer, vízfolyás és vízmosás található Miskolcon. Emellett, Miskolc közigazgatási területén számos mesterséges állóvíz is található, melyek közül a legjelentősebb a Csorba-tó, valamint további két említésre méltó állóvíz még a Hámori-tó és a tapolcai Csónakázó-tó.

Miskolc zöldfelületi rendszerét az alábbi elemek képezik:

- Belterület
 - ❖ Közparkok, köztetek
 - ❖ Lakótelepi zöldfelületek
 - ❖ Zöldsávok, fasorok
 - ❖ Zöldfelületi jellegű intézmények (temetők, sportpályák, játszóterek stb.)
 - ❖ Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények (egészségügyi intézmények, óvodák, iskolák, szállodák stb.)
 - ❖ Belterületi vízfolyások, tavak menti zöldfelületek
 - ❖ Falusi és kertvárosi beépítésű lakóterületek kertjei
 - ❖ Gazdasági területek védelmi fásításai
 - ❖ Használaton kívüli beépítetlen belterületi ingatlanok
- Külterület és zártkertek
 - ❖ Üzemtervezett erdőterületek, kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek
 - ❖ Ökológiai folyosók
 - ❖ Árvízmentesítéssel kapcsolatos létesítmények (töltések) gyepesített felületei
 - ❖ Vízfolyások, tavak menti zöldfelületek
 - ❖ Kertségek
 - ❖ Külterületi utak, közlekedési területek menti fásítások

Üzemtervezett erdők

Az üzemtervezett erdőterületeket a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Erdészeti Osztályának adatszolgáltatása alapján határoltuk le. Üzemtervezett erdőterületek Miskolc közigazgatási területének leginkább nyugati, illetve déli részén helyezkednek el. Védelmi rendeltetésű erdőterületek foglalják el a város Bükki, nyugati részének nagyrészét, gazdasági rendeltetésű erdőterületek leginkább a közigazgatási terület északnyugati és délnyugati részen helyezkednek el, míg a közjóléti rendeltetésű erdőterületek a belterülethez közelebb, a Csanyikvölgy környékén, Csermőke területén, illetve Tapolcától délre találhatók. [\[lsd. Térképmelléklet: Üzemtervezett erdők rendeltetés szerint\]](#)

Erdőterületek elsődleges rendeltetés szerinti megoszlása

Elsődleges rendeltetés	Terület (ha)	Arány (%)
Védelmi	7.678,754	67,22
Gazdasági	2.855,146	24,99
Közjóléti	269,135	2,36
Egyéb	619,681	5,42
Összesen	11.422,718	100

Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Földhivatali alaptérkép

Külön említést érdemelnek Miskolc MJV nagyobb, városi jelentőségű közparkjai, melyekről röviden az alábbiakban írunk.

AVAS-TETŐ

Az Avasi kilátótól délre nagy területen húzódó parkot erdők lakóterületek és az Avasi arborétum szegélyezik. Növényzete természetyszerű rendezetlenség jegyeit hordozza magában. Kiváló kirándulóhely, rekreációs jelentősége nagy.

CSANYIK – MAJÁLIS PARK

A Csanyik völgyben számos funkció helyezkedik el. A különböző intézmények és kiránduló-sétaútvonalak között helyet kap egy nagyméretű park, a Majális park. A park szépen gondozott, rendezvények megtartására alkalmas.

JÁZMIN UTCA – BARÁTHEGYALJA ÚT PARK

A Jázmin utca és a Baráthegyalja út között nyílt zöldfelület helyezkedik el. A területnek állandó zöldfelületen kívüli funkciója a sportpályák.

LILLAFÜREDI FÜGGŐKERT

A Lillafüredi függőkert egy számos koncepcionálisan tervezett teraszról álló díszkert, mely szabadon látogatható. A kert kialakulásának alapját a Palota szálló 1920-as és '30-as évekbeli jelentős földmunkával járó építési munkái fektették le. Legutóbb 2012 és 2014 között került felújításra.

Forrás: <https://www.hellomiskolc.hu/Lillafuredi-fuggokert>

NÉPKERT

A Mindszenti katolikus temetőtől délre található városi park Miskolc első kialakított közparkja. A csaknem 6 ha-on elterülő park – ezzel a város harmadik legnagyobb parkja – számos állandó funkcióval várja a rekreációra vágyókat. A 19. század végén és 20. század elején telepített fák többsége ma is jó állapotban van.

Forrás: [https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A9pkert_\(Miskolc\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A9pkert_(Miskolc))

DOKTOR PEJA GYŐZŐ EMLÉKPARK

Az emlékpark egy a Kis tábornok út déli oldalán létesített közhasználatú zöldfelület. A sűrű városi környezetben, forgalmas utak között nyújt pihenőszigetet. Nem csendes, de szépen fenntartott, értékes fásszerű állománnyal rendelkező park, kevés további állandó funkcióval.

TAPOLCAI PARKRENDSZER

Miskolctapolca parkrendszere országos szinten is kiemelt esztétikai tulajdonságokkal bír. A parkban az épített elemek rendezettsége és a természetes rendezetlenség jól harmonizál egymással. A parkrendszer egyben történeti kert, 1979 óta védett.

Forrás: <https://www.historicgarden.net/?ország=1&megye=4&varos=701&nyelv=hu>

TÜNDÉRKERT

A Miskolci tündérkert – vagy más néven WOW park – a Diósgyőri vár lábánál húzódik. Egy magas színvonalú tájépítészeti tervezésű parkról van szó, mely szépen kezelt és fenntartott. Kellemes növényágak, egyedi utcabútorok, kiváló minőségű és esztétikai megjelenésű sétautak és számos funkcionális építmény található meg benne.

1.13.1.2. ZÖLDFELÜLETI ELLÁTOTTSÁG ÉRTÉKELÉSE

Normalizált vegetációs index (NDVI) számítás

Az NDVI egy dimenziómentes mérőszám, amely egy adott terület vegetációs aktivitását fejezi ki. Értékét a növényzet által a közeli infravörös (NIR) és a látható vörös (RED) sugárzások tartományban visszavert intenzitások különbségének és összegének hányadosa szolgáltatja. Az NDVI érték összefüggésben van a növényzet klorofill tartalmával, és közvetve a növények egészségi állapotával, így települések zöldfelületei (növényzettel borított területei) minőségének, a zöldfelület intenzitásának megállapítására is alkalmazható.

Az NDVI számítás során -1 és +1 közötti értékek keletkezhetnek. Ezeket az értékeket a további számítások megkönnyítése érdekében 9 kategóriára osztottuk. Térképes megjelenítés már az alábbiak szerint történt.

NDVI számítás megjelenítése

Kategória sorszáma	Jelmagyarázat felirata	NDVI érték	Jellemző felület
1	Növényzettel nem fedett terület	-1 - 0	Vízfelület, hómező, felhő
2	Alacsony mértékű növényborítottság	0 - 0,1	Mesterséges felület, sziklás, köves, csupasz talaj Növényzet (minél magasabb érték, annál magasabb mértékű a növényborítottság)
3		0,1 - 0,2	
4		0,2 - 0,3	
5		0,3 - 0,4	
6		0,4 - 0,5	
7		0,5 - 0,6	
8		0,6 - 0,7	
9	Magas mértékű növényborítottság	0,7 - 1	

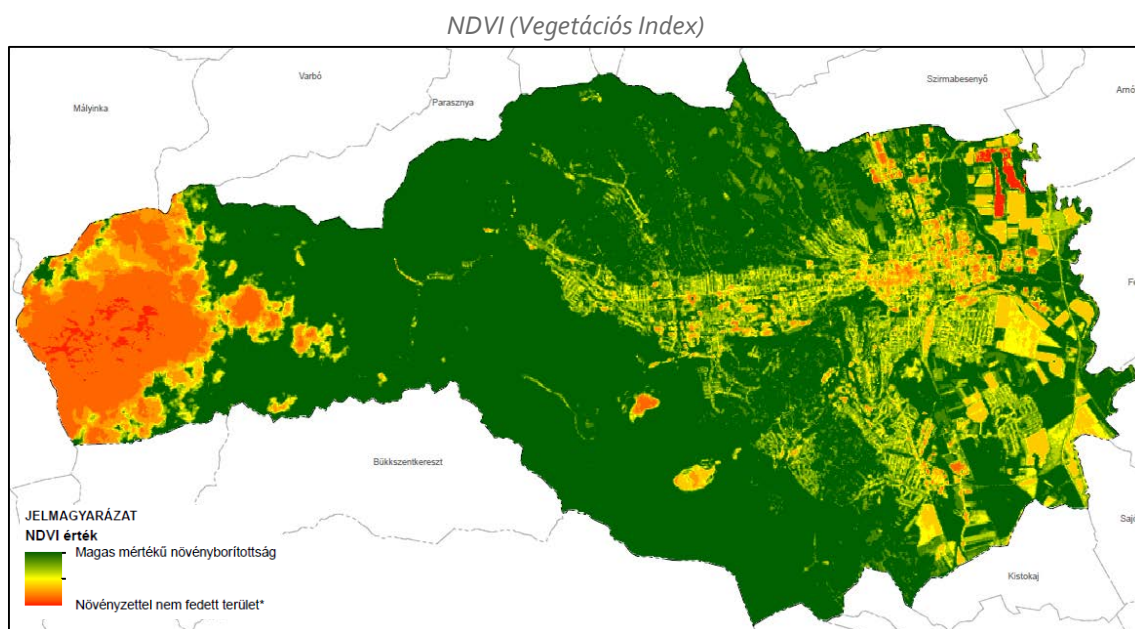
Az NDVI számításához Landsat 8 űrfelvételeket használtunk (U.S. Geological Survey, <http://earthexplorer.usgs.gov/>), ahol a 4-es sáv a látható vörös, az 5-ös a közeli infravörös tartományt mutatja. Az űrfelvételek felbontása 30x30 méter, azaz pixelenként ekkora területet fednek le.

A Miskolc területére készített, normalizált vegetációs index számítás eredményét térképmellékleten ábrázoltuk. Az ábrán piros színnel jelöltük az alacsony, pirosas zöld, halványzöld színnel a közepes, zöld színnel a magas mértékű növényborítottságot. A felhasznált LANDSAT műholdfelvétel készítési ideje 2019. augusztus 17.

A város közigazgatási területe méretének, domborzati viszonyainak, illetve az abból adódó légköri és csapadékviszonyainak köszönhetően nagyon nehéz olyan viszonylag friss űrfelvételt találni, amelyet nem torzít el a felhőzet. A mellékletben található ábra is erre bizonyíték, hiszen a város nyugati, Büki részén található sárgás, pirosas színű folt is a felhőborítás eredménye. Ennél frissebb, illetve kevesebb felhőzettel rendelkező űrfelvétel nem állt rendelkezésre a vizsgálat elkészülésének idején. Nagy valószínűséggel azonban, a felhővel borított részek is magas vegetációs indexet mutatnának. [\[lsd. Térképmelléklet: Vegetációs index \(NDVI\)\]](#)

Növényborítást tekintve Miskolc területére a következő megállapítások szűrhetők le:

- A belterület nagyrészen viszonylag alacsony az NDVI érték, köszönhetően a sűrűbb beépítésnek. Ez legjobban Miskolc történelmi belvárosában érhető tetten.
- A szántók a művelésmód és a termesztett növényfaj függvényében erősen változó zöldfelület intenzitással bírnak.
- Alacsony NDVI értékkel rendelkező terület (a szántókat leszámítva) a Mexikóvölgyi mészkőbánya, a Miskolctapolca mészkőbánya, a Hejőcsabai Cementgyár, a Déli Ipari Park, az Északi Iparterület, valamint a Csorba-tó területe.
- A külterület nagyrészen viszonylag magas az NDVI érték, köszönhetően a magas erdősültségnek.

Forrás: Szerző kész. az Earth Explorer alapján

A hatályos településszerkezeti terv több helyütt is jelöl zöldterületeket, melyek 500 méteres vonzáskörzete a lakóterületeket gyakorlatilag teljes mértékben lefedi. Ezen felül számos zöldfelületi intézmény (temetők, sportpályák, állatkert, arborétum, növénykert, óvodák, iskolák, egészségügyi intézmények és lakótelepek kertjei) is javítja a település zöldfelületi ellátottságát. Ezzel együtt a település belterületi zöldfelületeinek állapota, funkciógazdagsága nem elégíti ki teljes mértékben a szükségleteket, így ezek mindenképpen fejlesztendőek mind minőségi, mind területi paramétereiket tekintve.

A külterület és belterület zöldfelületi hálózata jelenleg igen laza kapcsolatban áll egymással, kapcsolódási pontokat jellemzően egy-egy lakóterületek melletti erdőfoltok jelent.

A külterületi zöldfelületi rendszer teljes mértékben képes funkcióját ellátni, tekintve, hogy a közigazgatási terület több mint 45%-a, a külterület közel 70%-a erdőterület. Nagytáblás szántóföldi kultúrák leginkább a város keleti-délkeleti részén jellemzőek, melyek nagyrésze azonban gazdasági

területi besorolás alatt állnak, amely előrevetíti azok hosszútávú beépülését, illetve művelésből való kivonását.

Miskolc a zöldfelületi ellátottság szempontjából kedvező adottságokkal rendelkező település. Ennek főbb okainak az alábbiak tekinthetők:

- a város belterületén vagy annak közelében számos vízfelületek (Csorba-tó, Hámori-tó, Csónakázó-tó, Sajó, Szinva-patak, Hejő-patak, Pece-patak, Lyukó-patak stb.) aránya
- Miskolcon nagy mennyiségű és változatos funkciójú zöldfelület található
- az Állat- és Növénykert és az Avasi arborétum kiemelkedő kerttörténeti és botanikai értékkel bír
- a városban számos lakótelep található, melyek kialakítására a zöldfelületbe való beágyazottság jellemző
- számos jelentősebb zöldfelülettel rendelkező közintézmény található a városban (oktatási- és egészségügyi intézmények, sportpályák, sporttelepek, rekreációs célú területek)
- a külterületi növényborítottságot az erdőterületek határozzák meg, de jelentős területeket borítanak gyepek és a zártkertek is

1.13.2. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER KONFLIKTUSAI ÉS PROBLÉMÁI

Egyik legfontosabb hiányosság a zöldfelületi rendszerben a nyilvántartás hiánya. Egy naprakészen tartott adatbázis birtokában megfelelő képet kaphatunk a települési zöldfelületek növényzetének állapotáról, faj- és korösszetételéről, illetve arról, hogy hol fordulnak elő a településen jelentősebb kiültetések, illetve hol vannak olyan területek, ahonnan hiányzik, vagy pótlandó.

További konfliktus, hogy a településen nincs főkertész, melynek feladata a települési zöldfelületek számon tartása, illetve fenntartása, vagy a fenntartás, pótlás megszervezése. Főkertész hiányában a város zöldfelületei nem tudnak egységesen jó minőségű képet adni, a jelenlegi összkép változó a rá eső figyelem függvényében, sok helyütt elhanyagolt, a meglévő lehetőségeket, a meglévő zöldterületek adottságai kihasználatlanok.

FŐBB BELTERÜLETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

- A zöldfelületek egyenlőtlenül helyezkednek el, egyes területeken nem megfelelő az ellátottság
- A belterületek határán található zöldfelületekre veszélyt jelent a folyamatosan terjeszkedő beépítések
- Kevés út menti fásítás, a meglévők gondozottsági foka (alakítás, törések, faszemek kezelése, hiányzó fák pótlása) nem teljeskörű.
- Az újabb lakóterületek zöldfelületi ellátottsága jóval alacsonyabb, beleértve a zöldfelületi intézményeket is.
- Egyes, közparkként funkcionáló zöldterületek funkcióban szegények, minőségi, esztétikai színvonaluk alacsony.
- A lakóterületeket nem zárja le egységes zöldsáv, számos helyen közvetlenül érintkeznek a külterülettel.
- A tömbtelkek zöldfelületeinek a szerepe és hasznosítása

FŐBB KÜLTERÜLETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

- Számos helyen hiányzik a kapcsolat a kül- és belterületi zöldfelületi rendszer között, mely egyrészt hátrányos a térség állatpopulációi számára, másfelől gátja a település turisztikai fejlődésének.
- A város keleti felén intenzív hasznosítású, konvencionális művelésű, nagytáblás szántóterületek kapnak helyet. A monokultúrás terület nem tud kellő élőhelyi diverzitást, táplálkozó- és búvóhelyet biztosítani, így e területek faji diverzitása is igen alacsony. A

szántás, műtrágyázás és növényvédőszeres kezelés miatt a talajélet pusztul, a talajvizek szennyeződnek. A művelésből adódóan továbbá nem állandó a felszínborítottság, így e területek zöldfelületként nem funkcionálnak kielégítően. A szabadon hagyott földfelszínen a szél elhordja a termőréteget, szerkezetromlást idéz elő a talaj felső rétegében.

- A defláció hatását felerősíti a mezővédő erdősávok alacsony aránya, a szántótáblák, nagy mérete.

1.14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

1.14.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

Miskolc közigazgatási területének területfelhasználási vizsgálata részben a földhivatali alapadatokra, részben a nagytávú elhatározásokat is rögzítő településszerkezeti terv területfelhasználási tervlapjára épül.

1.14.1.1. A TELEPÜLÉS SZERKEZETE, A HELYI SAJÁTOSSÁGOK VIZSGÁLATA

A település létrejöttében, fennmaradásában, fejlődésében közrejátszottak a természetföldrajzi, társadalom- és gazdaságföldrajzi viszonyok. A település szerkezetének egyik legfőbb sajátossága a töredezett városszerkezet, amely a 20. sz. közepén történt környező települések (Diósgyőr, Hejőcsaba, Görömböly, Lillafüred és Szirma) „beolvasztása” okán alakult ki.

Miskolc városszerkezetét meghatározó tényezők:

- Domborzat: Miskolc a Szinva völgykijáratában fekszik, a lakott területek zöme a viszonylag meredekebb hegy- és domboldalak övezte folyó-, illetve patakvölgyekben helyezkedik el. A Bükk-hegység domborzati és természetföldrajzi adottságai nagyban befolyásolták/befolyásolják a város terjeszkedésének lehetőségeit. Részben a domborzati adottságok miatt több településrész nem kapcsolódik közvetlenül a központi településrészekhez, pl. Lillafüred, Pereces, Bükk-szentlászló, Miskolctapolca, Szirma. Miskolc településszerkezete alapvetően nyugat-kelet megosztottságot mutat, melynek legnyilvánvalóbb oka szintén a Bükk-hegység és annak előtere, illetve a Sajó- és Szinva-völgy természetföldrajzi dichotómiája, a hegy-, dombvidék és a síkság találkozása. Míg a város nyugati részein a domb-, és hegyoldalak erdői, addig keleti részein a hordalékkúp síkság szántóföldjei dominálják a tájképet, illetve tájszerkezetet. Ehhez kapcsolódva, a város központi részeihez nem kapcsolódó városrészek (pl. Miskolctapolca, Lillafüred), melyek attól főleg nyugatra, illetve délre találhatók, változatos vízrajzi és domborzati adottságaik okán értékes lakó- és üdülőhelyek.

- Történelem: Miskolc már 1405-től Borsod megye székhelye volt. I. Lajos a diósgyőri királyi uradalom megszervezésekor szabad bíróválasztási és vásártartási joggal, valamint vámmentességgel ruházta fel a várost. A 16. század közepétől figyelhető meg a város erőteljes iparosodása, amikor is a török által elpusztított falvak lakói Miskolcon és Diósgyőrön találtak menedéket. A 18.-19. században élte a kézműipar, illetve a bortermelés és -kereskedelem egyik virágkorát, melyek mellett később a vasgyártás, a kohászat és a gépgyártás is hozzájárult a város népességszámának és fejlettségének növekedéséhez. Az I. világháború, illetve a Trianoni országgrész-elcsatolások után kezdett felzárkózni Miskolc a regionális központok közé, melynek oka leginkább Kassa pótlása volt. A II. világháború után megfigyelhető nagyarányú népességnövekedés mellett, hatalmas szerepet játszott a város közigazgatási határainak megváltozása is. Miskolc 1945-ben egyesült Diósgyőrrel, illetve Hejőcsabával, 1950-ben pedig Görömböly, (Tapolca), Lillafüred és Szirma községekkel.

Forrás: Nagy Z. (2007): Miskolc város pozícióinak változásai a magyar városhálózatban a 19. sz. végétől napjainkig

- Országos (és európai) térszerkezetben való elhelyezkedés: Miskolc része a Miskolc – Kazincbarcika – Ózd város csoportnak, melyen belül meghatározó szereppel rendelkezik. Ezen felül, megyeszékhely, illetve regionális központ. Budapesttel az M3-mas és M30-as autópálya, illetve 80. sz. vasútvonal köti össze, ahová két-három órán belül el lehet jutni. A várost érintik az európai vasúthálózat és főúthálózat szempontjából kiemelkedő elemek, a Budapest irányából Kelet-Európával összekapcsoló közlekedési folyosó. Budapesthez képest közelebb helyezkedik el Egerhez, Nyíregyházához, Debrecenhez, illetve Kassához, melyek másfél órán belüli távolságba fekszenek a várostól.

Városszerkezetet befolyásoló tényezők a jövőre nézve:

- Klímaváltozás hatása és annak ellensúlyozására tett lépések – belterületi zöldfelületek nagysága, külterületi erdőterületek, mezőgazdasági területek hasznosítása
- Örökségvédelem, természetvédelem korlátozásai és előnyei
- Változó turisztikai igények, üdülési szokások – üdülőterületek, zártkertek helyzete
- Magyarország demográfiai sajátosságai (csökkenő népesség, változó családmódel, városba/vidékre költözés kérdése) – igények, elvárások lakóterületek felé, lakótelepek helyzete

A földhivatali alaptérkép szerint meghatározott fekvéshatárok a város közigazgatási területét belterületre, külterületre és zártkertre tagolják.

Fekvések területi megoszlása

Fekvés	Földrészletek darabszáma (db)	Terület (ha)	Arány (%)
Belterület	36.095	5.422,29	22,91
Külterület	3.305	15.310,72	64,69
Zártkert	16.511	2.933,32	12,40

Forrás: Földhivatali alaptérkép

A fekvés térkép szerint Miskolc közigazgatási területe 23.666,33 hektár, melyből a település belterülete 5.422,29 ha, a zártkerté 2.933,32 ha, a külterületé pedig 15.310,72 ha. [\[lsd. Térképmelléklet: Fekvés\]](#)

Belterület

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény szerint:

„A település belterületének 1 ha-t meg nem haladó földrészletét – a fő hasznosítási módra tekintet nélkül – művelés alól kivett területként kell nyilvántartani.” [23§ (3)]

Miskolc központi belterülete a Szinva-patak völgyében, valamint a 3. és a 26. számú főutak mentén helyezkedik el, a teljes belterület 93,95%-át teszi ki. Különálló belterületbe vont településrészek a település magjától dél-keletre található Szirma, valamint a Bükk-hegység völgyeiben megbújó Lillafüred, Alsóhámor és Felsőhámor, Bükkzentlászló, illetve Ómassa településrészek.

Belterületek területi megoszlása

Településrész	Terület (ha)	Arány (%)
Központi belterület	5.094,42	93,95
Szirma	208,51	3,85
Lillafüred, Alsóhámor és Felsőhámor	60,30	1,11
Bükkzentlászló	46,83	0,86
Ómassa	12,23	0,23

Forrás: Földhivatali alaptérkép

Zártkertek

Miskolc közigazgatási területén ma is nagy számban találhatók zártkerti besorolású ingatlanok, melyek elsősorban a központi belterületről északra és délre, többnyire a Baráthegey, Bakoshegy, Előhegy, Pünkösdshegy, Kerekhegy, Lyukóvölgy, Csattoshegy, valamint a Magashegy, Nagyszentbenedek és a Dimitrovhegy lejtőin helyezkednek el. A zártkerti telkek fele teljesen beépítetlen, ugyanakkor eredeti mezőgazdasági funkciójuk visszaszorulóban van. Miskolc zártkerti fekvésbe sorolt földrészleteinek összterülete 2.933,32 ha, mely a teljes közigazgatási terület 12,4%-át teszi ki.

Külterület

A külterület kiterjedése 15.310,72 ha, mely a közigazgatási terület 64,69%-át teszi ki. Az uralkodó területhasználati típus az erdő (a külterület közel 70%-a), a jelentősebb állóvizek a Csorba-tó, a Hámori-tó, illetve a miskolctapolcai Csónakázó-tó. A szántóföldek aránya 12,84%, a település közigazgatási területének főleg keleti részén találhatóak. A külterület közel 10%-át kitevő művelés alól kivett területeket többségében a bányatelkek, az állóvizek, illetve a gazdasági és ipari területek alkotják. A külterület 6,52%-át alkotó gyepek elszórtan, jellemzően a nagyobb kiterjedésű erdőterületek által övezve, a zártkerti nyúlványok között, illetve a Sajó folyó mentén helyezkednek el.

1.14.1.2. AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSI ADATOK ALAPJÁN, TERMŐFÖLD ESETÉN A MŰVELÉSI ÁGAK ÉS A MINŐSÉGI OSZTÁLYOK

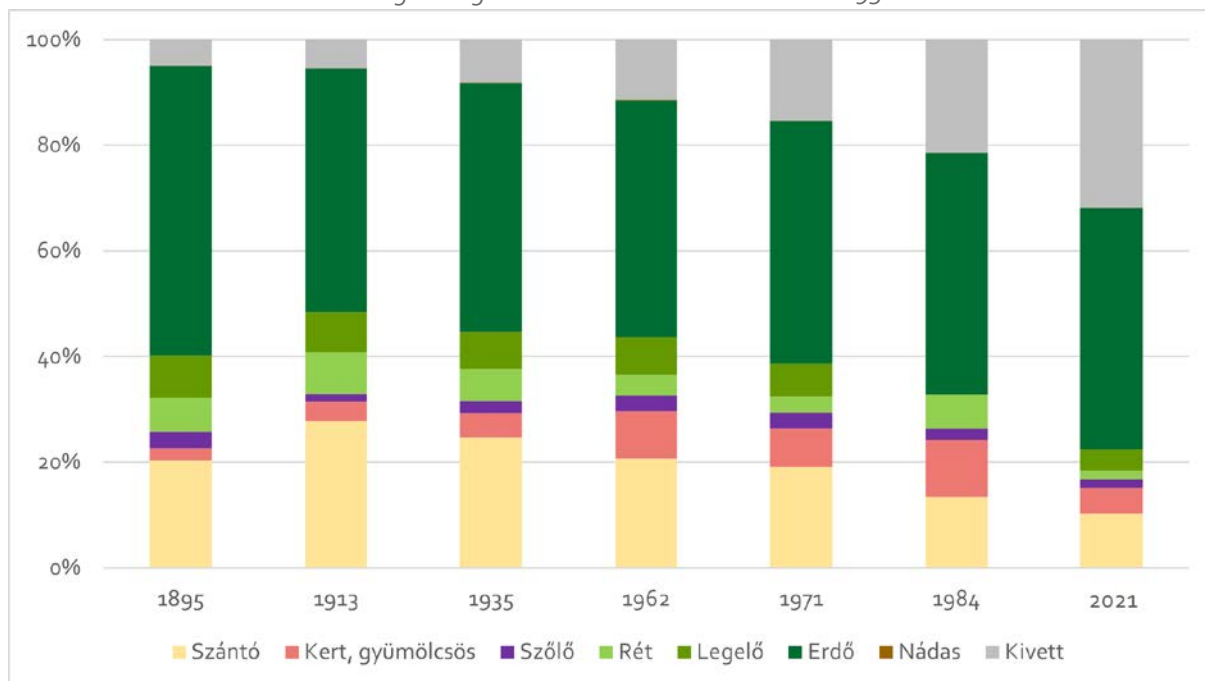
Művelési ágak

A településen lévő művelési ágak vizsgálatát statisztikai adatok elemzése mellett a földhivatali alapadatok térinformatikai elemzésével végeztük el.

Miskolc területén a termőföld hasznosításáról és a művelési ágak megoszlásáról a 19. század vége óta állnak rendelkezésre statisztikai adatok, viszont a 20. század folyamán többször változott a település területe, ami viszont feltételezhetően az arányok bizonyos mértékű módosításával járt. A településen lévő művelési ágak vizsgálatát az említett statisztikai adatok elemzése mellett a földhivatali alapadatok térinformatikai elemzésével végeztük el.

Jelenleg a település területének 31,78%-a áll művelés alól kivonva. A kivett területekről elmondható, hogy a 19. század végi 4,94%-os értékhez képest majdnem 27 százalékponttal emelkedett 2018-ig az arányuk. Miskolc területének több, mint a 45%-át napjainkban erdőterületek foglalják el, melynek aránya az elmúlt 100 év adataihoz mérten átlagosnak tekinthető. Az erdősültség legmagasabb értéket 1895-ben érte el, amikor 54,83%-ot tett ki az erdőterületek aránya, viszont a 20. században már jellemzően 44,5 és 47,5% között alakult ez az érték. A város területének több, mint az ötödét napjainkban mezőgazdasági területek foglalják el, melynek aránya a történeti adatokat vizsgálva napjainkban a legalacsonyabb, értéke pedig az 1913-as 48,41%-hoz viszonyítva folyamatosan csökkent, napjainkban már a felét sem éri el. A mezőgazdasági területeken belül a legnagyobb arányt a szántó művelési ág képviseli, melynek aránya eléri a település területének a tizedét (10,21%). A művelési ág aránya a történeti adatokat vizsgálva napjainkban alacsonynak számít, az értéke pedig az 1913-as 27,79%-hoz viszonyítva folyamatosan csökkent. A kert, gyümölcsös művelési ág aránya 4,85%, mely 1935 óta a legalacsonyabb értéket mutatja, miközben 1895-től a rendszerváltásig szinte folyamatos volt a művelési ág arányának a növekedése. Csökkenő tendencia figyelhető meg a gyepek (rétek és legelők) esetében is, melyek aránya 2018-ban 5,59% volt, miközben 1913-ba elérte a 15,34%-os arányt. A szőlő művelési ág aránya 1,67%, mely az 1913-as 1,46% után a második legalacsonyabb mértékű érték (1971-ben 3,16% volt a művelési ág által elfoglalt terület aránya). Kert, gyümölcsös és szőlő művelési ágú területek jellemzően a zártkertek területén helyezkednek el. Miskolc erdőterületeinek aránya viszonylag stabilnak tekinthető az elmúlt fél évszázadban, viszont a 45,87%-os érték körülbelül az országos átlag dupláját jelenti. *[Ild. Térképmelléklet: Művelési ágak]*

Művelési ágak megoszlásának változása Miskolcon 1895-2021

Forrás: Történeti statisztikai kötetek: Földterület községsoros adatok, 1895-1984, Földhivatali alaptérkép

Művelési ágak megoszlása, 2021

Művelési ág	Terület (ha)	Arány (%)
Szántó	2.415,59	10,21
Gyep (rét)	386,72	1,63
Szőlő	394,06	1,66
Kert	464,42	1,96
Gyümölcsös	683,85	2,89
Gyep (legelő)	937,4	3,96
Nádas	7,08	0,03
Erdő	10.795,67	45,61
Kivett	7.522,25	31,78
Halastó	1,16	0,01
Fásított terület	61,57	0,26
Összesen	23.669,77	100,00

Forrás: Földhivatali alaptérkép

*A földhivatali alaptérképen a művelési ágak területének az összege (23.669,77 ha) kissé eltér a közigazgatási területtől (23.666,33 ha)

Minőségi osztályok

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 2021. áprilisában (Iktatószám: 11162/2021.) az alábbiakról tájékoztatót:

A város ingatlan-nyilvántartása alapján három terület különíthető el, melyek némileg különböznek egymástól az átlagon felüli minőségi osztályú művelési ágak tekintetében. Az adatszolgáltatás az alábbi táblázatot mellékelte. [Lsd. Térképmelléklet: Minőségi osztályok]

Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területére vonatkozó termőföld adatok

Művelési ág	Miskolc I. kerület		Miskolc II. kerület		Miskolc III. kerület	
	Átlagos minőségű termőföld	Átlagostól már jobb minőségi osztály	Átlagos minőségű termőföld	Átlagostól már jobb minőségi osztály	Átlagos minőségű termőföld	Átlagostól már jobb minőségi osztály
	Ak/ha		Ak/ha		Ak/ha	
Szántó	21,57	3	22,57	3	11,85	5
Szőlő	30,59	4	36,27	3	35,29	3
Gyümölcsös	32,70	4	32,90	4	28,17	5
Kert	33,62	4	30,92	5	27,58	5
Rét	14,09	4	12,37	5	10,99	5
Legelő	9,55	3	6,38	4	4,85	6
Nádas	-	-	13,90	1	-	-
Fásított ter.	2,60	3	2,52	4	2,97	3

Forrás: Adatszolgáltatás

Az alábbi táblázat a város külterületén található ingatlanok művelési ágak és minőségi osztályok szerinti bontását tartalmazza. A táblázatban feltüntetett arány-értékek az egyes művelési ágak összes külterületi területére (pirossal jelölt értékek) vonatkoznak. A művelési ágak terület, illetve arány adatainál az átláthatóság javítása érdekében félkövérrel jelöltük az átlagostól jobb minőségi osztályt reprezentálókat. [\[lsd. Térképmelléklet: Átlag feletti minőségi osztályok\]](#)

Miskolc város külterületének megoszlása minőségi osztályok és művelési ágak szerint

Művelési ág	Minőségi osztály	Miskolc I. kerület		Miskolc II. kerület		Miskolc III. kerület		Összesen (m²)
		Terület (m²)	Arány (%)	Terület (m²)	Arány (%)	Terület (m²)	Arány (%)	
Szántó	1	895842,8	4,56	996123,0	5,07	0	0	1891965,8
	2	1316088,3	6,69	1289444,6	6,56	0	0	2605532,9
	3	1662985,1	8,46	4256587,4	21,64	0	0	5919572,5
	4	1946003,6	9,89	3422143,6	17,40	0	0	5368147,2
	5	1042325,6	5,30	1171168,2	5,96	4398,7	0,02	2217892,5
	6	751949,7	3,82	509695,2	2,59	0	0	1261644,9
	7	2419,6	0,01	245530,3	1,25	149892,8	0,76	397842,7
	8	0	0	4056,0	0,02	0	0	4056,0
Összesen		7617615		11894748		154291		19666654,5
Gyep (rét)	1	1444,3	0,10	0	0	0	0	1444,3
	3	185755,1	13,46	0	0	0	0	185755,1
	4	0	0	49193,3	3,57	0	0	49193,3
	5	0	0	68534,5	4,97	147778,5	10,71	216313,0
	6	0	0	78233,7	5,67	436313,3	31,62	514547,0
	7	0	0	77434,9	5,61	29763,8	2,16	107198,7
	8	0	0	0	0	305254,1	22,12	305254,1
Összesen		187199		273396		919110		1379705,5
Szőlő	2	0	0	2338,9	0,38	0	0	2338,9
	3	0	0	128256,0	20,95	0	0	128256,0
	4	0	0	121189,5	19,80	0	0	121189,5
	5	194845,3	31,83	0	0	0	0	194845,3
	6	165563,8	27,04	0	0	0	0	165563,8
Összesen		360409,2		251784,3		0		612193,5

Kert	4	19828,9	81,21	0	0	0	0	19828,9
	6	0	0	4588,2	18,79	0	0	4588,2
Összesen		19829		4588		0		24417,1
Gyümölcsös	3	0	0	8051,9	4,57	0	0	8051,9
	4	80064,9	45,39	86014,5	48,77	0	0	166079,4
	5	0	0	0	0	2243,3	1,27	2243,3
Összesen		80065		94066		2243		176374,5
Gyep (legelő)	1	425073,1	4,94	0	0	0	0	425073,1
	2	154829,3	1,80	84336,6	0,98	0	0	239165,9
	3	375527,8	4,36	46791,1	0,54	0	0	422318,9
	4	1905807,4	22,14	128097,0	1,49	52499,2	0,61	2086403,6
	5	608,1	0,01	613546,1	7,13	143129,7	1,66	757283,9
	6	121171,6	1,41	290862,1	3,38	2648955,0	30,77	3060988,6
	7	712180,7	8,27	539160,0	6,26	366568,6	4,26	1617909,3
Összesen		3695198,0		1702792,8		3211152,5		8609143,3
Nádas	2	0	0	70766,3	100	0	0	70766,3
Erdő	0	0	0	0	0	5790484,0	5,41	5790484,0
	2	0	0	20618,0	0,02	842805,6	0,79	863423,6
	3	0	0	8772,9	0,01	7182917,7	6,72	7191690,6
	4	857140,1	0,80	8840909,5	8,27	21506518,4	20,11	31204568,0
	5	0	0	24185,4	0,02	61806472,2	57,79	61830657,6
Összesen		857140		8965252		97129198		106951590,0

Forrás: Földhivatali adatszolgáltatás

1.14.1.3. BEÉPÍTÉSRE SZÁNT ÉS BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek felsorolása Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének IV-75/16.321-2/2007. számú határozattal jóváhagyott Miskolc Megyei Jogú Város Településszerkezeti Tervére épül. A város közigazgatási területe a Településszerkezeti Terv alapján 5.185,28 hektárt (21,91%) beépítésre szánt és 18.481,05 hektárt (78,09%) beépítésre nem szánt területből tevődik össze.

Beépítésre szánt területek

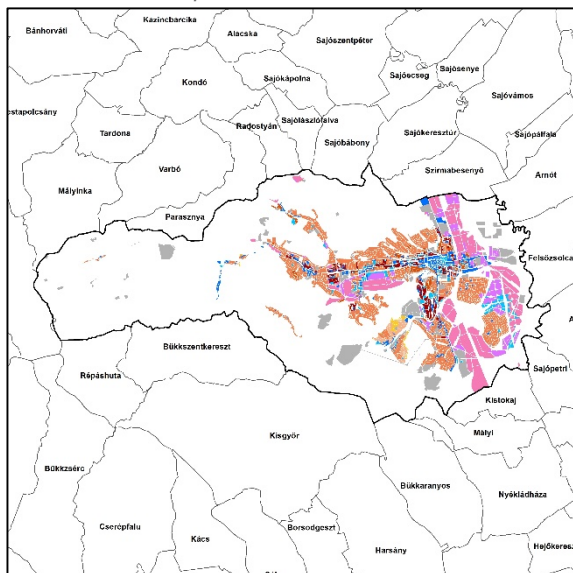
- Nagyvárosias lakózóna (Ln)	229,69 ha
- Kisvárosias lakózóna (Lk)	127,46 ha
- Kertvárosias lakózóna (Lke)	1 641,24 ha
- Lakó-üdülő zóna (Lü)	89,91 ha
- Településközpont vegyes (Vt)	358,69 ha
- Központi vegyes zóna (Vk)	194,51 ha
- Kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági zóna (Gk)	415,22 ha
- Zavaró hatású ipari gazdasági terület (Gip)	2,70 ha
- Egyéb ipari gazdasági zóna (Ge)	1 116,66 ha
- Üdülőházas zóna (Üü)	0,28 ha
- Hétvégi házas zóna (Üh)	36,82 ha
- Különleges kereskedelmi célú zóna (Kke)	152,39 ha
- Különleges közhasználatú zóna (Ki)	185,41 ha
- Különleges nagy zöldfelülettel rendelkező közhasználatú zóna (Kiz)	261,37 ha
- Különleges bányászati zóna (Kb)	286,25 ha
- Különleges honvédelmi és belbiztonsági zóna (Khon)	14,23 ha
- Különleges hulladék elhelyezésére szolgáló zóna (Kh)	12,81 ha
- Különleges közlekedési zóna (Kkö)	34,00 ha
- Különleges pince rendeltetési zóna (Kpi)	13,66 ha

- Különleges temető terület (Kt)	6,50 ha
- Különleges sportterület (Ksp)	5,02 ha
- Különleges emlékhely terület (Kem)	0,48 ha

Beépítésre nem szánt területek

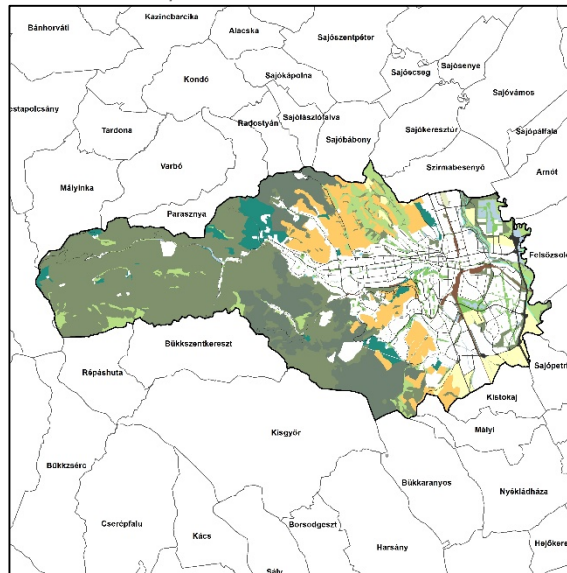
- Közúti közlekedési terület (KÖu1)	794,76 ha
- Közúti közlekedési terület (KÖu2)	602,93 ha
- Vasúti közlekedési terület (KÖk)	183,48 ha
- Légi közlekedési terület (KÖl)	24,59 ha
- Zöldterület (közpark) (Z)	434,18 ha
- Védelmi erdőterület (Ev)	7890,50 ha
- Gazdasági erdőterület (Eg)	3132,02 ha
- Közjóléti erdőterület (Ek)	830,90 ha
- Kertés mezőgazdasági terület (Mk)	2147,12 ha
- Általános mezőgazdasági terület (Má)	726,46 ha
- Korlátozott használatú mezőgazdasági terület (Mko)	1293,32 ha
- Vízgazdálkodási terület (Vg)	371,00 ha
- Vízműterület (V)	9,45 ha
- Egyéb vízgazdálkodási terület (Ve)	40,34 ha

Beépítésre szánt területek

Forrás: Szerző készítése Miskolc Város hatályos Településszerkezeti terve alapján

Beépítésre nem szánt területek

Forrás: Szerző készítése Miskolc Város hatályos Településszerkezeti terve alapján

1.14.1.4. FUNKCIÓ VIZSGÁLAT (INTÉZMÉNYI ELLÁTOTTSÁG, FUNKCIONÁLIS ÉS ELLÁTÁSI KAPCSOLATOK)

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában lévő intézmények felsorolását a **1.8. A település humán infrastruktúrája** fejezet tartalmazza. Az egyes épülettípusok területi eloszlását, darabszámát az **1.14.5.1. Funkció, kapacitás** című fejezetben részletesen bemutatjuk.

1.14.1.5. ALULHASZNOSÍTOTT BARNAMEZŐS TERÜLETEK

A barnamezős terület az alábbiak szerint definiálható:

*„Barnamezős területnek nevezzük azt a területet, amelyet **korábban ipari** vagy bizonyos **kereskedelmi célokra** használtak, és amely terület alacsony koncentrációjú veszélyes hulladékkal vagy más egyéb **szennyezéssel lehet terhelt**, ugyanakkor **lehetséges a terület újra-használata** a terület megtisztítását követően. Néha a barnamezős terület fogalmát olyan **korábban hasznosított területek megjelölésére is használják, melyeket már felhagytak, és nem szükségszerűen***

szennyezettek. Általában barnamezős területek a városok ipari körzetében találhatók, olyan területeken, ahol elhagyott gyárak, kereskedelmi épületek, illetve egyéb korábban szennyező tevékenységek örökségei vannak jelen. Kisebb barnamezős területek lelhetők fel a régebbi lakónegyedekben vegytisztítók, benzinkutak stb. környékén. Míg egyes szennyezett barnamezős területek évtizedek óta használaton kívül vannak, újabban nagy hangsúlyt fektetnek ezek kármentesítésére és rehabilitációjára, mivel a kereslet egyre nő a fejlesztendő területek iránt.”

Forrás: <http://www.terport.hu/fogalomtar/barnamezos-terulet>

A felhagyott (elhagyott) területek fogalma pedig a következő:

„A felhagyott (általában városi) területek olyan területek, amelyek jelentős visszaesést szenvedtek el, hanyatló vagy felhagyott iparral, bezárt üzletekkel és házakkal, üres kirakatokkal, leromlott környezettel és virtuálisan üres utcákkal rendelkeznek sötétedés után. Némely elhagyott terület szennyezett is, így barnamezős területnek tekinthető. Az elhagyott területek a városi környezeti stressz fő okozói.”

Forrás: <http://www.terport.hu/fogalomtar/felhagyott-elhagyott-teruletek>

A város területén elhelyezkedő gazdasági területek jellemzően részlegesen kihasználtak. Miskolc Megyei Jogú Város 2019-es Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP) alapján számos alulhasznosított barnamezős terület van jelen a város bel- és külterületén. Az akcióterv négy jelentősebb, elkülöníthető barnamezős területet különít el, melyek közül három (DAM, DIGÉP, Lyukóbánya) egymás szomszédságában fekszik, míg a negyedikként az ún. Északkeleti lparterületet nevezi meg.

Forrás: https://www.miskolc.hu/sites/default/files/aktualitas/csatolmany/2019-10-02/70785/miskolc_secap_2019_09_24_2_final.pdf

1.14.1.6. KONFLIKTUSSAL TERHELT (SZLÖMÖSÖDÖTT, DEGRADÁLÓDOTT) TERÜLET

Szlömösödött területek alatt azokat a területeket értjük, melyek épített környezetének állapota leromlott, elhanyagolt, emellett kedvezőtlen társadalmi folyamatok, konfliktusok színtere is.

(Forrás: Berta Mónika „Szociális városrehabilitáció” Budapesten - Okok, eszközök, kérdések, <http://www.vki.hu/~tfleisch/~humanokologia/dolgozatok/bera-monika-szocrehab.pdf>)

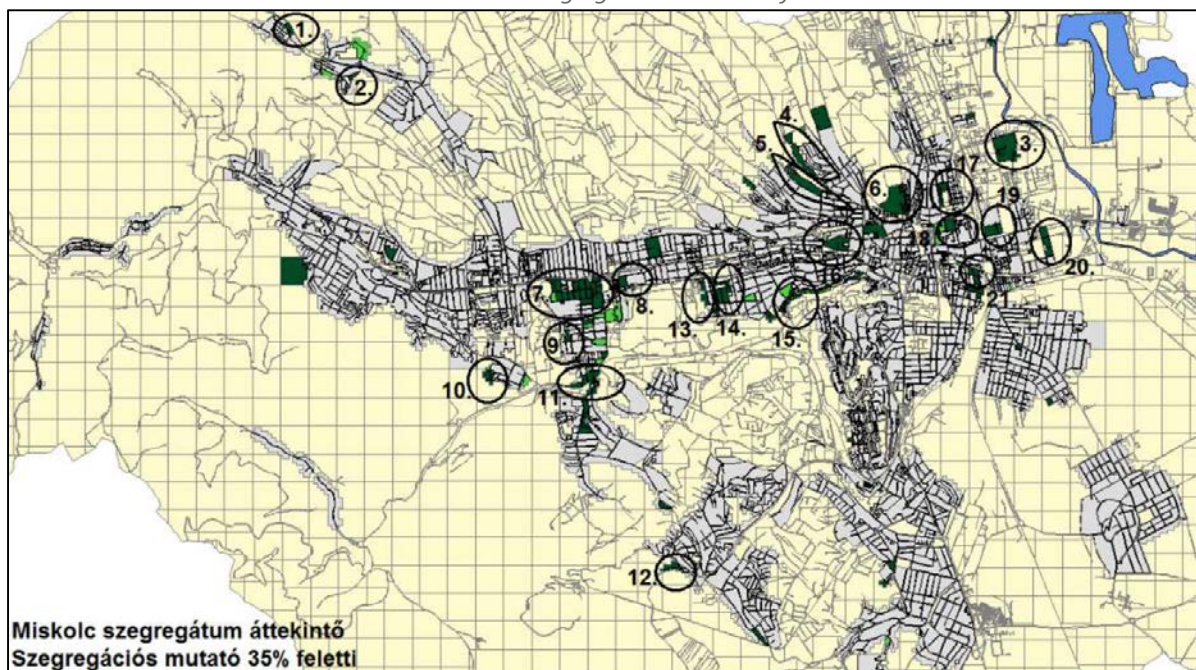
Ezzel nagymértékű átfedést mutatnak a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek, amelyek:

„szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is”

Forrás: 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet

Miskolc Megyei Jogú Város 2018-ban elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiája tartalmazza a 2017-es szegregátumokkal kapcsolatos állapotot, amely a KSH 2011-es adatai alapján készült és melyről frissebb adat jelenleg nem áll rendelkezésre. Az ITS megállapítása alapján a városban a szegregátumoknak száz éves múltja van, melyben a Szondi-telep, a Békeszálló-telep, a Mésztelep, a Tetemvár, a Számozott utcák, a Muszkás, a tapolcai kőbánya telepe, a Csorba-telep, a repülőtéri és legújabban Lyukóvölgy városrészek kerülnek megnevezésre. Az ITS részeként elkészített Antiszegregációs Program vizsgálja alaposabban a város szegregátumait, illetve azok számának változását a 2008-ban először elkészített Antiszegregációs tervben feltárt helyzethez képest. Az alábbi ábra Miskolc belterületi szegregátumainak elhelyezkedését mutatja.

Miskolc belterületi szegregátumainak elhelyezkedése

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia, 2018

Az ITS, illetve a 2011-es adatok alapján az alábbi szegregátumok léteztek Miskolcon:

Sor-szám	Szegregátum	Lakónépesség száma (fő) (2011. évi népszámlálás)
	Belterület	4.757
1	Honszerző u. – Erdő sor – névtelen u. – Akna u.	74
2	Debreceni M. tér és a Bollóalj u. közötti háromszög alakú terület	60
3	Sajószigeti u. – Vikend telep -Névtelen u. – Zsigmond Vilmos u.	136
4	belterületi határ - Galagonyás sor nyugati oldala a Borostyán utcáig	147
5	Bábonyi-bérc Új telep mindkét oldala – Bábonyi-bérc sor – Bábonyi-bérc Felső sor – Tinódi u. – Feszty Á. u.	449
6	belterületi határ – Tetemvár középsor – Tetemvár alsó sor – Arany János tér – Laborfalvi R. u. – Temető u. – földút	414
7	Andrássy u. – Harmadik u. – Fürdő u. – Mátyókai Á. u. – Ballagi K. u. - Alsószinva u. – Kabar u. – Tizenegyedik u. – Tizedik u. – Vasgyári újtelep – DVTK stadion – Andrássy u. – Kilencedik u. – Vasgyári újtelep – Hetedik u.	1.120
8	Kabók L. u. – Kalapács u. – Szinva folyó – Vasgyári út	130
9	Irma u. – Kerpely A. u. – Pléh S. u. – Mester u. – Glanzer M. u.	77
10	Verseny u. mindkét oldala a Csákány utcától – Cinka P. u. páros oldala – belterületi határ	79
11	Gózon Lajos u. – vasút – Puskin u. mindkét oldala a Láditelep útig – vasút – névtelen u.	292
12	Várhegy u. északi oldala	59
13	Gábor Áron u. nyugati oldala	58
14	Kalló u. – Ernye Bán u. – Békeszálló telep – névtelen utca – Csillag u. – Szövő u. – Tímár Malom u.	239
15	Domb u. – Avasalja u. – Csonka sor – Nagy Avas csonka sor – Teleki sor – Danyi völgy – Tóth sor	123
16	Kis - Hunyad u. páratlan oldala – Dayka G. u. – Hunyadi J. u. – Ilona u.	312
17	Álmos u. – Kassai u. – Zombori u. - Huszár u.	145
18	Szeles u. – Hatvanötösök útja – Szendrei J. u. – Bethlen G. u.	186

19	Kruspér I. u. – Vásártéri u. – József A. u. – Besenyői u.	163
20	József A. u. – Szondy Gy. u. – Tüzér u. – Buzogány u.	275
21	Hadirokkantak útja – Lenke u. – Vörösmarty M. u. – Gizella u. – Bors vezér u. – Sarolta u.	219
Külterület		3.788
22	Annabánya	196
23	Bodótető	64
24	Bábonyi-bérc	118
25	Csermőke	144
26	Erenyővölgy	410
27	Lyukóbánya	767
28	Lyukóvölgy	1.714
29	Muszkástelep	132
30	Vargaoldal	52
31	Özugró	191

Forrás: Miskolc MJV ITS, 2018

A 2011. évi adatok alapján Miskolc közigazgatási területén 8.545 fő élt szegregátumban, mely a város akkori lakosságának 5%-a volt. A szegregátumok felszámolására, illetve az ott élő lakosok életkörülményeinek javítására számos projekt, illetve program valósult meg az évek folyamán, illetve van folyamatban. Részben a szegregátumok területén élő lakosság esélyegyenlőségének javítása érdekében Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2021-ben elfogadta a 2021-2026 közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Forrás: Miskolc MJV ITS; <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/palyazatok/onkormanyzat-altal-elnyert-palyazatok/tarsadalmi-beilleszkedest-elosegito-programok>; Miskolc MJV HEP 2021-2026

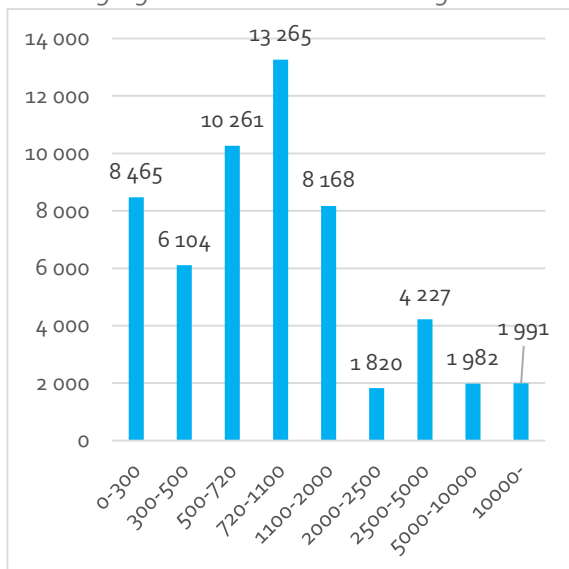
1.14.2. A TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA

A telkek vizsgálatának alapját a földhivatali alaptérkép adatállománya képezi.

1.14.2.1. TELEKMORFOLÓGIA ÉS TELEKMÉRET VIZSGÁLAT

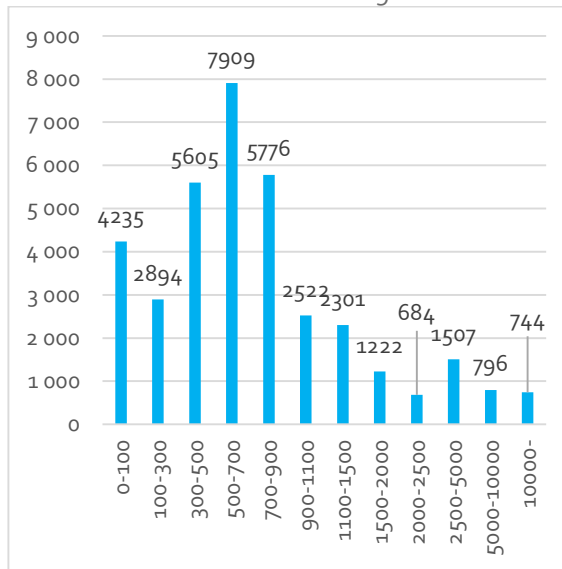
A telekmorfológia vizsgálatát a földhivatali alaptérkép térinformatikai elemzésével vizsgáljuk. Miskolc közigazgatási területét 2021-ben – az állami alapadatok alapján – 56.283 db telek alkotja. Miskolc közigazgatási területén a telkek nagyság szerinti megoszlása igen változatos képet mutat. A megvizsgált telekméret intervallumok esetén a legnagyobb arányban a 720 és 1.100 m² közötti telkek jelennek meg, 23,62%-ban. Legjellemzőbb telekméret belterületen 500-700 m², külterületen 10.000-100.000 m² és zártkertek esetében 720-1.500 m². [lsd. *Térképmelléletek: Teleknagyság – belterület; Teleknagyság – külterület; Teleknagyság – zártkert*]

Közigazgatási terület telekméret megoszlása

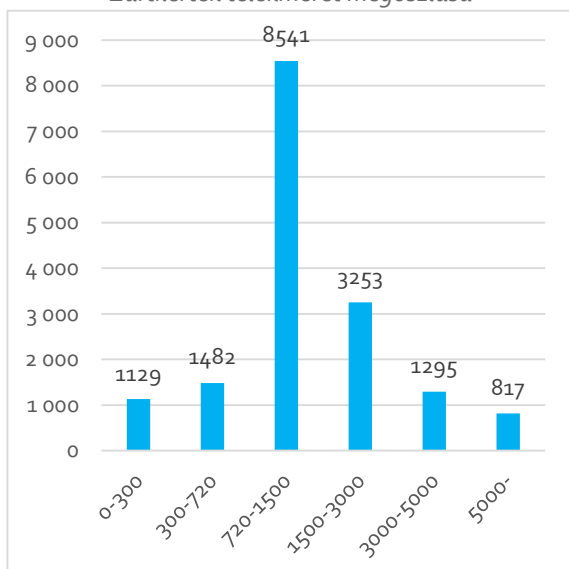
Forrás: Földhivatali alaptérkép

Belterület telekméret megoszlása

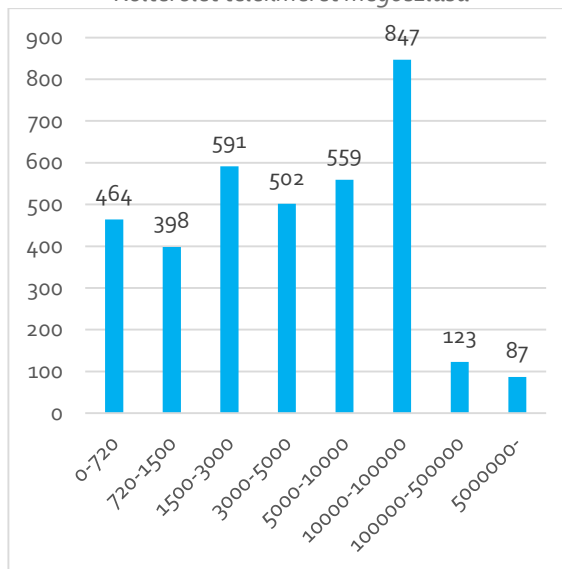
Forrás: Földhivatali alaptérkép

Zártkertek telekméret megoszlása

Forrás: Földhivatali alaptérkép

Külterület telekméret megoszlása

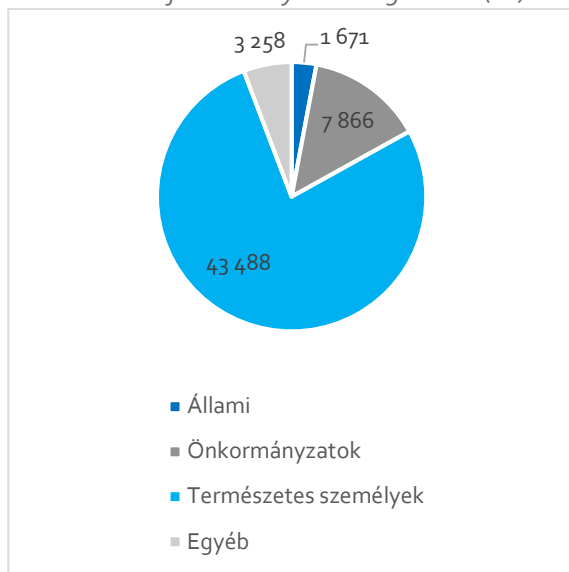

Forrás: Földhivatali alaptérkép

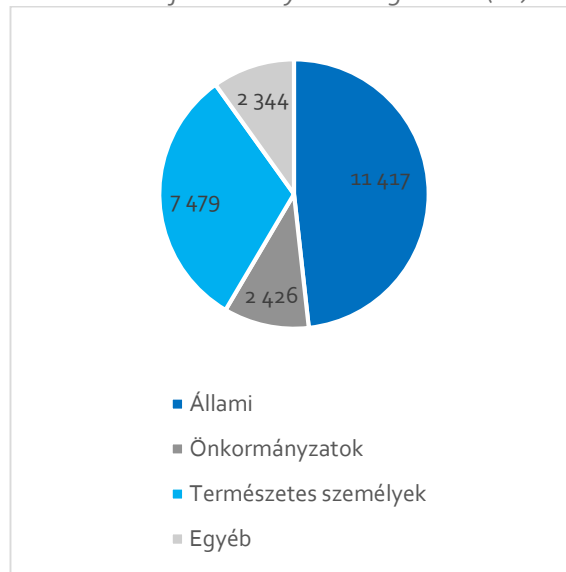
1.14.2.2. TULAJDONJOGI VIZSGÁLAT

A telkek tulajdoni formája tekintetében megkülönböztetünk a Magyar Állam, az Önkormányzat, egyházak és egyesületek, szervezetek, gazdasági társaságok és egyéb jogi személyek, valamint természetes személyek tulajdonában álló ingatlanokat. Az egyes telkek tulajdoni típusba sorolásáról a földhivatali alaptérkép szolgáltat információt. [\[Isd. Térképmelléklet: Tulajdonszerkezet\]](#)

Telkek tulajdonviszonyának megoszlása (db)

Telkek tulajdonviszonyának megoszlása (ha)

Forrás: Földhivatali adatok alapján, a szerző saját készítése

Állami tulajdonú területek

A Magyar Állam tulajdonában álló ingatlanokról a földhivatali alaptérkép digitális állománya nyújt adatszolgáltatást, emellett a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 1. melléklete tartalmazza az állam kizárólagos tulajdonában lévő vízfolyásokat, vízellétesítményeket, valamint az országos törzshálózati vasúti pályákat. Miskolc területén az alábbi állami tulajdonok találhatók.

Forrás: 1. melléklet a 2011. évi CXCVI. törvényhez

Az állam kizárólagos tulajdonában levő dolgok

A) Folyók, patakok, holtágak, mellékágak és azok medre, valamint vízellétesítmények jegyzéke

I. Az állam kizárólagos tulajdonában lévő folyók, patakok, holtágak, mellékágak és azok medre

1. Az államhatárt alkotó vagy metsző folyók

Folyó neve	Hossza (km)
Sajó	125,1

Forrás: A 2011. évi CXCVI. törvény 1. melléklete

II. Az állam kizárólagos tulajdonában lévő vízellétesítmények

3. a) Az elsőrendű árvízvédelmi művek, amelyek kettőnél több település belterületét vagy legalább 1 km²/km fajlagos kiterjedésű ártéri öblözetet védenek.

A folyó (árvízvédelmi mű) neve	Az ártéri öblözet neve	Hossza (km)
Szinva jobbpart	Szirma-sajóörösi	0,300

Forrás: A 2011. évi CXCVI. törvény 1. melléklete

B) Az állam kizárólagos tulajdonában álló országos törzshálózati vasúti pályák

1. A transz-európai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő vasúti pályák

- 80 (1) Budapest (Keleti pu.) - Hatvan - Miskolc – Mezőzombor

2. Nem a transz-európai vasúti áru fuvarozási hálózat részét képező országos törzshálózati vasúti pályák:

- 92 (1) Miskolc (Tiszai) - Bánréve - országhatár

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2. melléklete tartalmazza a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonok körét.

„II. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó vagyonelemek

a) A 100%-ban az állam tulajdonában álló

aa) védelmi és közjóléti elsődleges rendeltetésű erdő,

ab) a gazdasági elsődleges rendeltetésű természetes erdő, természetsterű erdő és származék erdő természetességi állapotú 5 hektárnál nagyobb, természetben összefüggő erdő.”

Az állami tulajdonú erdőkről a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Magyarországi Erdészeti Webtérkép adatbázisa (<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/>) nyújt információt. Miskolcon igen jelentős kiterjedésű állami tulajdonú erdőterületeket találhatók a Bükkhöz kapcsolódó magasabb térszíneken.

III. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő, műemléki védelem alatt álló építmények és építményegyüttesek

Miskolcon az alábbi nemzeti vagyonnak minősülő, műemléki védelem alatt álló építmények és építményegyüttesek találhatók:

- Bükkszentlélek - pálos templom- és kolostorrom
- Diósgyőr, Vár utca - vár
- Hámor Újmassa – őskohó

A településen áthaladó országos közutakról a Közlekedési Információs Rendszer és Adatbázis (<https://kira.kozut.hu/kira>) tájékoztat.

Miskolc területét érintő országos közutak:

Gyorsforgalmi utak

- M30-as autópálya

Főutak

- 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főút
- 26. sz. Miskolc-Bánréve másodrendű főút
- 27. sz. Sajószentpéter-Szin-Tornanádaska másodrendű főút
- 35. sz. Nyékládháza-Debrecen másodrendű főút
- 37. sz. Felsőzsolca-Sátoraljaújhely másodrendű főút
- 304. sz. M30 - Miskolc déli másodrendű főút
- 306. sz. Miskolc É-i elkerülő másodrendű főút

Országos mellékutak

- 2505. j. Eger-Hollóstatő-Miskolc összekötő út
- 2513. j. Miskolc-Dédestapolcsány összekötő út
- 2515. j. Miskolc-Harsány-Vatta összekötő út
- 2517. j. Sajószentpéter-Parasznya-Miskolc összekötő út
- 2519. j. Miskolc-Bükkszentkereszt összekötő út
- 3604. j. Miskolc-Kistokaj összekötő út
- 3605. j. Felsőzsolca-Bekecs összekötő út
- 25139. j. Bánkút bekötő út
- 26321. j. Miskolc Gömöri pu. állomáshoz vezető út

Miskolc területét érintő vasúthálózati elem:

- 80a. sz. Budapest–Hatvan vasútvonal
- 90. sz. Miskolc–Hidasnémeti vasútvonal
- 92. sz. Miskolc–Bánréve vasútvonal
- 94. sz. Miskolc–Tornanádaska vasútvonal

A telkek tulajdonviszonyát tekintve a Magyar Állam a természetes személyek és az Önkormányzat és a gazdasági társaságok után a negyedik legnagyobb számú telekkel rendelkezik (1.671 db, 2,97%), a területi arányt nézve azonban az állami területek (11.417,24 ha, 48,24%) teszik ki a legnagyobb nagyságát. Ebből megállapítható, hogy Miskolcon a Magyar Állam több nagyobb telekkel rendelkezik (7,10 ha), mint az átlagos telekméret (0,42 ha).

Önkormányzati tulajdonú területek

Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok elhelyezkedését a korábbi [1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program](#) és a következő [1.14.3. Önkormányzati tulajdonkataszter](#) fejezetben tárgyaljuk.

1.14.3. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDON KATASZTER

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában álló ingatlanok vizsgálatára a földhivatali alaptérkép alapján került sor. A kataszter adatainak térképi megjelenítése mutatja az önkormányzati vagyon településen belüli eloszlását, a diagramok pedig az önkormányzati és állami tulajdonú telkek számát és területi megoszlását.

Településszerkezetileg belterületi, külterületi és zártkertes telkeket egyaránt találunk önkormányzati tulajdonban, amiből legnagyobb arányban a belterületi telkek vannak jelen (6074 db).

Az önkormányzati tulajdonban lévő telkek átlagos mérete (0,31 ha) alacsonyabb az összes telekre vonatkozó átlagos telekméretnél (0,42 ha).

Az önkormányzati tulajdonú telkek közé legnagyobb részben beépítetlen telkek, utak, közutak, kerékpárutak, közterületek és közparkok, valamint árkok és vízfolyások, továbbá lakóházak, garázsok és az intézményi területek tartoznak.

1.14.4. AZ ÉPÜLETÁLLOMÁNY ÉS A KÖRNYEZET GEODÉZIAI FELMÉRÉSE

A település rendelkezik földhivatali alaptérképpel, így a fejezet kidolgozása nem releváns.

1.14.5. AZ ÉPÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA

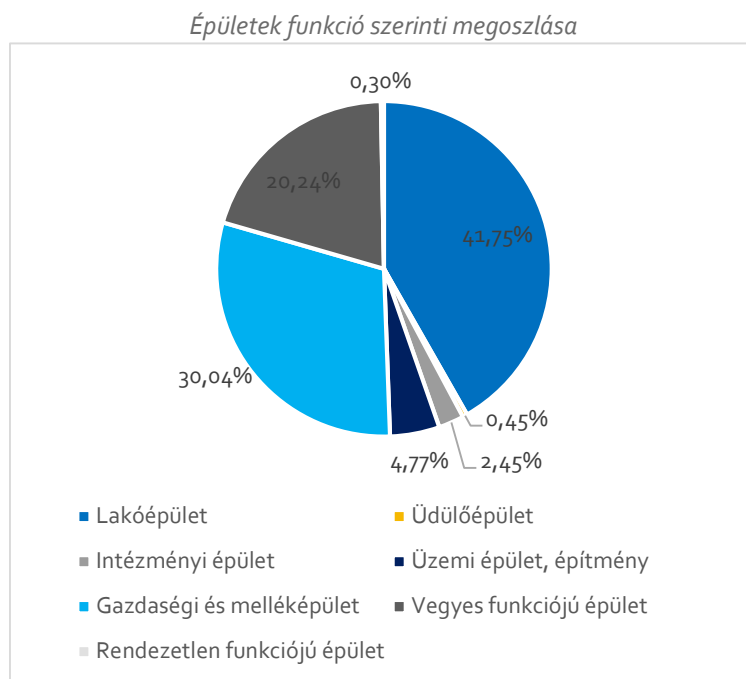
Az építmények vizsgálata a földhivatali alaptérkép szerint történik.

1.14.5.1. FUNKCIÓ, KAPACITÁS

Az építmények funkció szerinti vizsgálatát az egyes épülettípusok térbeli sűrűsödése alapján vizsgáltuk. A vizsgálathoz a földhivatali alaptérkép adatait használtuk fel. Az egyes épülettípusok sűrűsödésének vizsgálata során azt elemeztük, hogy az egyes típusok a település mely részein helyezkednek el legnagyobb számban. A vizsgálat eredményeképpen kirajzolhatók a különböző funkciójú településrészek, illetve az egyes településrészek legsűrűbben beépült részei.

Miskolc közigazgatási területén a földhivatali alaptérkép szerint 55.472 db épület található. A lakóépületek száma 23.159 db (41,75%), legnagyobb sűrűsödés a történelmi településmagok területén és a kertvárosi városrészekben (pl. Martinkertváros, Szirma, Görömböly, Hejőpark, Miskolctapolca) található. Az üdülőépületek száma 252 db (0,45%), legnagyobb sűrűsödésük Tapolcán található. A középületek, közintézmények sűrűsödése a belvárosban, a történelmi városrészekben, illetve a Klinikák és az Egyetemváros területén található (1.358 db, 2,45%). Az üzemi épületek, építmények (2.648 db, 4,77%) zöme az ipari parkokban, illetve a város északkeleti részén, míg a gazdasági és melléképületek (16.665 db, 30,04%) pedig a város teljes területén elszórva helyezkednek el. Vegyes funkciójú épületek (11.226 db, 20,24%) és rendezetlen funkciójú épületek

(164 db, 0,30%) szintén a város teljes területén elszórva helyezkednek el. [Ild. Térképmelléletek: Épületek funkciója; Lakó-, üdülő-, gazdasági-, üzemi-, vegyes funkciójú-, rendezetlen funkciójú épületek sűrűsödése]

Forrás: Szerző készítése a földhivatali alaptérkép alapján

1.14.5.2. BEÉPÍTÉSI JELLEMZŐK (BEÉPÍTÉSI MÓD, BEÉPÍTÉSI MÉRTÉK, SŰRŰSÉG)

Az ingatlanok beépítettségének mértékét a földhivatali alaptérkép adatai alapján vizsgáltuk. A beépítetlen ingatlanokat fehér, a növekvő beépítettségi mértéket sötétedő színekkel jelöltük.

Az alaptérkép szerint a településen 56.112 db ingatlan található. Ebből 24.322 db (43,35%) beépítetlen, melyek túlnyomó többsége a külterületen található. A településen a 15-30%-os beépítettségi arány a legjellemzőbb, mely az ingatlanok 21,12%-ánál figyelhető meg. A magasabb mértékű, 50% feletti beépítés (8,97%) javarészt a történeti településmagokhoz kapcsolódva, a garázsoknál, valamint a lakótelepek úszótelkeinél fordul elő. [Ild. Térképmelléklet: Beépítettség I.-II.] A történelmileg kialakult városközpontban a zárt sorú beépítési mód a jellemző, ahogy a város több pontján található sorházak esetében is. A kertvárosias és falusias lakóterületek jellemzően oldalhatáron álló beépítéssel alakultak ki, míg a lakótelepek és kereskedelmi- és gazdasági létesítmények esetén a szabadonálló beépítés figyelhető meg.

1.14.5.3. MAGASSÁG, SZINTSZÁM, TETŐIDOM

Miskolc területén alapvetően a földszintes lakóépületek jellemzők, kivételt ez alól a lakótelepek házai és a rendszerváltás után épült társasházak, illetve elszórtan néhány, jellemzően a 80-as évektől épült családi ház, illetve jellemzően a városközpontban a századfordulón emelt társasházak jelentik. A KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján Miskolc lakóházainak 88,58%-a földszintes, 11,42%-a emeletes. A földszintes vagy egyemeletes lakóházak többsége nyeregteretős vagy sátoertetős, a lakótelepek házai lapos- vagy nyeregteretősvel rendelkeznek, míg a gazdasági- és kereskedelmi csarnoképületek jellemzően lapos vagy alacsony hajlásszögű tetővel rendelkeznek. Magasság tekintetében a települési szövetből kiemelkedik húszemeletes toronyház, az avasi kilátó és a lakótelep, valamint a Tatár úti fűtőerőmű és a hejőcsabai egykori cementgyár kéményei.

Lakóházak színtszáma (2011)

	Lakóházak száma	Földszintes lakóházak száma	Emeletes lakóházak száma
Miskolc	25.642	22.714	2.928

Forrás: KSH

A város helyi építési szabályzatában (MÉSZ) a város közigazgatási területén az alábbi karakterű építési zónák kerültek lehatárolásra:

- belvárosi
- polgárvárosi
- kertes
- kistelepülési
- prérházas (pincés)
- vegyes (telepszerű)

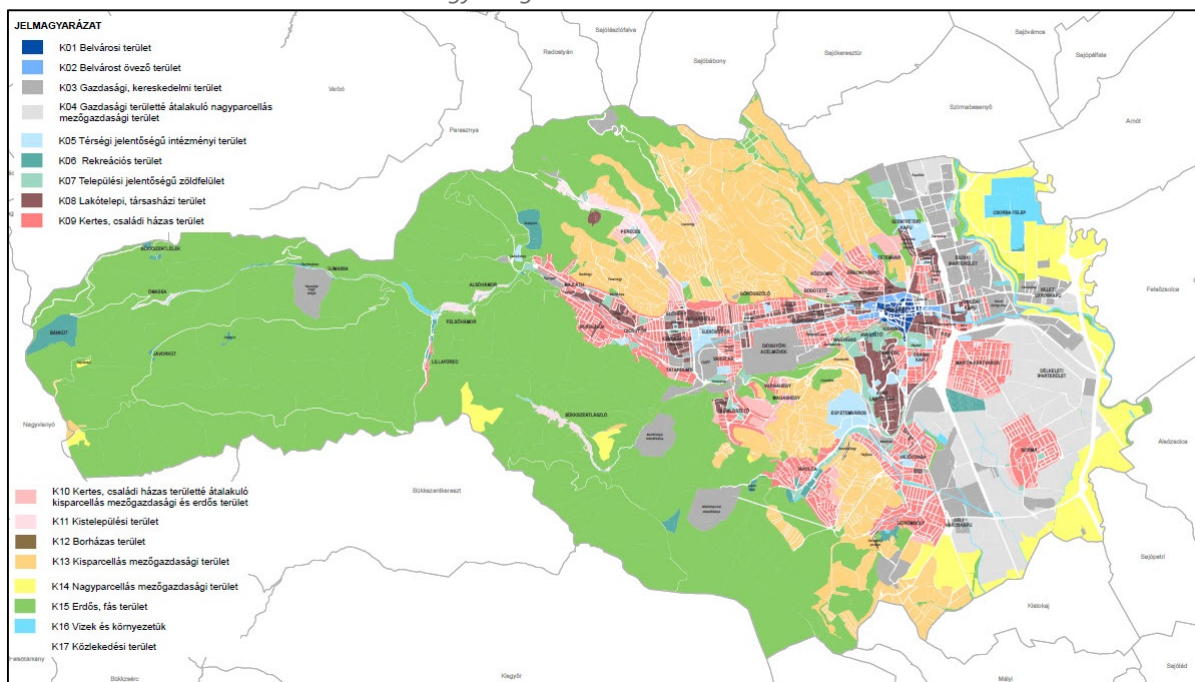
Az egyes karakter-építési zónák besorolása nem-kialakult és kialakult lehet. A belvárosi karakterű zónában 7,5 – 16 m, a polgárvárosiban 4,5 – 12,5 m, a kertesben 3,5 – 12,5, a kistelepülésiben 3,5 – 7,5 m, míg a vegyesben 3,5 – 35 m a megengedett legnagyobb épületmagasság attól függően, hogy kialakult, vagy tervezett az adott építmény. Ehhez hozzátartozik még két előírás, mely a belvárosi és vegyes építési karakterű zónák kialakult besorolású építményeire vonatkozik, mégpedig, hogy az építmények magassága a szomszédos építmények utcai homlokzatmagasságának átlagáig (+/- 1,5 m), valamint legfeljebb a telken épült legnagyobb építmény magasságáig terjedhet.

1.14.5.4. TELEPÜLÉSKARAKTER, HELYI SAJÁTOSSÁGOK: UTCAKÉP, TÉRARÁNY, JELLEGZETES ÉPÜLETTÍPUSOK

Településkarakter

Miskolcon, a hatályos Települési Arculati Kézikönyv szerint számos településkarakterű terület különböztethető meg, amelyek, többek között földrajzi elhelyezkedésük, illetve adottságaik, történelmi múltjuk és az épített környezet eltérő jellegei mentén különülnek el. A városban az alábbi eltérő karakterű területek különülnek el: belvárosi, belvárost övező, gazdasági-kereskedelmi, gazdasági területté átalakuló nagyparcellás mezőgazdasági, térségi jelentőségű intézményi, rekreációs, települési jelentőségű zöldfelület, lakótelepi-társasházi, kertes-családi házas, kertes, családi házas területté átalakuló kisparcellás mezőgazdasági és erdős, kistelepülési, borházas, kisparcellás mezőgazdasági, nagyparcellás mezőgazdasági, erdős-fás, vizek és környezetük, valamint közlekedési terület.

Miskolc Megyei Jogú Város eltérő karakterű területei

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Települési Arculati kézikönyv

Miskolc belvárosi karakterű területe a város „lúktető szíve”. Építészeti jegyek alapján történő lehatárolásának részei a Széchenyi utcán található intézmények, a Kossuth utca, a Déryné utca, a Kazinczy utca, valamint a Hunyadi utca zárt sorú, utcavonalhoz közeli beépítettségű, barokk alapokon nyugvó épületei. A Belvárost övező terület karakterét többnyire földszintes vagy egyemeletes, zárt sorú, félig zárt sorú, utcafrontos beépítésű utcák adják, amelyek utcai szerves fejlődés eredményeként jött létre. A város nagyobb, összefüggő kiterjedésű ipari, kereskedelmi egységeit, bányászati területeit magába foglaló gazdasági, kereskedelmi területének jelentős része a Szentpéteri-, a Zsolcai-kapu, a Diósgyőri vasgyár és Hejőcsaba városrészek területén található. A gazdasági területtől átalakuló nagyparcellás mezőgazdasági területek megjelenése és jellemzői megegyeznek a nagyparcellás mezőgazdasági karakterű területekkel, az átalakuló területek azonban a város szerkezeti tervében gazdasági és kereskedelmi területként vannak feltüntetve, ennek alapján ezen területek fejlesztésbe való bevonása a jövőben várható. Miskolc természeti adottságainak és gazdag történelmi múltjának köszönhetően bővelkedik rekreációs és a turizmushoz kapcsolódó területekben, amelyek főleg Lillafüred, Tapolca, Bánkút, Jávorkút, Sebesvíz, Szentlélek, a Vadaspark és a Pisztrángtelep környezetét jelentik. A város belterületén elszórtan helyezkednek el a jellemzően nagy kiterjedésű, egybefüggő zöldfelületek, melyek rekreációs és kondicionáló szereppel rendelkeznek. A karaktertípusba többek között a települési jelentőségű parkok, közterületek, illetve temetők (pl. Népkert, a Tapolcai parkrendszer, az Avasi arborétum, az Antall József park, a Szemere-kert, a Deák tér, a Deszka temető, Avasi temető) tartoznak. Miskolc bővelkedik lakótelepekben, ami látható is a lakótelepi, társasházi karakterű területek elhelyezkedésében is. A város legnagyobb Avasi lakótelepén kívül, a Diósgyőri, a Győri kapui, a Kilián, Szentpéteri kapui, a Vörösmarty, a Selyemréti, a Majláth és a Vologda lakótelepek tartoznak ebbe a karakterbe. A város lakóterületeinek jelentős részét a kertes, családi házas területek teszik ki, melyek közös jellemzője, hogy viszonylag alacsony beépítési intenzitással rendelkeznek, földszintes vagy egyemeletes épületek teszik ki őket, illetve önálló kerttel rendelkeznek. A városban több, egymástól eltérő kialakulású, utcaszerkezetű, illetve beépítésű kertvárosi területet különíthetünk el (pl. Diósgyőr, Martinkertváros, Szirma, Görömböly, Hejőcsaba). A kertes, családi házas területtől átalakuló kisparcellás mezőgazdasági terület kijelölését a zártkertekben megjelenő sűrűsödés indokolta, melyek tipikus példái a Szarkahegytől északra,

illetve Hejőparktól délre eső területek. A kistelepülési terület jellemzően a 20. század közepén Miskolchoz csatolt korábban önálló, kis lélekszámú településeket foglalja magába (pl. Ómassa, Alsó- és Felsőhámor, Bükkzentlászló és Pereces jelentős része). A jelentős borkultúrához kapcsolódó múlttal rendelkező város sajátossága az Avasi-, a Görömbölyi- vagy a Benedeki pincesorokat magába foglaló borházas településkarakterű területek megléte. A kisparcellás mezőgazdasági területek a zártkertek és a kisebb telekméretű szántók, illetve legelők (pl. Baráthegy, Avas gyöngy kertek, Előhegy, Komlós-völgy, Csipkésút). Miskolc területének közel felét erdős, fás területek alkotják, amelyek a közigazgatási terület nyugati, délnyugati területén alkotnak egybefüggő egységet. Több városrész azonban (pl. Ómassa, Lillafüred, Bükkzentlászló) ezen erdőterületek ölelésében elhelyezkedve kiváló turisztikai, illetve rekreációs lehetőségeket hordoz magában.

A XX. században a kanyargós utcákhoz szabályos formát mutató lakóterületek csatlakoztak (pl. Csabai kapu, Bulgárföld, Újdiósgyőr, Vasgyár), továbbá a nem központi belterületek egyes részein felépültek a kisebb-nagyobb telepszerű lakónegyedek, amelyek egy elkülönülő karakterterületet alkotnak (pl. Szirma, Martinkertváros, Görömböly). Összességében a település karakterét nagyban meghatározza Miskolc történeti településmagja, mely viszonylag egységesnek tekinthető annak ellenére is, hogy számos lakó- és középületet átépítettek vagy lebontottak és újat építettek a régi helyén.

Jellegzetes utcaképek, térarányok

A Belvárosi városrész jelentős részén zárt sorú beépítés jellemző, a túlnyomórészt földszintes, néhány esetben két-háromszintes épületek egységes térfalat alkotnak, előkertek nem jellemzőek. Az utcák javarészt keskenyek, ez alól kivételt jelent a fő közlekedési útvonalaknak helyet adó utcák.

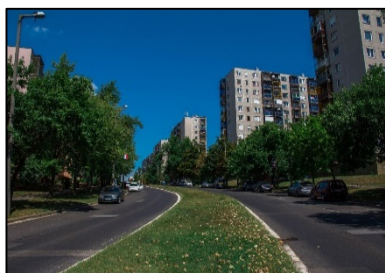
A város több részén kialakult lakótelepek szallag- és pontházai között klasszikusan vett városszövegről és utcaképről nem beszélhetünk, a túlnyomórészt lazán álló épületek zöldfelületbe lettek ágyazva.

A kistelepülési és kertes, családi házas karakterű lakóterületeken változó szélességű utcákkal találkozunk, ahol jellemző a keskenyebb zöldfelületek megléte. Az oldalhatáron álló beépítéshez túlnyomórészt előkertek is kapcsolódnak, a nagyrészt sűrűbb beépítésnek köszönhetően pedig az utcák oldalra viszonylag zártak.

További csoportot jelentenek a lakóterületekké átalakuló zártkertek, ahol nagyon keskeny közterületek figyelhetők meg, melyek gyakran nem biztosítanak szükséges keresztmetszetet a forgalmi sávok, gyalogos- és zöldfelületek egymásmelletti elhelyezésére. Egységesen kialakult utcaképről nem beszélhetünk ezeken a területeken.

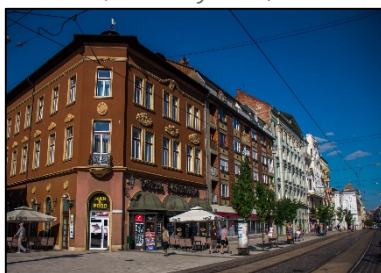
Az ipari parkok, illetve általában a gazdasági, kereskedelmi karakterű területek esetén nem alakult ki egységes utcakép, az utcák szélesebbek, a csarnokok szabadonállóak és előkerttel rendelkeznek.

Az Avasi lakótelep utcaképe

Forrás: Miskolc MJV TAK

*Belvárosi karakterű utcakép
(Széchenyi utca)*

Forrás: Miskolc MJV TAK

*Belvárost övező terület utcaképe
(Toronyalja utca)*

Forrás: Miskolc MJV TAK

Átalakuló zártkerti utcakép

Forrás: Miskolc MJV TAK

Kistelepülési utcakép
(Bükkszentlászló)

Forrás: Miskolc MJV TAK

Görömbölyi pincesor borházak
utcaképe

Forrás: Miskolc MJV TAK

Jellegzetes épületek

A település jellegzetes épületei elsősorban szakrális és közfunkciót töltenek be. Miskolc műemlékeiről az [1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes](#), a helyi védelem elemeiről az [1.14.6.9. Helyi védelem](#) alfejezetben írunk.

Diósgyőri vár

Forrás: Miskolc MJV TAK

Kossuth utca református templom

Forrás: Miskolc MJV TAK

Hámori Kohászati Múzeum

Forrás: Miskolc MJV TAK

1.14.6. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

1.14.6.1. TELEPÜLÉSSZERKEZET TÖRTÉNETI KIALAKULÁSA, TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSMAG

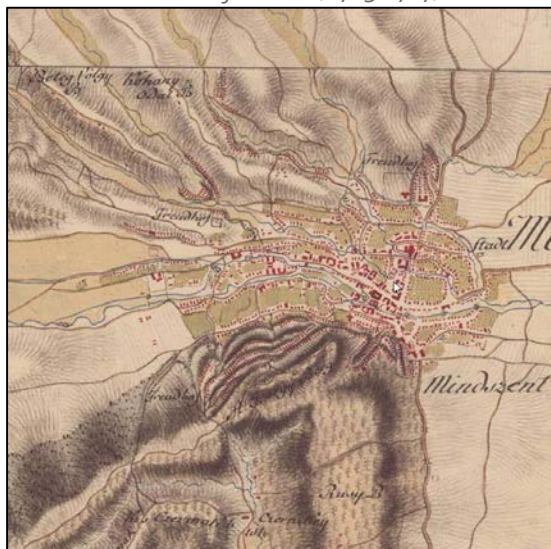
Településszerkezet történeti alakulása

A mai Miskolc eredetileg több egykori település, Miskolc, Diósgyőr, Görömböly, Szirma, Tapolca egyesítésével jött létre, így ennek köszönhetően több történeti településmagról is beszélhetünk.

A településszerkezet változása az I. Katonai felmérés ábrázolásától kezdve követhető végig, nem lévén korábban erre alkalmas katonai térképek, vagy egyéb ábrázolások. A település szerkezete és mérete a vizsgált az időszakban még jelentősen eltért a maitól, mely a 19. század közepétől kezdve gyorsuló ütemben változott. A jelentősebb változások a 18. század végétől, a vasút településfejlesztő hatásának, az ipari beruházásoknak, a mezőgazdaság fejlődésének és a népesség növekedésének volt köszönhető.

Miskolc 1945-ben egyesült Diósgyőrrel, illetve Hejőcsabával, 1950-ben pedig Görömböly, (Tapolca), Lillafüred és Szirma községekkel, ezt megelőzően azonban nagyrészt megtörtént Diósgyőr és Miskolc közötti üres területek beépülése. Továbbá jelentős kertvárosias karakterű városrészek épültek ki (pl. Martinkertváros, Szirma, Tapolca), melyeknek köszönhetően jelentősen megnövekedett a beépített területek nagysága. A gazdasági területek a belterület déli, illetve északkeleti részén, a diósgyőri Vasgyár és 92. számú vasútvonal mentén jöttek létre.

I. Katonai felmérés /1763-1787/

Forrás: <http://mapire.eu/hu>

III. Katonai felmérés /1869-1887/

Forrás: <http://mapire.eu/hu>

CORONA kéműhold felvételei - 1960

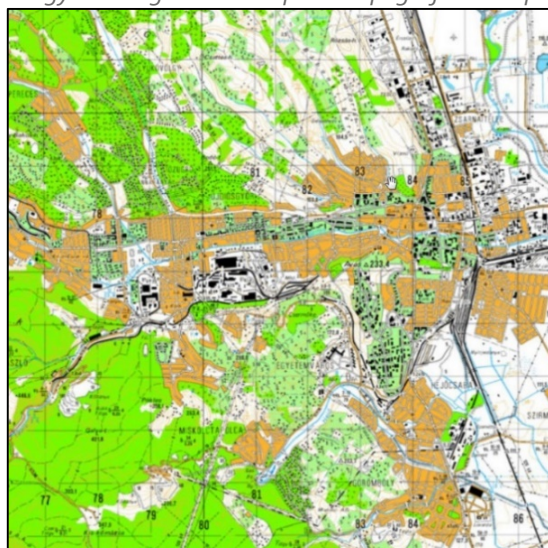
Forrás: <http://mapire.eu/hu>

II. Katonai felmérés /1806-1869/

Forrás: <http://mapire.eu/hu>

Magyarország 1:10 000 léptékű topográfiai térképe

Forrás: <http://mapire.eu/hu>

Műholdfotó (2021)

Forrás: Google Earth

Történeti településmag

Településmagról több esetben is beszélhetünk, hiszen az egyesítés előtti települések egyenként külön történeti magokkal rendelkeznek, így Miskolc történeti településmagjai Diósgyőr, Görömböly, Szirma, illetve Hejőcsaba településrészekben is felfedezhetők.

A történeti településmagok közül mai városszerkezetben Miskolc Belváros városrészben található településmag vette át a központi szerepkört. Az épületállomány jelentős része a 19. század végén alakult ki, de több karakteres épülete (pl. Almássy kúria, Rákóczi-ház, Mindszenti római katolikus templom, Miskolci Nagyboldogasszony Minorita templom) még a 18. században, barokk stílusban épült. A beépítés túlnyomóan zártos, az épületek pedig jellemzően földszintesek, esetleg kétszintesek. A történelmi mag egységes képének főleg a keleti része sérült a lakótelepek és nagyméretű középületek kiépítésével, amit a rendszerváltás után a jelentős területigényű kereskedelmi egységek követtek.

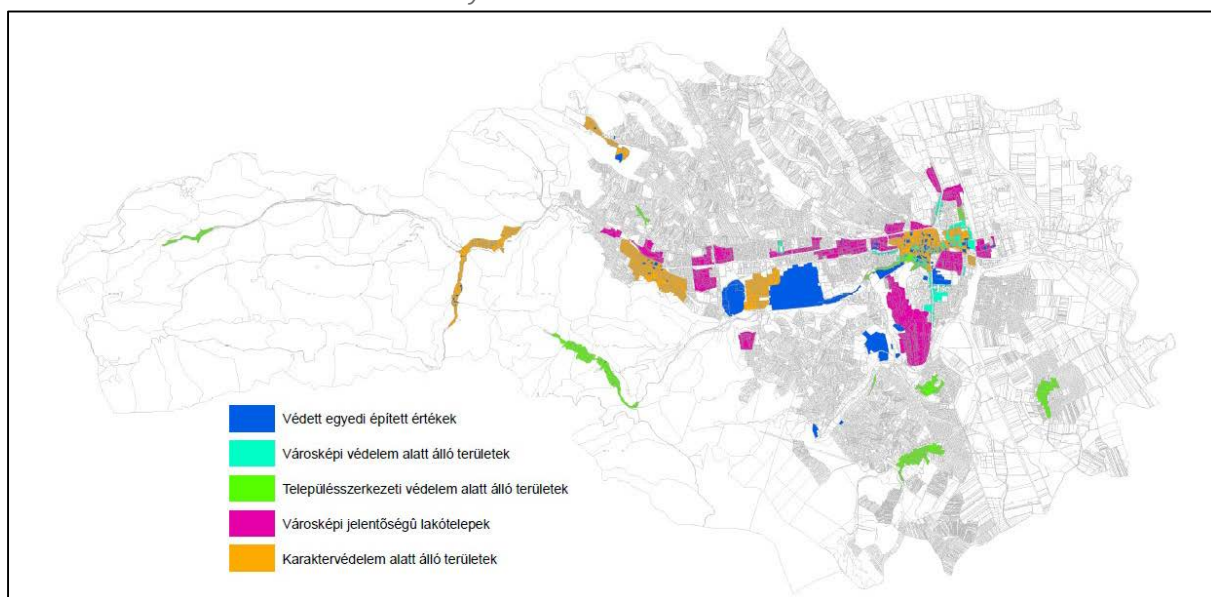
1.14.6.2. RÉGÉSZETI TERÜLET, VÉDETT RÉGÉSZETI TERÜLET, RÉGÉSZETI ÉRDEKŰ TERÜLET

A Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály, Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztályának megküldött adatszolgáltatása (Iktatószám: KSZ-8/267/2 (2018)) alapján a 152 db régészeti lelőhely található Miskolc közigazgatási területén, melyek többsége a külterületeken található. A régészeti lelőhelyek közül 132 szakmai védelem alatt áll, míg 20 kiemelten védett. A régészeti lelőhelyek által érintett helyrajzi számok a „4. Melléklet” fejezetben felsorolásra kerültek. [lisd. Térképmelléklet: Országos művi értékvédelem I.]

1.14.6.3. VÉDETT ÉPÍTETT KÖRNYEZET, A HELYI, EGYEDI ARCULATOT BIZTOSÍTÓ ÉPÍTÉSZETI JELLEMZŐK

A védett elemek felsorolását az 1.14.6.5. *Műemlék, műemlékegyüttes* és az 1.14.6.9. *Helyi védelem* fejezet tartalmazza. Miskolc egyedi arculatát leginkább a Belváros, az Avasi, Diósgyőr és Lillafüred városrészek egyes területei határozzák meg, melyeket a Miskolc MJV Önkormányzat Közgyűlésének 44/2017. (XII.22.) számú településképi védelméről szóló rendelete jelölt ki.

Helyi védelem alatt álló területek

Forrás: Miskolc MJV Települési Arculati Kézikönyv

1.14.6.4. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉGI VÁROMÁNYOS TERÜLET

Az Országos Területrendezési Terv – 3/5. számú melléklete alapján Miskolc világörökségi és világörökségi várományos területtel nem érintett.

A Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet alapján Miskolc nem szerepel a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékében.

1.14.6.5. MŰEMLÉK, MŰEMLÉKEGYÜTTES

Miskolc város hazánk műemlékekben gazdag városai közé tartozik, számos, országosan is egyedülálló építészeti értéket tud felmutatni. A Miniszterelnökség adatszolgáltatása alapján, Miskolcon 98 db műemlék (35 db bírság I. 63 db bírság II.) és 9 db általános műemléki védelem alatt álló objektum (bírság III.) található. Közülük talán a legjelentősebbek a Diósgyőri vár, a Hajós Alfréd tervezte Weidlich-palota, Herman Ottó nyaralója, a gótikus stílusban épült avasi református templom, a Deszkatemplom, Magyarország egyik legrégebbi ipari műemléke az újmassai őskohó, a Wälder Gyula tervei nyomán emelt neobarokk Zenepalota, illetve a Városháza. A műemlékekkel és általános műemléki védelemmel érintett helyrajzi számok a „4. Mellékletek” fejezetben felsorolásra kerültek. [Ild. Térképmelléklet: Országos művi értékvédelem II.]

A város műemlékeinek műszaki állapota változó képet mutat, többségében jónak minősül, valamint több értékes műemlék épület felújítása a közelmúltban megtörtént, vagy jelenleg is folyamatban van.

1.14.6.6. MŰEMLÉKVÉDELEM SAJÁTOS TÁRGYAI: A TÖRTÉNETI KERT, TEMETŐ ÉS TEMETKEZÉSI EMLÉKHELY

A Történeti Kertek Adattára (<http://www.historicgarden.net/>) egy térségi jelentőségű és hét települési jelentőségű történeti kertet jelez.

Kert neve	Kert értéke, jelentősége
Avasi arborétum	Települési jelentőségű
Bárczay-kastély	Települési jelentőségű
Bethlen vadászkastély (Jávorkút)	Települési jelentőségű
Gárdonyi Műv. Háza kertje	Települési jelentőségű
Miskolctapolcai parkrendszer	Térségi jelentőségű
Palota szálló (Lillafüred)	Települési jelentőségű
Pálos kolostor kertje	Települési jelentőségű
Vadászkastély	Települési jelentőségű

Forrás: <http://www.historicgarden.net/>

A Nemzeti Örökség Intézet (<http://intezet.nori.gov.hu/nemzeti-sirkert/>) adatbázisa alapján Miskolc tíz temetőjében 31 nemzeti sírkertbe sorolt sírhely lelhető fel, továbbá a település területén található temetőkben számos további régi sír található.

Kiemelt sírhelyek

Sírkert neve	Kiemelt sírhelyek száma
Avasi református temető	10
Bábonyi-bérci temető	1
Deszka-temető	6
Felsőháromi temető	2
Hősök temetője	1
Mindszenti evangélikus temető	2
Mindszenti római katolikus temető	3
Minorita templom	2
Szent Anna temető	2

Sírkert neve	Kiemelt sírhelyek száma
Szentpéteri kapui temető	2

Forrás: <http://nori.gov.hu/nemzeti-sirkert/>

1.14.6.7. MŰEMLÉKI TERÜLET: TÖRTÉNETI TÁJ, MŰEMLÉKI JELENTŐSÉGŰ TERÜLET, MŰEMLÉKI KÖRNYEZET

A Miniszterelnökség adatszolgáltatása alapján 83 db műemléki környezet található Miskolc területén. A műemléki környezet által érintett helyrajzi számok a „4. Mellékletek” fejezetben felsorolásra kerültek. Az adatszolgáltatás továbbá említést tesz 1 db műemléki jelentőségű területről „Miskolc belvárosa, az avasi pincesor és az egykori Mindszent település műemléki jelentőségű területe” néven (védeltségi ügyiratok: 53/2011. (VIII. 25.) NEFMI), mely a Belváros – Avastető – Kisavas – Nagyavas – Győri Kapu (keleti része) városrészek által fedett területre vonatkozik, tehát magába foglalja Miskolc történelmileg kialakult központját az avasi pincesorral.

1.14.6.8. NEMZETI EMLÉKHELY

A Miniszterelnökség nemzeti emlékhelyekről nem tesz említést. A 2001. évi LXIV. törvény – a kulturális örökség védelméről – szerint Miskolc területén nemzeti emlékhely nem található.

1.14.6.9. HELYI VÉDELEM

Miskolc Város Önkormányzat Közgyűlésének 44/2017. (XII.22.) számú, a településkép védelméről szóló rendeletének 1. melléklete tartalmazza Miskolc MJV egyedi védelem alatt álló helyi építészeti örökségi elemeit, 2. melléklete pedig Miskolc MJV területi védelem alatt álló helyi építészeti örökségi elemeit. A területi védelem alatt álló építészeti örökséget 4 kategóriába sorolja. Így összesen öt csoportba soroltak a város helyi védelemmel érintett értékei, melyeket alább táblázatosan bemutatunk. A helyi védelem alatt álló elemeket térképmellékleten is szemléltettük. [\[ld. Térképmelléklet: Helyi művi értékvédelem\]](#)

Védett egyedi értékek jegyzéke:

	KÖZTERÜLET MEGNEVEZÉSE	HÁZSZÁM	HRSZ.	MEGJEGYZÉS
	Belváros			
1	Városház tér	6.	5/1	
2	Városház tér	6.	5/2	
3	Városház tér	4.	6	
4	Városház tér	2.	7	
5	Hunyadi út	8.	11/1 14/1	
6	Kis-Hunyad u.	7.	13	
7	Tizeshonvéd köz	2.	1769	
8	Tizeshonvéd köz	1.	1774	
9	Tizeshonvéd u.	21.	1775	Herman Ottó Gimnázium
10	Nagyváthy u.	5.	1937/1	
11	Petőfi utca	45.	2021	
12	Petőfi utca	41.	2032	
13	Petőfi utca	13.	2074	
14	Erzsébet tér	4.	2413	
15	Erzsébet tér	2.	2414	

	KÖZTERÜLET MEGNEVEZÉSE	HÁZSZÁM	HRSZ.	MEGJEGYZÉS
16	Erzsébet tér	3.	2430	
17	Erzsébet tér	5.	2431/3	
18	Rákóczi u.	4.	2443	
19	Széchenyi u.	10.	2445	
20	Rákóczi u.	1.	2450	
21	Széchenyi u.	18.	2460/3	
22	Széchenyi u.	20.	2461/3	
23	Széchenyi u.	22.	2464	
24	Széchenyi u.	24.	2465	
25	Széchenyi u.	26.	2466	
26	Széchenyi u.	38.	2475	
27	Széchenyi u.	31.	2491	
28	Széchenyi u.	27.	2493	
29	Széchenyi u.	25.	2497	
30	Déryné u.	6.	2501	
31	Déryné u.	2.	2503	
32	Déryné u.	9.	2506/1	
33	Déryné u.	1.	2510	
34	Széchenyi u.	11.	2517	
35	Kossuth u.	3.	2521	
36	Városház tér	11.	2532/1	
37	Városház tér	9/A.-9/B.	2534/1	
38	Kossuth u.	15.	2562	
39	Kossuth u.	22.	2568	
40	Kossuth u.	20.	2570	
41	Kossuth u.	18.	2571	
42	Kossuth u.	16.	2572/1	
43	Kossuth u.	14.	2574	
44	Kossuth u.	10.	2576	
45	Kossuth u.	8.	2577	
46	Hősök tere	1.	2586	
47	Hősök tere	3.	2588	
48	Kelemen Didák u.	5.	2595/3	Deák tér-Földes Ferenc Gimnázium
49	Deák tér	9.	2627	
50	Deák tér	3.	2630	
51	Deák tér	1.	2633/2	
52	Dózsa Gy. út	4.	2671	
53	Fazekas u.	2.	2672	
54	Kazinczy u.	16.	3522/1	
55	Széchenyi u.	107.	3612	
56	Széchenyi u.	105.	3613	
57	Széchenyi u.	59, 61	3656 3648	

	KÖZTERÜLET MEGNEVEZÉSE	HÁZSZÁM	HRSZ.	MEGJEGYZÉS
58	Széchenyi u.	49.	3667	
59	Kazinczy u.	12.	3678	
60	Kazinczy u.	2.	3686	
61	Széchenyi u.	35.	3687	
62	Széchenyi u.	48.	3691	
63	Széchenyi u.	50.	3692	
64	Széchenyi u.	56.	3695	
65	Széchenyi u.	66.	3700/86	Dapsy Sándor egyemeletes lakóháza
66	Széchenyi u.	68.	3700/86	Greutter-ház
67	Széchenyi u.	86.	3710	
68	Széchenyi u.	88.	3711	
69	Munkácsy u.	1.	3717	
70	Széchenyi u.	90.	3718	
71	Zsolcai kapu	17/b	4181/17	
72	Ady Endre	16.	4184	
73	Ady Endre	14.	4190/3	Toronyház
74	Bajcsy Zsilinszky utca	1.	4190/7	Papagájház
75	Zsolcai kapu	38.	4207/2	
76	Soltész Nagy Kálmán u.	2.	4207/3	
77	Soltész Nagy Kálmán u.	10.	4251	Andrássy Gyula Szakgimnázium és Szakközépiskola
78	Soltész Nagy Kálmán u.	7.	4261	
79	Soltész Nagy Kálmán u.	5.	4262	
80	Soltész Nagy Kálmán u.	3.	4263	
81	Soltész Nagy Kálmán u.	1.	4264	
82	Mindszent tér	3.	6942/1	volt SZOT székház
83	Mindszent tér	1.	6942/2	ITC székház
84	Arany J. u.	2.	6977	Lottóház
85	Szemere u.	2.	8475	
86	Szemere u.	4.	8476	
87	Szemere u.	8.	8478	
88	Szemere u.	26.	8495	
89	Papszer u.	29.	8497	
90	Csengey u.	10.	8501/1	
91	Rákóczi u.	7.	8514	
92	Kálvin J. u.	2.	8527	Lévay Gimnázium
93	Kálvin J. u.	2.	8527	Lévay Kollégium
94	Kálvin J. u.	2.	8527	Lévay Iskola
Bükkszentlászló				
95	Fő utca		39190	
Csabai kapu – Népkert				
96	Görgey A. utca	23.	7633/1	Népkert – Vigadó
97	Görgey Artúr utca	11.	7633/2	Megyei Könyvtár

	KÖZTERÜLET MEGNEVEZÉSE	HÁZSZÁM	HRSZ.	MEGJEGYZÉS
98	Görgey Artúr utca	5.	7633/12	Tudomány és Technika Háza
99	Görgey Artúr utca	19.	7633/13	Sportcsarnok
100	Lévay utca	21.	8006	
101	Lévay utca	15.	8014	
102	Budai József u.	2.	8024	
103	Farkas J u.	1.	8042	
104	Perczel M. u.		11687/1	Kálvária domb
Diósgyőr				
105	Dorottya u.	1.	30122/25	
106	Nagy Lajos király u.	12.	30491/9	
107	Nagy Lajos király u.	4.	30491/14	
108	Nagy Lajos király u.	14.	30500/1	
109	Nagy Lajos király u.	16.	30501/2	
110	Nagy Lajos király u.	20.	30503/20	
111	Nagy Lajos király u.	22.	30503/17	
112	Árpád út	25.	30510/2	
113	Puskás Tivadar u.	1.	32341	
114	Vár utca	20.	32532/3	
115	Vár utca	1.	32842	
116	Blaha Lujza u.	13.	32857/2	
117	Tokaji Ferenc u.	53.	33248/3	
Egyetem				
118	Egyetem út		40589/5	Egyetemváros Főttömű
119	Egyetem út		40592/11	Egyetemváros A épület
120	Egyetem út		40592/11	Egyetemváros B épület
121	Egyetem út		40592/11	Egyetemváros C épület
122	Egyetem út		40592/11	Egyetemváros Étterem
123	Egyetem út		40591/2	Egyetemváros kollégiumok (1.2.3.4.5.6.)
124	Egyetem út		40592/11	Egyetemváros Könyvtár
125	Egyetem út		40597/14	Egyetemváros Körcsarnok
Fényi Gy. tér - Avasi lakótelep				
126	Fényi Gyula tér	10.	13062/1 13062/2 13063	Jezsuita Gimnázium
Hámor				
127	Losonczy u.	14.	38209	
128	Losonczy u.	12.	38210	
129	Losonczy u.	4.	38214	
130	Palota u.	18.	38274	
Kis-Avas				
131	Toronyalja u.	27.	2393	
132	Toronyalja u.	21.	2397	

	KÖZTERÜLET MEGNEVEZÉSE	HÁZSZÁM	HRSZ.	MEGJEGYZÉS
133	Lonovics József u.	10.	8456	
134	Mélyvölgy u.	7.	8462	
135	Mélyvölgy u.	5.	8463	
136	Mélyvölgy u.	3.	8466	
137	Papszer u.	6.	8537	
138	Papszer u.	16.	8543	
139	Papszer u.	20.	8545/1	
140	Mélyvölgy u.	6.	8555	
141	Rácz sor	370.	11959	
142	Győri sor	252.	11976	
143	Győri sor	253.	11977	
Lillafüred				
144	Fazola Frigyes sétány		38397 38401/2	Kisvasút v.á.
145	Pávai Vajna Ferenc sétány		38402/8	Ajándékbolt
146	Erzsébet sétány	27-29.	38444/2	
147	Erzsébet sétány	37.	38455	
148	Erzsébet sétány	39.	38462	
149	Erzsébet sétány	51.	38475	
150	Erzsébet sétány	12.	38490	
151	Erzsébet sétány	69.	38503	
152	Erzsébet sétány	73.	38506/3	
Nagy-Avas				
153	Horváth-tető		12064/14	Avasi kilátó / TV torony
154	Nagy-Avas Felső sor	439.	12129	
155	Nagy-Avas Felső sor		12177	
Ómassa				
156	Massa u.	58.	387	
Összekötő városrész				
157	Győri kapu	48/A	20354/20	Kollektív Ház
Pereces				
158	Debreceni Márton tér	22-24.	35144/57	
159	Debreceni Márton tér	1.	35145	volt Vájár iskola
160	Szén u.	11.	35288/1	
161	Barátság tér		35436	
Selyemrét				
162	Bajcsy-Zsilinszky u.	33.	4931	
163	Bajcsy-Zsilinszky u.	45.	4980	MÁV Rendelőintézet
Szentpéteri kapu				
164	Tetemvár Alsó sor	67.	3106	
165	Tetemvár Alsó sor	42.	3135	
166	Tetemvár Középső sor	9.	3234	
167	Petőfi tér	1.	3431	

	KÖZTERÜLET MEGNEVEZÉSE	HÁZSZÁM	HRSZ.	MEGJEGYZÉS
	Tapolca			
168	Csabai utca	4.	45671	Tapolca–Hotel Juno
169	Pazar I. sétány		46294/1	Tapolca–Barlangfürdő
	Vasgyár			
170	Vasgyári utca		23365/43	Hivatalház
171	Ó-gyár tér		23365/5	Konzumsor
172	Vasgyári iparterület		23365/43	Vasúti felépítménygyártó műhely
173	Vasgyári iparterület		23365/43	Volt „Egyedi Gépgyár”
174	Vasgyári iparterület		23365/43	Volt „Keleti Erőmű”
175	Vasgyári iparterület		23365/43	Volt „Középhengermű”
176	Vasgyári iparterület		23365/43	Volt „Csavargár” épülete
177	Vasgyári iparterület		23365/43	Mozdonyszín épülete
178	Vasgyári iparterület		23365/43	Tűzállótégla gyár
179	Vasgyári iparterület		23365/43	Turbó-kompresszor gépház
180	Vasgyári iparterület		23365/43	Hűtőtornyok
181	Vasgyári iparterület		23365/43	„Hámor” Nagykovácsműhely
182	Vasgyári iparterület		23365/8	Forgalmi épület
183	Gózon Lajos út	11.	23365/18	Vasgyári fürdő épülete
184	Kerpeli Antal u.		23965	Volt DIGÉP „Nagyedző” üzem
185	Kerpeli Antal u.		23965	DIGÉP „Nyugati Erőmű

Forrás: Miskolc MJV Települési Arculati Kézikönyv, Miskolc MJV Önkormányzat Képviselő-testületének 44/2017. (XII.22.) számú rendelete

Karaktervédelem alatt álló területek

	MEGNEVEZÉS
1	A történeti Belváros lehatárolt területe
2	Belváros - Tisztviselőtelep
3	Diósgyőr történelmi központja és lehatárolt területe
4	Újdiósgyőr – a vasgyári kolónia, volt altiszti, tiszti épületek, munkáslakások, középületek az Andrássy úttól délre
5	Felső- és Alsóhámor belterülete
6	Lillafüred belterülete
7	Pereces – bányász kolónia

Forrás: Miskolc MJV Települési Arculati Kézikönyv, Miskolc MJV Önkormányzat Képviselő-testületének 44/2017. (XII.22.) számú rendelete

Városképi védelem alatt álló területek – védett utcaképek

	MEGNEVEZÉS
1	Csabai kapu mindkét oldala a Népkertről a Tapolcai elágazásig
2	Lonovics József utca mindkét oldala teljes hosszában
3	Mélyvölgy utca déli oldala a 11893 hrsz-tól és mindkét oldala a Nagy-Avas Alsó sortól a Papszer utcáig
4	Papszer utca mindkét oldala teljes hosszában
5	Petőfi Sándor utca déli oldala a Nagyváthy utcától a Reményi Ede utcáig
6	Soltész-Nagy Kálmán utca nyugati oldala a Konti István utcától a Bem József utcáig
7	Széchenyi utca mindkét oldala teljes hosszában
8	Szeles utca északi oldala a Lehel utcától az Eperjesi utcáig, az Eperjesi utca nyugati oldala, a Szeles utca déli oldala a Hatvanötösök útjától az Eperjesi utcáig
9	Szentpéteri kapu mindkét oldala a Petőfi tértől a Leventevezér és Aggteleki utcákig
10	Szigligeti tér keleti és nyugati térfala, a Budai József utca déli oldala a Görgey Artúr utcától a Szilágyi Dezső utcáig
11	Szent Imre tér térfalai és a Fadrusz János utca mindkét oldala
12	Toronyalja utca mindkét oldala a 2375 hrsz-tól a Meggyesalja utcáig
13	Zsolcai kapu mindkét oldala a Búza tértől a vasúti felüljáróig

Forrás: Miskolc MJV Települési Arculati Kézikönyv, Miskolc MJV Önkormányzat Képviselő-testületének 44/2017. (XII.22.) számú rendelete

Településszerkezeti védelem alatt álló területek

	MEGNEVEZÉS
1	Szirma központja és lehatárolt területe
2	Görömböly központja és lehatárolt területe
3	Hejőcsaba központja és lehatárolt területe
4	Bükkszentlászló belterülete
5	Ómassa belterülete
6	Hodobay tisztviselőtelep
7	Kis-Avas és Nagy-Avas pincesorok
8	Benedek-hegy pincesorok
9	Pecérvölgy pincesorok

Forrás: Miskolc MJV Települési Arculati Kézikönyv, Miskolc MJV Önkormányzat Képviselő-testületének 44/2017. (XII.22.) számú rendelete

Városképi jelentőségű lakótelepek

	MEGNEVEZÉS
1	Avas-dél lakótelep
2	Tizeshonvéd úti lakótelep
3	Bulgárföld lakótelep
4	Diósgyőr lakótelep
5	Győri kapu I. (nyugati rész) lakótelep
6	Győri kapu II. (keleti rész) lakótelep
7	Jókai lakótelep

	MEGNEVEZÉS
8	Előhegyi lakótelep
9	Kenderföldi lakótelep
10	Komlóstető lakótelep
11	Majláth lakótelep
12	Selyemrét lakótelep
13	Szentpéteri kapu lakótelep (keleti)
14	Szentpéteri kapu lakótelep (nyugati)
15	Újgyőri főtérről és környéke
16	Vologda lakótelep
17	Vörösmarty lakótelep

Forrás: Miskolc MJV Települési Arculati Kézikönyv, Miskolc MJV Önkormányzat Képviselő-testületének 44/2017. (XII.22.) számú rendelete

1.14.7. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET KONFLIKTUSAI, PROBLÉMÁI

Az épített környezet konfliktusai az alábbi esetekben léphetnek föl:

- Funkciók ütközéséből adódó konfliktusok:
 - ❖ Lakó és ipari funkció egymás melletti elhelyezkedéséből adódó konfliktus (pl. Diósgyőri acélművek, Diósgyőri Ipari Park, Északi Iparterület, Szentpéteri Kapu)
 - ❖ Lakóterületek és a közlekedési funkció közötti konfliktus (pl. az 3. sz. főút és a vasútvonalak mentén okozott zaj- és légszennyezés, valamint elválasztó hatás)
 - ❖ Ipari területek folyamatos bővülése a mezőgazdasági területek rovására,
- Épületek, építmények problémái:
 - ❖ A folyamatosan megújuló épületállomány mellett még találhatóak leromlott állapotú épületek frekvenciált, központi helyeken (pl. Vasgyár, szegregátumok)
 - ❖ Barnamezős, korábban ipari funkciójú, ma üresen álló épületek
 - ❖ A helyi védelem alatt álló épületek szakszerűtlen átalakítása
 - ❖ Térfalak hiánya (Szent István tér, Búza tér, Nagy Imre utca stb.)
- Közterületek:
 - ❖ A lakóterületekké alakuló zártkertek esetén hiányoznak a megfelelően kiszabályozott közterületek, nincs meg az elégséges keresztmetszeti szélesség a tömbök között
 - ❖ Járdák hiánya, rossz állapota, nem elégséges szélessége és nem egységes megjelenése
 - ❖ Rossz minőségű utak
 - ❖ Aránytalanul nagy területet foglalnak el a belvárosban a felszínen parkoló autók, megakadályozva ezzel a minőségi közterületek és zöldfelületek kialakítását
 - ❖ Nem egységesek a burkolatok, a közterületek nincsenek egységes szabadtér építészeti elvek szerint alakítva
- Vizuális konfliktusok:
 - ❖ Elhagyott, romos épületek kedvezőtlen látványa a turisták által is gyakran látogatott helyszíneken is (pl. Szinva terasz, Vár utca stb.)
 - ❖ Városkapuk, városszegélyek nem megfelelő kialakítása
 - ❖ Illegális szeméttlerakás
 - ❖ Légvezeték utcaképet elcsúfító hatása

1.15. KÖZLEKEDÉS

1.15.1. HÁLÓZATOK ÉS HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

Az infrastruktúra elemek közül talán a közlekedési nyomvonalas infrastruktúra hálózatok hatása az egyik legjelentősebb egy település életére. Miskolc város területét számos közlekedési nyomvonal tárja fel és kapcsolja be az országos várkeringésbe. *(A felsorolásban dőlt betűkkel a Miskolc területét konkrétan nem érintő, de a település országos közlekedési hálózatában való bekapcsolásban meghatározó szerepet játszó elemek jelennek meg.)*

KÖZÚTHÁLÓZATI ELEMELK

Gyorsforgalmi utak

- M30-as autópálya

Főutak

- 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főút
- 26. sz. Miskolc-Bánréve másodrendű főút
- 304. sz. M30 - Miskolc déli másodrendű főút
- 306. sz. Miskolc É-i elkerülő másodrendű főút

Országos mellékutak

- 2505. j. Eger-Hollóstatő-Miskolc összekötő út
- 2513. j. Miskolc-Dédestapolcsány összekötő út
- 2515. j. Miskolc-Harsány-Vatta összekötő út
- 2517. j. Sajószentpéter-Parasznya-Miskolc összekötő út
- 2519. j. Miskolc-Bükkszentkereszt összekötő út
- 3604. j. Miskolc-Kistokaj összekötő út
- 25139. j. Bánkút bekötő út
- 26321. j. Miskolc Gömöri pu. állomáshoz vezető út

Forrás: <http://kira.gov.hu/kira/main.jsp>

VASÚTHÁLÓZATI ELEMELK

Törzshálózati vasútvonal: *(dőlt betűvel a város közigazgatási területét érintő vasúthálózathoz csatlakozó vasúthálózati elemek)*

- 80. sz. Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely vasútvonal
- 80a. sz. Budapest–Hatvan vasútvonal
- 89. sz. Tiszaújváros–Nyékládháza vasútvonal
- 90. sz. Miskolc–Hidasnémeti vasútvonal
- 92. sz. Miskolc–Bánréve vasútvonal
- 94. sz. Miskolc–Tornanádaska vasútvonal
- 100c. sz. Szerencs–Nyíregyháza vasútvonal

Keskeny nyomközű vasútvonal:

- 330. sz. Miskolc-Lillafüred-Garadna
- 331. sz. Miskolc-Mahóca

Vasútállomás és vasúti megállóhely: *(dőlt betűvel a személyszállításban szerepet nem játszó állomások)*

- Miskolc-Tisza vasútállomás
- Miskolc-Gömöri vasútállomás
- Miskolc-Dorottya utca (kisvasúti)

- *Miskolc-Rendezőpályaudvar megállóhely*
- *Diósgyőr-Vasgyár állomás*
- *Ládi rakodó megálló-rakodóhely*

Forrás: <https://www.mavcsoport.hu/mav-start/media/terkepek>

LÉGI KÖZLEKEDÉSI ELEMÉK

A Honvédelmi Minisztérium Állami Légügyi Főosztály 2018. augusztusi tájékoztatása (Hiv.szám: 824476-8/2018) alapján Miskolc Megyei Jogú Város az állami célú légiközlekedés tekintetében légiközlekedéssel közvetlenül nem érintett, tekintettel arra, hogy az adott terület az állami repülések céljára szolgáló repülőterek (beleértve a közös felhasználású repülőtereket is) vagy az állami célú repülés biztonságát szolgáló földi berendezések biztonsági övezetén kívül van, és hogy az adott terület az állami repülések céljára szolgáló repülőterek telekhatárától mért 15 km-nél nagyobb távolságban van.

Az érintett terület ugyanakkor az állami célú légiközlekedés tekintetében légiközlekedéssel közvetve érintett, tekintettel arra, hogy egyes – így különösen a beépítésre szánt területen a 100 m-nél, beépítésre nem szánt területen 50 m-nél magasabb – építmények az állami célú légiközlekedés biztonságát veszélyeztetik. Az ilyen építmények állami célú légiközlekedésre gyakorolt hatását a katonai légügyi hatóság az építmények építésügyi hatósági eljárásaiban, jogszabályban meghatározott szakhatóságként vizsgálja.

Miskolc közelében az alábbi (eltérő osztályba sorolt) repülőterek találhatók:

Nemzetközi szintűvé nyilvánított kereskedelmi repülőtér (I. osztály):

- Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
- Debrecen Nemzetközi Repülőtér
- Hévíz-Balaton Repülőtér

Kereskedelmi repülőtér Miskolc 100 km-es körzetében (II. osztály):

- Nyíregyházi Repülőtér

Egyéb repülőtér Miskolc 100 km-es körzetében (III-VI. osztály):

- Atkár-Gyöngyöshalász – IV. osztály
- Bátorfyerénye – IV. osztály
- Eger Repülőtér – IV. osztály
- Gyöngyös Repülőtér – IV. osztály
- Hajdúszoboszló Repülőtér
- Kunmadaras Repülőtér – IV. osztály
- Maklár Repülőtér – IV. osztály
- Miskolci Repülőtér – V. osztály
- Plangi Airport (Balkány) – IV. osztály
- Debrecen Klinika – V. osztály
- Debrecen Kenézy Gyula Kórház – V. osztály
- Hatvan Albert Schweitzer Kórház – Rendelőintézet – V. osztály
- Miskolc Megyei Kórház – V. osztály
- Nyíregyházi Kórház – V. osztály

Forrás: Innovációs és Technológiai Minisztérium – Repülőterek nyilvántartása (2022.03.10.)

Miskolctól északra, kb. 85 km-re üzemel a kassai Košice International Airport nemzetközi repülőtér.

VÍZI KÖZLEKEDÉSI ELEMÉK

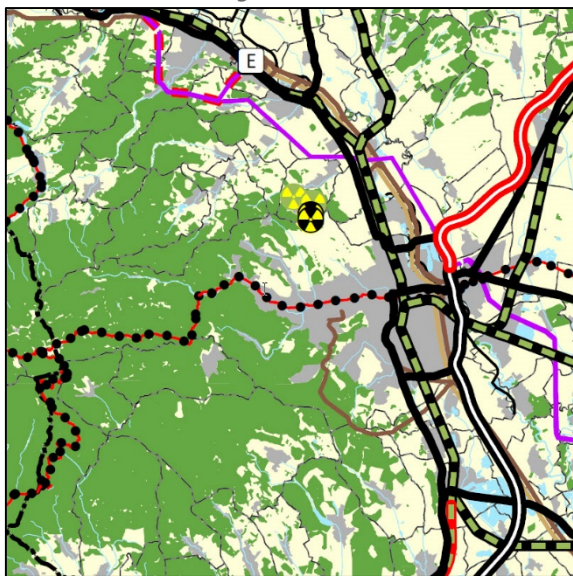
A vízi közlekedési elemek elemzése Miskolc földrajzi elhelyezkedéséből adódóan nem releváns.

KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOT ÉRINTŐ TERVEK, BERUHÁZÁSOK

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet alapján az alább felsorolt projektek érintik Miskolc Megyei Jogú Város területét:

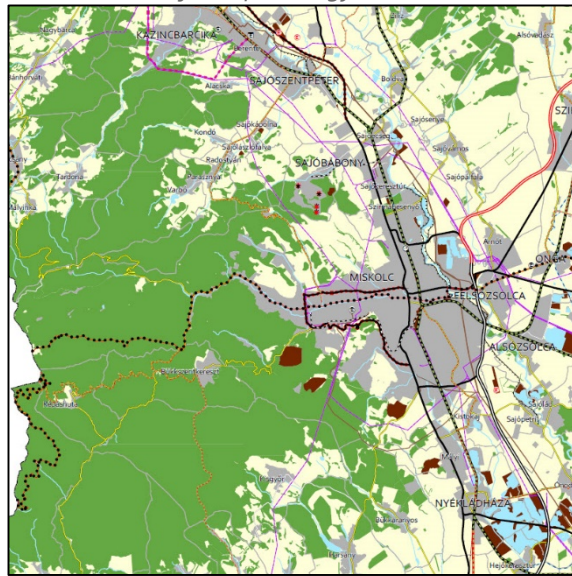
- Az M30 autópálya, Miskolc és Tornyosnémeti közötti szakasz megvalósítása.
- A 3. számú főút, Miskolc belső városrészét (Búza tér) tehermentesítő szakasz fejlesztése, az „Y-híd” megvalósítása.
- A 2505. jelű út, Miskolc, Vargahegyen átvezető szakasz rekonstrukciója és fejlesztése (új nyomvonalon meghosszabbítva az északi tehermentesítő útig).
- Miskolc–Bogács–Eger kerékpáros-útvonal kiépítése.
- A Miskolc – Sajókeresztúr közötti kerékpárút fejlesztése.
- A Miskolc belterület – Felsőzsolca közötti kerékpárút fejlesztése.
- A 80. és 100c. számú vasútvonalak, Rákos–Hatvan–Miskolc–Nyíregyháza szakasz rekonstrukciója.
- MÁV Zrt. állomásfejlesztési és integrált ügyfélszolgálat fejlesztési program (kormányablakok 25 helyszínen) megvalósítása (Balatonszentgyörgy, Rákos, Rákoshegy, Kőbánya-Kispest, Kőbánya alsó, Zugló, Kaposvár, Pécs, Békéscsaba, Budapest-Déli pu., Budapest-Keleti pu., Budapest-Nyugati pu., Cegléd, Debrecen, Érd alsó, Győr, Kecskemét, Miskolc-Tiszai pu., Nyíregyháza, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szolnok, Vác állomások felvételi épületeinek felújításával).
- Miskolc Megyei Jogú Város vasútállomás intermodális átszállókapcsolatainak fejlesztése és P+R parkolók kialakítása a NIF Zrt. mint építtető megvalósításában.
- A miskolci Gömöri pályaudvar – mint emelt szolgáltatást nyújtó megállóhely – fejlesztése.
- A miskolci „Zöld Nyíl” elnevezésű városi vasút nyugati végállomásának emelt szolgáltatást nyújtó megállóhellyé történő fejlesztése, a „Bagolyvár” elnevezésű építmény rehabilitációjával.
- A miskolci északi tehermentesítő út kiépítése a 26. számú főút és a 2505. jelű út között.
- A miskolci keleti tehermentesítő út fejlesztése.
- A miskolci déli tehermentesítő út fejlesztése (visszakötés az Andrássy úthoz).

Az Ország Szerkezeti Terve

Forrás: Trtv. - 2018.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye szerkezeti terve

Forrás: BAZMTrT - 2020

1.15.2 KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

Közüthálózat

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 42/A. § (1) bekezdése szerint

„A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges

- a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autópálya és főút esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához...”

Forrás: 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről

A város közlekedésének gerincét leginkább az országos közutak belterületi szakaszai jelentik. Az önkormányzati kiépített utak hossza 430,3 km, az állami közutaké 37,9 km. A bel és külterületi önkormányzati tulajdonú utak kiépítettsége a 2018-as adatok alapján 56,99%. A település úthálózata jellemzően 2x1 sávú, melyek egy része megegyezik a településre beérkező országos közutak felépítésével, de 2x2 sávú keresztmetszet is megfigyelhető a Kis tábornok út, Andrássy Gyula út, Kiss Ernő út, József Attila út, Szeles út, Csabavezér út, Soltész Nagy Kálmán út esetén. A 3. sz. főút esetében a Szilágyi Dezső út – Király út szakaszon 2x3 sávúra szélesedik az úttest, amely a 26. sz. főúttal való kereszteződéstől számítva mindkét irányba összeszűkül 2x2 sávú útra a balvárost elhagyva. A mellékutak esetén többször előfordul az 1x1 sávú kialakítás is. Az egyes utak, utcák keresztmetszete és állapota változó.

Forgalmi jellemzők

A Miskolc közigazgatási területét érintő országos közutak keresztmetszeti forgalmának 2014-2020. évre vonatkozó idősoros adatait a Magyar Közút Nonprofit Zrt. éves kiadványai alapján elemezzük. A táblázatokban az összes forgalom, a kapacitás kihasználtság és az adat forrása szerepel. Általánosságban megfigyelhető, hogy a 2019-ig növekedtek a forgalmi adatok értékei, az elérhető legfrissebb 2020-as adatok azonban, amelyek már a COVID-19 pandémia hatásait is tükrözik, csökkenést mutatnak a 2019-es értékekhez képest.

Az M30-as autópálya Miskolcot érintő szakaszának keresztmetszeti forgalma 2014-2019 között jelentősen növekedett, a 2014-es 28%-os kapacitás kihasználtságról 2019-re 42%-ra emelkedett a 25.982 E/nap fölötti forgalomnak köszönhetően. 2020-ra azonban, köszönhetően a pandémia okozta társadalmi és gazdasági következményeknek, jóval alacsonyabb lett a kihasználtsága.

M30-as autópálya/ elsőrendű főút 26 + 032 km+m szelvénye (érvényes 23 + 317 - 30 + 067 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	11.372	12.678	14.036	15.488	16.975	19.290	16.377
Összes forgalom (E/nap)	16.669	18.055	19.816	21.650	23.886	25.982	19.835
Kapacitás kihasználtság (%)	28	20	35	38	38	42	32
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Mért

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Az 3. sz. elsőrendű főút Miskolcon átvezető szakaszának forgalma az elmúlt időszakban csökkent, így 2020-ra 32%-os volt a kihasználtsága, amely részben köszönhető az M30-mas autópálya, mint alternatív útvonal nagyobb mértékű térhódításának.

3. sz. elsőrendű főút 185+920 km+m szelvénye (érvényes 185+117 - 186+827 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	22.406	25.548	22.553	23.563	19.964	21.982	19.905
Összes forgalom (E/nap)	24.804	28.292	24.903	25.931	22.615	24.901	22.548
Kapacitás kihasználtság (%)	38	46	40	42	32	35	32
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Mért	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 26. sz. másodrendű főút miskolci szakaszának forgalma és kihasználtsága 2014-2020 között összeségében növekedett, azonban az igen hullámzó értékek alapján, a 2018-as év maximum értékeihez viszonyítva szintén csökkent, így 2020-ra 38%-os kihasználtságot mutatott.

26. sz. másodrendű főút 1+000 km+m szelvénye (érvényes 0+340 - 1+500 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	23.710	19.739	21.708	24.500	31.977	21.774	25.747
Összes forgalom (E/nap)	24.900	20.730	22.798	25.727	33.668	29.443	27.129
Kapacitás kihasználtság (%)	36	34	38	43	47	41	38
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Mért	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 304. sz. másodrendű főút Miskolcon átvezető szakaszának forgalma a 2014-2019 között emelkedett, így 2019-re már elérte a 32%-os kihasználtságot. 2020-ra azonban itt is csökkenést jeleznek az értékek.

304. sz. másodrendű főút 3+008 km+m szelvénye (érvényes 2+272 - 3+527 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	4.774	5.612	5.563	5.854	6.077	7.099	5.708
Összes forgalom (E/nap)	6.258	6.533	6.361	6.724	6.933	6.242	6.463
Kapacitás kihasználtság (%)	31	32	31	33	31	32	29
Adat forrása	Becsült	Mért	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 306. sz. másodrendű főút Miskolcon átvezető szakaszának összes forgalma (j/nap) az elmúlt időszakban közel duplájára nőtt, 2019-re elérte a 45%-os kihasználtságot. A 2020-as év azonban itt is csökkenést mutat az adatok többségénél.

306. sz. másodrendű főút 3 + 573 km+m szelvénye (érvényes 1 + 020 - 5 + 921 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	5.645	6.027	6.603	7.217	7.629	10.077	8.244
Összes forgalom (E/nap)	7.258	7.770	8.629	9.462	9.994	8.583	9.671
Kapacitás kihasználtság (%)	41	38	42	46	45	45	44
Adat forrása	Mért	Mért	Mért	Mért	Mért	Felszorzott	Felszorzott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 2505. j. összekötő út forgalma 2019-ig szinte folyamatosan emelkedett, a kapacitás kihasználtsága azonban érdemben nem változott, 13% volt.

2505. j. összekötő út 46 + 168 km+m szelvénye (érvényes 41 + 742 - 47 + 723 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	1.858	1.861	1.888	2.020	1.976	2.021	1.952
Összes forgalom (E/nap)	2.175	2.162	2.215	2.391	2.363	2.390	2.261
Kapacitás kihasználtság (%)	13	13	14	15	13	13	12
Adat forrása	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 2513. j. összekötő út forgalma 2014 és 2020 között csekély mértékben növekedett, mely kapacitáskihasználtságban nem jelentkezik.

2513. j. összekötő út 1 + 000 km+m szelvénye (érvényes 0 + 000 - 12 + 078 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	705	703	709	759	745	764	735
Összes forgalom (E/nap)	799	789	804	865	851	866	822
Kapacitás kihasználtság (%)	5	5	5	5	4	4	4
Adat forrása	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott	Felszorzott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 2515.j. összekötő út forgalma 2014-2020 között érdemi változást nem mutat, 2020-ban a kapacitás kihasználtsága elérte a 15%-ot.

2515. j. összekötő út 7 + 976 km+m szelvénye (érvényes 0 + 255 - 8 + 892 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	2.984	3.001	3.052	3.232	3.134	3.224	3.165
Összes forgalom (E/nap)	3.152	3.170	3.235	3.444	3.357	3.435	3.342
Kapacitás kihasználtság (%)	14	16	16	17	15	15	15
Adat forrása	Mért	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 2517. j. összekötő út, kisebb hullámzásokkal ugyan, de forgalma stabil volt a vizsgált időszakban.

2517. j. összekötő út 19 + 349 km+m szelvénye (érvényes 13 + 000 - 20 + 770 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	1.500	1.495	1.502	1.607	1.571	1.619	1.558
Összes forgalom (E/nap)	1.678	1.646	1.672	1.787	1.752	1.793	1.706
Kapacitás kihasználtság (%)	8	8	8	9	8	8	8
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 2519. összekötő út forgalma 2015 és 2019 között folyamatosan növekedett, így 2019-ben elérte a 9000 E/nap forgalmat, 2020-ban azonban itt is hatással volt a forgalomra a világjárvány.

2519.j. összekötő út 5 + 592 km+m szelvénye (érvényes 4 + 192 - 8 + 543 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	-	7.150	7.296	7.797	7.618	7.775	7.553
Összes forgalom (E/nap)	-	8.133	8.364	9.070	8.979	9.035	8.616
Kapacitás kihasználtság (%)	-	50	51	56	40	41	39
Adat forrása	-	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 3604. összekötő út forgalma kismértékben emelkedett a vizsgált időszakban.

3604. j. összekötő út 8 + 000 km+m szelvénye (érvényes 2 + 000 - 8 + 873 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	1.480	1.540	1.450	1.651	1.676	1.721	1.573
Összes forgalom (E/nap)	1.255	1.312	1.304	1.460	1.468	1.476	1.366
Kapacitás kihasználtság (%)	10	10	10	12	11	11	10
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 25139. bekötő út forgalma 2014 és 2019 között folyamatosan növekedett, 2020-ban azonban itt is csökkenés figyelhető meg.

25139. j. bekötő út 1 + 000 km+m szelvénye (érvényes 0 + 000 - 3 + 514 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	163	178	156	185	187	192	172
Összes forgalom (E/nap)	129	141	133	154	155	157	141
Kapacitás kihasználtság (%)	1	1	1	1	1	1	1
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A 26321. bekötő út forgalma kisebb hullámzásokkal ugyan, de stabilnak mutatkozott 2014-2020 között.

26321. j. állomáshoz vezető út 0 + 100 km+m szelvénye (érvényes 0 + 000 - 0 + 491 km+m)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Összes forgalom (j/nap)	625	613	614	655	641	664	636
Összes forgalom (E/nap)	714	678	687	727	710	733	694
Kapacitás kihasználtság (%)	7	7	7	8	6	7	6
Adat forrása	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott	Felszorozott

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

A Közlekedési Információs Rendszer és Adatbázis 2020-as adatai alapján az egyes utak forgalmi jellemzőit tekintve a település közigazgatási területét érintő legnagyobb forgalmat az 26. sz. másodrendű út (27.129 E/nap) bonyolítja le, továbbá jelentős a 3. sz. elsőrendű főút és az M30-as autópálya forgalma is (~21.000 E/nap).

Baleseti jellemzők

Közlekedési baleseti adatok vonatkozásában a KSH adatbázis ad támpontot a forgalombiztonsági jellemzőkről. Az adatokból látható, hogy a közúti balesetek mind lakott területen, mind lakott területen kívül előfordulnak, bár a lakott területen gyakoribb előfordulással. 2018-ban 3 db halálos baleset történt, valamint az összes személyi sérüléssel járó baleset 37%-a súlyos sérüléssel járó volt. Halálos baleset az elmúlt években jellemzően 3-8 alkalommal történt, a súlyos és a könnyű sérüléssel járó balesetek száma 60-70, illetve 130-140 körül, az összes személyi sérüléssel járó baleset száma pedig 200-210 körül alakult az elmúlt években.

Közúti közlekedési balesetek, 2011-2018

	Halálos baleset	Súlyos sérüléssel járó baleset	Könnyű sérüléssel járó baleset	Összes személyi sérüléssel járó baleset	Lakott területen történt baleset	Lakott területen kívül történt baleset
2011	9	70	149	228	197	31
2012	6	68	131	205	190	15
2013	3	66	132	201	190	11
2014	3	61	126	190	180	10
2015	1	61	153	215	196	19
2016	3	43	137	183	162	21
2017	8	66	132	206	182	24
2018	3	77	127	207	177	30

Forrás: KSH

1.15.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

1.15.3.1. KÖZÚTI

A közúti közösségi közlekedés szolgáltatója a Miskolc Városi Közlekedési Zrt. (MVK Zrt.) és a Volánbusz Zrt., mely az többek között az egykori Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. (ÉMKK) beleolvadásából jött létre. A településen belüli kapcsolatokat a helyi és helyközi járatok biztosítják. Az MVK Zrt. 166,7 km autóbusz-vonalhálózaton 44 autóbusz és 12,7 km hosszú villamos-vonalhálózaton két villamos viszonylatot üzemeltet (Forrás: <https://mvkzrt.hu/cegismerteto>). A közösségi közlekedés jellemzően a város gerincét alkotó főbb útvonalakon bonyolódik. A település központjában egy autóbusz-állomás található (3526, Búza tér 1.).

Helyi járatok

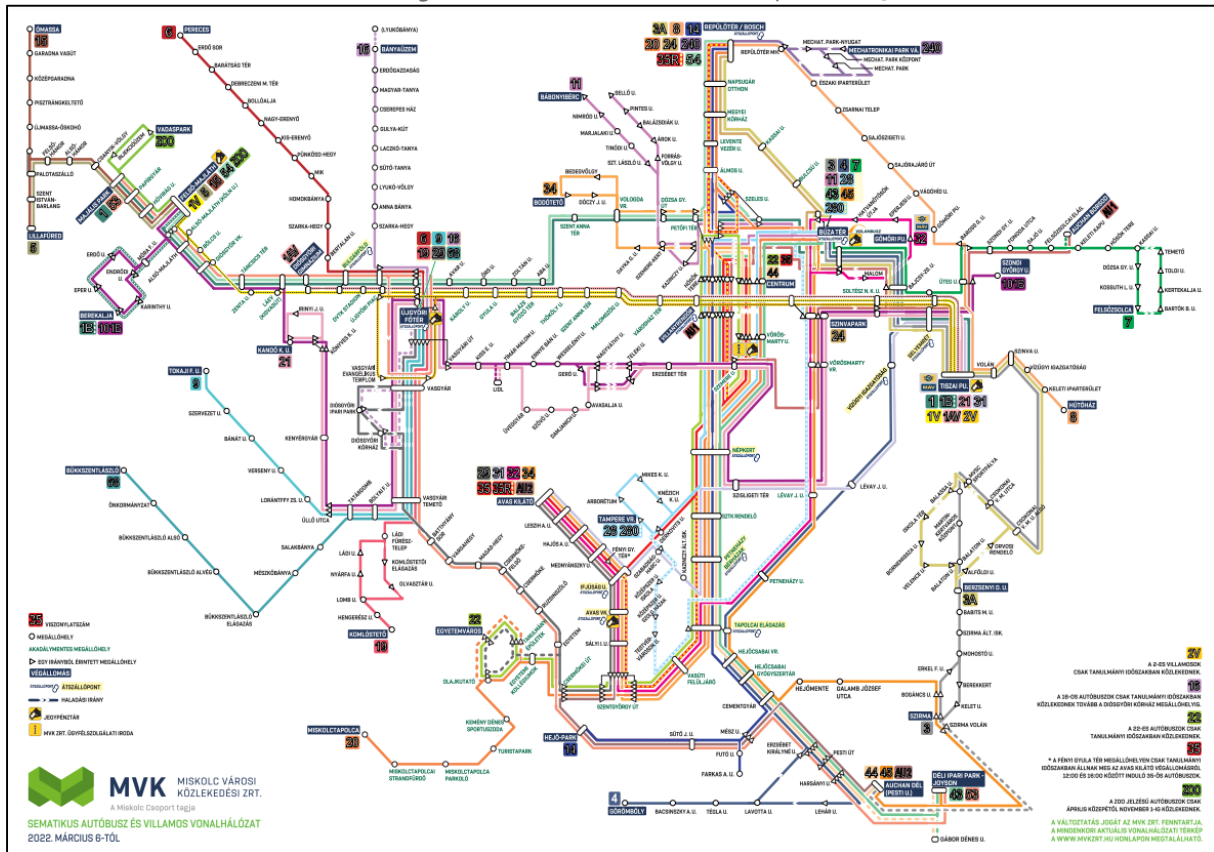
Miskolc helyi közösségi közlekedési rendszerét a városi (Miskolc Holding Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt.) tulajdonban lévő Miskolc Városi Közlekedési Zrt. (MVK Zrt.) látja el. Magyarországon elsőként 1903. június 8-án Miskolcon indult meg a menetrendszerinti autóbusz-közlekedés. A közlekedési vállalat jelenleg 158,5 autóbuszszal 44 vonalon biztosítja az autóbusz-közlekedést, míg 42,8 villamossal 3 vonalon biztosítja a villamos-közlekedést (Forrás: <https://mvkzrt.hu/cegismerteto>). A városban, az MVK honlapján található menetrend-tervező alapján az alábbi közösségi közlekedési vonalakat vehetik igénybe az utasok:

- 1 - Tiszai pályaudvar - Majális-park	- 34 - Avas kilátó - Bodótető
- 1B - Tiszai pályaudvar - Berekalja	- 35 - Avas kilátó - Centrum
- 3 - Búza tér - Szirma	- 35R - Avas kilátó - Repülőtér/BOSCH
- 3A - Repülőtér/BOSCH - Berzsényi Dániel utca	- 43 - Búza tér - Déli Ipari Park - JOYSON
- 4 - Búza tér - Görömböly	- 44 - AUCHAN-dél (Pesti út) - Centrum
- 5 - Felső-Majláth - Lillafüred	- 45 - AUCHAN-dél (Pesti út) - Búza tér
- 15 - Felső-Majláth - Ómassa	- 53 - Majális park - Déli Ipari Park - JOYSON
- 6 - Újgyőri főté - Perces	- 54 - Repülőtér/BOSCH - Felső-Majláth
- 7 - Búza tér - Felsőzsolca	- 68 - Újgyőri főté - Bükkzentlászó
- 8 - Repülőtér/BOSCH - Hűtőház	- 240 - Mechatronikai Park végállomás - Repülőtér/BOSCH
- 9 - Újgyőri főté - Tokaji Ferenc utca	- AU1 - AUCHAN Borsod - Villanyrendőr
- 11 - Búza tér - Bábonyi-bérc	- AU2 - Avas kilátó - AUCHAN-dél (Pesti út)
- 14 - Repülőtér/BOSCH - Hejő-park	- 1G - Felső-Majláth - Szondi György utca
- 16 - Újgyőri főté - Bányauzem	- 12G - Repülőtér/BOSCH - Szondi György utca
- 19 - Újgyőri főté - Komlóstető	- 14G - Szondi György utca - Repülőtér/BOSCH
- 20 - Repülőtér/BOSCH - Miskolctapolca	- 34G - Szondi György utca - Bodótető
- 21 - Tiszai pályaudvar - Kandó Kálmán utca	- 35G - Avas kilátó - Szondi György utca
- 22 - Centrum - Egyetemváros	- 1É - Felső-Majláth - Szondi György utca
- 101B - Szondi György utca - Berekalja	- 35É - Avas kilátó - Szondi György utca
- 24 - Repülőtér/BOSCH - Szinvapark	
- 28 - Búza tér - Tampere városrész	
- 31 - Tiszai pályaudvar - Avas kilátó	
- 32 - Avas kilátó - Gömöri pályaudvar	

Forrás: <https://mvkzrt.hu/menetrend>

A közlekedési vonalak összesen 549 megállót kötnek össze, amelyek többnyire lefedik az város belterületét, illetve lakóterületeit (<https://mvkzrt.hu/menetrend>). A közösségi közlekedési hálózat kialakítására egyrészt a kelet-nyugati és az észak-déli tengelyek dominanciája, valamint a többközpontúság jellemzi. A kelet-nyugati tengelyen a villamos közlekedés tölt be kiemelkedő szerepet, míg az észak-déli tengelyen autóbuszok közlekednek. A vonalhálózat kialakítása illeszkedik Miskolc város, kelet-nyugati és észak-déli irányban való fekvéséhez. A város méretéből, illetve tagoltságából adódóan nem megoldott minden településrésztől az átszállás nélküli városközpontba történő megérkezés, a járatok között azonban a közvetlen átszállás megoldott. Azaz egy-két átszállással a város bármely pontjáról el lehet jutni a város bármely más pontjára. Ugyanakkor szakmai viták folynak a vonalhálózat kialakítása kapcsán, hiszen többek között kevés a körjárat, az alacsony laksűrűségű, agglomerációs és periférikus területek lefedettsége nem teljesen megoldott, illetve a közlekedési eszközök összehangoltsága több helyen akadozó.

Miskolc közösségi közlekedési vonalhálózati térképe 2022.03.06-tól

Forrás: <https://mvkzrt.hu/vonalhazozati-terkep>

A város legfontosabb közösségi közlekedési csomópontjai:

- Avasi kilátó
- Búza tér
- Centrum
- Felső-Majláth
- Repülőtér/Bosch
- Tapolcai elágazás
- Tiszai pályaudvar
- Újgyőri főtér

Helyközi és távolsági járatok

Miskolc közlekedés-földrajzi adottságainak, illetve közigazgatási és gazdasági helyzetének köszönhetően Borsod-Abaúj-Zemplén megye központi közúti közösségi csomópontja. A Volánbusz Menetrendkeresője alapján 87 helyközi napi járat érinti Miskolc városát közvetlenül, amelyek között található megyeszékhelyeket (illetve a fővárost) összekötő járatok (pl. Eger, Salgótarján, Nyíregyháza, Debrecen, Békéscsaba, Szeged), továbbá a megyén belüli kisebb népességszámú községeket és nagyobb népességszámú városokat felfűző járatok egyaránt.

Miskolc közigazgatási területén az alábbi 51 darab helyközi autóbusz megállóhely található:

- Miskolc (D.győr), Árpád u. (1)	- Miskolc, Fürdő út (1)
- Miskolc (D.győr), Árpád u. (2)	- Miskolc, Fürdő út (2)
- Miskolc (D.győr), Felsőmajláth (1)	- Miskolc, Középgaradna (1)
- Miskolc (D.győr), Felsőmajláth (2)	- Miskolc, Lillafüred vasútállomás (1)
- Miskolc (D.győr), Inj. üzem bej. u. (1)	- Miskolc, Lillafüred vasútállomás (2)

- Miskolc (D.győr), Inj. üzem bej. u. (2)	- Miskolc, Martin-kertv. piac (1)
- Miskolc (D.győr), papirgyár (1)	- Miskolc, Martin-kertv. piac (2)
- Miskolc (D.győr), papirgyár (2)	- Miskolc, Petőfi kollégium (1)
- Miskolc (D.győr), stadion (1)	- Miskolc, Petőfi kollégium (2)
- Miskolc (D.győr), stadion (2)	- Miskolc, Petőfi tér (1)
- Miskolc (L.füred), 5-ös végáll. (1)	- Miskolc, Petőfi tér (2)
- Miskolc (L.füred), 5-ös végáll. (2)	- Miskolc, Sanofi (1)
- Miskolc (L.füred), Palotaszálló (1)	- Miskolc, Soltész Nagy Kálmán u. (1)
- Miskolc (Szirma), Erkel F. u. 53. (1)	- Miskolc, Soltész Nagy Kálmán u. (2)
- Miskolc (Szirma), Erkel F. u. 53. (2)	- Miskolc, Szent Anna templom (1)
- Miskolc (Szirma), iskola (1)	- Miskolc, Szent Anna templom (2)
- Miskolc (Szirma), iskola (2)	- Miskolc, Táncsics tér (2)
- Miskolc, Alsó-Majláth (1)	- Miskolc, Tiszai pályaudvar (2)
- Miskolc, Alsó-Majláth (2)	- Miskolc, Tokaj Étterem (1)
- Miskolc, Berzsenyi u. (1)	- Miskolc, Tokaj Étterem (2)
- Miskolc, Berzsenyi u. (2)	- Miskolc, Újgyőri főtérr (1)
- Miskolc, DIGÉP főkapu (1)	- Miskolc, Újgyőri főtérr (2)
- Miskolc, Diósgyőri Gimnázium (1)	- Miskolc, Zoltán u. (1)
- Miskolc, Diósgyőri Gimnázium (2)	- Miskolc, Zoltán u. (2)
- Miskolc, Dózsa Gy.u. (1)	- Miskolc (Újmassa), Őskohó (1)
- Miskolc, Dózsa Gy.u. (2)	

Forrás: <https://www.volanbusz.hu/hu/menetrendek/megallohelyi-menetrendek/5>

A felsorolt megállóhelyek többsége az 3. és 26. sz. főutak, illetve a városból kivezető mellékutak mentén Kistokaj, Bükk-szentkereszt irányába található. A településközpont, a fontosabb közintézmények és a turisztikai szempontból kiemelt területek (Diósgyőri vár, Lillafüred) jó helyközi és távolsági kapcsolatokkal rendelkeznek, de a vasútállomás elérhetősége nem megfelelő.

A település azon területeit tekintettük közösségi közlekedéssel lefedettnek, melyek a megállóhelyektől 500 m-es távolságon belül esnek. A település helyi- és helyközi megállókkal jól lefedett, ellátatlan területek a Teréz utca (Északi iparterület), a Bedegvölgy-dűlő területe (Közdomb, Bodótető), illetve Miskolctapolca központi részeitől, intézményeitől távol eső területek (Zilahi utcától délkeletre, Isaszeg utcától északnyugatra eső területek). [lsd. [Térképmelléklet: Közösségi közlekedés](#)]

1.15.3.2. KÖTÖTTPÁLYÁS

Villamosközlekedés

Miskolc villamosvonal-hálózatának a hossza jelenleg 12,7 km, mely mai hosszát a 2008 és 2013 között zajlott Zöld Nyíl Villamos Projekt keretében nyerte el a nyugati, 1,5 km-es meghosszabbításának köszönhetően. Miskolcon 1897-től működik villamosüzem, az első viszonylat a Tiszai-pályaudvar és Szent Anna templom között épült ki. *Forrás: <https://mvkzrt.hu/villamoskozlekedes-tortenete>*

A városban jelenleg két viszonylat működik, melyek az alábbiak:

- 1-es (Tiszai pályaudvar-Felső Majláth)
- 2-es (Tiszai pályaudvar-Vasgyár)

Vasút

Miskolc közigazgatási területét több vasútvonal érinti, melyek az alábbiak:

Törzshálózati vasútvonal: (dőlt betűvel a város közigazgatási területét érintő vasúthálózathoz csatlakozó vasúthálózati elemek)

- 80. sz. Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely vasútvonal
- 80a. sz. Budapest–Hatvan vasútvonal

- 89. sz. Tiszaújváros–Nyékládháza vasútvonal
- 90. sz. Miskolc–Hidasnémeti vasútvonal
- 92. sz. Miskolc–Bánréve vasútvonal
- 94. sz. Miskolc–Tornanádaska vasútvonal
- 100c. sz. Szerencs–Nyíregyháza vasútvonal

Keskeny nyomközű vasútvonal:

- 330. sz. Miskolc–Lillafüred–Garadna
- 331. sz. Miskolc–Mahóca

Vasútállomás és vasúti megállóhely: (dőlt betűvel a személyszállításban szerepet nem játszó állomások)

- Miskolc-Tiszai vasútállomás
- Miskolc-Gömöri vasútállomás
- Miskolc-Dorottya utca (kisvasúti)
- *Miskolc Győri kapu (kisvasúti, megszűnt)*
- *Miskolc-Rendezőpályaudvar megállóhely*
- *Diósgyőr-Vasgyár állomás*
- *Ládi rakodó megálló-rakodóhely*
- *Miskolc-Repülőtér megállóhely (megszűnt)*

Miskolc közigazgatási területén két személyszállításba bekapcsolódó vasútállomás található, a Miskolc-Tiszai (3530 Miskolc, Kandó Kálmán tér 1-3.), illetve a Miskolc-Gömöri (3526 Miskolc, Állomás utca 2.). Miskolc-Tiszai vasútállomáson halad keresztül a MÁV 80. sz. Hatvan – Miskolc – Szerencs – Sátoraljaújhely – vasútvonal, amely Hatvantól-Mezőzomborig kétvágányú, villamosított, illetve amelyen az engedélyezett legnagyobb sebesség 120 km/h. A város kisebbek pályaudvarán, a Miskolc – Gömörin ágazik le a 80. sz. vasútvonalról a MÁV 92. sz. Miskolc – Bánréve – Ózd vasútvonal, amely Sajószentpéterig kétvágányú, Kazincbarcikáig villamosított, illetve amelyen a megengedett legnagyobb sebesség 100 km/ha. Mindkét vasútvonal jelentős belföldi és tranzit, valamint személy- és áruforgalmat bonyolít. Miskolcra Budapest 2-2,5 óra, Hatvan 1,5 óra, Füzesabony 49 perc, Ózd 1 óra, Kazincbarcika 30 perc alatt érhető el az óránként induló IC és személyvonatoknak köszönhetően. A 80. sz. vasútvonalnak a Hatvan – Miskolc közötti szakaszát a Magyar Északi Vasút építette és 1869-70-ben helyezte üzembe. A vasútvonalat a '60-as évek elején villamosították, valamint számos helyen nyomvonal-korrekciónak volt szükség a kétvágányosítás és a magasabb sebesség elérése érdekében. A vasúti közlekedés okozta zajterhelés enyhítése érdekében "passzív" zajvédelmi megoldások, zajvédő falak létesültek a vasútvonalnak a lakóterületeket érintő szakasza mentén. A 92. sz. vasútvonalnak a Miskolc – Bánréve szakaszát a MÁV építette és 1871-ben nyitották meg, Sajóecsegig 1971-ben, Kazincbarcikáig 1983-ban villamosították. A város rendszeres InterCity összeköttetéssel rendelkezik Budapesttel, Debrecennel és Nyíregyházával, valamint Szolnokkal a kör IC-nek köszönhetően.

MISKOLC TISZAI PÁLYAUDVAR

Miskolc Tiszai Pályaudvar a város keleti részén, lakó-, vegyes-, gazdasági- és közlekedési területek közelében helyezkedik el. A vasútállomáson a 2020/2021. évi menetrend szerint naponta kb. 270 személyszállító járat áll meg, melyek közül több mint 65 darab IC vonat, melyek Budapest-Hatvan-Miskolc-Szerencs-Sátoraljaújhely, Miskolc-Hidasnémeti, illetve Budapest-Miskolc-Szerencs-Nyíregyháza-Debrecen-Budapest viszonylatokon közlekednek.

A vasútállomástól nem messze helyi- és helyközi buszmegállók, villamosmegállók és egy viszonylag nagy kapacitású fizetős parkoló található, valamint kerékpártároló is rendelkezésre áll. A peronok akadálymentesítettek, az elérhetőségük gyalogos aluljárón keresztül biztosított. A felvételi épület állapota jó, váróteremmel, jegypénztárral, WC-vel, csomagmegőrzővel rendelkezik. Az állomáson hangos utastájékoztató működik. *Forrás: mavcsoport.hu*

GÖMÖRI PÁLYAUDVAR

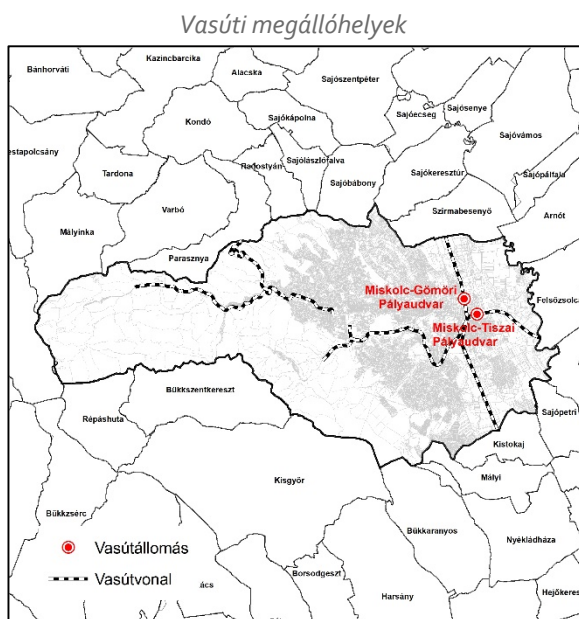
A Gömöri pályaudvar Miskolc északkeleti részén, a lakott terület szélén, a Szentpéteri kapu és az Északi Iparterület városrészeket elválasztó képzeletbeli vonal folytatásaként, a Zsolcai kapu városrész területén helyezkedik el, Miskolc Tiszai pályaudvartól ~1,5 km-re. A megállóhelynél a 2020/2021. évi menetrend szerint naponta 32 személyszállító járat áll meg, melyek Miskolc-Bánréve-Ózd, illetve Miskolc-Tornanádaska viszonylatokon közlekednek, viszont ezeken a vonalakon nem közlekednek IC/EC/EN vonatok.

A megállóhely közelében autóbusz megállóhely található, a személygépkocsik tárolási lehetőségei nem kielégítőek és a kerékpárok tárolása nem megoldott. A peronok nem akadálymentesítettek, a felvételi épület váróteremmel rendelkezik, de jegypénztár, wc, büfé és újságárus nem üzemel. Az állomáson hangos utastájékoztatás van. *Forrás: mavcsoport.hu*

Keskeny nyomtávú vasút

Az 1920-as években, eredetileg elsősorban teherszállítás (fa, szén) céljára kiépült erdei vasúti fő- és szárnyvonalakon az 1970-es, '80-as években egyre csökkenő teherszállítási igények miatt a személyszállítás vette át a vezető, később (1989-ben) a kizárólagos szerepet. A Lillafüredi Állami Erdei Vasút (LÁEV) által üzemeltetett vonalak (330, Fővonal (Miskolc - Dorottya utca - Lillafüred - Garadna) és 331, Szárnyvonal (Miskolc - Dorottya utca - Mahóca)) napjainkban Miskolc egyik legnépszerűbb turisztikai látványosságának számítanak, melyet 2014-ben több mint 200.000 utas keresett fel. A számos színes, akár szezonális programot kínáló desztináció az elmúlt időszakban számos pályázatot nyert el, amely nemcsak a vasúti vonalak, mozdonyok és vasúti kocsik fejlesztéséhez, hanem az ökoturizmus népszerűsítéséhez használtak fel.

Forrás: <https://www.laev.hu/>; <http://www.sinekvilaga.hu/>

Forrás: Szerző készítése

Forrás: mavcsoport.hu/mav-start/media/terkepek

1.15.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

Kerékpáros közlekedés

A városban egy összefüggő rendszert jelenleg nem alkotó kerékpárút hálózat található, amely részben kiépített kerékpárutakból, részben kerékpársávokból tevődik össze. A Miskolc különböző

városrészeit (pl. Martinkertváros, Szirma, Görömböly), illetve kiemelt rekreációs területeit (pl. Lillafüred, Tapolca) a központi belterülettel összekötő kerékpárúthálózat mellett, jelentős a belvárosi utak mellett, illetve mentén kiépült és tervezett szakaszok hossza is.

Az Országos Területrendezési Terv szerkezeti terve szerint Miskolc területét a 23.A.: Gönc-Boldogkőváralja-Miskolc-Felsőtárkány-Eger országos kerékpárútvonala érintik, amely Felsőzsolca felől érkezik a 3. sz. főúttal párhuzamosan haladva, majd a Sajót elhagyva a Szinvát követve halad Lillafüred irányába.

Gyalogos közlekedés

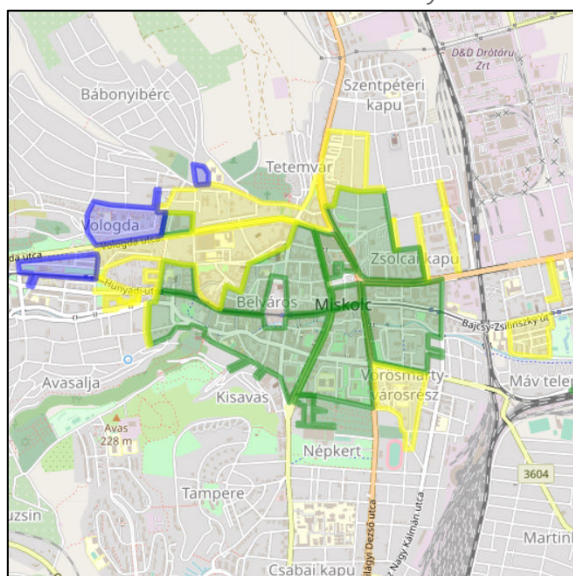
A kiépített gyalogjárdák teljes hossza 577,5 km, az infrastruktúra kiépítettsége 99,20%. A járdák állapota, burkolata erősen változó minőségűnek mondható, az akadálymentesítés gyakran nem megoldott, az infrastruktúra pedig alárendelt szerepű a városban.

Miskolc hazai viszonylatban hamar, 1984-ben látta el forgalomcsillapítással a város főutcáját a Széchenyi István utcát az Ady Endre utca és a Városház tér között, ahol a járműforgalmat csak a villamosok és az üzleteket ellátó árufeltöltés jelenti. A Diósgyőri várhoz vezető út, a Vár utca az 1990-es évek végén lett a gyalogos közlekedés céljára átalakítva, amely gesztenyefasorával az 1930-as évek nagy fásítási programjának emlékét őrzi. 2005-ben adták át a Szinva teraszt, amely Miskolc mára legnépszerűbb szabadtéri közösségi terévé vált, s amely szintén a gyalogosövezetek bővülésének remek példája. A funkcionálisan és az autóforgalom által túlterhelt belvárosban a gyalogos felületek további bővítése napjainkban indokoltá vált.

Közúti elválasztó hatás főként az 3. sz. elsőrendű főút, a 26. sz. másodrendű főút és a 3604. j. Miskolc-Kistokaj összekötő út esetében, valamint az Északi Tehermentesítő út, az avasi lakótelep gerincútja figyelhető meg, ahol jelentős belterületen áthaladó forgalom ellenére hosszú gyalogátkelő nélküli szakaszok találhatók a településen. A közúti elválasztó hatás mellett a vasútvonalak mentén sem mindenhol biztosított a gyalogos átkelés, ami a 92. sz. Miskolc-Bánréve vasútvonal mentén, a Gömöri aluljárótól északra a legjellemzőbb.

1.15.5. PARKOLÁS

Parkolási zónák a belváros környékén

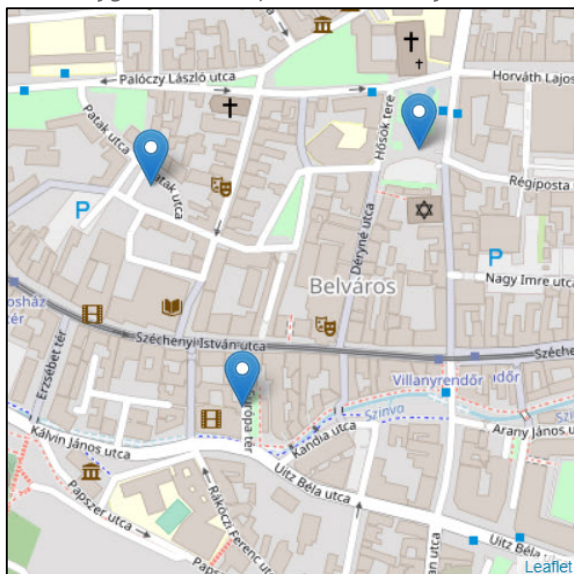

Forrás: <https://parkolas.varosgazda.hu/terkep>

A település területén jelenleg 3 különböző parkolási zóna van megkülönböztetve (zöld, sárga, kék). A parkolási zónák elhelyezkedését, lehatárolását, illetve díjszabásának mértékét leginkább a belvárosi részekről mért távolságuk határozza meg. A zónákban található parkolók díjfizetési kötelessége munkanapokon 8-18 óra között áll fenn. Az említett zónák mellett, azoktól eltérő fizetési övezetek is találhatóak a városban, melyek a következők:

- Kiemelt idegenforgalmi övezet: Miskolctapolca, Lillafüred, Diósgyőri vár környéke, május 1-től – szeptember 30-ig
- Kiemelt tömegközlekedési csomópont: Tiszai Pályaudvar, minden nap
- Kiemelt kereskedelmi terület: Búza tér és környéke.

A mélygarázsok és a parkolóház elhelyezkedése

<https://parkolas.varosgazda.hu/melygarazsok>

Emellett, a belváros területén a Régiposta utcai Parkolóházban, illetve az Európa téri, a Hősök terén található, valamint a Patak utcai mélygarázsokban megoldható a térítéses parkolás. Az említett zónákon, területeken és épületeken kívül parkolásra, többek között a szélesebb utcákban, illetve a lakóházak kapubejáróiban van lehetőség. Nagyobb parkoló területek főleg a kereskedelmi létesítményekhez (pl. Auchan, Miskolc Pláza, Szinvapark) és az intézményekhez kapcsolódva helyezkednek el. A városi parkolás egyik problémájaként nevesíthető a város több pontján, többnyire önkormányzati kezelésben lévő, fokhíjtelkeken működő, részlegesen burkolt, nyitott parkolóterületek nagy száma (pl. Búza tér, Centrum stb.), amelyek egyrészt értékes városi területeket foglalnak el, másrészt nincsenek összhangban a parkoláshoz kapcsolódó infrastruktúrahálózat egyéb összetevőivel.

Forrás: <https://parkolas.varosgazda.hu>

1.16. KÖZMŰVESÍTÉS

Jelen fejezetben összefoglalva mutatjuk be a település közmű ellátottságát, az alfejezetekben az egyes közmű szakágakat külön grafikonokkal jellemezve. Az adatok a KSH tájékoztatási adatbázisából származnak.

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK

1.16.1.1. VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS VÍZELLÁTÁS (IVÓ-, IPARI-, TŰZOLTÓ-, ÖNTÖZŐVÍZ, TERMÁLVÍZ HASZNOSÍTÁS)

Ivóvízellátás

Miskolc kiépített vízellátó rendszerrel rendelkezik, melynek üzemeltetője a MIVÍZ Miskolci Vízmű Kft. (MIVÍZ Kft.). A város ivóvízhálózatának hossza 2020-ban 685,4 km volt, melynek kb. kétharmada 30 évnél idősebb, anyagát tekintve pedig kb. 50%-a műanyag. Miskolc vízellátása elsősorban a Bükk karsztvizeire épül, melyek kitermeléséért 8 db karsztvízmű felel: Szinva-forrasi, Anna-forrasi, Felső-forrasi, Ómassa, Miskolctapolcai, Tavi-forrás, Szent György-forrás, Királykút). Eső négy vízmű gravitációs, míg utóbbi négy szivattyús üzemű, amelyek összesen átlagosan napi 45.388 m³-es termelőkapacitást tesznek lehetővé, s amely lefedi a város napi átlagos 35-50.000 m³-es vízfogyasztását. *Forrás: miviz.hu/rolunk/ivovizszolgaltatas/*

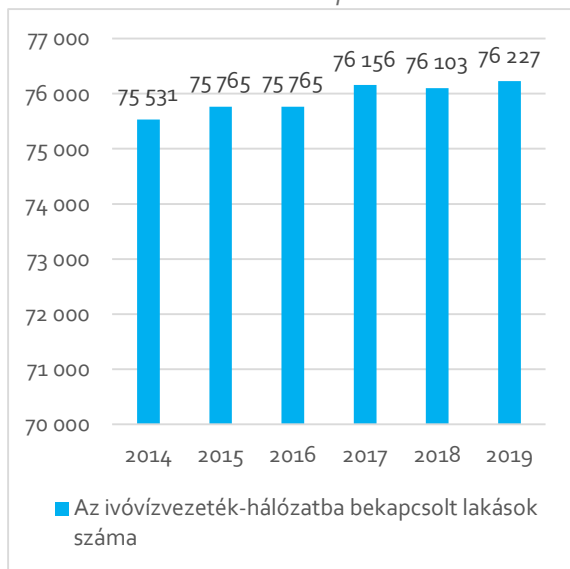
A morfológiailag igencsak tagolt város ivóvízellátást biztosítandó, négy alapzónára (Avas-Tetemvár, Göröghegy alsó, Göröghegy felső és Előhegy) és két mellékszónára (Lillafüred és Pereces) bomlik az ivóvízhálózat. A fogyasztókhoz gravitációsan jut el az ivóvíz, miután a magasabban fekvő városrészekben kialakított tárolómedencékbe szivattyúzzák azt. A MIVÍZ weboldalán található adatok alapján, a vízellátási rendszert 72 db nyomáshőző, 34 db nyomásfokozó- és átemelő gépház, 47 db Ivóvíz tároló medence (29.505 m³-es tároló kapacitással), valamint összesen 42 db nyomáscsökkentő műtárgy alkotja. *Forrás: <https://miviz.hu/rolunk/ivoviz-szolgaltatas/miskolc-ivovizellato-rendszerek-nyomaszonainak-bemutata>*

Az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság 2018. augusztusában kelt (Ikt. szám: É2018-2031-007/2018) adatszolgáltatása alapján a nyári szárazabb hónapokban rendszeresen átlagos mérték alatt maradó vízhozam pótlására

„a város a MIVÍZ Kft. a várostól keletre elhelyezkedő Sajó-Hernád kavicsteraszában lévő vízkészletek kitermeléséből származó vízmennyiség átvételével, a KBRV Üzem Csúcsvízmű Telep (Gesztely-Belegrád külterület) felől biztosítja. További vízpótlási lehetőség szükség esetén a Bódva kavicsteraszára települt, talajvízdúsítással működő Borsodszirák Vízmű irányából történő vízátvétel. Az érintett kavicsteraszokra települt víztermelő és -tisztító telepek az Északmagyarországi Regionális Vízmű Zrt. kezelésében üzemelnek. A MIVÍZ Kft. a Borsodvíz Kft. részére Bükkszentkereszt, illetve Kistokaj, Mályi ivóvízellátásának biztosítására ivóvizet ad át.”

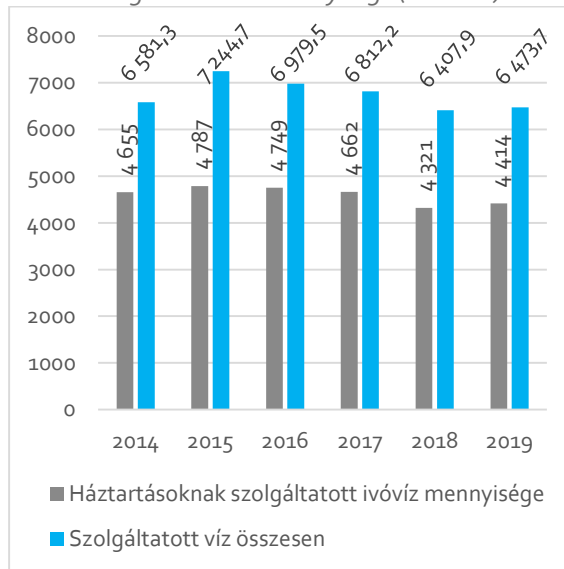
Miskolc területén a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2019-ben 76.227 db, vagyis az ellátottság 98,69%-os, így teljes körűnek tekinthető. A településen az összes szolgáltatott víz mennyisége 2019-ben 6.473,69 m³ volt, az összes szolgáltatott víz 68,19%-a került ki a háztartásokból. A vizsgált időszakban a szolgáltatott víz mennyisége esetében a 2015-ös, illetve a 2019-es minimális növekedést leszámítva folyamatosan csökkenő tendencia figyelhető meg. A 2019-es adatok alapján a városban 360 üzemelő közkifolyó volt található. *[Ild. Térképmelléklet: Ivóvíz hálózat]*

Ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma

Forrás: KSH

Szolgáltatott víz mennyisége (1000 m³)

Forrás: KSH

A közüzemi vízellátással nem ellátott háztartások esetén gyakori megoldás a házi kutak működtetése, melyek vízminősége többnyire nem ellenőrzött. Továbbá gyakran előfordul, hogy a közüzemi ivóvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások esetén is működnek házi kutak, melyek jellemzően locsolás céljára hasznosulnak.

Ipari vízkivétel

Az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság 2.6. Sajó a Bódvával vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve (VGT₃) alapján Miskolc megyei jogú város területén számos jelentős ipari vízhasználót tartanak nyilván, melyek az alábbiak:

- Chinoin Gyógyszer- és Vegyszer- és Termékek Gyára Zrt.
- D&D Drótáru Ipari és Kereskedelmi Zrt.
- DIPA Zrt.
- MÁV Zrt. - Miskolci Területi Igazgatóság telephelye
- MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. - Hőtermelő üzem telephelye
- Mirelite Mirsa Zrt. - Miskolci Hűtőház telephelye

Termálvíz hasznosítása

A város területén található geotermikus energia hasznosítását az önkormányzat tulajdonában lévő MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft., illetve a PannErgy Nyrt. által alapított Geotermia Zrt. projekt cég koordinálja. Miskolc területén a termálvíz felhasználása egyrészt rekreációs céllal, másrészt az egyes városrészekben, mélyfúrású kutakból geotermikus távfűtés céljára történik. Előbbi legjelentősebb használója a Miskolc-Tapolcai barlangfürdő, a Miskolctapolcai Strandfürdő, illetve a Selyemréti Strandfürdő. Utóbbi részét képezi, többek között a MIVÍZ Kft. központi irodaház, a Kemény Dénes Sportuszoda, a Miskolci Semmelweis Kórház és Egyetemi Oktató Kórház, a Szent Ferenc Kórház, a Megyei Könyvtár, a DVTK stadion, valamint pl. a Joyson Safety System Hungary Kft. fűtése. Emellett, számos lakóépület távfűtésében játszik nagy szerepet (részben, vagy egészben) a zöld geotermikus távfűtési rendszerek kiépítettsége, így pl. az Avas városrészben található mintegy 12.000 társasházi lakás fűtési- és használati melegvíz hőigényét is a földhőből származó meleg vízzel elégítik ki fosszilis energiahordozókból származók helyett. Forrás: vizeink.hu/; miviz.hu/rolunk/termalviz-szolgalattas; miho.hu/sites/default/files/2020-08/MIHO_Prospect_A4_ver3.pdf; miho.hu/geotermia

1.16.1.2. SZENNYVÍZELVEZETÉS

A település döntően gravitációs üzemű és teljes mértékben elválasztott rendszerű szennyvízelvezető hálózattal rendelkezik. A közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat hossza 570,95 km. Miskolc szennyvizeinek tisztítását (Alsózsolca, Felsőzsolca, Mályi, Bükkszentkereszt, Nyékládháza, Szirmabesenyő, Arnót, Kistokaj, Bánkút településekkel együtt) a MIVÍZ Zrt. miskolci szennyvíztisztító telepen végzi (11014/2 hrsz.). A tisztított szennyvíz befogadója a Sajó-folyó 49+300 fkm szelvénye.

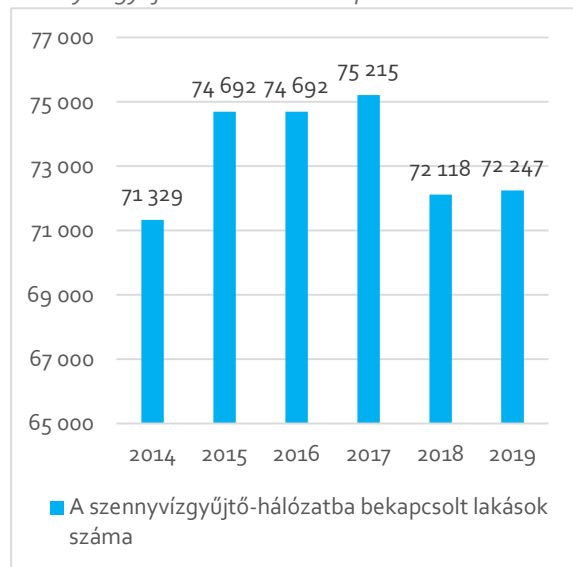
A településen a csatornázottság (közcsatornába bekapcsolt lakások száma/lakásállomány) 2018-ban 93,52%-os, a szinte teljes ellátottságot elérő szintet 2012-ben érte el a város. Környezetvédelmi szempontból kedvező, hogy a csatornázással csökkent az egyedi közműpótlók száma és ebből adódóan a talajba jutó szennyvíz mennyisége.

A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatában elvezetett összes, illetve háztartásokból származó szennyvíz mennyisége 2014-2019 között változó tendenciájú növekedést mutat. Az összes elvezetett szennyvíznek megközelítőleg a harmada (34,57%) származik háztartásokból.

Forrás: miviz.hu/rolunk/szennyviz-es-csatornaszolgaltatas

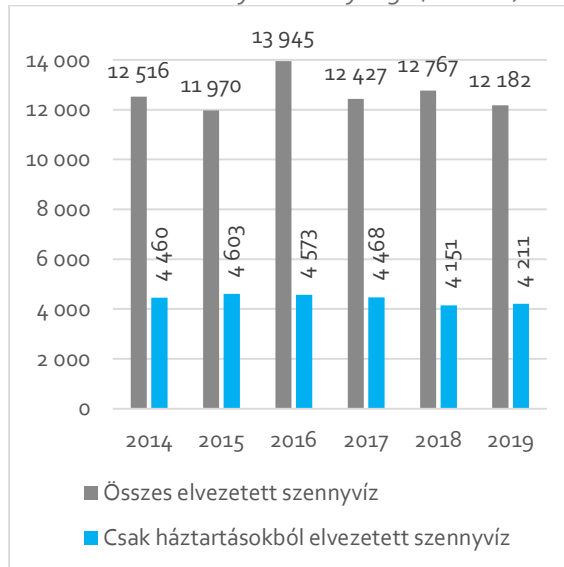
A szennyvízkezelés módjáról és a csatornahálózatról az [1.17.6. Hulladékkezelés – Folyékony hulladék](#) alfejezetben írunk. [\[Isd. Térképmelléklet: Szennyvízelvezető hálózat\]](#)

Szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma

Forrás: KSH

Elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m³)

Forrás: KSH

Miskolc város nem minősül érzékeny területnek a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján.

1.16.1.3. CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS

Felszíni vizek

A térség felszíni vizeinek mennyiségét döntően az időjárási és földrajzi (pl. csapadék, lefolyás, párolgás) viszonyok határozzák meg. A város közigazgatási területének egyik része dombvidéki, másik része síkvidéki vízgyűjtőhöz tartozik. A település magas pontjai az Bükk Miskolchoz tartozó részénél találhatóak, legmagasabb pontja az Borovnyák tető 945 méteres magasságával. A dombvidéki vízgyűjtőről érkező vízfolyások medrét a nagy esőzések, a szél, a vihar és a hordalék jobban igénybe veszi, ezért karbantartásukra gyakrabban van szükség.

A Miskolc területén található jelentősebb vízfolyások az alábbiak:

- Sajó folyó
- Szinva-patak
- Hejő-patak
- Garadna-patak
- Görömböly-patak
- Lyukó-patak
- Pece-patak
- Csanyik-patak
- Forrásvölgy-patak
- Tatár-árok

A Miskolc területén található jelentősebb állóvizek az alábbiak:

- Csorba-tó
- Hámori-tó
- Csónakázó-tó

Csapadékvíz elvezetés

A XX. század 10-es éveiben kezdődött a csatornahálózat építése a belső városrészekben, amit az elmúlt 100 év alatt fejlesztettek tovább. Miskolc belső részein jellemzően zárt csapadékelvezető rendszer került kiépítésre, míg a külső, családi házas területeken túlnyomórészt nyílt árkos kialakítású, gyepes medrű csapadékelvezető és szikkasztó rendszer hivatott a lehulló csapadék elvezetésére. Emellett, 14 db belvíz – és csapadékvíz átemelő gépház, valamint egy 20 és egy 26 ezer m³-es záporvíz tározó biztosítja a csapadékvíz elvezetését. A város néhány szűk utcájában egyáltalán nem épült ki vízvezető rendszer. A településen lehulló csapadékot a város nyílt vízfolyásai fogadják be. [\[lsd. Térképmelléklet: Csapadékvíz-elvezető hálózat\]](#)

Forrás: miskolcvaros2020.hu/sites/default/files/dokumentumok/ivs-helyzetfeltaras.pdf; miviz.hu/rolunk/

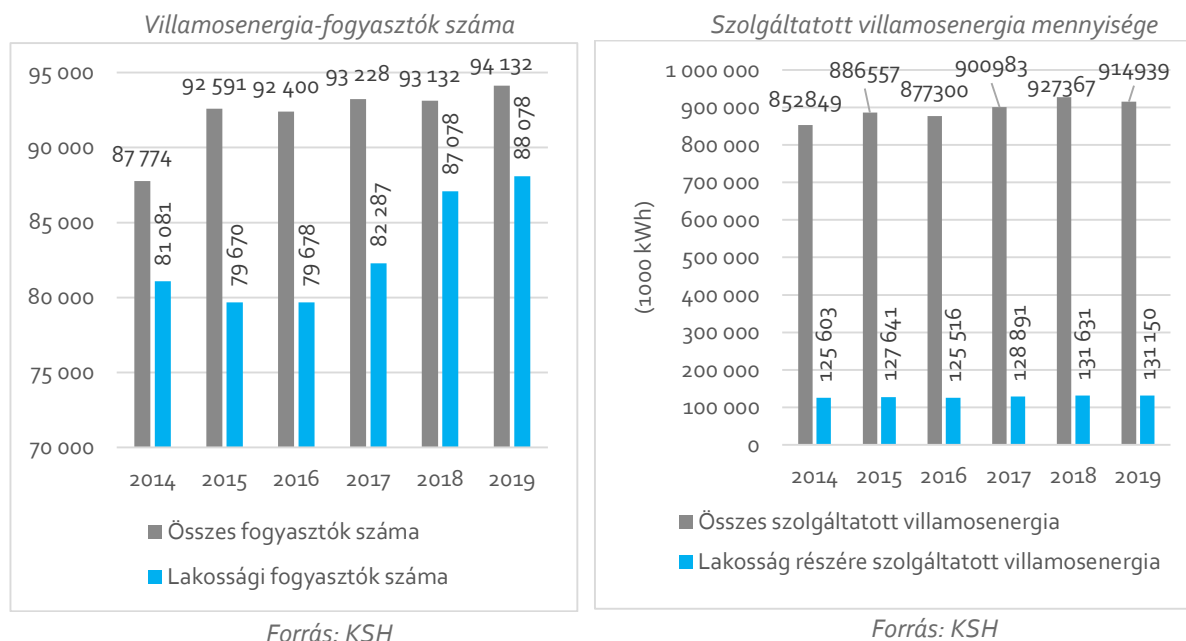
1.16.2. ENERGIA

1.16.2.1. ENERGIAGAZDÁLKODÁS ÉS ENERGIAELLÁTÁS (VILLAMOS ENERGIA, KÖZVILÁGÍTÁS, GÁZELLÁTÁS, TÁVHŐELLÁTÁS ÉS MÁS ELLÁTÓRENDSZEREK)

Villamos energia

Miskolc közigazgatási területén az MVM Émász Áramhálózati Korlátolt Felelősségű Társaság végzi a villamosenergia szolgáltatást. A város villamosenergia ellátása az országos rendszeren belül a felsőszolcai 400/120/35/20 kV-os alállomáson és az onnan induló 35 kV-os szabadvezetéken és földkábel hálózaton keresztül biztosított.

A szolgáltatott összes villamosenergia 2014 és 2019 között több mint 7%-kal növekedett, míg a lakosság részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége több mint 4%-kal, aránya azonban némiképp csökkent. A villamosenergia fogyasztók száma szintén 7%-kal növekedett, a lakossági villamosenergia-fogyasztók száma azonban közel 9%-os emelkedést mutat, mely arányuk kismértékű növekedésével járt együtt a villamosenergia fogyasztókban belül. Az összes szolgáltatott villamosenergia 14,33%-át a háztartások részére szolgáltatott villamosenergia képezi. A KSH adatbázisa alapján a város területén a kiefeszültségű villamosenergia elosztóhálózat hossza 810,1 km (2019). [\[lsd. Térképmelléklet: Villamosenergia hálózat\]](#)

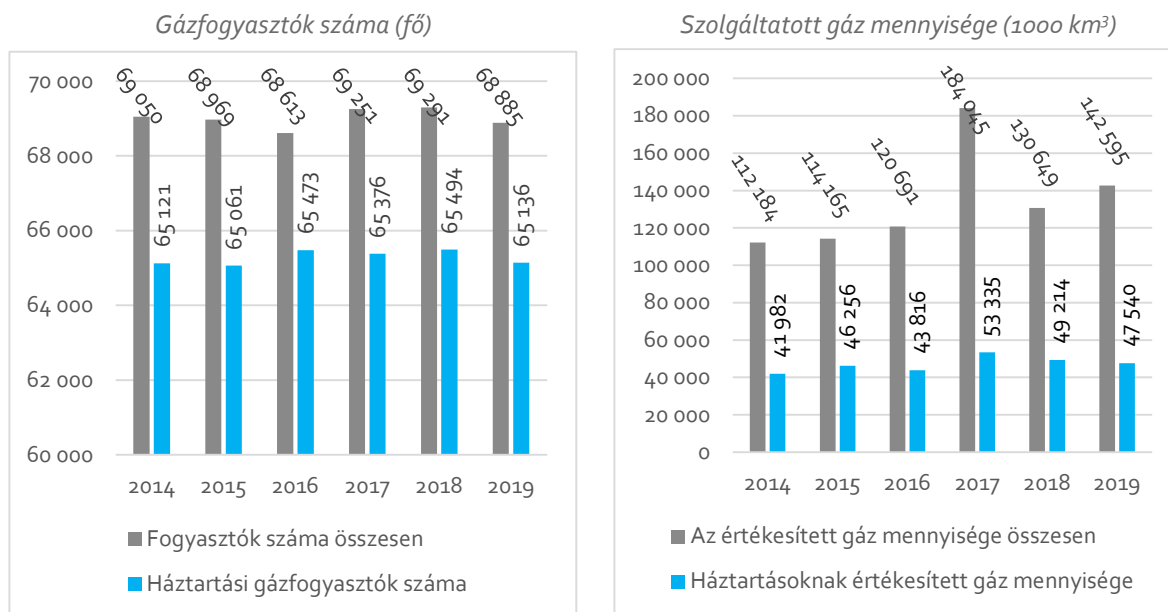

Közüvilágítás

Miskolc Megyei Jogú Város közvilágítása 2015-ben esett át egy nagyobb volumenű korszerűsítésen, amely a „Közüvilágítás energiatakarékos megvalósítása Miskolcon” című, KEOP-5.5.0/K/14-2014-0028 azonosító számú projekt keretében valósult meg. A 451 millió Ft-ot meghaladó beruházás keretében a város 160 helyszínén, többek között a 3-mas és 26-os főutak belvárosi útszakaszai mentén, illetve a parkok, sétányok és társasházi övezetek környezetében lévő világítóttesteket cserélték korszerű, energiatakarékos LED-lámpákra. Az említett utak mentén összesen 873 db, míg a parkvilágítók közül összesen 1510 db világítóttest szolgálja a jobb megvilágítást, illetve járul hozzá a város energiafelhasználásnak csökkentéséhez. *Forrás: <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/palyazatok>*

Gázellátás

Miskolc közigazgatási területén az OPUS TIGÁZ Zrt. (korábban NKM Energia, FŐGÁZ, illetve TIGÁZ) végzi a földgázelosztási tevékenységet. A belterület gázvezetékekkel jól feltárt, az összes gázcsőhálózat hossza 713,9 km. A lakásállomány 49,19%-a gázzal fűtött 2019-ben. A háztartások részére értékesített gáz az összes értékesített gáz mennyiségének 33,34%-a. 2014 és 2019 között a szolgáltatott gáz mennyiségének és a gázfogyasztók számának változása eltérő tendenciájú növekedést mutat. Az összes, valamint a háztartási fogyasztók száma egyaránt alig változott. Az értékesített gáz mennyisége azonban előbbi esetében 27%-kal, utóbbi esetében 13%-kal növekedett. Az ellátás az FGSZ Földgázszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság tulajdonában álló, országos nagynyomású földgázszállító hálózatból, az Észak-Magyarországon áthaladó Berego/Beregdaróc – Nemesbikk – Zsámbok – Vecsés nagynyomású gázszállító vezetékből leágazó Nemesbikk – Kistokaj – Center gázvezetéken keresztül biztosított. Miskolc teljes belterülete vezetékes gázhálózattal ellátott. *Forrás: <https://fgsz.hu/publikaciok/kiadvanyok> [lsd. Térképmelléklet: Gázvezeték hálózat]*

Forrás: KSH

Forrás: KSH

Távhő- és melegvízellátás

Miskolc közigazgatási területén a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. végzi a távhő- és melegvízellátást. 10 hőközvetben, 66 km primer és 25 km szekunder nyomvonal hosszúságú vezetékrendszer található. A távfűtésben felhasznált hőmennyiség egy része megújuló hőforrásból – geotermiából, biomasszából – származik. Másrészen korszerű, földgáztüzelésre épülő kapcsolt hő- és villamosenergia termelésből, gázmotorok és kombinált ciklusú hőerőmű révén nyerik a távhőrendszerben felhasznált hőt. Előbbi a 100%-ban MIHŐ Kft. tulajdonában álló Bioenergy-Miskolc Kft. fűtőműve a Kilián városrész és a Dorottya utcai hőközvetek megújulóenergia alapú ellátását biztosítja. Utóbbiról öt, az MVM MIFŰ Miskolci Fűtőerőmű Kft. tulajdonában álló fűtőmű gondoskodik. A Hold utcai Kombinált Ciklusú Fűtőerőmű (23358/9 hrsz.) 2007 óta koogenerációs technológiával hő és villamos energiát termel, beépített villamos teljesítménye 39,6 MWe, beépített hőkapacitása 33,9 MWth. A Tatár utcai gázmotoros kiserőmű (23358/8 hrsz.) 2003 óta működik, beépített villamos teljesítménye 19,5 MWe, beépített hőkapacitása 21 MWth. A Tatárutcai fűtőmű (23358/14 hrsz) kazánparkja 1970-ben létesült, két db egyenként 58 MWth teljesítményű, és két db egyenként 116 MWth teljesítményű forróvizű kazánal rendelkezik. Ezekben a kazánokban kerül megtermelésre a város hőigényének kielégítéséhez szükséges többlet hőenergia. A Diósgyőri gázmotoros kiserőmű (30519/3 hrsz.) 2003 óta üzemel, beépített villamos teljesítménye 3,9 MWe, beépített hőkapacitása 1,15 MWth. A Bulgárföldi gázmotoros kiserőmű (21551/2 hrsz.) 2004 óta üzemel, beépített villamos teljesítménye 1,05 MWe, beépített hőkapacitása 1,15 MWth.

Forrás: bioenergy-miskolc.hu/bio-cegunkrol.html ; miho.hu/rolunk/cegismerteto ; mvm.hu/bemutatkozas/mvm-csoport/mvm-mifu-kft/

A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. által üzemeltetett kazánházak

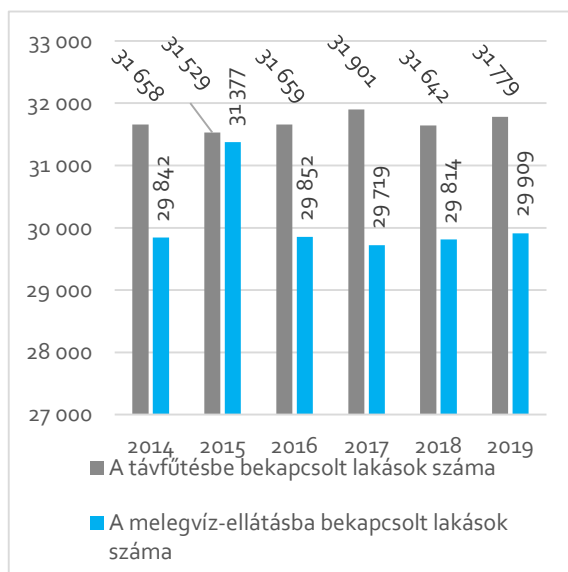
Kazánház neve	Kazánház címe	Összteljesítmény (MW)	Lakásszám	Fűtött (lm ³)
Kombinált ciklusú erőmű	Tatár utca	-	-	-
Miskolci fűtőmű	Tatár utca	348	Avasi r. 11.683 Belvárosi r. 13.752	Avasi r. 1.956.771 Belvárosi r. 2.660.427

Kazánház neve	Kazánház címe	Összteljesítmény (MW)	Lakásszám	Fűtött (lm ³)
Diósgyőr	Bánki Donát utca 17.	42	3.281	599.771
Bulgárföld	Szarkahegy utca 25.	15.650	1.031	175.068
Kenderföldi ltp.	Gagarin utca 52.	12.232	918	151.847
HCM	Futó utca	4.530	319	47.245
Kőrösi Cs.	Kőrösi Csoma Sándor utca 5.	1.380	96	23.120
Csabai kapu	Csabai kapu 61.	0.740	30	8.305
10. sz. általános iskola	Katowice utca 17.	1.740	-	4.568
Komlóstetői kh.	Komlóstető	0.144	-	2.547

Forrás: <http://miho.hu/>

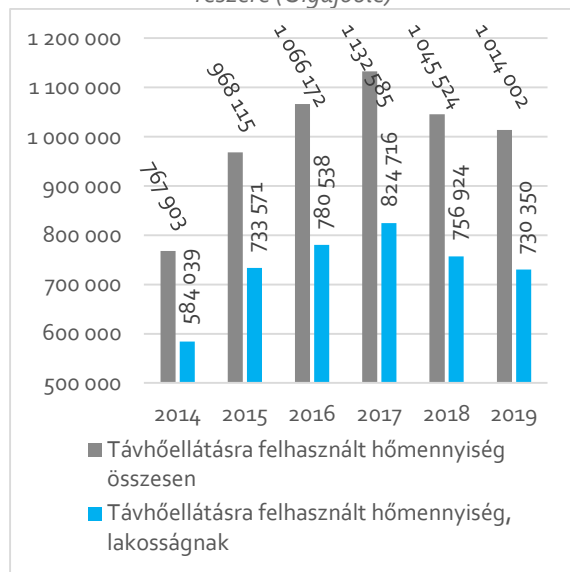
A város területén a távfűtés- és a melegvízfogyasztók száma is az elmúlt években stagnált. Miskolc területén a távfűtés által fűtött lakások száma 2019-ben 31.779 db, vagyis az ellátottság 41,21%-os, míg a melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma 29.909 db, tehát 38,79%-os ellátottságról beszélhetünk a város lakásállománya kapcsán. Az ellátási terület nagyrészt a város lakótelepeire korlátozódik, azonban a távhő számos közintézmény, illetve gazdasági szereplő szükségletei kielégítésében is szerepet játszik. A távhőellátásra felhasznált hőmennyiség a lakosság részére 580-825.000 Gigajoule között alakult a vizsgált időszakban, amely 2019-ben 72,03%-kal vette ki részét az összes felhasznált hőmennyiségből. [\[lsd. Térképmelléklet: Távhő hálózat\]](#)

Távhő- és melegvízfogyasztók száma (fő)

Forrás: KSH

Távhőellátásra felhasznált hőmennyisége a lakosság részére (Gigajoule)

Forrás: KSH

1.16.2.2. MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ALKALMAZÁSA, A KÖRNYEZETTUDATOS ENERGIAGAZDÁLKODÁS LEHETŐSÉGEI

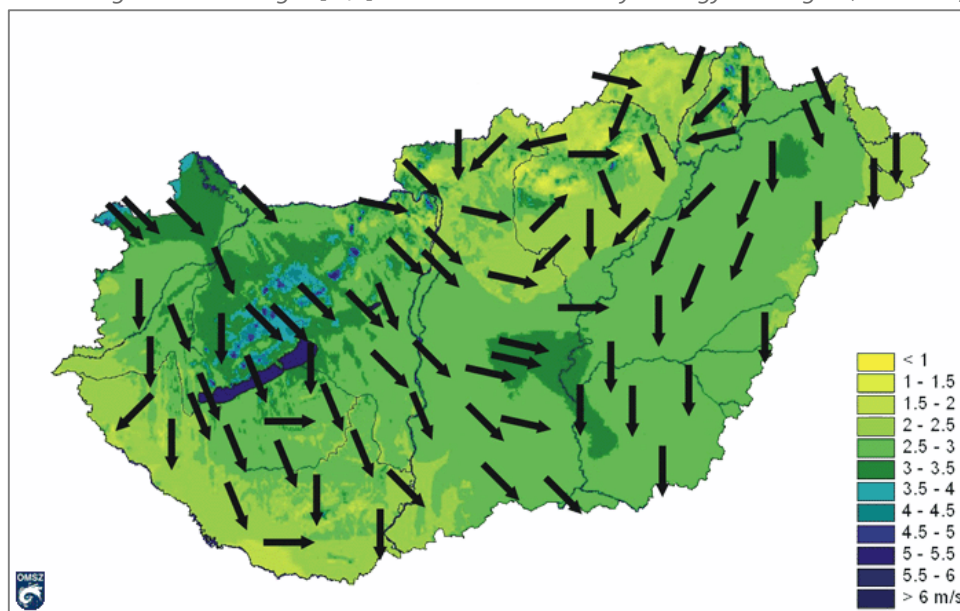
A megújuló energiaforrások (napenergia, szélenergia, vízenergia, geotermikus energia, biomassza) közül Miskolc területén főként a nap- és a geotermikus energia, továbbá a biomassza felhasználás feltételei adóttak.

Szélenergia

Miskolc és környéke szélenergia hasznosítás szempontjából nem túl kedvező adottságokkal rendelkezik, a város területén szélenergia felhasználása nem történik. Az évi átlagos szélebbesség jellemzően 2,-3 m/s tartományba esik, a jellemző szélirány pedig északi.

Forrás: http://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/altalanos_eghajlati_jellemzes/szel/

Az évi átlagos szélebbességek [m/s] és az uralkodó szélirányok Magyarországon (2000-2009)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Napenergia

A Nap energia hasznosításnak két alapvető módja létezik:

- Aktív energiatermelés – naperőművek, napkollektorok, napelemek használata
- Passzív energiatermelés – épületek tájolása, építőanyag megválasztása stb.

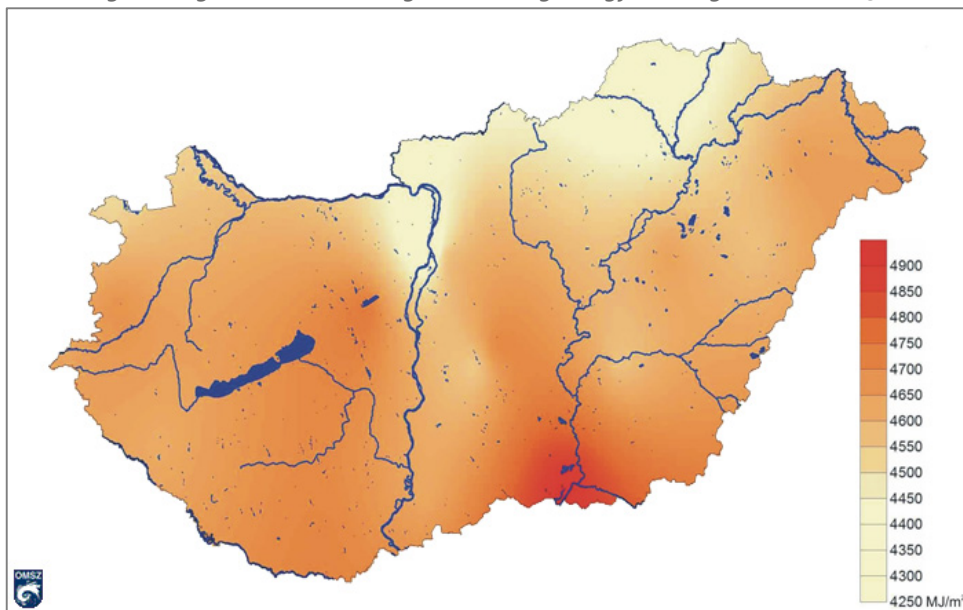
Miskolc és környéke napenergia hasznosítás szempontjából megfelelő adottságokkal rendelkezik. A globális sugárzás átlagos éves összege (a Naptól érkező közvetlen sugárzás, valamint az égbolt minden részéről érkező szórt sugárzás összege) meghaladja a 4500 MJ/m² értéket.

Az elmúlt időszakban számos közintézmény tetőszerkezetén épültek ki napelemes rendszerek, főleg különböző Európai Unió pályázati forrásokból. Ilyenek például a 2019-ben elkészült 23 kWp-es Avasi Gimnázium, a 13,5 kWp-es Herman Otto Gimnázium, illetve a 21 kWp-es Zrínyi Ilona Gimnázium épületére telepített rendszerek, amellyel összesen több mint 15%-os energiamegtakarítást érhetnek el az intézmények.

Szintén 2019-ben valósult meg a Bogáncs utcai rekultivált hulladéklerakó telepen annak az 1 MW kapacitású naperőmű létesítése, amely hét önkormányzati intézményt, illetve ingatlant lát el villamosenergiával. Az ellátott önkormányzati intézmények a következők: a Miskolci Vízmű Szennyvíztelepe, a Művészetek Háza, az Ady Endre Művelődési Ház, a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, a Miskolci Nemzeti Színház, az Őszi Napsugár Otthon és a Polgármesteri Hivatal épülete.

Forrás: http://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/altalanos_eghajlati_jellemzes/sugarzas/;
<https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/palyazatok>

A globálisugárzás (MJ/m^2) átlagos évi összege Magyarországon (2000-2009)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Napenergia felhasználása viszont nem csak az önkormányzati intézmények és létesítmények, hanem a magáningatlanok esetén is egyre nagyobb teret kap, legyen szó a napelemes áramtermelésről vagy a napkollektoros melegvíz-előállításról.

Vízenergia

Miskolc közigazgatási területén a vízenergia felhasználásával energiatermelés nem történik.

Biomassza

A világ negyedik legelterjedtebb energiaforrása a biomassza, mely hasznosításának alapja az égés és az azzal járó hőenergia felszabadulás.

Biomassza energiaforrások:

- Mezőgazdasági termények melléktermékei, hulladékai (szalma, kukorica-szár/csutka stb.)
- Energetikai célra termesztett növények (repce, cukorrépa, különböző fafajok)
- Állati eredetű biomassza (trágya stb.)
- Erdőgazdasági és fafeldolgozási melléktermék, illetve hulladék (fa apríték, nyesedék, forgács, fűrészpor, hánacs stb.)

Felhasználási lehetőségei:

1. Közvetlenül:

- Tüzeléssel, előkészítés nélkül, vagy előkészítés után

2. Közvetve:

- Kémiai átalakítás után (cseppfolyósítás, elgázosítás), folyékony üzemanyagként vagy éghető gázként
- Alkohollá erjesztés után üzemanyagként
- Növényi olajok észterezéssel biodízelként
- Anaerob fermentálás után biogázként

A biomassza energetikai célú hasznosítására elsősorban a hagyományos agrártermelési ágazatokban keletkező mező- és erdőgazdasági melléktermékek és hulladékok hasznosításának, az energetikai erdőgazdaság (energiaerdők) és az energetikai célú növénytermesztés (energianövények) keretén belül van lehetőség. Ezen források hasznosítására hazánkban reális lehetőségek kínálkoznak. (Forrás:

Monoki Ákos: Biomassza energia, Nyíregyházi Főiskola, <http://www.nyf.hu/others/html/kornyezettud/megujulo/Biomassza/Biomassza.html>

Miskolc területén egy, a kiliáni biomassza fűtőmű (Muhi u., 33764/9 hrsz) működik, mely egy 3 MW teljesítményű, 85%-os hatásfokú biomassza tüzelésű kazánal rendelkezik. A fűtőmű, kb. 2500 tonna/év mértékben csökkenti Miskolc üvegházhatású gáz kibocsátását, amivel jelentős mértékben hozzájárul a város környezetvédelmi mutatóinak javulásához. A hőközpont a Kilián Déli lakótelep (918 lakás, 18 intézmény), a MIHŐ telephely fűtését, a HMV és a Dorottya úti kazánház ellátását biztosítja. *Forrás: <http://miho.hu/biomassza-hasznositas>*

Biogáz

A biogáz a különböző szerves anyagokból oxigénmentes környezetben végbemenő folyamat (anaerob erjedés) során keletkező gáz. A biogáz előállítása jellemzően mezőgazdasági hulladékból, trágyából, szennyvízből, illetve kommunális (szerves) hulladékból történik. *Forrás: <http://miho.hu/biogaz-hasznositas>*

Felhasználási lehetőségei:

- Eltűzelés áramfejlesztés céljából.
- Kazánban való eltűzelésre fűtés céljából.
- Alaposan megtisztítva gépjárművek meghajtására is használható, ebben az esetben közvetlen értékesítésre is lehetőség van.

Miskolcon 2006-ban, a Bogáncs utcai hulladéklerakó bezárása után nyílt lehetősége a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft.-nek, hogy a 22 hektáron elhelyezett, kb. 5 millió tonna hulladék ilyen irányú hasznosítása a lerakó rekultivációja után megvalósulhasson. A lezárt lerakóban a természetes kémiai folyamatnak köszönhetően 70% metántartalmú depóniagáz fejlődik, ami lehetőséget biztosít a távhő- és melegvízszolgáltatás biztosítására. A rekultiváció során kiépített 84 db gázkúton keresztül történik a biogáz kinyerése, ami a Bogáncs utcai hulladéklerakó és a Futó utcai fűtőmű között kiépült, biogáz szállítására alkalmas kb. 2 km hosszú gázvezetéken keresztül jut el a felhasználás helyére. A fűtőműn belül egy, a biogáz elégetésére alkalmas kazán került beépítésre, ami így 319 db lakás fűtés- és melegvízellátását tudja biztosítani a hejőcsabai lakótelepen. A nyári időszakban a többlet biogáz a villamosenergia-termelésre alkalmas gázmotornak köszönhetően hasznosul. A gázmotor folyamatos kiszolgálása érdekében a későbbiekben további 67 db gázkút kiépítésére került sor a Bogáncs utcai hulladéklerakó területén.

Geotermikus energia

A geotermikus energia hasznosítására részben a [1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás \(ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás\)](#) alfejezetben kitértünk.

Miskolcon 2013-ban indult el a Miskolci Geotermikus Projekt, amelynek köszönhetően Ávas városrész jelentős részének melegvíz- és távhőellátása geotermikus energiaforrásból történik. A Projekt második fázisaként a Belváros, illetve az Egyetem városrészek részleges ellátása valósult meg, emellett, mezőgazdasági és ipari szereplők melegvíz- és hőszükségletének kielégítését valósították meg. A MIHŐ weboldalán feltüntetett információk alapján a következő lakóépületek és egyéb felhasználók döntöttek máig a geotermikus energiából származó melegvíz használatára mellett:

Lakóépületek:

- Patak utca Rozmaring ház
- Andor utcai th. "A" épület
- Andor utcai th. "B" épület
- Széchenyi negyed "B" épület
- Széchenyi negyed "D" épület

- Szentpáli th.
- Görgey 4 th.
- Jura lakópark "A" épület
- Jura lakópark "B" épület

Egyéb fogyasztók:

- Avasi Gimnázium bővítés
- Megyei Könyvtár
- Miskolc Városi Sportcsarnok
- Jégcsarnok
- Művészetek Háza
- OTP Régióközpont
- Eü. Szakközépiskola bővítés
- Búza tér Áruccsarnok
- Új Önkormányzati épület
- Kemény Dénes uszoda
- Széchenyi 61.
- Tapolcai strand (Dombház)
- Tapolcai strand (Főépület)
- Semmelweis Kórház
- Szent Ferenc Kórház
- Magyar Posta Zrt. Irodaépülete
- Magyar Telekom Nyrt. Irodaház
- Kaffka Általános Iskola
- Földes Gimnázium
- DVTK edzőközpont
- Miskolc Városi Sportuszoda
- DVTK stadion
- Lévy Gimnázium
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Forrás: <https://pannergy.com/projektek/miskolc/>; <https://miho.hu/geotermia>

1.16.2.3. AZ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEK ENERGIAHATÉKONYSÁGI ÉRTÉKELÉSE

Miskolc közigazgatási területén az önkormányzati intézmények és létesítmények energiaellátásában jellemző a megújuló energia használata. Az elmúlt időszakban pályázatok keretében megvalósult számos napelemes rendszer kiépítése, amely számos önkormányzati tulajdonú intézmény, illetve épület energiahatékonyságához járul hozzá. Emellett, Közép-Kelet-Európa legnagyobb geotermikus energiahálózata működik Miskolcon, amely részben rekreációs célokat szolgál, részben önkormányzati intézmények, részben pedig mezőgazdasági és ipari szereplők energiaigényeinek kielégítéséhez járul hozzá, mindezt jóval kisebb károsanyag-kibocsátással, mint fosszilis forrásból származó energiahordozók elégetésével. A megújuló energiaforrások sokszínű és változatos hasznosítása mellett, az elmúlt időszakban megannyi épületenergetikai korszerűsítést célzó pályázat eredményei tanúskodnak a város közintézményeinek energiahatékonyság-növelő törekvései mellett (pl. óvodák, iskolák, sportcélú szolgáló épületek, hivatali épületek stb.).

Forrás: <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/palyazatok/onkormanyzat-altal-elnyert-palyazatok/energetika-es-kornyezetvedelem>

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

A dokumentáció elektronikus hírközlési munkarészének jogszabály szerinti elkészítéséhez szükségessé vált a 20/2020. (XII. 18.) NMHH rendelet 27.§ szerinti adatszolgáltatás kérése Miskolc város közigazgatási területére vonatkozóan. [\[Térképmelléklet: Elektronikus hírközlés\]](#)

A rendelet 27.§ (4) bekezdése szerint:

„Az elektronikus hírközlési fejezetekben meg kell jeleníteni a meglévő elektronikus hírközlési építmények elhelyezését a felhasználók számára elérhető, alábbi szolgáltatások vonatkozásában:

- a) helyhez kötött telefonszolgáltatás;*
- b) mobil rádiótelefon szolgáltatás;*
- c) vezetékes műsorelosztó szolgáltatás – analóg és digitális, valamint internet szolgáltatásra alkalmas megoldással –;*
- d) internet szolgáltatás;*
- e) műsorszórás.”*

A rendelet 27.§ (5) bekezdése szerint

„Az elektronikus hírközlési fejezetekben rögzíteni kell, hogy a területet érintően van-e előkészületben kormányzati célú, illetve jelentős elhelyezési igénnyel bíró külön célú elektronikus hírközlési hálózatfejlesztés, melyek esetében ezek elhelyezési kérdéseit is érinteni kell.”

Antenna Hungaria Zrt.

Az Antenna Hungaria 2020. szeptemberi adatszolgáltatásában (Iktatószám: 20.014-84 /2020) arról tájékoztat, hogy releváns bejegyzett magassági korlátozást nem tartanak számon, valamint jelenleg egy központi mikrohullámú és műsorszóró (DVB-T, URH) telephelye (11053 hrsz.) van Avas városrészben. Alépítmény hálózattal nem rendelkeznek és távlati terveink között sem szerepel ilyen jellegű hálózatfejlesztés.

DIGI Kft.

A DIGI Kft. 2020. szeptemberi adatszolgáltatásában tájékoztat alépítményes és légvezetékes hálózatának nyomvonalairól, valamint bérelt forgalomtechnikai alépítményekben haladó kábelhálózatának létezéséről. Az adatszolgáltatás alapján a DIGI Kft. Miskolcon nem tervez további fejlesztéseket.

Invitech ICT Services Kft.

Az Invitech ICT Services Kft. 2020. szeptemberi adatszolgáltatásában tájékoztat a saját tulajdonában lévő és egyéb érdekeltségeihez fűződő alépítményes és léges optikai kábelhálózatáról. Tájékoztat továbbá arról, hogy a lakosság számára internet szolgáltatást tud biztosítani, valamint a vállalatnak nincs terveben és folyamatban lévő fejlesztése sem Miskolc területén.

Invitel Zrt.

Az Invitel Zrt. 2020. szeptemberi adatszolgáltatásában arról tájékoztat, hogy Miskolcon nincs a tulajdonában lévő infrastruktúra.

Miskolc Holding Zrt.

A Miskolc Holding Zrt. 2018. augusztusi adatszolgáltatása alapján a vállalat zárt láncú internet szolgáltatással rendelkezik, mellyel kizárólag önkormányzati irányítású intézmények felé a városi optikai hálózaton keresztül biztosít internet szolgáltatást.

MVM Net Zrt.

Az MVM Net Zrt. 2020. szeptemberi adatszolgáltatásában tájékoztat Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén található meglévő és tervezett elektronikus hálózatának nyomvonalairól. Az adatszolgáltatás alapján jelentős fejlesztések várhatók a város területén.

PR-Telecom Zrt.

A PR-Telecom 2020. szeptemberi adatszolgáltatásában arról tájékoztat, hogy Miskolcon nem üzemeltet semmilyen hírközlési hálózatot és nem is készül semmilyen fejlesztésre.

Telecont 2000 Kft.

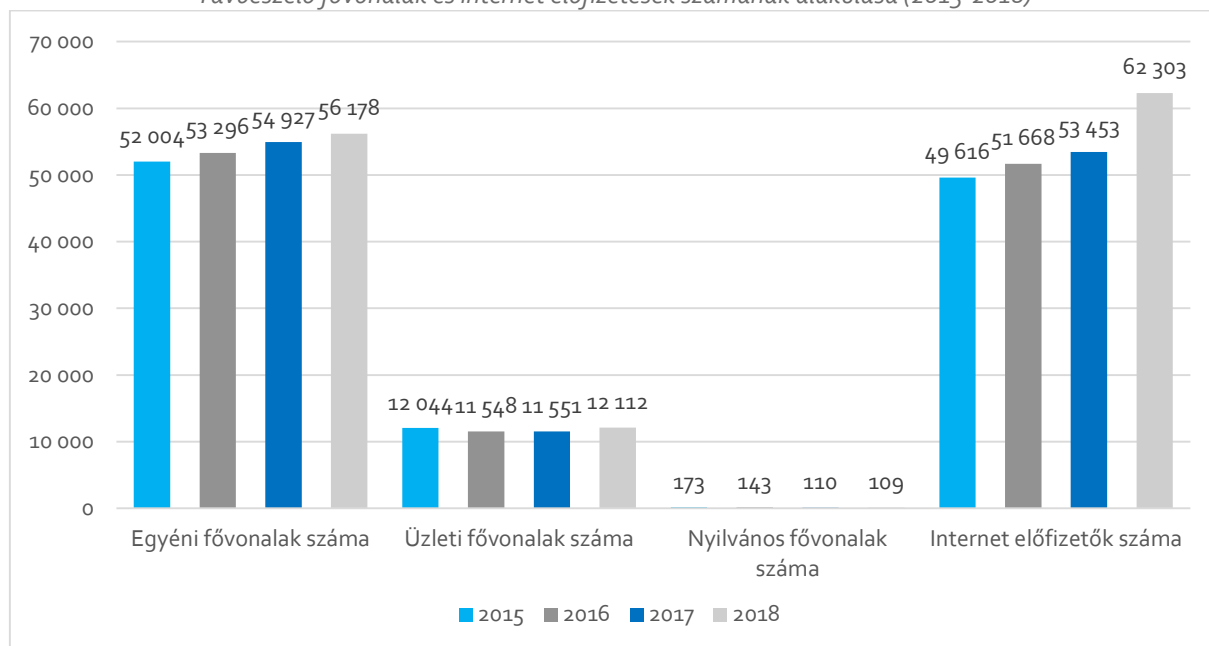
A Telecont 2000 Kft. 2020. decemberi adatszolgáltatásában arról tájékoztat, hogy Miskolc közigazgatási területén belül nem szolgáltat, és a jövőben sem kíván hírközlési építményt elhelyezni.

Vodafone Magyarország Zrt.

A Vodafone Magyarország Zrt. 2020. decemberi adatszolgáltatásában arról tájékoztat, hogy Miskolcon nincs előkészületben kormányzati célú, illetve jelentős elhelyezési igénnyel bíró külön célú elektronikus hírközlési hálózatfejlesztése.

A KSH adatai szerint Miskolcon az elmúlt években jelentősen, 25,57%-al növekedett az internet előfizetők száma, az egyéni fővonalak száma kismértékben gyarapodott (8,03%). 2018-ban a lakások 80,79%-a volt ellátva internet szolgáltatással és 72,85%-a volt ellátva egyéni fővonallal. Az üzleti fővonalak száma megközelítőleg stagnált (+0,56%) a vizsgált időszakban. A településen a nyilvános fővonalak száma 2018-ban 109 db volt, mely folyamatosan csökkent a mobiltelefonok egyre nagyobb térnyerésének köszönhetően.

Távbeszélő fővonalak és internet előfizetések számának alakulása (2015-2018)

Forrás: KSH

1.17. KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)

Miskolc Megyei Jogú Város 2011-ig érvényes környezetvédelmi programja 2006-ban készült el. Emellett azonban, a város Klímastratégiáját 2020-ban dolgozta ki az NKM Optimum Zrt., amely szorosan kapcsolódik a környezetvédelmi program célkitűzéseéhez. A város környezetvédelmi programjának célkitűzései az alábbiak:

- Az emberi egészség és létminőség környezeti feltételeinek biztosítása
- A táji, természeti, kulturális értékek megőrzése
- Szemléletváltozás megalapozása
- A szükséges ismeretek kialakítása
- A hatékony információáramlás kialakítása
- A fenntartható fejlődés megalapozása

Miskolc Megyei Jogú Város Klímastratégiájának célkitűzései három alappillére épülnek: az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése (mitigáció), az elkerülhetetlen hatásokhoz való alkalmazkodás (adaptáció), valamint az előző kettőhöz kapcsolódó szemléletformálás.

Mitigációs célkitűzések

- Energiafogyasztás csökkentése (energiahatékonyság), energiahatékonyság növelése
- Megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése
- Fenntartható/klímabarát közlekedési módok népszerűsítése, levegőminőség javítása
- Természetes ÜHG-nyelő kapacitások bővítése
- A hulladékszektorból származó ÜHG kibocsátás csökkentése

Adaptációs és felkészülési célkitűzések

- Ivóvízellátó rendszer felkészítése a hóhullámok és aszályos időszakok során fellépő többlet vízigény kielégítésére
- Aszályal szembeni védekezésre való felkészülés, a kitett területek arányának csökkentése
- Ár- és belvízvédelmi rendszer fenntartása, fejlesztése
- Hóhullámokkal szembeni védekezés erősítése
- Épített környezet sérülékenységének csökkentése
- Zöldfelületek arányának növelése, minőségének javítása
- Barnamezős területek stratégia célrendszeréhez illeszkedő kihasználása

Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések

- A lakosság klíma- és energiatudatosságának, a klímatudatos fogyasztói magatartásának erősítése
- Települési önkormányzat felkészítése a kihívásokra, koordinációs képesség fejlesztése
- Széleskörű partnerség építése a településen, klímaváltozásból adódó problémák kezelésére
- Leszakadó, sérülékeny csoportok felzárkóztatása, segítése az alkalmazkodásban

Miskolc 2011-ben az első olyan zöld mintaváros volt Magyarországon, amely a Zöldebb Városokért (Green City) Mozgalom alapelvei mentén fogalmazta meg jövőképét, valamint amely vállalta, hogy városfejlesztési dokumentumait a fenntarthatóság köré építi ki. Ehhez tartozott, többek között a város Fenntartható Fejlődés Stratégiájának elkészítése, amely az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány készített el. Ehhez kapcsolódik a Miskolci Zöld Könyv is, amelynek elkészítésével a Zöldebb Városokért Nonprofit Kft.-t bízta meg a Miskolci Városfejlesztési Kft. Ez a dokumentum egy egyfajta iránymutatás, amely fenntartható településfejlesztési elveket próbálja integrálni a különböző településrendezési-és fejlesztési folyamatokba azok gyakorlati megvalósítása érdekében. *Forrás: www.green-city.hu/; <https://adoc.pub/miskolc-varos-fenntarthato-fejldesi-strategiaja-rvid-szszefog.html>*

Miskolcon a környezetvédelemre vonatkozóan az alábbi helyi rendeletek vannak hatályban:

- 63/1997.(XI.01.) önkormányzati rendelet a helyi környezet- és természetvédelmi alap létrehozásáról, valamint az azzal való rendelkezés és gazdálkodás szabályozásáról
- 21/2004. (VII.6.) önkormányzati rendelet Miskolc Megyei Jogú Város Építési Szabályzatáról
- 39/2009. (XII.2.) önkormányzati rendelet az épített környezet értékeinek helyi védelméről
- 29/2011.(X.21.) önkormányzati rendelet a közterületek használatáról
- 32/2011 (X.21.) önkormányzati rendelet a települési folyékony hulladék gyűjtésére, szállítására és ártalmatlanítására szervezett kötelező helyi közszolgáltatásról
- 30/2013.(X.1.) önkormányzati rendelet a füstköd-riadó tervről
- 43/2013. (XI.25.) önkormányzati rendelet az építményadóról
- 57/2013. (XII.12.) önkormányzati rendelet a víziközmű-szolgáltatásról
- 30/2015. (XI.23.) önkormányzati rendelet a telekadóról
- 31/2015 (XI.23.) önkormányzati rendelet a talajterhelési díjjal kapcsolatos helyi szabályokról
- 19/2016 (VI.13.) önkormányzati rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról
- 4/2017 (II.21.) önkormányzati rendelet az épített környezet értékeinek helyi védelméről szóló 39/2009. (XII.2.) önkormányzati rendelet módosításáról
- 41/2017 (XII.5.) önkormányzati rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról
- 44/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről

1.17.1. TALAJ

Miskolc talajtani adottságairól az [1.12.1. Természeti adottságok](#) alfejezetben írtunk. A 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről rendelkezik az átlagosnál jobb minőségű termőföldekkel érintett területek hasznosíthatóságáról.

„6/B. § (2) Az egyeztetési eljárásban az ingatlanügyi hatóságnak – a (3) bekezdésben meghatározott eset kivételével – kifogást kell emelni, ha a településrendezési eszköz készítése, vagy módosítása alapján kijelölt beépítésre szánt területek

a) többségében átlagosnál jobb minőségű termőföldeket érintenek, és a beépítésre szánt terület övezeti besorolásának megfelelő területfelhasználásra hasonló körülmények és feltételek esetén átlagosnál gyengébb vagy átlagos minőségű termőföldeken is sor kerülhet, vagy

b) övezeti besorolásának megfelelő területfelhasználásra kellő nagyságú térmértékben lehetőség van a település már beépítésre kijelölt, de még fel nem használt területén is.

...

11§ (1) Termőföldet más célra csak kivételesen – elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételével – lehet felhasználni.

(2) Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetve helyhez kötött igénybevétel céljából lehet. A termőföldnek hulladéklerakó céljára történő igénybevétele esetén a környezetvédelmi és természetvédelmi követelmények betartása mellett, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan vagy átlagosnál gyengébb minőségű termőföld más célú hasznosítása engedélyezhető.”

Forrás: 2007. évi CXXIX. törvény

Az átlagosnál jobb minőségi osztályokról Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztálya 6. (Iktatószám: 11162/2021) 2021. áprilisi adatszolgáltatásában tájékoztattott. Az adatokat a [1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok](#) fejezetben felsoroltuk. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal tájékoztatása alapján a földhivatali alaptérképről leválogattuk az átlagosnál jobb minőségi osztállyal érintett földrészleteket, melyeket a térképmellékleten ábrázoltunk.

Miskolc város közigazgatási területén az Agrotopo adatbázis adatai szerint a város nyugati, Bükki részén döntően közepes víznyelésű és gyenge vízvezető képességű talajok, a város délnyugati részén jó víznyelésű és vízvezető-képességű talajok, míg a kettő között, a város középső területein közepes

víznyelésű és vízvezető-képességű talajok találhatóak. Utóbbi talajtípusok az esetlegesen előforduló talaj-, illetve felszín alatti vízszennyezés szempontjából érzékenynek tekintendők.

1.17.2. FELSZÍNI ÉS A FELSZÍN ALATTI VIZEK

Felszín alatti vizek

Ahogy arra már korábban, az [1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás \(ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás\)](#) alfejezetben kitértünk, Miskolc vízellátása elsősorban a Bükk-hegység felszín alatti karsztvizeire épül, így kiemelt jelentőséggel bírnak nem csak rekreációs, de ivóvíz, sőt fűtési szempontból egyaránt. A XX. század eseményei következtében komoly népességnövekedés indult meg Miskolcon, így sürgetőbb problémává vált a lakosság vízigényének kielégítése. A város vízellátó rendszerét 1913-ban helyezték üzembe, melyet 1927-ben, majd 1939-ben bővítették a biztonságos vízellátás érdekében. Az ivóvízszükséglet növekedésével a karsztforrások mellett, parti szűrészű kutak kiépítése valósult meg.

A város jelentős termálvízkészlettel rendelkezik, amelyeket 8 db az 1950-es és az 1980-as évek között fűrt termálkút segítségével termelnek ki. A 29-42 °C hőmérsékletű termálvizet leginkább rekreációs céllal hasznosítják.

Forrás: <https://miviz.hu/rolunk>

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint Miskolc a fokozottan érzékeny és kiemelten érzékeny vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.

Felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, érzékeny, kevésbé érzékeny, valamint a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések

Település	Fokozottan érzékeny	Érzékeny	Kevésbé érzékeny	Kiemelten érzékeny f.a. terület
Miskolc	x			x

Forrás: 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet 2. számú melléklete részletezi a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának alapját.

„2. Felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület

- Azok a területek, ahol a csapadékból származó utánpótlódás sokévi átlagos értéke meghaladja a 20 mm/évet.
- Azok a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területek közé nem tartozó területek, ahol a felszín alatt 100 m-en belül mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak.
- Azok a területek, ahol a porózus fő vízadó képződmény teteje a felszín alatt 100 m-en belül található.
- A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény szerint állami tulajdonban lévő felszíni állóvizek mederéltól számított 0,25–1,0 km közötti övezete.
- Az 1. d) pontban nem említett, külön jogszabály által kijelölt védett természeti területek.”

Forrás: 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet 2. számú melléklete

Az ÉMVIZIG adatszolgáltatása (lkt. szám.: 824476-8/2018) továbbá kitér rá, hogy:

„A MIVÍZ Kft. üzemeltetésében lévő Miskolc város ivóvízellátásába bekapcsolt **hidegvizes karsztforrások védőövezet rendszerének kijelölése** az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 4672-32/2012. számú határozattal **megtörtént**. A Miskolc város ivóvízellátásába bekapcsolt hidegvizes karsztforrások védőterületeit és védőidomait kijelölő határozatot a 35500/12294-1 /2015. számú határozattal **módosította** az illetékes vízügyi hatóság, **az érintett ingatlanok listáját megváltoztatva**. A kijelölő határozat a módosításokat tartalmazó 35500/12294-1/2015. számú határozattal együtt érvényes. A 4672-

32/2012. számú kijelölő határozatot, valamint a 35500/12294-1/2015. számú módosító határozatot Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a vízellátási művek tulajdonosa megkapta, ezért azok részletes ismertetésétől eltekintünk.”

A MIVÍZ 2020. június 25-én elektronikus formában küldött tájékoztatása alapján, a vízbázisok biztonságba helyezésének folyamatát a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátását szolgáló vízellátási művek felszíni vízkivételek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet által előírtak alapján, lehatárolásra kerültek Miskolc város karsztos vízbázisának diagnosztikai vizsgálata során Miskolc város ivóvízellátásába bekapcsolt hidegvizes karsztforrások védőterületei, illetve védőidomai. A vizsgálat során készített megalapozó dokumentáció alapján az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (EMI-KTVF) 4672-32/2012. ügyiratszámom kiadta Miskolc város ivóvízellátásába bekapcsolt hidegvizes karsztforrások védőterületeinek, védőidomainak kijelölése tárgyú határozatát. A határozat tartalmazza a védőövezeti lehatárolásokat, illetve a különböző védőövezetekre vonatkozó korlátozásokat és előírásokat. A fent említett határozatban leírtak alapján megkülönböztetünk, illetve lehatárolunk külső és belső védőidomokat, illetve védőövezeteket, hidrológiai védőidom „A” zónát, valamint hidrológiai védőövezet „A”, „B” és „C” zónát. [lsd. [Térképmelléklet: Talaj- és Vízvédelem](#)]

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a felszín alatti vízbázisok védőidomainak, védőövezeteinek méretezését az elérési idők alapján:

Védőidom, védőövezet	Figyelembe veendő vízhhozam		Elérési idő	Felszíni védőterület védőövezetei, zónái
	üzemelő vízbázisok	távlati vízbázisok		
Belső védőövezet	Max. napi	–	20 nap	Védőidom metszete a felszínen, de min. 10 m a vízkivételektől
Külső védőövezet	Max. havi	–	6 hónap	Védőidom metszete a felszínen, de minimum 100 m a vízkivételektől. (Ha nincs felszíni metszet, akkor nincs védőterület)
Hidrogeológiai védőövezet „A” zóna	Átlagos évi	Átlagos évi	5 év	Védőidom metszete a felszínen
Hidrogeológiai védőövezet „B” zóna	Átlagos évi	Átlagos évi	50 év	Védőidom metszete a felszínen
Hidrogeológiai védőövezet „C” zóna	Átlagos évi	Átlagos évi	Teljes vízgyűjtő	Felszín alatti vízgyűjtő idom metszete a felszínen

Forrás: 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 2. sz. melléklet

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a védőterületek és védőidomok övezeteire vonatkozó korlátozásokat:

	Felszíni és felszín alatti vízbázisok		Felszín alatti vízbázisok hidrogeológiai	
	belső	külső	A	B
	védőövezetek		Védőövezetek	
BEÉPÍTÉS, ÜDÜLÉS				
Lakótelep; új percellázás üdülőterület kialakítása	–	–	–	o
Lakó- vagy irodaépület csatornázással	–	x	+	+
Lakóépületek csatornázás nélkül	–	–	x	o
Szennyvízcsatorna átvezetése	–	x	o	o

Szennyvíztisztító telep	–	–	0	+
Házi szennyvíz szikkasztása	–	–	0	0
Települési folyékonyhulladék-lerakó létesítése és üzemeltetése	–	–	–	x
Települési hulladéklerakó (nem veszélyes hulladékok lerakása)	–	–	–	0
Építési hulladék lerakása	–	–	0	+
Temető	–	–	x	+
Házikertek, kiskertművelés	–	–	0	0
Sátorozás, fürdés	–	x	+	+
Sportpálya	–	x	+	+
IPAR				
Erősen mérgező vagy radioaktív anyagok előállítása, feldolgozása, ilyen hulladékok tárolása, lerakása	–	–	–	–
Mérgező anyagok előállítása, feldolgozása, tárolása	–	–	–	0
Mérgező anyagokkal nem dolgozó üzemek, megfelelő szennyvízelvezetéssel	–	x	0	+
Ásványolaj és -termékek előállítása, vezetése, feldolgozása, tárolása	–	–	x	0
Veszélyeshulladék-ártalmatlanító	–	–	–	x
Veszélyeshulladék-lerakó	–	–	–	–
Veszélyes hulladék üzemi gyűjtő	–	–	x	0
Élelmiszer-ipari szennyvizek szikkasztása, hulladékaik tárolása	–	–	–	0
Egyéb ipari szennyvíz szikkasztás	–	–	–	–
Salak, hamu lerakása	–	–	0	0
MEZŐGAZDASÁG				
Erdőtelepítés és művelés vegyszeres kezelés nélkül	–	+	+	+
Erdőfelújítás vegyszeres kezelés nélkül	+	+	+	+
Növénytermesztés	–	0	0	0
Komposztálótelep	–	–	x	0
Önellátást meghaladó állattartás	–	–	x	0
Legeltetés, háziállat tartás	–	0	0	+
Szervestrágyázás	–	0	0	+
Műtrágyázás	–	0	0	0
Hígtrágya és trágyalé kijuttatása termőföldre	–	–	–	0
Hígtrágya- és trágyalé leürítés	–	–	–	–
Szennyvízöntözés	–	–	–	0
Tisztított szennyvízzel való öntözés	–	–	0	+
Növényvédő szerek alkalmazása	–	0	0	0
Növényvédő szer-kijuttatás légi úton	–	–	–	0
Növényvédőszer-tárolás és -hulladék elhelyezés	–	–	–	x
Növényvédő szerek eszközök mosása, hulladékvizek elhelyezése	–	–	–	0
Szerves- és műtrágya raktározása és tárolása	–	–	x	0
Szennyvíziszap tárolása	–	–	x	0
Szennyvíziszap termőföldön történő elhelyezése	–	–	x	0
Állathullák elföldelése, döngutak létesítése és működtetése	–	–	–	0
Haltenyésztés, haeletés	–	–	0	0
KÖZLEKEDÉS				
Autópálya, autót, vízzáróan burkolt csapadékvízárak-rendszerrel	–	0	0	+
Egyéb út, vízzáróan burkolt csapadékvízárak-rendszerrel	–	0	+	+
Egyéb út	–	0	0	+

Vasút	–	x	o	+
Gépkocsiparkoló	–	–	o	+
Üzemanyagtöltő-állomás	–	–	x	o
Gépkocsimosó, javítóműhely, sódeponia	–	–	o	+
Egyéb tevékenység				
Bányászat	–	–	x	o
Fúrás, új kút létesítése	–	o	o	o
A fedő- vagy vízvezető réteget érintő egyéb tevékenység	–	–	o	o

Jelmagyarázat:

- Tilos
- x Új létesítménynél, tevékenységnél tilos, a meglévőnél a környezetvédelmi felülvizsgálat vagy a környezeti hatásvizsgálat eredményétől függően megengedhető
- o Új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat, illetve a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető
- +

Forrás: 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet

Az ÉMI-KTVF 4672-32/2012. ügyiratszámú határozata alapján Miskolc vízbázisok védőövezeteinek kijelölése az alábbi szempontok figyelembevételével értelmezendők:

„Az egyes vízkivételi művek (források) felszín alatti áramlások alapján, hidrodinamikai modellszámításokkal meghatározott, 20 nap elérési időhöz tartozó felszíni utánpótlódási területei több forrásnál km² (össességében több 10 km²) nagyságrendűek és lakott településrészeket, valamint számos jelentős létesítményt foglalnak magukba (pl. a Diósgyőri Vár, a lillafüredi Palotaszálló, Miskolc-Eger között egy szakasza, Nagykőmázsai mészkőbánya, Nagy-Hársas-hegyi honvédségi objektum, Csipkés-kúti csikótelep).

A vízbázisok sajátos adottságaira tekintettel – figyelembe véve a kijelölésre kerülő védőterületek fenntarthatóságát is – a 20 napos elérési időhöz tartozó védőterületek kijelölésére, ill. hozzájuk tartozó tiltások, korlátozások, intézkedések meghatározására kettébontva kerülhetett sor. **Kijelölésre kerül a vízmű üzemi terület (tényleges belső védőterület) a belső védőterületre vonatkozó valamennyi előírás, tiltás, korlátozás meghatározásával.** Ezen kívül kerül meghatározásra valamennyi vízmű esetében **a belső védőterületen kívüli 20 napos elérési idejű védőterület**, amelyen a belső védőterületre vonatkozó előírások, tiltások, korlátozások részlegesen alkalmazhatók. **A belső védőterületen kívüli 20 napos elérési idejű védőterület egyes vízműveknél belterületi, külterületi és zártkerti ingatlanokat is magába foglal, ami egyes területhasználati korlátozásokat illetően övezetenként eltérő szabályozást igényel.**”

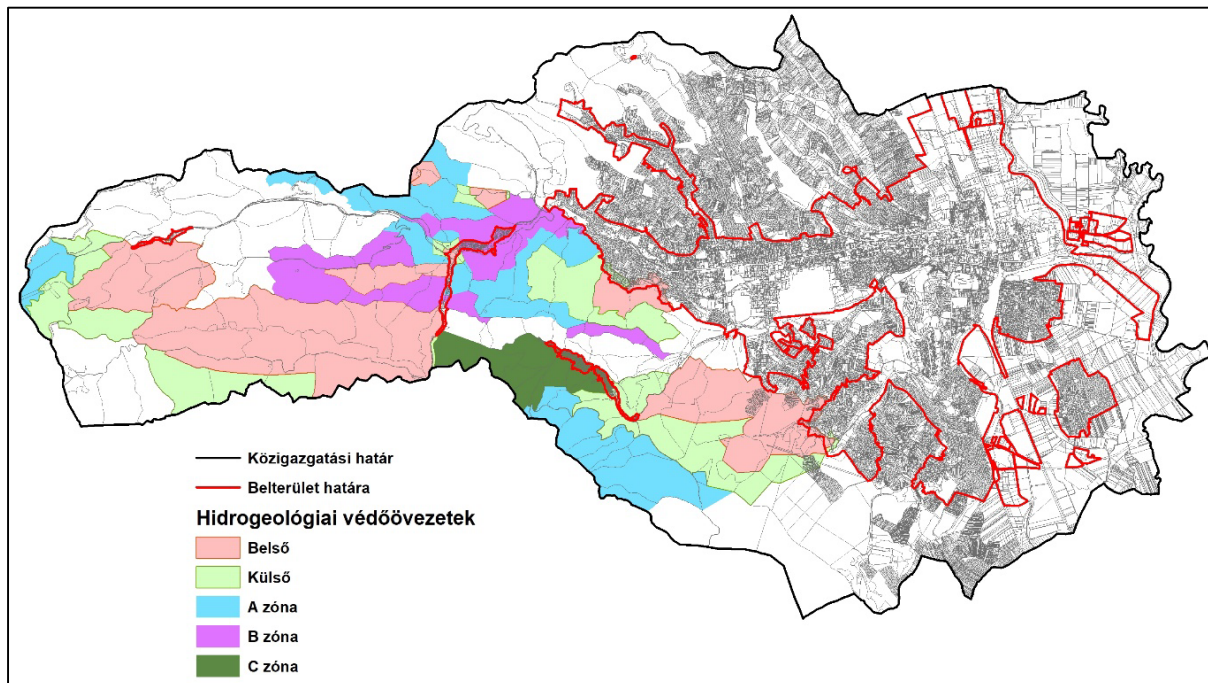
Kijelölt védőterületek felszín alatti elérési idő alapján

	Belső védőterület	20 nap elérési idejű védőterület belső védőterületen kívüli része	Külső védőterület	Hidrogeológiai „A” védőterület	Hidrogeológiai „B” védőterület	Hidrogeológiai „C” védőterület
		<20 nap	20 - 180 nap	180 nap – 5 év	5 – 50 év	≥ 50 év
Miskolctapolcai vízmű	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Szinva-forrasi vízmű	✓	✓	✓			
Ómassai vízmű	✓	✓	✓	✓		
Anna-forrasi vízmű	✓	✓	✓	✓	✓	
Felső-forrasi vízmű	✓	✓	✓	✓		
Király-kút vízmű	✓	✓	✓	✓		

Szent György-forrási vízmű	✓	✓	✓	✓	✓	
Tavi-forrási vízmű	✓	✓	✓	✓	✓	

Forrás: ÉMI-KTVF 4672-32/2012. ügyiratszámú határozata

Miskolc vízbázis védőövezetének rendszere

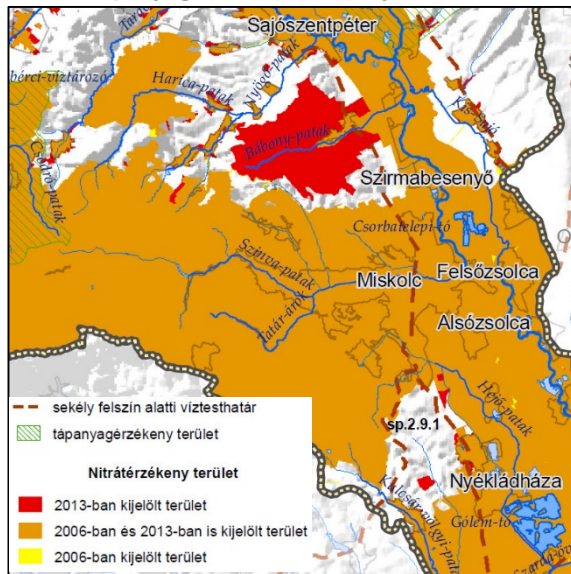
Forrás: ÉMI-KTVF 4672-32/2012. ügyiratszámú határozat alapján, szerző szerk.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatóhelyettesi Szervezet Vízügyi Hatóság 2018. augusztusi (tájékoztatása alapján (Iktatószám: 35500/6317/2018.ált.) Miskolc közigazgatási területén található üzemelő ivóvízbázis.

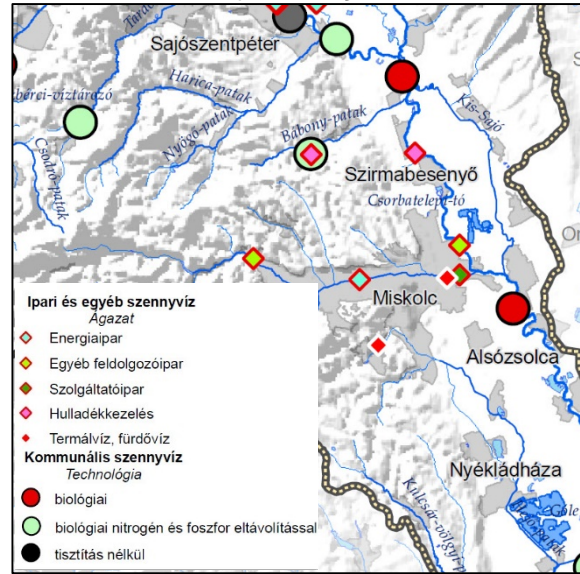
„Miskolc Megyei Jogú Város Főépítésének So:23022-10/2012. sz. kérelmére a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási művek védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján, az Északmagyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (ÉMI-KTVF), mint vízügyi hatóság, 4672-32/2012. 2. számú határozatával (vízbázisvédelmi határozat, VH) kijelölte a Miskolc város ivóvízellátásába bekapcsolt hidegvizes karsztforrások védőterületeit és védőidomait. A kijelölt határozatot igazgatóságom 35500/12294-1/2015.ált számú határozatával módosította.”

Magyarország felülvizsgálta, 2015. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Terve alapján Miskolc területe a Tisza részvízyűjtőn belül az 2-6. sorszámu „Sajó a Bódvával” tervezési alegység területén helyezkedik el.

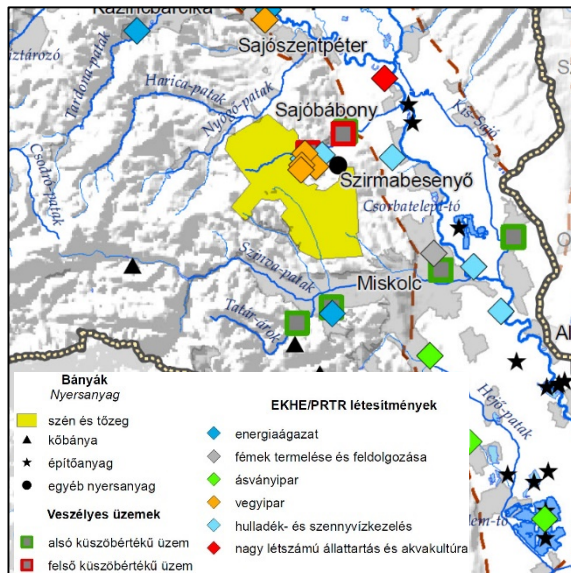
Sajó a Bódvával tervezési alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve
Tápanyag- és nitrát érzékeny területek

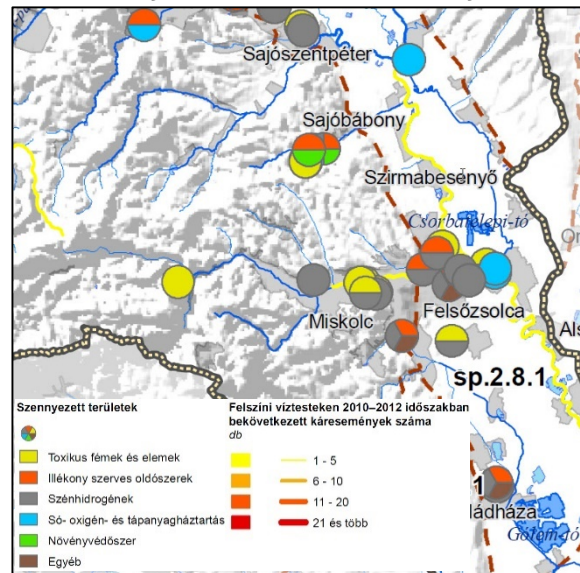
Kommunális és ipari szennyvíz-bevezetések

E-PRTR és SEVESO üzemek

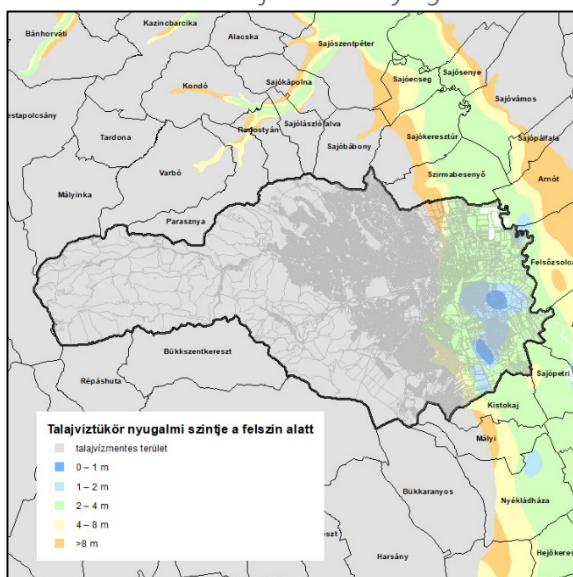
Szennyezett területek és káresemények

Forrás: Országos Vízügyi Főigazgatóság, <http://www.vizugy.hu/>

TALAJVÍZ

Miskolc Talajvízszint mélysége

Forrás: <http://map.mfgi.hu/>

A Magyar Földtani és Geofizikai Intézet térképszervere (<http://map.mfgi.hu/>) ábrázolja Miskolc területén a talajvíz mélységére vonatkozó adatokat.

A város, főleg domborzati adottságait tekintve, jelentős része talajvízmentes terület, a keleti része azonban 2-4 méter mélyen elhelyezkedő talajvízszint jellemző. Megfigyelhető továbbá, hogy Martinkertváros és Szirma városrészek területein, magasabban (0-1 m, 1-2 m) helyezkedik el a talajvíz, amely csapadékosabb időszakokban belvíz formájában maradhat meg. A magas talajvíz másik veszélye, hogy könnyen érheti szennyeződés, mely a talaj mélyebb rétegeibe beszivárogva súlyos károkat okozhat a környezetre nézve.

Felszíni vizek

A felszíni vizek lehatárolását a földhivatali alapadatok szerint végeztük. A település legfontosabb vízfolyásai a Sajó, a Szinva, a Hejő, a Garadna-patak, a Tatár-árok, a Lyukó-patak, a Pereces-patak, a Pece-patak és a Görömböly-patak, míg az állóvizek közül legjelentősebbek a Csorba-tó, a Hámori-tó és a tapolcai Csónakázó-tó.

SAJÓ

A Sajó folyó a Észak-Kelet-Magyarország egyik legjelentősebb és legbővizűbb folyója. A Tisza 46.376 km²-es vízgyűjtő területéből 4.924 km²-t a Sajó vízgyűjtője tesz ki. Ebből 3.217 km² Szlovákia, míg 1.707 km² Magyarország területén helyezkedik el. A Sajó hossza összesen 223 km, melyből 124 km magyar, míg 98 km szlovák területen fut. Forrása Szlovákiában, a Gömör-Szepesi-érchegységben található, Dobsinától nem messze, a Stolica nevű csúcs alatt, közel 1.300 méteres tengerszint feletti magasságban. A Sajó-völgye az ország egyik legjelentősebb (nehéz-, és vegy-) ipari múlttal rendelkező területeként jelentős felszíni és felszín alatti ipari szennyezések forrása volt, amelyre döntően ásványi olaj (TPH) és BTEX komponensek, illetve fémek (pl. Hg) jellemzőek. Manapság, a nehézipar térnyerésének csökkenésével sokat javult a folyó szennyezettsége, illetve ökológiai állapota, melynek egy indikátora az ökoturizmus különböző fajtáinak egyre népszerűbbé válása. A Bükk Nemzeti Park 2018. júliusi adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018) alapján a Sajó folyó, illetve annak környezete része a nemzeti ökológiai hálózat ökológiai folyosójának.

Forrás: <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

SZINVA

A Szinva-patak Miskolc egyik központi vízfolyása, hiszen a város közigazgatási területén (Hollóstetői út) belül található forrása és a végét jelentő Sajó-torkolata is, végig haladva így a város szinte teljes területén. A patak teljes hossza megközelíti a 18 km-t, vízgyűjtő területe pedig a 160 km²-t. A Szinva-patakon található az ország legmagasabb, mesterségesen kialakított vízesése, a Lillafüredi-vízesés, mely meghaladja a 20 m-es magasságot, s mely a város egyik leglátogatottabb turisztikai desztinációja. A 18-19. században számos vízimalom használta a vízfolyás vizét, amelyek nemcsak a városkép, de a helyi gazdaság meghatározó elemei voltak. A szocialista nihilizmus

következményeként, a város főleg (de nem kizárólagos) ipari szereplői, köztük a papírgyár, illetve a vasgyár által okozott szennyezés elpusztította a patak korábbi gazdag élővilágát, amely mára újra kedvező irányba változott. Miskolc kedvenc patakja azonban állandó veszélyforrásként is él a lakosok szemében, amelynek emlékét több korábbi árvíz (pl. 1845-ben, 1878-ban, 1970-ben, 2010-ben) is őrzi. Az Észak-Magyarországi Vízügyi Igazgatóság 2018. augusztusi (Ikt. szám: É2018-2031-007/2018) adatszolgáltatása alapján A Szinva-patak és mellékvízfolyásai Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának a kezelésében vannak.

Forrás: www.vizugy.hu/; miskolciszemelvenyek.blog.hu/2017/09/09/miskolc_es_a_szinva_patak

CSORBA-TÓ

Miskolc legnagyobb területű (94 ha), mesterségesen kialakított állóvize a város központi belterületétől keletre található. Átlagos vízmélysége 1,2-3 m körül alakul. Kialakulása alapvetően a Sajó kavicssteraszainak anyagát kitermelni szándékozó Csorba telepi kavicsbánya 1959-es megnyitásához kötődik. Bár a kavics-kitermelés az 1980-as évek elején megszűnt, a kialakult bányató nem hasznosíthatatlan. Manapság leginkább sporthorgászat kedvelői számára nyújt élményt, azonban vizes élőhelyként fontos ökológiai szerepe van számos madár- és halfaj számára. A Bükki Nemzeti Park 2018. júliusi adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018) alapján a Csorba-tó része a nemzeti ökológiai hálózat ökológiai folyosójának.

Forrás: <https://mek.oszk.hu/10000/10046/10046.pdf>; <http://nbhe.hu/index.php/vizeink/csorba-to-csorbatelepi-to?fbclid=IwARozm-6iiGaAFA-tUzJLEqxfxbHoD2HKqYs64QddsGFBVypvDi82DtSRvE>

HÁMORI-TÓ

A manapság 9 m átlagos vízmélységű Hámori-tó kialakulása Fazola Frigyes nevéhez, valamint az Újmassán található kohó kialakításához kötődik. A Garadna-patak vizének felduzzasztása ipari célokat szolgált. A duzzasztógát megépítése 1815 körül fejeződött be, amelyet 1933-ban és 1951-ben is modernizáltak. Már az 1900-as években is népszerű turistacélpontként számon tartott tavon jellemző volt a csónakázás, fürdőzés, illetve vízisportversenyek rendezése. Mai, nyilvánvaló árvízvédelmi szerepe mellett, népszerű rekreációs célú turistadesztináció, melyben a múlt örökségei (pl. csónakázás) fonódnak össze a mai igényekkel és lehetőségekkel (vízbiciklizés, turistaösvények, tanösvények). A Bükki Nemzeti Park 2018. júliusi adatszolgáltatása (Ügyiratszám: I-469/9/2018) alapján a Hámori-tó része a nemzeti ökológiai hálózat ökológiai magterületének.

Forrás: https://miskolciszemelvenyek.blog.hu/2017/09/09/miskolc_es_a_szinva_patak; <https://web.archive.org/web/20150218085130/http://lillacamp.hu/hamor/hamorito.htm>

CSÓNAKÁZÓ-TÓ

A Tapolcai Csónakázó-tó a Miskolctapolcai „üdülőkomplexum” (Barlangfürdő, Bobpálya, Strandfürdő, Kalandtúrapark, Őspark stb.) szerves részét képezi. Területe, az 1997-es 10.106 m²-ről manapság ~8.000 m²-re csökkent, amely folyamatos mélységcsökkenéssel párosul. A tó partfalát az 1950-es évek végén alakították ki, mellyel megépült a jellegzetes csónakkikötő is. Ahogy a neve is utal rá, csónakázásra, illetve vízbiciklizésre is lehetősége van az idelátogatóknak.

Forrás: www.wikiwand.com/hu/Miskolctapolca; www.termalfurdo.hu/latnivalo/miskolctapolcai-park-es-csonakazo-to-297

1.17.3. LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELME

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. melléklete alapján Miskolc város a 8. Sajó Völgye légszennyezettségi zónába tartozik. A légszennyezettségi zónákra jellemző szennyező anyag szerinti zóna típusokat az alábbi táblázat ismerteti.

Zónacsoport a szennyező anyag szerint

	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)- pirén (BaP)
8. Sajó Völgye	F	C	D	B	E	O-I	E	F	F	F	B

Forrás: 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelethez tartozó 1. sz. melléklet

A zónák típusai a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet – a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről – 5. számú mellékletében tekinthetők meg.

„A zónák típusai

(...)

2. B csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és a túrértéket, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetén a célértéket meghaladja. Ha valamely légszennyező anyagra túrérték nincs megállapítva, de a területen e légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szint meghaladja a határértéket, illetve az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetén a célértéket, a területet ebbe a csoportba kell sorolni.

3. C csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték és a túrérték között van.

4. D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.

5. E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

6. F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

7. O-I csoport: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

(...)

9. Az alsó és felső vizsgálati küszöbérték meghatározása a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló jogszabály szerint történik.”

Forrás: 5. melléklet a 4/2011. (I. 14.) VM rendelethez

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai alapján a városban négy automata mérőállomás található, amelyek 2021. szeptember 27-én az alábbi adatokat mérték.

Búza téri automata mérőállomás (városi közlekedés) mérési eredményei, 2021. 09. 27.

	NO	NO ₂	NO _x	SO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	Benzol	PM _{2,5}
ug/m ³	8,89	26,8	40,4	2,8	379	82,7	26	0,3	8,7
Érték	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Jó	Jó	Kiváló	Kiváló

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat, <http://levegominoseg.hu/automata-merohalozat?city=15>

Alföldi utcai automata mérőállomás (külvárosi háttér) mérési eredményei, 2021. 09. 27.

	NO	NO ₂	NO _x	SO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	Benzol	PM _{2,5}
ug/m ³	0,71	7,9	9	10,6	-	-	15	-	7,5
Érték	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	-	-	Kiváló	-	Kiváló

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat, <http://levegominoseg.hu/automata-merohalozat?city=15>

Lavotta utcai automata mérőállomás (külvárosi háttér) mérési eredményei, 2021. 09. 27.

	NO	NO ₂	NO _x	SO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	Benzol	PM _{2,5}
ug/m ³	-	-	-	-	293	92,7	25	-	-
Érték	-	-	-	-	Kiváló	Jó	Kiváló	-	-

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat, <http://levegominoseg.hu/automata-merohalozat?city=15>

EMI Mobil 2 automata mérőállomás mérési eredményei, 2021. 09. 27.

	NO	NO ₂	NO _x	SO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀	Benzol	PM _{2,5}
ug/m ³	1,38	11,0	13,1	2,7	392	53,5	18	-	-
Érték	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	Kiváló	-	-

Forrás: Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat, <http://levegominoseg.hu/automata-merohalozat?city=15>

1.17.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet rendelkezik a határértékekről.

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

Forrás: 1. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelethez

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM'kö megítélési szintre (dB)					
	Kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		Az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől származó zajra		Az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonalától és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelytől származó zajra	
	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra	nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
Üdülőtérlet, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	55	45	60	50	65	55
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	60	50	65	55	65	55
Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Forrás: 3. melléklet a 27/2008. (XII. 3.) KvVM–EüM együttes rendelethez

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet kimondja:

- „1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed
(...)
- b) b) a **100 000-nél több lakosú városok** közigazgatási területén belül a fő és egyéb közlekedési létesítmények, illetve az üzemi létesítmények, (...)
2. § (1) Az 1. § (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott területekre stratégiai zajtérképet és intézkedési tervet kell készíteni. (...)
4. § (1) A települési zajtérkép készítésére kötelezettnek és a fő közlekedési létesítmény kötelezettjének az alábbi típusú stratégiai zajtérképeket kell elkészíteni:
- a) zajterhelési zajtérkép, és
b) konfliktustérkép
(a továbbiakban együtt: stratégiai zajtérkép).
- (2) A stratégiai zajtérképet a települési zajtérkép készítésére kötelezett az 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott települések közigazgatási területén található
- a) nagyforgalmú közutak, valamint a külön jogszabály szerinti kiszolgáló utak és átmenő forgalom nélküli utak kivételével a közutakra,
b) nagyforgalmú vasutak kivételével a vasutakra,
c) a fő repülőtér kivételével valamennyi repülőtérre,
d) üzemi létesítményekre
vonatkozóan külön-külön készíti el. (...)

8. § (1) A véglegesített stratégiai zajterképet **ötévente felül kell vizsgálni**, és szükség szerint módosítani kell.

(2) A stratégiai zajterkép felülvizsgálatára és módosítására a stratégiai zajterkép készítésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

Forrás: 280/2004. (X.20.) Korm. rendelet

Miskolc Megyei Jogú Város stratégiai zajterképeit 2018-ban a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. készítette el, amely alapján megállapítható, hogy a városban különösen magas a közúti eredetű zajterhelés ($L_{den} > 75$ dB) a következő lakóépületek közelében:

- Csabavezér út 3 sz. főút (Bárczay u. - Templom u.)
- Csabavezér út 3 sz. főút (Koboz u. - Garbai Sándor u.)
- Pesti út 3 sz. főút (Görgös u. - Erzsébet királyné útja)
- Széchenyi István út (3 sz. főút – Városháza tér)
- Városháza tér
- Zsolcai kapu 3 sz. főút (26 sz. főút - Hatvanötösök útja)
- József Attila u. 3 sz. főút (Besenyői u. - Vitéz u.)
- Szentpáli u. (Horváth Lajos u. - Régiposta u.)
- Szentpéteri kapu (Álmos u. - Leventevezér u.)

Ezen legfőbb zajterheléssel érintett lakóépületek mellett számos nagyon magas ($L_{den}=70-75$ dB) és magas ($L_{den}=65-70$ dB) zajterheléssel érintett lakóépületet, illetve utcát nevez meg a dokumentum, amelyet külön itt nem tüntettünk fel. A vasúti közlekedés eredetű stratégiai zajterhelési vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a lakóépületek esetében ilyen típusú különösen magas zajterhelés ($L_{den} > 75$ dB) nincs Miskolcon, ezzel szemben azonban, nagyon magas és magas zajterheléssel érintett lakóépületek a 80. sz. vasútvonalszakasz által érintve vannak:

Nagyon magas ($L_{den}=70-75$ dB):

- Jobb oldalon a Lajta u. a Rába u. és Franklin Benjámín u. közötti szakasz 2 db lakóépületénél
- Jobb oldalon az Alkotmány u. a Franklin Benjámín u. és a Bajza József u. közötti szakasz 2 db lakóépületénél

Magas ($L_{den}=65-70$ dB):

- Jobb oldalon a Lajta u. Zala u. és a Franklin Benjámín u. közötti szakaszának lakóépületeinél
- Jobb oldalon az Alkotmány u. Franklin Benjámín u. és a Kisfaludy Károly u. közötti szakaszának lakóépületeinél
- Bal oldalon a Pfaff Ferenc u. 1 db lakóépületénél

A légi közlekedés eredetű stratégiai zajterhelési vizsgálatok alapján megállapítható, hogy Miskolcon nem figyelhető meg 55 dB fölötti tartományban lévő zajterhelés, vagyis összességében a vizsgálatok alapján nem okoz különösebb problémát ez a típusú zaj a városlakók számára.

Az ipari, illetve üzemi eredetű stratégiai zajterhelési vizsgálatok alapján megállapítható, hogy Miskolcon 1 db vizsgálandó üzem található (D&D Drótáru Zrt. (Miskolc, Sajósziget u. 4.)), amellyel azonban sem nappali, sem éjszakai zajterhelési konfliktus nem mutatható ki.

Forrás: www.zajterkepek.hu/index.html; www.zajterkepek.hu/media/Miskolc_dokumentacio_1783.pdf

1.17.5. SUGÁRZÁS VÉDELEM

A sugárzásvédelem kapcsán szükséges megvizsgálni az azoktól az atomerőművektől való távolságot, melyek baleset esetén, Magyarországot érintő veszélyforrások lehetnek. Ilyen külföldi erőművek a következők:

- Mochovce VVER 2*440 (Szlovákia) – további két reaktor (VVER 2*440) épülőben, a tervezett átadás 2020/2021-ben
- Bohunice VVER 4*430 (Szlovákia)
- Krško PWR 664 (Szlovénia)
- Dukovani VVER 4*440 (Csehország)

A felsorolt atomerőművek Miskolctól való távolsága légvonalban:

- Mochovce 168 km
- Bohunice 226 km
- Dukovany 351 km
- Krško 460 km

Miskolc a Mochovce- és a Bohunice atomerőművek 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónájában fekszik.

Magyarországon nukleáris veszélyhelyzetet okozható létesítmények tervezési zónái

	Megelőző Óvintézkedések Zónája	Sürgős Óvintézkedések Zónája	Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája
I. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
Paksi Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
II. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója	-	-	3 km
Budapesti Kutatóreaktor	-	KFKI telephely	1 km
Izotópinintézet Kft.	-	KFKI telephely	1 km
III. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
BME Oktatóreaktor	-	-	-
Püspökszilági Radioaktív Hulladékfeldolgozó és Tároló Telep	-	-	3 km
Nemzeti Radioaktív Hulladék Tároló, Bátaapáti	-	-	3 km
V. Veszélyhelyzeti tervezési kategória			
Bohunice Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Mochovce Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Krško Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Dukovany Atomerőmű	3 km	30 km	300 km
Temelin Atomerőmű	3 km	30 km	300 km

Forrás: Kátai-Urbán Lajos - Kiss Béla: Nukleáris erőművek, mint veszélyes technológia és az Országos Nukleáris Balesetelhárítási Rendszer - http://hadmernok.hu/143_07_kataiul.pdf

Hazánk egyetlen működő atomerőműve Pakson üzemel. Miskolc a Paksi Atomerőmű 300 km sugarú Élelmiszerfogyasztási Korlátozások Óvintézkedések Zónáján belül található település. Az esetleges veszélyhelyzet elhárítás elsősorban a szakmai utasításoknak megfelelően az Országos Nukleáris Baleset Elhárítási Rendszerben történik.

1.17.6. HULLADÉKKEZELÉS

A városban a hulladék elszállítás és kezelés megoldott. Az Országos Hulladékgazdálkodási Közzolgáltatási Terv 2021 alapján, a 2019. szeptember 30-i állapot szerint a város a Miskolc-Zemplén Hulladékgazdálkodási Régió (HGR) közzolgáltatási területéhez tartozik, továbbá a Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja. A szilárd hulladékot a Hejőpapi külterületén található regionális hulladéklerakóba (Hejőpapi 073/6. hrsz.) szállítják, míg a szennyvíz a település közműhálózatán a helyi szennyvíztisztítóba kerül.

A korábbi, Bogáncs úti 20 hektáros hulladéklerakó bezárását követően (2006) rekultiválása megtörtént, helyére zöldterületet alakítottak ki, melyen egy napelempark is helyet kapott 2019-ben. Szomszédságában került kialakításra Miskolc Város harmadik hulladékudvara 2008-ban.

A városi közterületek tisztántartását, az illegális hulladéklerakók felszámolását, a zöldhulladékok szervezett begyűjtését és a zöldfelületeinek tisztántartását és fenntartását, valamint az éves lomtalanítást a MiReHu Kft. végzi.

Forrás: <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/tarsulasok/miskolci-regionalis-hulladeggazdalkodasi-onkormanyzati-tarsulas>; <https://mirehu.hu/>

Kommunális szilárd hulladék

Miskolcon a MiReHu Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság alvállalkozóként látja el a BMH Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság hulladékgazdálkodási közszolgáltatási feladatait. A Hejőpapi található Regihu-Hejőpapi Regionális Hulladéklerakó Korlátolt Felelősségű Társaság által kezelt (073/6. hrsz.) telephelyen kívül további három hulladékudvar található a városban (0156/22. hrsz., 4752/3. hrsz., 33783/3. hrsz.), melyből utóbbi kettő veszélyes hulladéklerakóként is funkcionál.

Forrás: <https://mirehu.hu/>

Folyékony hulladék

Miskolcon a csatornázási szolgáltatást az MIVÍZ Miskolci Vízmű Korlátolt Felelősségű Társaság működteti. Ezen túlmenően Miskolc város közigazgatási határain kívül Felsőzsolcán szennyvízcsatorna szolgáltatást végez, továbbá Alsózsolca, Arnót, Mályi, Bükksgentkereszt, Répáshuta, Szirmabesenyő, Nyékládháza és Kistokaj településeken a keletkező szennyvizek tisztítását végzi el a miskolci szennyvíztisztító-telepen. Ezzel körülbelül 200.000 ember szennyvizét kezeli. A szolgáltatási területen keletkező szennyvizek elvezetésére kiépített szennyvíz csatornahálózat hossza 550 km, az elvezetés nagyrészt gravitációsan, kisebb részben átemelő gépházak üzemeltetésével történik. A keletkező szennyvizek megtisztítása, a keletkező szennyvíziszap kezelése a Somlay Artúr u. (11014/2 hrsz.) alatti, 70.000 m³/nap kapacitású, miskolci tulajdonú szennyvíztisztító telepen történik. A telep 1972-ben épült, legaktuálisabb modernizálása pedig 2010 és 2015 között történt meg a Környezet És Energia Operatív Program (KEOP) keretében nyert támogatásnak köszönhetően. A megtisztított szennyvíz minősége a vonatkozó előírásoknak minden tekintetben megfelel. A szennyvízcsatorna hálózatba bekötött lakások aránya 92,7%. Az elvezetésre kerülő tisztított szennyvíz befogadója a Sajó folyó, melynek a befogadó vízteste a Tisza. A települési szennyvíz kezelése során képződő szennyvíziszap a városi tulajdonú Biogas-Miskolc kft. által üzemeltetett, a szennyvíztelepen épült biogáz üzemben kerül hasznosításra, ahol a gázhasznosítást követően a víztelenített iszap elszállításra kerül komposztálással történő hasznosítás céljából. A rendszer alkalmas élelmiszer-hulladék, használt étolaj, zsír kezelésére, hasznosítására, ugyanakkor a környék gazdálkodóinak jó minőségű, természetes alapú talajjavító anyagot biztosít.

Forrás: <https://miskolcholding.hu/tagvallalat/miviz-miskolci-vizmu-kft> ; <https://miviz.hu/miviz-kft> ; <http://emikft.hu/Ugyfelfinf/engedelyek/doc/BO-08-KT-9752-2018.pdf> ; <http://ecolounge.hu/zoldmotor/biogaz-uzem-epult-miskolcon>

Szelektív hulladékgyűjtés

Miskolc területén a szelektív hulladékgyűjtés 2003 óta érhető el, napjainkban több mint 120 szelektív gyűjtőszigeten és házhoz menő formában érhető el. Az újrahasznosítható hulladék elszállítása havonta kétszer történik. A cég a szelektív hulladékot sárga műanyag zsákban, illetve hulladékgyűjtő edényzetekben szállítja el. A házhoz menő hulladékgyűjtés keretében a műanyag-, a fém-, a papír- és zöldhulladékot tudják a lakosok külön gyűjteni, míg az üveghulladék gyűjtése gyűjtőponton keresztül történik. (A gyűjtőpontok elérhetősége megegyezik majd a gyűjtőszigetekével, azonban a szigetek megszüntetésre kerülnek és kizárólag az üveghulladék gyűjtésére alkalmas edényzet fog

megmaradni.) A begyűjtött hulladékot Miskolcon a válogató csarnokban, illetve a Hejőpapi Regionális Hulladékkezelő Központban válogatják, bálázzák, majd a későbbiekben hasznosító szervezetekhez kerül. Az üveghulladékokat közvetlenül Alsózsoltára szállítják az Avermann-Holvex Kft.-hez és a Maltha Hungaria Kft.-hez. Itt történik az üveghulladékok előkezelése és hasznosítása.

A város családi házas övezeteiben komposztálható hulladék elszállítása szintén havonta két alkalommal történik, a zöldhulladéknak biológiailag lebomló zsákot biztosítanak. A zsákokba helyezhetőek a falevelek, ágnyesedék, vágott fű, gyomok. A begyűjtött zöldhulladék a Hejőpapi Regionális Hulladékkezelő Központban kialakított komposztáló téren kerül elhelyezésre. A „Miskolc és térsége települési szilárdhulladék-kezelési rendszerének továbbfejlesztése” című projekt keretein belül a 2000 fő alatti településeken kiosztásra kerültek a komposztáló edények, melyek lehetővé teszik a háztartásokban keletkező biológiailag lebomló, szerves hulladékok környezetbarát módon történő gyűjtését és a házi komposztálás megvalósulását.

2019-ben nyitotta meg kapuit a Miskolci Újrahasználati Központ (MÚK), melynek célja a használt, már feleslegessé vált, de használatra még alkalmas tárgyak, eszközök, berendezések elhelyezése abból a célból, hogy ezek a tárgyak lehetőség szerint mások által felhasználásra kerülhessenek.

Forrás: <http://szelektiv.valogatnijo.hu/hulladekgyujtes-es-artalmatlanitas-miskolcon.html>; http://bmhnonprofit.hu/szolgaltatasaink/szelektiv_hulladek/; <https://mirehu.hu/hirek/>; <http://midra.uni-miskolc.hu/document/17630/13577.pdf>

Veszélyes hulladék

A megyében a területi adottságok nem kedveznek a hulladéklerakók létesítésének. Területének jelentős hányada természetvédelmi terület, illetve nagy területek ivóvízbázis szempontjából védettek. Miskolcon a veszélyes hulladékok elhelyezésre a József Attila u. 65. (4752/3. hrsz.), illetve a Lórántffy út 39. (33783/3. hrsz.) alatt lévő telephelyen van lehetősége a lakosságnak. Innen részben a Szerencsen található Eperjes u. 7. (2150/11 hrsz.) szám alatti SZHK Szerencs Térségi Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Kft. telephelyére, illetve a Sajókazán található (0101/7 hrsz.) Sajókaza Hulladékkezelő Centrum, Veszélyes Hulladék Lerakó Telepére szállítják, ahol kezelik és ártalmatlanítják (lerakás, égetés, kémiai és biológiai kezelés).

Forrás: <http://bmhnonprofit.hu/wp-content/uploads/2019/04/Lorantffy-vesz%C3%A9g.pdf> ; http://bmhnonprofit.hu/wp-content/uploads/2020/09/HU-Szerencs-VESZELYES-engedely-82_2_2020.pdf ; <http://emiktf.hu/Ugyfelinf/dontesek/doc/BO-o8-KT-11098-16-2017.pdf> ; <http://emiktf.hu/Ugyfelinf/dontesek/doc/2011-6554-15.pdf>

Állati hulladék

A háziállati tetemek begyűjtését és elszállítását az Állategészségügyi telepre a Miskolci Városgazda Nonprofit Kft. végzi. Általánosságban azonban az állati tetemek elszállítását a SZATEV Fehérjefeldolgozó, Takarmánygyártó és Közszolgáltató Zrt. végzi, mely a Szikszón (Bercel-dűlő, Külterület 0155/3. hrsz. kültelek 155/3) található telephelyére szállítja és kezeli. Tevékenységét három kategóriába sorolhatjuk aszerint, hogy az állati melléktermék milyen mértékben alkalmas takarmányozási célokra. Az Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat (ATEV) Zrt. az 1-es kategóriába sorolt állati melléktermékeket a solti gyárban ártalmatlanítja, a 2-es kategóriába sorolt állati mellékterméket pedig a solti és a debreceni gyárban kezeli. A takarmányozási célra felhasználható 3-as kategóriájú vágóhídi melléktermékeket az ATEV Zrt. hódmezővásárhelyi és mátyásdombi gyárra dolgozza fel. 2019-ben csőd szélére került a vállalat, azonban a kormány stratégiaiilag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetté minősítette, így csődvédelmet kapott.

Forrás: <http://varosgazda.hu/allategeszsegugyi-telep/>; www2.alsozsolca.hu/letoltes/onkrend/AZS_7_2005_melleklet.pdf; <https://magyarmezogazdasag.hu/2014/09/24/szatev-feherjefeldolgozo-takarmanygyarto-es-kozszoalato-zrt/>; <http://emikt.hu/Ugyfelinf/dontesek/doc/2016-1382-2.pdf>; www.atev.hu/rolunk; www.magro.hu/agrarhirek/csdokozlebe-jutott-kelet-magyarorszag-nagy-multu-allatifeherje-feldolgozoja/

Illegális hulladéklerakás

Miskolcon az illegális hulladéklerakás pontszerűen jelenik meg, elsősorban a szelektív gyűjtőszigeteknél, valamint a dűlőutak és az országos közutak és lakótelepek környezetében. Az illegális hulladék lerakásához hasonlóan – helyenként jóval jelentősebb – problémát jelentenek az illegális folyékony hulladék leürítések is. Ez elsősorban a település széleken, fasorokban jellemző. 2018. július 25-től alakult meg az ún. Zöldkommandó, mely a miskolci városháza, a Miskolci Önkormányzati Rendészet, a rendőrség és a helyi hulladékgazdálkodó MiReHu Kft. együttműködésével harcol az illegális szemétkerakások ellen.

1.17.7. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

Miskolc területén a legfőbb vizuális környezetterhelést jelentő elemek az ipari üzemek, továbbá a reklámtáblák, a fényszennyezés és a légvezetékek. Emellett, Miskolc ITS-e említést tesz a Belvárosban található épületek belső udvarainak rendezetlenségéről, az egykori üdülők, szállodák, valamint az Erzsébet fürdő és környezetének állapotáról. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) előírja, hogy:

„54. § (2) Az építmény megvilágítását, a köz- és díszvilágítást, a fényreklámot és a hirdetőberendezést úgy kell elhelyezni és kialakítani, hogy a fényhatás

- a) az építmény és a helyiségek, valamint a környezet rendeltetésszerű és biztonságos használatát ne akadályozza,
- b) a közlekedés biztonságát ne veszélyeztesse,
- c) az emberi egészséget és a környezetet ne károsítsa, és
- d) fényszennyezést ne okozzon.”

A Magyar Világítástechnikai Társaság az önkormányzatok számára készített rendelettervezete négy területtípust határoz meg, ezek közül mind a négy kategória megtalálható Miskolc területén.

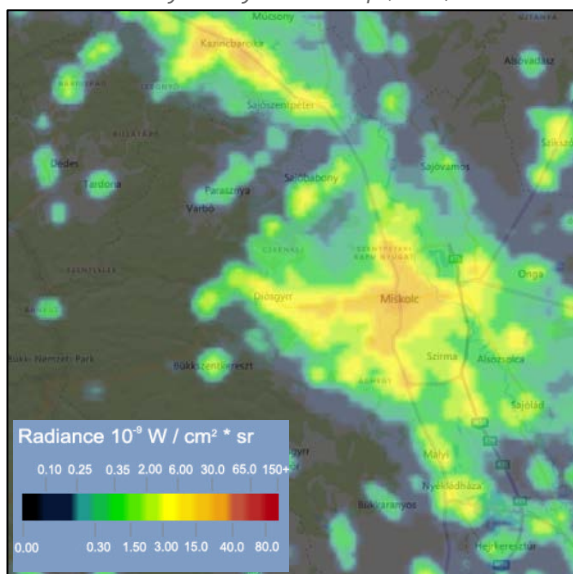
Megvilágítási övezetek fajtái

Zóna	Terület jellege	A megvilágítottság mértéke	Példák
E1	Természeti	Önmagában sötét	- nemzeti parkok, védett területek - csillagvizsgálók környéke
E2	Falusi	Alacsony mértékű világítás	- falvak - rurális területek lakóövezetei
E3	Elővárosi	Közepes mértékű világítás	- városi lakóövezetek
E4	Városi	Nagyvárosi világítás	- városközpont, üzleti negyed - ahol éjszakai aktivitás jellemző

Forrás: Magyar Világítástechnikai Társaság

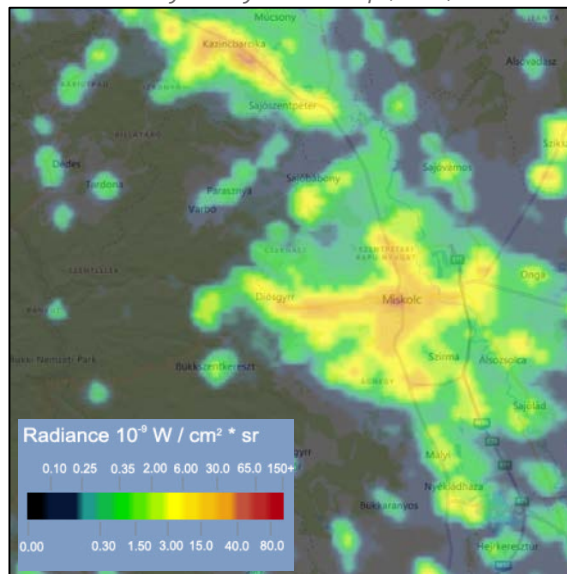
Az övezetek kialakításának a lakosság éjszakai pihenése, a természetvédelem és a csillagászat érdekében lehet fontos szerepe, továbbá jelentős kihatása lehet a település villamosenergia fogyasztására és a közkiadásokra. Ezekben a zónákban fényterhelési határértékek meghatározása is várható, mert ma még nincs szabályozva.

Fényszennyezési térkép (2012)

Forrás: <https://www.lightpollutionmap.info/>

Fényszennyezési térkép (2020)

Forrás: <https://www.lightpollutionmap.info/>

1.17.8. ÁRVÍZVÉDELEM

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. § értelmező rendelkezései szerint:

„védekezés: az élet- és vagyonbiztonság érdekében, az árvíz, a belvíz kártételeinek megelőzését, elhárítását, illetőleg mérséklését szolgáló műszaki és államigazgatási feladatok végrehajtása;”

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. KvVM-BM együttes rendelet szerint a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását a legvesélyeztetettebb településrész határozza meg. Eszerint Miskolc a közepesen veszélyes veszélyeztetettségi kategóriába tartozik. Ez viszont nem jelenti azt, hogy hirtelen érkező és szélsőséges mennyiségű és intenzitású csapadék ne járhatna helyi vízkárral, melynek valószínűsége a vízelvezető rendszer megfelelő karbantartása mellett csökkenthető. Rendszeres probléma ugyanis, a szélsőséges időjárási események egyre gyakoribbá válása miatt még inkább aktuális pl. a Szinva-patak, illetve a Pece-patak magasabb területeiről a belváros irányába levonuló árhullámok elvezetése, amelyben fontos szerepe van a burkolt, sőt föld alá kényszerített vízfolyások mederrendezésének.

Az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 1. és a 2. számú melléklete tartalmazza a vízügyi igazgatási szervek vagyonkezelésébe tartozó árvízvédelmi vonalak és a belvízrendszerek védelmi szakaszait, továbbá az árvízvédekezés készütségi fokozatainak elrendelésére mértékadó vízállásokat. A rendelet melléklete alapján Miskolc területe érintett árvízvédelmi vonalakkal, belvízrendszerek védelmi szakaszával azonban nem.

Az ÉMVIZIG 2018. augusztusi adatszolgáltatása alapján:

„Miskolc város közigazgatási területe a Sajó folyó jobb partján a folyó 45,80-58,40 fkm szelvényei között, míg a bal partján a folyó 50,80-58,40 fkm szelvényei között helyezkedik el. Közigazgatási területén haladnak az ÉMVIZIG kezelésében lévő 08.06. sz. Bánréve-felsőzsolcai árvízvédelmi fővédvonalhoz tartozó

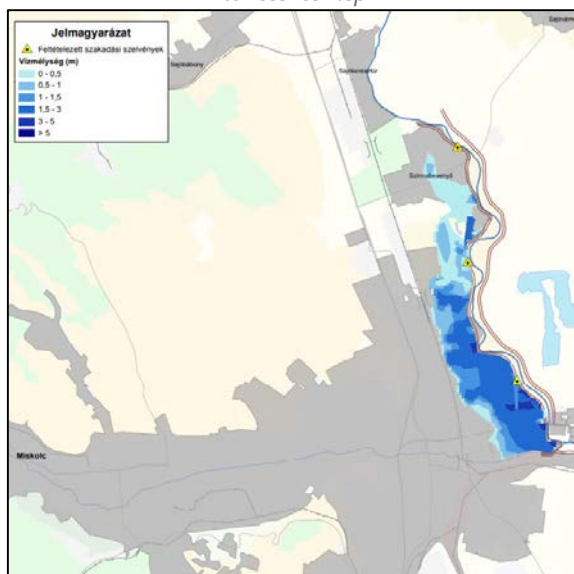
- Sajó folyó bal parti 0+000-3+700 tkm szelvények közötti töltésszakasza,
- és Felsőzsolca város védelme érdekében megépült árvízvédelmi körtöltés egyes szakaszai valamint a 08.07. sz. Miskolc-sajópüspöki árvízvédelmi fővédvonalhoz tartozó
- Sajó folyó jobb parti 5+400-15+550 tkm szelvények közötti töltésszakasz,
- és a Szinva-patak jobb (300 fm), illetve bal (450 fm) parti visszatöltésezési szakaszai.

Közigazgatási területén található **nem ÉMVIZIG kezelésében lévő** árvízvédelmi létesítmények:

- A 2015-ben átadott, **árvízvédelmi funkciót is ellátó** (az építéskor érvényes MÁSZ+ 1 méter magassággal kiépült) M30-26-os Miskolc északi elkerülő **306-os számú közút**, melynek kezelője a Magyar Közút Nonprofit Zrt.
- Miskolc város önkormányzatának kezelésében lévő (az építéskor érvényes MÁSZ+ 1 méteres magassággal kiépült) **Csorba-telepi körtöltés**.
- Az **Auchan** Kereskedelmi Központ kezelésében lévő (az építéskor érvényes MÁSZ+1 méteres magassággal kiépült) **körtöltés szakasz**.
- A Miskolc város által árvízkor kiépítendő (TVKT szerinti) **ideiglenes védvonal** szakaszok.”

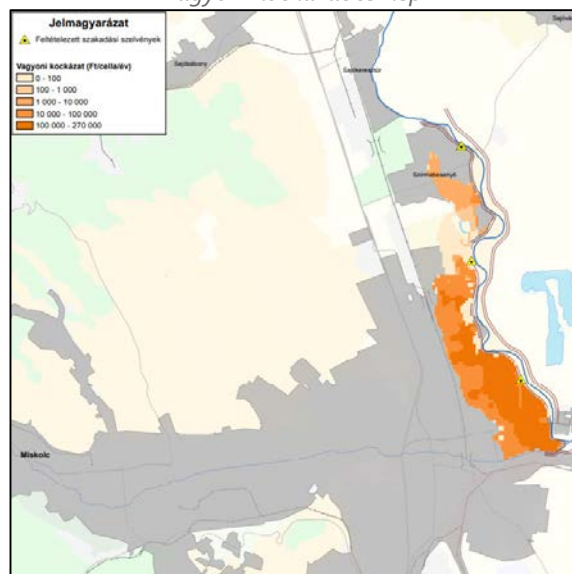
A magyar kormány 2016. március 25-én elfogadta Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervét, melynek mellékletében többek között árvízi veszélytérképek és kockázati térképek szerepelnek. A térképek tanulsága alapján Miskolc település az ország árvíz-veszélyeztetett területei közé tartozik. Forrás: <http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=145>

Elöntési térkép

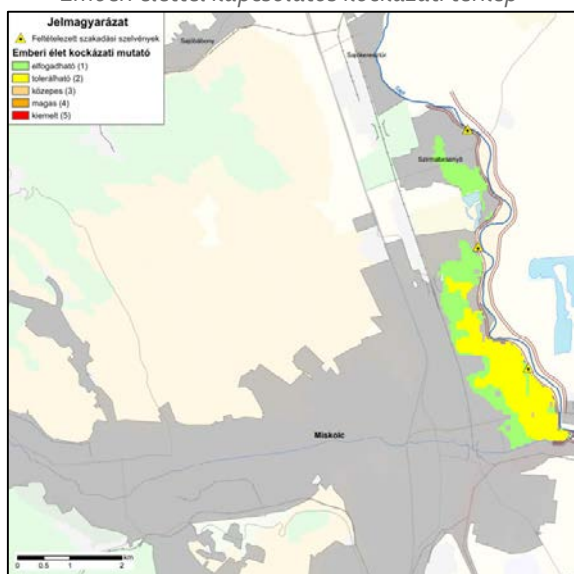

Forrás: Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv
Emberi élettel kapcsolatos kockázati térkép

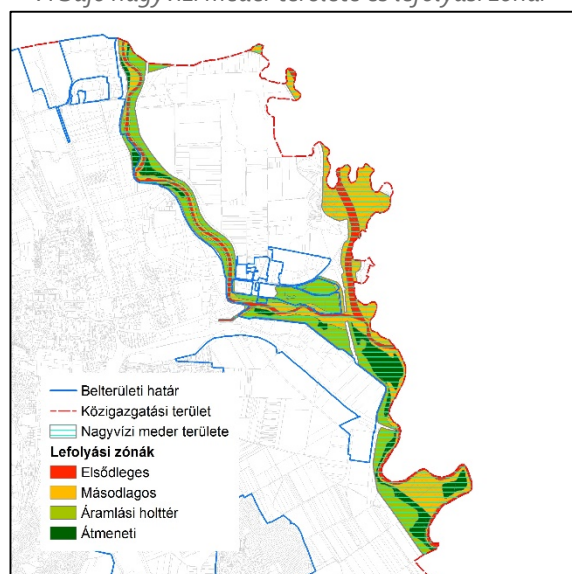
Vagyoni kockázat térkép

Forrás: Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv
A Sajó nagyvízi meder területe és lefolyási zónái

Forrás: Árvízi Országos Kockázatkezelési Terv

Forrás: Szerző szerkesztése

A város rendelkezik vízkárelhárítási tervvel, amely részletesen taglalja a város közigazgatási területét érintő vízfolyások vízrajzi jellemzőit, a jellemző vízkár jelenségeket, kockázatok, a védművek és védekezési helyek elhelyezkedését, valamint a védekezésre vonatkozó szerveket, azok feladatait és védekezési protokolljait. Ahogy Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervének kivágatain is látszik, a város beépítésre szánt területének jelentős része van kitéve árvízi kockázatnak. Emellett, Csorbatelep és a Keleti városkapu városrészeket körbe öleli a Sajó nagyvízi medre, a területen lévő művelés alól kivett ingatlanok, illetve gazdasági területeket (amelyek egy része belterületi fekvésű) szintén nagyfokú árvízi kockázatnak kitéve.

A Miskolc Megyei Jogú Város Vízkárelhárítási Tervben leírtak alapján több záportározó működik a város közigazgatási területén. Az ország elsőként megépülő vízhasznosítási tározója a Hámori-tó, amely Garadna-patak vízhozamát szabályozza. Az Avasi D-0-0 záportározó az Avasi lakótelep, illetve a város déli részeiről érkező csapadékvizek felfogásáért, betározásáért és a Hejő-Malomárokba, mint befogadóba való szabályozott formában történő vezetéséért felel. A Tervben leírtak alapján azonban a tározó funkcióját jelen állapotában nem képes betölteni, felújítása, rendezése feltétlenül szükséges. A Pece-patak mellékágain négy záportározó épült ki az 1970-es években (Bedeg völgy, Kiskőbánya völgy, Bábonyi-bérci völgy, Farkas-völgy). A Sebesvízi-tavak elsősorban jóléti célú létesítmények a Bükk-fennsík közepén, melyek rendezésére az 1980-as évek elején került sor. Az Ormos-éren, az 1970-es évek közepén kiépült záportározó jelentősen képes csökkenteni az árvízcsúcsokat, a tározó alatti szakaszának jelenlegi állapota azonban súlyoz vízkárok forrása volt, illetve lehet a jövőre nézve. A Sajó jobb partján három további záportározót (I.-II.-III.) tüntet fel a város Vízkárelhárítási Tervlapja, melyek a folyó holtágaihoz kapcsolódnak.

1.17.9. FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

Miskolc területén fennálló környezeti konfliktusok az alábbiak:

- Talaj
 - ❖ Defláció, mezővédő fásítások hiánya
 - ❖ A dombvidéki területeken talajdegradációs folyamatok játszódnak le
- Víz
 - ❖ Karsztvízszint csökkenése annak kitermelése miatt
 - ❖ Belvíz veszélyeztetettség (leginkább a délkeleti területeken)
 - ❖ A felszíni vizek kezelése és elvezetése nem kellően hatékony
 - ❖ Ipari üzemek, strandok szennyvizeinek nem megfelelő kezelése
 - ❖ Villámárvizek miatti fokozódó árvízveszély
- Levegő
 - ❖ Ipari szereplők közvetlen, vagy közvetett szennyezőanyag-kibocsátása
 - ❖ Közúti forgalom levegőszennyezése, pontforrások jelenléte
 - ❖ Lakossági fűtés levegőterhelő hatása
 - ❖ A fokozódó beépítettség légáramlás akadályozása (völgyszájak, völgytalpak)
 - ❖ Burkolt felületek folyamatos növekedése, s azok negatív klimatikus hatásai
 - ❖ Szántók tavaszi és őszi kiporzása, lokális hatása
- Zaj, rezgés
 - ❖ Elsősorban a közutak településen áthaladó szakaszának zajterhelése
 - ❖ Vasutak áthaladó szakaszának zajterhelése
- Hulladék
 - ❖ Illegális hulladéklerakás (szelektív hulladék gyűjtőszigetek, dűlőutak és országos közutak mentén)
 - ❖ Zöldhulladék égetésének levegőterhelő hatása

- Vizuális környezetterhelés
 - ❖ Reklámtáblák, fényszennyezés, légvezetékek, valamint az ipari területek látványa
 - ❖ Eltérő területhasználatok, funkciók egymásmellettsége

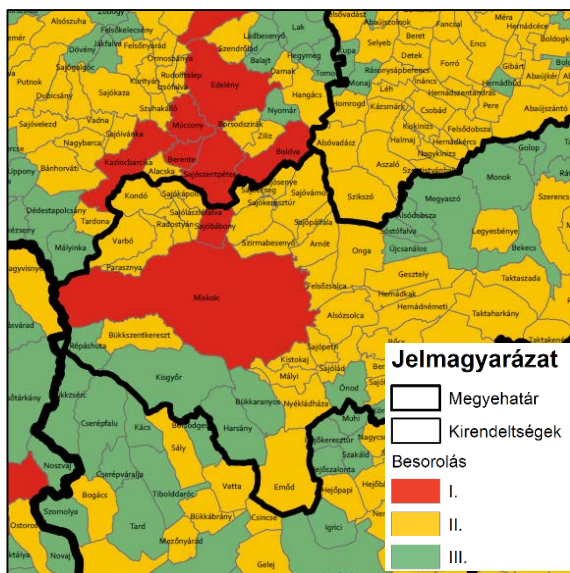
1.18. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST, BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

A 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról az alábbiakat mondja ki:

- „21. § (1) Az ország településeit az adott település vonatkozásában lefolytatott kockázatbecslési eljárás eredményeként katasztrófavédelmi osztályokba kell sorolni (a továbbiakban: besorolás).
- (2) A település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének közreműködésével – a kockázatbecslést minden év szeptember 30-ig elvégzi és javaslatot tesz a település besorolására a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökének.
- (3) A megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének közreműködésével – a besorolási javaslatot felülvizsgálja és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve útján a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterhez jóváhagyásra felterjeszti.
- (4) A települések besorolásához igazodó védelmi követelmények teljesítéséhez szükséges pénzeszközök központi költségvetésben történő tervezéséről a katasztrófák elleni védekezését felelős miniszter gondoskodik.
- (5) A besorolási osztályokra vonatkozó szabályokat és az egyes osztályokhoz tartozó elégséges védelmi szint követelményeit a 2. melléklet c) pontja tartalmazza.
- (6) A települések besorolásának megfelelően megállapított elégséges védelmi szint alapulvételével, az élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében a polgármester települési veszélyelhárítási tervet készít, melyre a VI. Fejezet rendelkezései irányadók.”
- Forrás: 234/2011. (XI.10.) Korm. rendelet

Miskolc katasztrófavédelmi besorolása: I. osztály.

Települések katasztrófavédelmi besorolása
a Miskolc székhelyű katasztrófavédelmi kirendeltség területén

Forrás: Saját szerkesztés

A veszélyeztető hatások felsorolását és az egyes katasztrófavédelmi osztályok meghatározását a – katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló – 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. melléklete tartalmazza.

Veszélyeztető hatások:

1. elemi csapások, természeti eredetű veszélyek

- árvíz
- belvíz
- rendkívüli időjárás
- földtani veszélyforrások:
 - ❖ földrengés
 - ❖ földcsuszamlás
 - ❖ beszakadás
 - ❖ talajszüllyedés
 - ❖ partfalomlás

2. ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek

- a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem vagy küszöbérték alatti üzem
- más létesítmény (ipari, mezőgazdasági) általi veszélyeztető hatás, veszélyes anyag szabadba kerülésének kockázata
- távolság nukleáris létesítménytől:
 - ❖ atomerőműtől

❖ kutatóreaktortól

- közlekedési útvonalak és csomópontok:
 - ❖ veszélyes áruk szállítása
 - ❖ jelentős forgalom
- veszélyes katonai objektumok

3. egyéb eredetű veszélyek

- felszíni és felszín alatti vizek (elsősorban az ivóvízbázisok) sérülékenysége
- humán járvány vagy járványveszély, valamint állatjárvány
- a riasztási küszöböt elérő mértékű légszennyezettség

4. kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos kockázatok

- a lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúrák sérülékenysége
- a közlekedés sérülékenysége
- a közigazgatás és a lakosság ellátását közvetve biztosító infrastruktúrák sérülékenysége

Az egyes katasztrófavédelmi osztályok meghatározása a kockázati mátrix útján

Hatás	Bekövetkezési gyakoriság			
	Ritka	Nem gyakori	Gyakori	Nagyon gyakori
Nagyon súlyos	II. osztály	II. osztály	I. osztály	I. osztály
Súlyos	III. osztály	II. osztály	II. osztály	I. osztály
Nem súlyos	III. osztály	III. osztály	II. osztály	II. osztály
Alacsony	III. osztály	III. osztály	III. osztály	III. osztály

Forrás: 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. melléklet

„A bekövetkezési gyakoriság besorolási elve statisztikai és történeti adatok alapján az alábbi:

- a) ritka: az elkövetkező néhány évben (10 év) nem valószínű, hogy bekövetkezik,
- b) nem gyakori: bekövetkezhet, de nem valószínű, hogy néhány (5) éven belül,
- c) gyakori: valószínű, hogy bekövetkezik, néhány (3) éven belül,
- d) nagyon gyakori: nagyon valószínű, hogy bekövetkezik, egy éven belül minimum egy alkalommal vagy többször.

2. A veszélyeztető hatások szintje:

- a) nagyon súlyos: halálos áldozatokkal járó vagy visszafordíthatatlan környeztkárosodást előidéző, illetve súlyos anyagi következményeket okozó esemény,
- b) súlyos: súlyos sérüléseket okozó vagy visszafordítható környeztkárosodást előidéző, illetve anyagi károkkal is járó esemény,
- c) nem súlyos: enyhébb sérüléseket okozó, a környeztkárosodást nem előidéző, illetve nem jelentős anyagi károkkal járó esemény,
- d) alacsony mértékű: nem jár orvosi segítséget igénylő sérüléssel, illetve nincs anyagi következménye.”

Forrás: 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. melléklet

1.18.1. ÉPÍTÉSFÖLDTANI KORLÁTOK

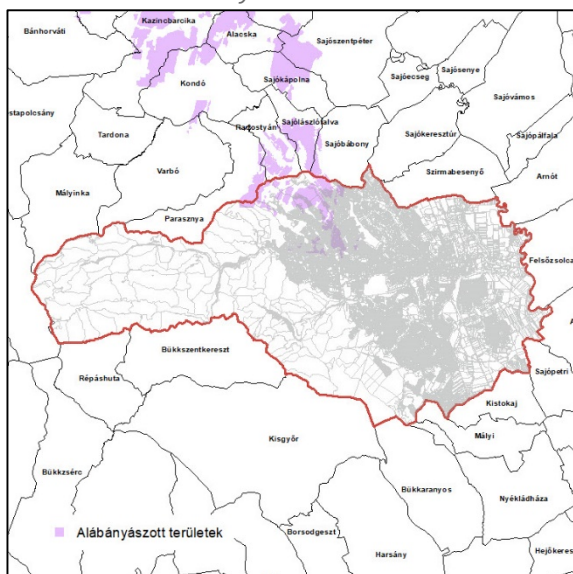
1.18.1.1. ALÁBÁNYÁSZOTT TERÜLETEK, BARLANGOK ÉS PINCEK TERÜLETEI

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztálya 2018. augusztusi adatszolgáltatása (Ügyiratszám: 824476-2/218) alapján, valamint a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ) 2021. október. 5-ei nyilvántartása alapján az alábbi érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati területek találhatók Miskolc Megyei Jogú Város területén. [\[lisd. Térképmelléklet: Ásványi nyersanyagvagyron terület\]](#)

Név	Nyers- anyag	Kód	Típus	Hrsz.
Miskolc III. – Miskolc Nagykőmázsai mészakőbánya [működő]	Mészakő	1532	Bánya- telek	05, 01010, 01002/1-2 hrsz.
Miskolc VIII. – Görömböly- Csoznyatető [működő]	Agyag, képlékeny agyag	1453, 1419	ásványi nyersanyag előfordulás	056/1; 056/3; 056/6-8; 067; 068/4-6; 070; 072; 073/1-5; 074; 075; 076/1; 077; 078/2-6; 63103; 63119; 63120; 63121; 63122; 63148; 63152/1-2; 63153; 63154; 63155; 63156; 63157; 63158; 63159; 63160/1-2; 63161; 63162; 63163; 63164; 63165; 63166/1-3; 63167/1; 63167/3; 63168; 63169; 63170/1 -5; 65155; 65191; 65192; 65193; 65194; 65195; 65196; 65197; 65198; 65199; 65200; 65201; 65202; 65203; 65204; 65205; 65206; 65207; 65208; 65209; 65210; 65211; 65212; 65213; 65214; 65215; 65216
Miskolc I. – Miskolc kavicsbánya I. ÉVM (Miskolc-Sajón túli terület – kavics – MBFSZ) [kutatás]	Kavics, agyag	1460, 1419	ásványi nyers- anyag előfordulás	0822, 0830, 0834/2 hrsz.
Miskolc Mexikó-völgy (Mexikó-völgyi kőbánya) [működő]	Mészakő	1532	Bánya- telek	02030; 02033; 02034; 01008; 01012; 01015/1; 01016 hrsz.
Miskolc I. (Lyukóbánya) [bezárt]	Szén, lignit	2030	Bánya- telek	n.a.

Forrás: BAZ Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztálya; www.mbfsz.gov.hu

Alábányászott területek

Forrás: <https://map.mbfsz.gov.hu/>

Miskolcon alábányászott területnek tekinthető a 2006-ban bezárt, mintegy 7 évtizedig működő Lyukói szénbánya területe. A 2-2,8 m vastagságú, közel 300 méterrel a föld alatt található barnakőszén réteg kitermeléséhez kezdetben robbantásos, később frontfejtéses jóvesztési technológiát használtak. A bányaüregekbe függőleges aknák vezetnek le, amelyeken keresztül a személy- és anyagforgalom, valamint a szellőzés is biztosított volt. A bánya bezárása után az ipari múlt szempontjából értékes ingatlanegyüttes maradt hátra. A széntartalék nem fogyott el, de magas kéntartalma miatt értékesíthetetlen.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23.§ (3) a) pontja szerint ex lege védelem szempontjából barlangnak számít: „a földkérget alkotó kőzetben kialakult olyan természetes üreg, melynek hossz tengelye meghaladja a két métert és – jelenlegi vagy természetes kitöltésének eltávolítása utáni – mérete egy ember számára lehetővé teszi a behatolást.”

Az Országos Barlangnyilvántartás (<http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=caves>) szerint Miskolc közigazgatási területén 383 darab barlang található. Hosszuk, vertikális kiterjedésük, mélységük, illetve magasságuk igencsak változatos, a néhány métertől (paramétereiktől függően) a több tíz, illetve száz méterig terjed.

Az Országos Barlangnyilvántartásban szereplő fontosabb miskolci barlangok

Sorszám	Kat.sz.	Név	Hossz (m)	Vertikális kiterjedés (m)	Mélység (m)	Magasság (m)	Hrsz.
6	5391-1	Anna-barlang	568	14	4,5	9,5	38389
21	5372-4	Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer	5314	132	125,5	6,5	01069
143	5363-2	Kecske-lyuk	480	23,6	0	23,6	01206/6
191	5372-2	Létrási-vizesbarlang	3757	74,4	59,2	15,2	01061/2
238	5392-1	Miskolctapolcai-tavasbarlang	561	38,8	20	18,8	46294/1
309	5363-1	Szeleta-barlang	115	16,5	3,5	13	01183
319	5372-1	Szent-István-barlang	1470	101	24	77	01051/1

Forrás: <http://www.termeszetvedelem.hu>

A TÉKA (<http://tajertektar.hu/hu/>) adatbázis tájérték nyilvántartásának 2020. júliusi állapota alapján több mint 60 db pince található a város közigazgatási területén, amely messze elmarad pincesorok leírásaiban talált számadatoktól. A földhivatali alapadatok 57 ingatlan esetében tartalmazzák a pince megjelölést, mely szintén elmarad a valós értékektől. A nyilvántartások nem jól reprezentálják a valós állapotot.

Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén számos történelmi pince, illetve pincesor található, melyek legnagyobbbrészt a Bükki borvidékhez köthető szőlő- és bortermeléshez

kapcsolódnak. A legjelentősebb összefüggő pincesorok, illetve előfordulások pl. az Avas hegy északi oldalában fekvő történelmi Avasi pincesor, ahol nagyjából 900 pince és borház számlálható össze. A pinceüregek egymástól kb. 6-7 méter távolságra, párhuzamosan haladnak a hegy belseje felé. A legtöbb pince 10-20 méter hosszú, de akadnak köztük 50-100 méteresek, vagy annál hosszabbak is. A Tetemvár városrészben található pincerendszer, mely a 17. században az egyik pestisjárvány okán tömegsírként használt funkciójáról kapta nevét, több 300 pincét foglalt magában.

A Görömböly környékén található pincesorok mintegy 550 pincét foglalnak magukba, melyből a Garóca dűlőn található körülbelül 450 pince három sorban, illetve magasságban helyezkedik el.

A Miskolc-Tapolcán található Hejőcsaba – Nagyszent-Benedek-hegyi pincesor alsó és felső során körülbelül 130 pince van, többségükben családi pinceként, hétvégi pihenőhelyként működnek, de néhány alkalmas vendéglátásra is.

A Diósgyőr – Pecérvölgyi pincesor több évszázados Pálos rendi múltra tekint vissza, pincéi manapság többnyire földszintesek, egy részüknél – elsősorban a lakó funkcióval is rendelkező épületeknél – emeletráépítéssel, tetőtér beépítéssel is találkozunk.

A Bábonyi-bérc pincesor a közeli Sajóbábonnyal településhez kötődik, 1817-ben 262 pincét számoltak össze, melyek számát és állapotát (a Tetemvári pincesorhoz hasonlóan) a jelenkori társadalmi folyamatok igencsak hátrányosan érintették. A Pereces – Szilvás völgyi pincesorok három fő ága ismert, pontos pinceszámot azonban nehezebb meghatározni. Ezeken kívül főleg a zárkertes városrészekben találhatók pincék, azonban többnyire szétszórta, egymástól nagyobb távolságban.

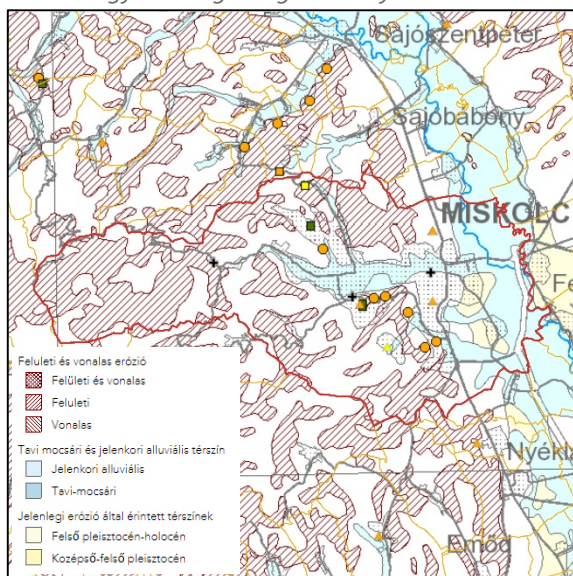
Forrás: <https://www.miskolc.hu/elet-a-varosban/turizmus/latnivalok/kulturalis-turizmus/epített-örökseg/pincesor-ok/avasi-pincesor>; <http://pince.brskft.hu/index.php/miskolc-tobbi-pincesor>; <http://miskolcvaros2020.hu/sites/default/files/dokumentumok/ivs-mellekletek.pdf>

1.18.1.2. CSÚSZÁS-, SÜLLYEDÉSVESZÉLYES TERÜLETEK

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Hatósági Főosztály, Bányászati Osztály előzetes tájékoztatása (Ügyiratszám: BO/15/1666-2/2018) szerint a Bányafelügyelet a város közigazgatási területén az alábbi felszínmozgásokat tartja nyilván:

- 0551-000-12. számú esemény Miskolc Hejőcsaba Templomhegyi agyagbánya felszínmozgása
- 0551-000-2. számú esemény Miskolc Szentpéteri-kapui lakótelep melletti domboldal
- 0551-000-13. számú esemény Hejőcsaba Kalocsai út melletti domboldal
- 0551-000-11. számú esemény Miskolc-Tapolca Zója u. 1. üdülőépület
- 0551-000-10. számú esemény Miskolc Egyetemváros TÜK I. műhelycsarnok mögötti rézsű
- 0551-000-15. számú esemény Miskolc Avas K-i oldal lejtőcsuszamlásai
- 0551-000-8a. számú esemény Miskolc Diósgyőr LKM D-i oldalán épülő oxigéngyár munkagödre és az Öröm-hegy oldala
- 0551-000-8b. számú esemény Miskolc Diósgyőr LKM D-i oldalán épülő oxigéngyár munkagödre és az Öröm-hegy oldala
- 0551-000-8c. számú esemény Miskolc Diósgyőr LKM D-i oldalán épülő oxigéngyár munkagödre és az Öröm-hegy oldala
- 0551-000-7. számú esemény Miskolc Diósgyőr LKM mögötti Martinász utca környéki domboldal
- 0551-000-6. számú esemény Miskolc Diósgyőr LKM Vasgyári kórház mögötti domboldal támfal
- 0551-000-14. számú esemény Miskolc Diósgyőr LKM-be vezető út feletti domboldal
- 0551-000-9. számú esemény Miskolc Avas É-i domboldalt (Papszer utca)
- 0551-000-3. számú esemény Miskolc Szentpéteri-kapui lakótelep mögötti domboldal
- 0551-000-4. számú esemény Miskolc Erenyői völgyben a tűzép telep K-i domboldalt
- 0551-000-16. számú esemény Miskolc Lyukóbánya étterem alatti útkanyar Ny-i oldala

Magyarország mozgásveszélyes területei

Forrás:

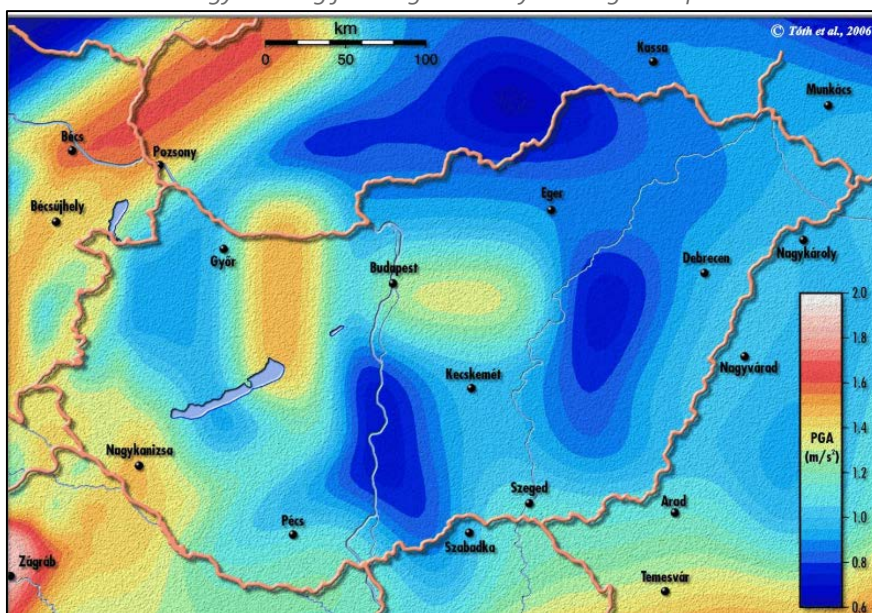
https://map.mbfisz.gov.hu/FDT_veszely_oroszag/

A Szentpéteri kapu városrész középnyugati részén egy átázás okozhatta suvadás, Tapolca városrész területén egy összetett természetes folyamatból kifolyó térfogatváltozás található. A térségben középső-felső pleisztocén és felső pleisztocén-holocén kori jelenlegi erózió által érintett térszínnek, valamint jelenkori alluviális és tavi-mocsári térszínnel, továbbá felületi és vonalas erózióval érintett területek is vannak.

1.18.1.3. FÖLDRENGÉS VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK

Magyarország területe földrengés veszélyeztetettség szempontjából közepesen aktív területnek számít. Az ország földrengés veszélyeztetettségét ábrázoló térkép szerint Miskolc térsége az országon belül a kevésbé veszélyeztetettek közé tartozik.

Magyarország földrengés-veszélyeztettségi térképe

Forrás: <http://www.seismology.hu/index.php/hu/szeizmicitas/szeizmicitas-es-foeldrengesveszely>

1.18.2. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete tartalmazza Miskolc települést, ahol B – közepesen veszélyeztetett besorolást kapott a város. Az egyes besorolási kategóriák leírását a rendelet tartalmazza:

„1. §(1) A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását a legveszélyeztetettebb településrész határozza meg.

(2) A település:

a) erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlannal rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvize szabadon elönthet;

b) közepesen veszélyeztetett „B” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren fekszik, és amelyet nem az előírt biztonságban kiépített védmű véd;

c) enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik.”

Forrás: 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet

Ettől függetlenül fontos az árvizek, belvizek, nagy csapadékok okozta vízkárok megelőzése, ezért ennek érdekében fontos a település egységes vízrendezése, a teljes belterület csapadékvíz elvezető rendszerének folyamatos fejlesztése és fenntartása.

1.18.2.1. ÁRVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 5-12. §-ai tartalmazzák a folyók nagyvízi medrének használatára és hasznosítására vonatkozó rendelkezéseket.

Miskolc város nagyvízi meder területével a Borsod-Abaúj-Zemplén megye területrendezési terv (BAZMTrT) tervlapja alapján érintett.

1.18.2.2. BELVÍZVESZÉLYES TERÜLETEK

A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer, MePAR (<https://www.mepar.hu/>) adatbázisa szerint Miskolc közigazgatási területén belül a legnagyobb kiterjedésben a Sajó menti területek érintettek, továbbá a 304. sz. M30-Miskolc déli másodrendű főúttól délre található és a Martinkertváros és Szirma között található területek is belvízzel veszélyeztetettek.

1.18.2.3. MÉLY FEKVÉSŰ TERÜLETEK

Miskolc város területén több mély fekvésű terület található. Mély fekvésű területként említhető főleg a Sajó jobb parti területei a 92. sz. vasútvonal futásáig, valamint Szirma és Martinkertváros városrészeinek nagyrésze.

1.18.2.4. ÁRVÍZ ÉS BELVÍZVÉDELEM

Miskolc rendelkezik ár- és belvíz elhárítási tervvel. Árvízvédelemről bővebben a [1.17.8. Árvízvédelem](#) fejezetben írtunk. A település nem rendelkezik vízrendezési tervvel.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatóhelyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatóság tájékoztatásában (Ügy száma: 35500/6317/2018. ált.) felhívja a figyelmet a helyi vízkárok megelőzésére.

A csapadékok okozta helyi vízkárok megelőzése érdekében fontos a település egységes vízrendezése, a teljes belterület csapadékvíz elvezető rendszerének folyamatos fejlesztése és fenntartása, ide értve a településnek a külvizek (külsőterületről érkező vizek) elleni védelmét is.

A belvizek, nagy csapadékok okozta vízkárok megelőzése érdekében a fejlesztési tervek közé a település egységes vízrendezését, annak megvalósítását követően pedig a belterületi, ill. a belterületet védő csapadékvíz elvezető rendszerének fenntartását.

A belvízelvezetés során meg kell oldani a települést határoló domboldalokról lefolyó csapadékvizek övárkokkal és hordalékfogókkal történő felfogását, a vizek rendezett befogadóba vezetését, mentesítve ezzel a települést a külvizektől.

1.18.3. EGYÉB

1.18.3.1. KEDVEZŐTLEN MORFOLÓGIAI ADOTTSÁGOK (PL. LEJTÉS, FALSZAKADÁS)

Miskolc területének domborzati adottságai változatosak. A város közigazgatási területének nyugati része a Bükk-hegység miatt dombvidéki, míg keleti részei közel sík. Utóbbi esetében lejtői jellemzően 5%-nál kisebb lejtésűek, nyugati, dombvidéki, erdővel borított, főként külsőterületi részein azonban jellemzően ennél jóval meredekebbek. Meredek lejtésű területek főként az Ómassai, Lillafüredi, Alsó- és Felsőhámosi, valamint a Bükk-szentlászlói területek, melyekben közös, hogy völgyekben, patakok mentén helyezkednek el. A belterület leginkább a Kisavas, valamint az Avastető térségében érintett kedvezőtlen morfológiai adottságú területekkel.

Az adott területek lehatárolása a [Térképmellékletben](#) szereplő digitális domborzatmodellen alapuló lejtő meredekségi vizsgálaton alapul. [\[ld. Térképmelléklet: Lejtés\]](#)

1.18.3.2. MÉLYSÉGI, MAGASSÁGI KORLÁTOZÁSOK

Mélyiségi korlátozás

Mélyiségi korlátozásról az egyes adatszolgáltatások alapján nincs tudomásunk. A település területén viszont számos barlang található, melyek korlátozzák a felszín hasznosítását és beépíthetőségét, továbbá a közművezetékek pedig vonalmenti korlátozást okoznak.

Magassági korlátozás

A légitörvényről szóló 1995. évi XCVII. törvény szerint

„korlátozott légtér: ahol a légitörvény meghatározott és közzétett feltételekkel, elsősorban az emberi egészség és a környezet védelme, valamint a légtérzuverenitás biztosítása érdekében korlátozott,”

Forrás: 1995. évi XCVII. tv. Lt.5. §

A magyar légtér légitörvény céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM-HM-KvVM együttes rendelet 2. és 3. melléklete szerint a település közigazgatási területét az alábbi tiltott, vagy korlátozott légtérnek minősülő területek érintik:

Drop Zone korlátozott légtér

Légtér azonosítója	Légtér oldalhatárai	Felső határa
LHSDZLHMC/Miskolc	5 km (2,7 NM) sugarú kör a 480754N 0204730E középpont körül az LHB32Bükk környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér átfedő részének kizárásával	FL145 (4400 m STD)/GND

Forrás: 26/2007. (III. 01.) GKM-HM-KvVM együttes rendelet 2. melléklet

Környezetvédelmi szempontból korlátozott légterek

Légtér azonosítója	Légtér neve	Légtér oldalhatárai		Felső határa	Korlátozás ideje	Korlátozás indoka
LHB32	Bükk	481629N 480608N 475325N 475631N 481629N	0202402E 0204702E 0204119E 0201651E 0202402E	1500' (450 m) AGL	Egész évben	Természetvédelem

Forrás: 26/2007. (III. 01.) GKM-HM-KvVM együttes rendelet 3. melléklet

Időszakosan korlátozott légterek

Légtér azonosítója	Légtér neve	Légtér oldalhatárai		Felső határa	Veszély/korlátozás
LHTRA23C	EAST CHARLIE	475800N 480710N 481757N 475845N 474559N 481115N 475800N	0195615E 0195452E 0202718E 0212810E 0213339E 0202525E 0195615E	FL175 (5350 m STD) / FL135 (4100 m STD)	Kizárólag az LHTRA23A és LHTRA23B légterekkel együtt vehető igénybe.
LHTRA23D	EAST DELTA	481115N 475018N 472252N 474125N 475800N 481115N	0202525E 0212203E 0210213 0200756 0195615E 0202525E	9500' (2900 m) AMSL / 4000' (1200 m) AMSL	Kizárólag az LHTRA23A és LHTRA23B légterekkel együtt vehető igénybe.

Forrás: 26/2007. (III. 01.) GKM-HM-KvVM együttes rendelet 2. melléklet

1.18.3.3. TEVÉKENYSÉGBŐL ADÓDÓ KORLÁTOZÁSOK

A településen belül tevékenységből adódó korlátozások közé sorolható az egyes infrastruktúra hálózati elemek védőtávolsága. Ide tartozik például a vasútvonal, gyorsforgalmi- és főút védőtávolsága (OTÉK 38.§ (8), (9), (10) bekezdés szerint 100-100 m gyorsforgalmi út és 50-50 m főút és vasútvonal esetén), továbbá az egyes közmű hálózati elemek védőterületei is:

- regionális ivóvíz gerincvezeték,
- szennyvíztisztító telep,
- szennyvíz átemelő,
- villamos energia légvezetékek,
- nagyközép-nyomású földgáz gerincvezetékek,
- vezeték nélküli elektronikus hírközlés létesítményei,
- hidrológiai védőidom,
- csapadékelvezetés létesítményei,
- veszélyes üzemek.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatóhelyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatóság tájékoztatásában (Ügy száma: 35500/6317/2018. ált.) nem tesz említést a település területén található felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem létezéséről, valamint a hozzá kapcsolódó veszélyességi övezetről.

1.19. ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Hatósági Főosztály, Bányászati Osztály 2018. augusztusi tájékoztatása (Ügyiratszám: BO/15/1666-2/2018) alapján, valamint a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat 2021. október. 5-ei nyilvántartása alapján az alábbi érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányatelkek találhatók Miskolc Megyei Jogú Város területén:

- Miskolc III. – mészkő; Miskolc Nagykőmázsi mészkőbánya – szilárd ásványi nyersanyag bányatelek
- Miskolc VIII. – agyag; Görömböly-Csoznyatető – szilárd ásványi nyersanyag bányatelek
- Miskolc-Sajón túli terület – kavics – szilárd ásványi nyersanyagkutatás
- Miskolc Mexikó- völgy – mészkő (Mexikó-völgyi kőbánya) – szilárd ásványi nyersanyag bányatelek
- Miskolc I. (Lyukóbánya) – szén – szilárd ásványi nyersanyag bányatelek

Nagykőmázsi mészkőbánya. Forrás: GoogleEarth

A Nagykőmázsi mészkőbányában jelenleg is folyik a kitermelés. Ezekből részben távolsági szalagpályán szállítják a kitermelt nyersanyagot a HCM 1890 Hejőcsabai Cement- és Mészipari Kft. által üzemeltetett miskolci cementgyárba.

Görömbölyi agyagbánya. Forrás: GoogleEarth

Görömböly külterületén található az úgynevezett Csoznyatetői agyagbánya.

Csorbatelepi kavicsbánya. Forrás: GoogleEarth

A Csorbatelepen található kavicsbányát a két világháborúban nyitották meg, mely a Sajó folyó törmelékkúpjában fúrásokkal feltárt 4-8 méter vastag kavicsréteg kitermelésére épült. A Kavicsbánya Vállalat 1959-től 1981-ig művelte. Ma e terület egy kisebb részén működik kavicsbánya, a kialakult bányagödrökben bányató foglal helyet.

Mexikó-völgyi mészkőbánya. Forrás: GoogleEarth

A Mexikó-völgyi több szintű mészkőbánya területén már a 18. század végétől külszíni bányászat folyt. A szakemberek szerint legalább 300 évre elegendő mészkőkincs lapul a felszín alatt, melyhez évente 20-40 robbantással termelnek ki. A KÖKA Kő- és Kavicsbányászati Kft. üzemelteti.

Lyukói szénbánya. Forrás: GoogleEarth

Lyukóbányán 66 évig folyt mélyműveléses szénbányászat, 2006-ban zárták be végleg, az alagutakat betömedékelték, termelés jelenleg nem folyik.

Forrás: <http://emiktf.hu/Ugyfelfinf/dontesek/doc/2015-5734-87.pdf>; http://epa.niif.hu/02700/02732/00105/pdf/EP_Ao2732_foldtani_kutatas_25_2_069-076.pdf; <https://mek.oszk.hu/10000/10046/10046.pdf>; https://mtvsz.hu/dynamic/Miskolc_Homokbanya_szoro.pdf; https://www.hu.mineral.eu/databases/internet/_public/content30.nsf/web30?Openagent&id=D6D7867103007605C12585190054227F&men1=5&men2=undefined&sid=500; <https://minap.hu/cikk/robbantasmexikovolgyben?fbclid=IwAR1O6x3w36q3MluyZxdCcaBRCdusFWO99jYrQVxDDDI9UZaMKhPf9ds2Jao>; https://miskolcadhatott.blog.hu/2016/02/18/jo_szerencset_lyukobanya_tortenete

Az ásványi nyersanyag lelőhelyekről részletes információk a vizsgálat [1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei](#) c. alfejezetben található.

1.20. VÁROSI KLÍMA

A településen belüli klimatikus adottságokat meghatározó tényezők a következők lehetnek:

- Térségi klimatikus adottságok
- Uralkodó szélirány
- Domborzat magassági viszonyai
- Domborzat kitettség viszonyai
- Mikrodomborzati adottságok
- Természetes és mesterséges zöldfelületek mérete, intenzitása
- Vízfelületek száma, kiterjedése
- Patakmedrek, ökológiai folyosók
- Beépítettség mértéke
- Átszellőzési viszonyok
- Burkolt felületek mérete, száma
- Levegőminőség és az emberi tevékenység általi kibocsátás

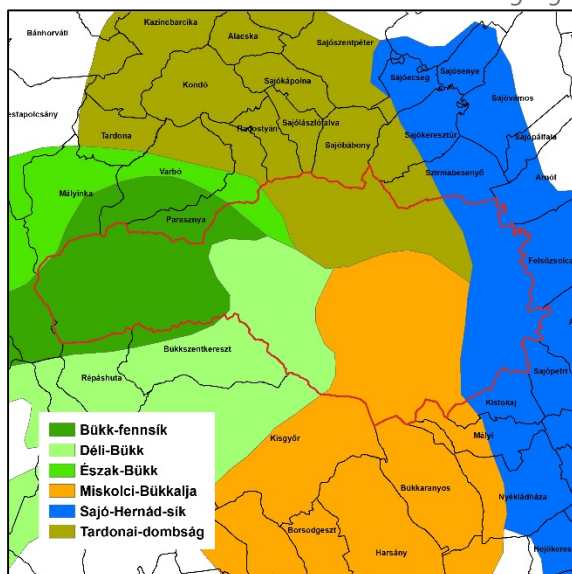
MISKOLC ADOTTSÁGAI

Miskolc közigazgatási területének tengerszint feletti magassága 110 és 945 m között változik, a városközpont jellemző magassága 130 méter körül alakul. A város változatos domborzati viszonyokkal rendelkezik. A Bükk vonulatai leginkább Bánkút, Ómassa, Újmassa, Bükkszentlélek, Jávorkút, Lillafüred, Alsó- és Felsőhámor, valamint Bükkszentlászló városrészeket érintik, míg a többi településrész jellemzően inkább síkvidéki. A déli kitettségű lejtők benapozottsága kedvezőbb, az északi kitettségű lejtőkön fagyzugok kialakulása valószínű.

A lakosok hőérzetét kedvezően befolyásolják az átszellőzést biztosító egyenes, széles útvonalak, a vízfelületek és a városi zöldfelületek. Miskolcon a Szinva jelenléte a párolgás és az átszellőzés miatt kedvező.

Miskolc közigazgatási területe hat kistáj területével érintett, melyek az alábbiak: Sajó-Hernád-sík, Bükk-fennsík, Észak-Bükk, Déli-Bükk, Miskolci-Bükkalja, Tardonai-dombság.

Miskolc város közigazgatási területét érintő kistaják

Megnevezés	Terület (km²)
Bükk-fennsík	55,51
Déli-Bükk	35,89
Észak-Bükk	4,72
Miskolc-Bükkalja	64,54
Sajó-Hernád-sík	35,49
Tardonai-dombság	40,52

Forrás: <https://www.novenyterkep.hu/node/407>

Miskolc, leginkább a Bükk-hegységhez való közelsége okán több éghajlati körzetbe tartozik. A város keleti-északkeleti területe mérsékelt meleg-száraz, déli és középső területe mérsékelt hűvös – száraz, nyugati, magasabban fekvő, erdősült területei pedig hűvös – mérsékelt száraz, illetve hűvös – mérsékelt nedves éghajlati körzetbe tartoznak. Miskolc éghajlati jellemzőiről bővebben a vizsgálat [1.12.1. Természeti adottságok](#) fejezetében, a [Klimatikus adottságok](#) alfejezetben esett szó.

A KSH által vezetett, miskolci megfigyelőállomás időjárási adatai alapján a városban a mért maximum hőmérséklet $38,6^{\circ}\text{C}$ (2007), a minimum hőmérséklet $-30,0^{\circ}\text{C}$ (1929), a legmagasabb éves csapadékmennyiség 1.166 mm (2010), míg a legalacsonyabb csapadékmennyiség 329 mm (1917) volt, viszont az adott értékek nem jelentik egyben a városban mért legszélsőségesebb értékeket. Az OMSZ adatai alapján Miskolc mai közigazgatási területén 1940. február 16-án mérték a $-35,0^{\circ}\text{C}$ -os legalacsonyabb hőmérsékletet Görömbölytapolca állomáson, mely azóta egyben az országos hidegrekordot is jelenti, illetve 2010-ben a Miskolchoz tartozó Jávorkúton mérték az országos legmagasabb évi csapadékösszeget, ami 1554,9 mm volt.

Fontos megjegyezni, hogy Miskolc város jelentős kiterjedése és közigazgatási terület változatos domborzati és felszínborítási adottságai miatt jelentős eltérések tapasztalhatóak a különböző településrészek klimatikus adottságaiban, ami pl. a hőmérséklet és a csapadékmennyiség területén számottevő különbségeket tud eredményezni.

KLÍMAVÁLTOZÁS

Hatásai:

- Hőmérséklet:
 - ❖ Csúcs hőmérséklet emelkedik
 - ❖ Nyári hőhullámok hossza nő
 - ❖ Fagyos napok száma csökken
- Csapadék:
 - ❖ Szélsőséges csapadékviszonyok
 - ❖ Évi csapadékösszeg csökken
- Időjárás:
 - ❖ Erős viharok
 - ❖ Villámveszély
- A klímaváltozás következményei:
 - ❖ Hőség
 - ❖ Vízhány
 - ❖ Árvíz
 - ❖ Erdőtűz
 - ❖ Erózió
 - ❖ Élettér-változás
- Energia:
 - ❖ Nem megújuló energiaforrások fogynak
 - ❖ CO_2 kibocsátás üvegházhatást eredményez
 - ❖ A mai energiaszint nem tartható

Mitigáció (csökkentés) eszközei:

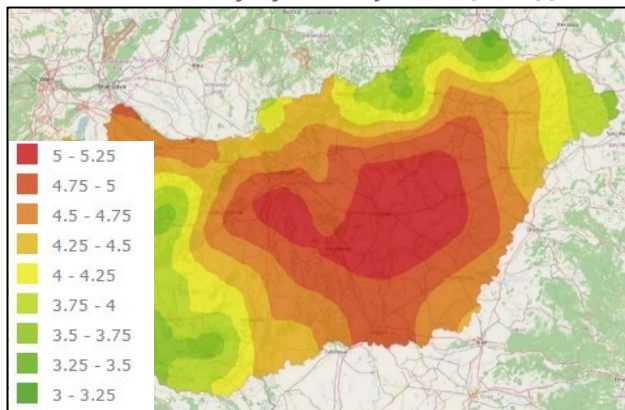
- Klímatudatos szemléletmód kialakítása:
 - ❖ Fogyasztás visszafogása
 - ❖ Csomagolóanyagok elhagyása
 - ❖ Vízta karékos szemléletmód
 - ❖ Újrafelhasználás
 - ❖ Helyi termékek preferálása
- Növényzet telepítése:
 - ❖ Zöldfelületek növelése
 - ❖ Erdősítés
- Kompakt városszerkezet:
 - ❖ Többközpontúság
 - ❖ Tagoltság (zöldterületi hálózatok, szélcsatorna)
 - ❖ Térbeli/területi optimalizálás
 - ❖ Környezetbarát közlekedés
 - ❖ Barnamezős területek felújítása
- Helyi piacok ösztönzése:
 - ❖ Szállítási igény csökken, fenntarthatóság megteremtődik

Adaptáció (alkalmazkodás) eszközei:

- Napvédelem, árnyékolás, klimatizálás,
- Klímatudatos építészeti eszközök igénybevétele.

2016. év tavaszától elindult az új Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR), melynek célja a települési és ágazati döntés-előkészítés segítése egy olyan térképes adatbázissal, amely a várható éghajlatváltozás befolyásoló tényezőit, modellezésen alapuló számítási eredményeit tartalmazza. Az alábbiakban Miskolc főbb, az adatbázisban szereplő éghajlatváltozást meghatározó tényezőit ismertetjük, kitekintéssel a NATÉR 2021-2050 időszakra vonatkozó modellezési eredményeivel.

A módosított Pálfai-féle aszályindex, 1961–1990

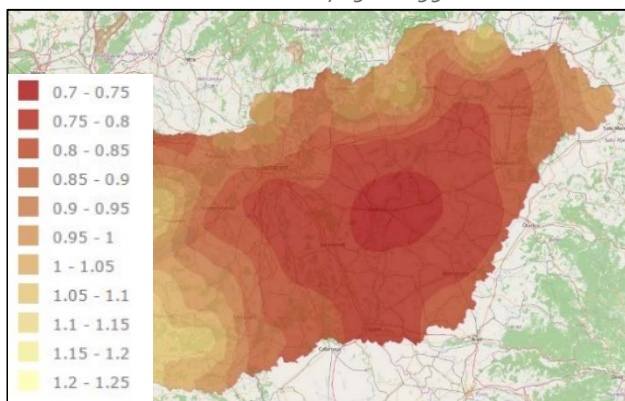
Aszályindex

Miskolc területén a módosított Pálfai-féle aszályindex átlagos értéke 3,75-4,5.

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer ALADIN-Climate klímamodellje a 2021-2050 közötti időszakra az aszályindex 0,5-1,0 pontos növekedését jelzik előre, azaz országos viszonylatban Miskolc térsége az aszályosodás szempontjából közepesen veszélyeztetett területek közé tartozik.

Forrás: <http://map.mfgi.hu/nater/>

Ariditási index, 1961–1990

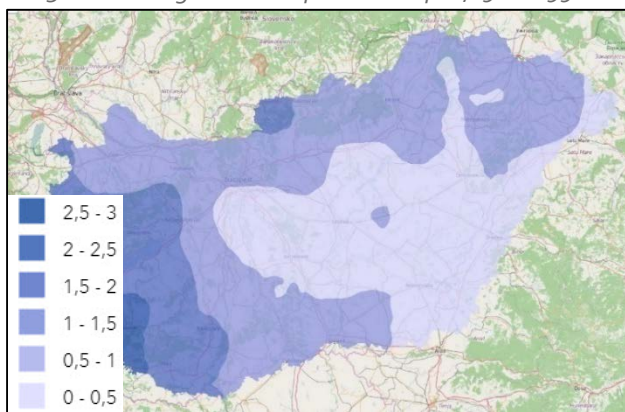
Ariditási index

Miskolc területén az ariditási index átlagos értéke 0,85-1,0, ez alapján a térségben a párolgásra rendelkezésre álló energia a közigazgatási terület jelentős részén kevesebb, mint amennyi a lehulló csapadék légkörbe történő visszajuttatásához szükséges lenne, vagyis humid területről van szó.

A NATÉR ALADIN-Climate klímamodellje a 2021-2050 közötti időszakra az ariditási index -0,25 - -0,15 pontos változását jelzik előre, így országos viszonylatban a térség párolgottatás szempontjából veszélyeztetett.

Forrás: <http://map.mfgi.hu/nater/>

30 mm-t meghaladó csapadékos napok, 1961–1990

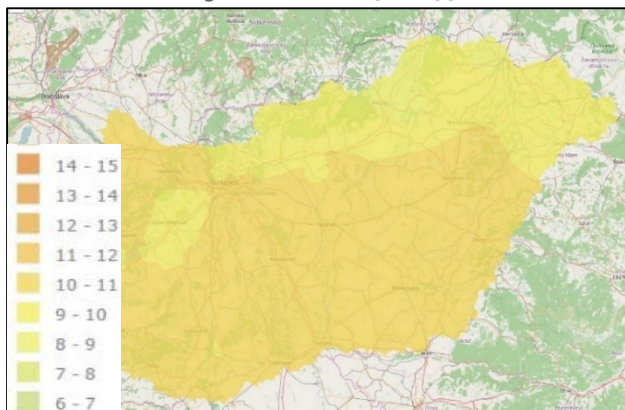

Csapadékos napok száma

Miskolc területén a 30 mm-t meghaladó csapadékos napok száma a vizsgált időszakon belül átlagosan 0,5-1 napot tett ki, mely érték az országos átlaggal megegyező. A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer ALADIN-Climate klímamodellje alapján 2021-2050 között Tata területén a 30 mm-t meghaladó csapadékos napok száma -0,5 - 0,5 nappal növekedhet, mely az országos átlagnak nagyjából megfelelő.

Forrás: <http://map.mfgi.hu/nater/>

Átlaghőmérséklet, 1961-1990

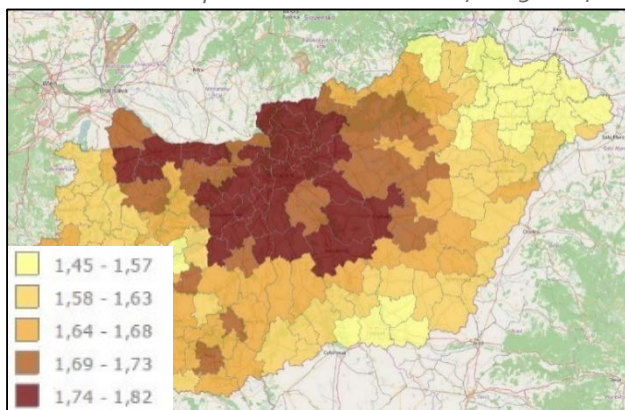
Hőmérséklet

A területen 9-10 °C-os átlaghőmérséklet jellemző. Évszakok szerinti megoszlásban: tavasszal 9-10 °C, nyáron 20-21 °C, ősszel 9-10 °C, télen -2 - -1 °C átlaghőmérsékletet jelent.

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer ALADIN-Climate klímamodellje alapján 2021-2050 között az átlaghőmérsékletben bekövetkező várható változás 1,5-2 °C, mely az országos átlagnak felel meg. (Ez tavasszal 1,5-2 °C, nyáron 2-2,5 °C, ősszel 1,5-2 °C, télen 1-1,5 °C növekedést jelent.)

Forrás: <http://map.mfgi.hu/nater/>

Hőhullámos napok többlethőmérséklete, 2005-2014

Hőhullámos napok

A Miskolci járásban a küszöbhőmérsékletet meghaladó napokon történt átlagos többlethőmérséklet 1,64 °C volt a mért időszakban. Ez az érték az országos átlagnak megegyező.

A NATÉR adatai alapján 2021-2050 között a hőhullámos napokon 55,32%/nap lehet az átlagos többlethőmérséklet változás.

A terület a hőhullámos napok hőmérséklet növekedése szempontjából kiemelten veszélyeztetett térségek közé tartozik.

Forrás: <http://map.mfgi.hu/nater/>

HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVEZÉSE

A fejezet keretében a helyzetfeltáró munkarész alfejezeteit elemezzük, összefoglalva a legfontosabb megállapításokat, ezt követően bemutatjuk, hogy ezek egymásra hatásának milyen települési folyamatokban megjelenő következményei vannak

TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

Miskolc Megyei Jogú Város az Észak-Magyarország régióhoz, azon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez tartozik, melynek megyeszékhelye. A megyén belül a Miskolci járás járásközpontja. Területét tekintve a régió legnagyobb települése, népességét és népsűrűségét tekintve szintén. A város a Budapest-Hatvan-Nyíregyháza-(Ukrajna) közlekedési folyosótól nem sokkal északra található, ebből ágazik ki észak felé, Kassa irányába az azt erősítő közlekedési, illetve térszerkezeti kapcsolat, amely közvetlenül érinti. A város meghatározó térszervező elem, a Kazincbarcikkal és Ózddal alkotott agglomerálódó térség központja. Miskolc országos szinten kiemelkedik a turisztika és a sportélet területén, továbbá regionális szinten jelentős gazdasági, oktatási, kulturális és egészségügyi központ. A város jó közúti és vasúti kapcsolatokkal rendelkezik, érinti az M30-as autópálya, a 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főút, valamint a MÁV 80. sz. Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely és a 92. sz. Miskolc–Bánréve–Ózd-vasútvonala. Munkaerő-piaci szempontból Debrecen, Budapest, Eger, Tiszaújváros és Kazincbarcika lát el központi szerepet a település életében, míg településre való ingázás szempontjából Kazincbarcika Sajószentpéter, Szirmabesenyő, Onga és a környező kisebb települések emelkednek ki. Az Európai Unió keretein belül a Via Carpatia Európai Területi Társulás tagja.

A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL (ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓVAL ÉS A TERÜLETILEG RELEVÁNS MEGYEI, VALAMINT TÉRSÉGI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKKAL ÉS PROGRAMOKKAL) VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

Miskolc fejlődési lehetőségei a különböző fejlesztési dokumentumok keretei által meghatározottak. Az ismertetett országos és megyei szintű stratégiai dokumentumok mozgástere ugyancsak adott volt. Számukra az Európa 2020 dokumentum jelölte ki a határokat. A stratégiai dokumentumok felülvizsgálata elkezdődött, a következő időszakra szóló célok rögzítése most van folyamatban. Látható tehát, hogy egy település számára nemcsak a belső adottságok, hanem a külső körülmények szerepe is kiemelkedő, így megismerésük alapvető elvárás. A változó elképzelésekhez való alkalmazkodóképesség ebben az időszakban kiemelten fontos a település számára.

A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

A területrendezési tervek hatályban lévő térségi területfelhasználásai és térségi övezetei kerültek vizsgálatra. Az országos övezetek közül az országos ökológiai hálózat magterületének övezete, országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, országos ökológiai hálózat pufferterületének övezete, a jó termőhelyi adottságú szántók övezete, az erdők övezete, az erdőtelepítésre javasolt terület övezete, a tájképvédelmi terület övezete, a vízminőség-védelmi terület övezete, a nagyvízi meder övezete, valamint a honvédelmi és katonai célú terület övezete érinti Miskolc területét. Ezek egy része korlátozási tényező, egy része pedig szabályozási vonzattal rendelkezik.

A Megyei övezetek közül az ásványi nyersanyagvagyon övezete, továbbá az egyedileg meghatározott megyei övezetek közül a kiemelt jelentőségű gazdasági övezet, a kiemelt jelentőségű turisztikai övezet, a zártkerti övezet, valamint a lakótelepi övezet érintik a város területét.

A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

A szomszédos települések településrendezési eszközeinek vizsgálata alapján megállapítható, hogy Miskolc túlnyomó többségben beépítésre nem szánt területekkel van körülvéve. A szomszédos településeknek a várost érintő, jelen tervre jelentős hatást gyakorló elhatározásai nincsenek. Legfontosabb feladatnak a települések közötti vonalas infrastruktúra hálózati kapcsolatok biztosítása, valamint a szomszédos településeket érintő korlátozások figyelembevétele tekinthető.

HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

A település rendelkezik településfejlesztési koncepcióval. A Koncepció fő céljai közé a következők tartoznak: tudásgazdaság megteremtése, ill. megerősítése, helyi gazdaság megerősítése, magas foglalkoztatottság biztosítása, vonzó befektetői környezet továbbfejlesztése, aktív, kezdeményező és együttműködő városfejlesztés, közszolgáltatások fejlesztése Miskolcon és várostérségében, megújuló energia hálózat fejlesztése Miskolcon és térségében, fejlett, intelligens közlekedési hálózat kiépítése Miskolcon és térségében, képzett és művelt lakosság előmozdítása, a lakosság egészségtudatosságának fejlesztése, magas színvonalú személyi- és vagyonbiztonság kiépítése, valamint egyenlő hozzáférés és esélyteremtés lehetőségeinek kialakítása. A Koncepció egyes megállapításai ma is helytállóak. Mindemellett, a 2020-ban elkészült „Miskolc 2030 A növekedés programja” c. Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv tekinthető a jelen stratégiai dokumentumának, amelyben tételesen rögzítésre kerülnek az elérendő célok és az ezt szolgáló feladatok.

A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

Miskolc Megyei Jogú Város rendelkezik hatályos Településrendezési Eszközökkel. A 2007-es elkészülés óta a Településszerkezeti Terv, valamint a 2004-től hatályos Helyi Építési Szabályzat több alkalommal került módosításra. A hatályos Településszerkezeti Terv által kijelölt lakó- és gazdasági területhasználatok alapján a település jelentős tartalékterületekkel rendelkezik.

A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

Miskolc lakónépességére a csökkenő tendencia jellemző, melynek legfőbb oka a természetes fogyás. A település lakossága előregedő, az öregedési index értéke kedvezőtlenebb a megyei és az országos értékeknél. A város lakossága a statisztikák alapján az országos átlagnál magasabb képzettségi mutatókkal rendelkezik, a legnagyobb különbség pedig a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányában mutatkozik, de a legalább érettségivel rendelkezők aránya is kedvezőbb képet mutat. A lakók jövedelmi viszonya és az ezer lakosra jutó személygépkocsik száma a térségi értékeknél magasabb. A lakások komfortfokozata 2001 és 2011 között sokat javult, valamint mind az ivóvízhálózatba, mind a szennyvízhálózatba bekapcsolt lakások arányának értéke jóval meghaladja a megyei átlagértékeket. Jelentős társadalmi konfliktusok nem figyelhetők meg a településen, azonban gondot jelenthet a lakosság előregedése és az ezzel járó szociális ellátó rendszerre nehezedő nyomás növekedése.

A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

Miskolcon az alap-, közép- és felsőfokú oktatás is biztosított. A városban 52 db óvodai feladatellátási hely, 43 db általános iskola, 31 db középiskola volt 2021-ben. A városban 1951 óta létezik felsőoktatási intézmény, mely jelenleg a hét karból álló Miskolci Egyetem nevet viseli. A jelentős számú oktatási intézménynek köszönhetően Miskolc iskolavárosnak tekinthető, az intézményeknek pedig a város- és járáshatáron túlmutató vonzását mutatja a városban működő 9 db kollégium, melyek mintegy másfélezer diáknak biztosítanak szálláslehetőséget. A város területén az alapellátás, valamint a

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházban, a Semmelweis, a Szent Ferenc és a Diósgyőri Tagkórházban, valamint a MÁV Rendelőintézet a járó- és fekvőbeteg-ellátás is biztosított, továbbá a város egy mentőállomással is rendelkezik. Miskolc kulturális jelentősége a megyében kiemelkedő, a városban művelődési központ, annak tagintézményei, színházak, múzeumok, galériák, könyvtárak és mozik is működnek. Miskolc kulturális életét az évenként megrendezése kerülő rendezvények és fesztiválok színesítik. A város saját kiadású magazinok és a Miskolci Kommunikációs Nonprofit Kft. által üzemeltetett Miskolci Televízió segítségével végez közösségi médiaszolgáltatást. A városban nagy jelentősége van a különböző sportolási lehetőségeknek, számos sportközpont, klub és egyesület tevékenykedik Miskolcon.

A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

Miskolcon a 2014 és 2019 közötti időszakban folyamatos növekedés figyelhető meg a vállalkozások ezer lakosra jutó számában, valamint hasonló tendencia tapasztalható a működő vállalkozások és nonprofit gazdasági szervezetek számának alakulásában is. A vállalkozások ezer lakosra vetített értéke magasabb a járási, a megyei átlagnál, az országos átlag értékeit azonban nem haladja meg. Az egyes gazdasági ágazatok közül a tercier szektor aránya magasabb, míg a mezőgazdaság területén működő vállalkozások kisebb mértékben vannak jelen a településen a térségi mutatókhoz képest. A Miskolcon található gazdasági szereplők a Miskolci, a Mechatronikai, a Déli, valamint Diósgyőri Ipari Parkokban, továbbá a Diósgyőri Acélművek környékén koncentrálódnak. A város legjelentősebb munkaadója pedig a Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft., mely megközelítőleg 2500 embert foglalkoztatott 2019-ben. Lakásállománya a 2011 és 2019 közötti időszakban számottevő növekedést nem mutat, 2019-ben 77.251 lakást regisztráltak a városban. A Miskolci járás megyei viszonylatban magasabb átlagos értékesítési árral rendelkező térségek közé tartozik, az országos átlagot azonban nem éri el. Összességében azonban, a humán tőkét és a települési szolgáltatásokat tekintve is a megyei és az országos átlagnál egyaránt jobb pozícióban van a város.

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

Miskolc Megyei Jogú Város a 2020-2024. közötti időszakra rendelkezik Gazdasági Programmal, amely a település fő fejlesztési feladatait meghatározza. Az önkormányzat, illetve intézményei jelentős foglalkoztatók, 2020-ban több mint 2500 fő állt Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának foglalkoztatásában. Miskolc jelentős számú önkormányzati (szociális és költség alapú) bérlakással és garázzsal rendelkezik, melyek állapota és komfortfokozata változó.

TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK, OKOS VÁROS TELEPÜLÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A város nagy hangsúlyt fektet az okos települési szolgáltatások kialakítására, illetve fejlesztésre, amelyet a számos hazai és nemzetközi kezdeményezésben és mozgalomban való szerepvállalása tanúsít. Emellett, megannyi okos városhoz kapcsolódó fejlesztés valósult meg a város területén az elmúlt időszakban, mint pl. intelligens térfigyelő kamerarendszer, forgalomirányítási és parkolási rendszer kiépítése, illetve a Miskolc Pass bevezetése.

A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

Miskolc területén változatos domborzati adottságok figyelhetők meg. A város két főbb részre osztható, a nyugati, Bükk hegységhez tartozó rész dombos, leginkább erdővel borított, míg a város keleti (és középső) része főleg síkvidéki. Előző erdőművelésre, illetve rekreációs célokra hasznosított, emellett kisebb városrészek lakóterületei találhatóak itt, utóbbin helyezkedik el a lakóterületek, valamint a gazdasági és mezőgazdasági területek zöme. Általánosságban a táji adottságok túlnyomórészt megfelelnek a jelen lévő művelési ágaknak. A település egészét tekintve jelentős

szintkülönbségek javarészt a Miskolc nyugati részén található patakvölgyek (pl. Szinva, Garadna, Tatár-árok) környezetében figyelhetőek meg. Emellett, a központi közigazgatási terület esetében is megfigyelhetőek kisebb-nagyobb magasságkülönbségek, ahol jellemzően lakóterületek, vagy kertes mezőgazdasági területek találhatóak. A település hat kistáj határán fekszik, ennek megfelelően a földtani közegek is változnak. A település területét érinti a Sajó folyó középső szakasza, valamint több kisebb vízfolyás is (pl. Szinva-patak, Garadna-patak, Lyukó-patak, Pece-patak). Miskolc leáramlásos porózus és hegyvidéki, sekély porózus és sekély hegyvidéki, valamint porózus termál, termál karszt és hideg karszt víztesttel érintett. A település közigazgatási területének egyes részei tápanyag- és nitrátérzékeny területnek minősülnek.

A mai Miskolc több kisebb település összekapcsolásával jött létre. A 18. századtól kezdve a vasgyártás, a kohászat és a gépgyártás felerősödése figyelhető meg a térségben, amelynek köszönhetően jelentős infrastrukturális fejlesztések (vasúti) valósultak meg, valamint a folyamatos és gyors népességnövekedés miatt jelentősen növekedett a város területe is. A Diósgyőr és Miskolc közötti sík völgyben felépült vasgyár komplexum szépen lassan fizikailag is összekötötte a két települést, amelyek végül 1945-ben egyesültek is, melyet a Hejőcsabával, 1950-ben pedig Görömböly, (Tapolca), Lillafüred és Szirma községekkel való közigazgatási összeolvadás követett.

A település magas természeti értékű területei elsősorban Bükkhöz tartozó erdők, illetve a Sajó mentén található vizes élőhelyek, melyek a Natura 2000 hálózat részei. A Natura2000 hálózat mellett Miskolc az Országos Ökológiai Hálózat területeivel érintett (magterülettel, ökológiai folyosóval és puffterülettel is), melyek közé a kisebb-nagyobb vízfolyások (pl. Sajó, a Kis-Sajó, Hejő-patak), illetve a Csorba-tó környezete, a Perecest szegélyező domboldalak, valamint a Bükk erdő- és gyepterületei tartoznak. Továbbá a város közigazgatási területe érzékeny természeti területekkel és számos helyi jelentőségű védett természeti területekkel is érintett.

Összefoglalva kijelenthető, hogy Miskolc táji adottságai országos szinten kiemelkedőek, melyek alkalmassá teszik a turizmus további kiaknázására, viszont az ehhez szükséges infrastrukturális háttér még további fejlesztést igényel. Fontos szem előtt tartani, hogy a természeti értékek bemutatása, valamint az erre épülő turizmus épp ezen értékek terhelését növelik. Fenntartható egyensúlyra való törekvéssel el kell kerülni az értékek túlzott kihasználását, veszélyeztetését, tönkretételét.

ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

Miskolc zöldfelületi rendszere az elmúlt évtizedekben viszonylag kevés változáson esett át. A lakóterületek zöldfelületi ellátottsága egyenlőtlen, az egykori településmagok esetén részben kedvezőnek tekinthető az ellátottság a kisebb-nagyobb parkoknak és közkerteknek köszönhetően, viszont néhány kertvárosias és falusias karakterű területen alacsonynak minősül. A város zöldfelületi rendszere mind a kül-, mind a belterületen számos konfliktussal terhelt, melyeknek csak egy része orvosolható településrendezési eszközökkel, vagy a zöldfelületi rendszer körültekintő megtervezésével, másik felük sokkal inkább térformálási, környezetalakítási kérdés. Leghangúlyosabb probléma a zöldfelületek egyenlőtlen eloszlása, a települést körülölelő zöldsáv és a zöldfelületi kapcsolat hiánya az egyes kül- és belterület közt, valamint az összefüggőbb külterületi zöldfelületi rendszer hiánya, elsősorban a mezővédő erdősávok terén. Miskolc számos nagy, városi jelentőségű parkkal rendelkezik, melyek fenntartása, növényzetük fejlesztése kiemelten szükséges.

AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

Miskolc közigazgatási területének 22,91%-a belterület, 12,40%-a zártkerti fekvésű. A művelési ágak vizsgálatából megállapítható, hogy jelentős kiterjedésű Erdőterülettel rendelkezik (45,61%), ami azt jelenti, hogy az országos értékhez mérten magasabb az erdősültség aránya. A szántók aránya 10,21%, ami az országos értékekhez mérten alacsonyabb értéket mutat. A művelés alól kivett területek

összterületéhez viszonyított aránya az országos értéktől lényegesen magasabb (31,78%), melynek növekedése gyors ütemű volt az elmúlt 100 évben. A település ITS-e szerint Miskolcon 31 szegregátum volt 2018-ban, ahol 8.545 fő élt. Miskolc ismert állami tulajdonú területeit főként erdőterületek, továbbá a vízfolyások és az ezek mentén elhelyezkedő területek, az országos vasút- és közúthálózat elemei, valamint jelentősebb intézmények (egyetem, megyei kórház stb.) alkotják. A város telekállományának jelentős hányada (13,91%) önkormányzati tulajdonban van. Az önkormányzati tulajdonú telkek döntő része közterületek, utakat területét foglalja magába, az önkormányzati belterületen, külterületen és zártkerti fekvésű területen egyaránt rendelkezik telkekkel. Az épített környezet számos értékekkel rendelkezik, melyek régészeti, műemléki és helyi védelem alatt állnak.

KÖZLEKEDÉS

Miskolc közlekedési kapcsolatai jónak mondhatók, mivel a települést érinti, többek között az M30-as autópálya, a 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornysénmeti elsőrendű főút, valamint a 80. sz. Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely és a 92. sz. Miskolc–Bánréve vasútvonal. A belvárost máig jelentős teherforgalom terheli. A városban két vasúti pályaudvar található, Miskolc-Tiszai és Miskolc Gömöri, melyek közül az előbbi esetén a személyvonatok mellett az IC vonatok is megállnak. A vasúti közlekedés szolgáltatási színvonala jó, a vasútvonal menti jelentősebb városok és Budapest viszonylag gyors elérhetősége biztosított, de a megállóknak még fejlesztési potenciált (intermodalitás fejlesztése, P+R és B+R parkolók, akadálymentesítés) rejtnek magukban. A helyi autóbuszos és villamosközlekedést főleg a Miskolc Városi Közlekedési Zrt., a helyközi autóbuszos közösségi közlekedést a Volánbusz Zrt. üzemelteti. A város területe néhány kisebb területegységet leszámítva közösségi közlekedéssel jól lefedett. A város kerékpárút hálózata nem alkot egységes rendszert, valamint a gyalogos infrastruktúra további fejlesztése is indokolt lenne.

KÖZMŰVESÍTÉS

Miskolc területén az összes alapközmű megtalálható. Ki van építve az ivóvíz, a szennyvíz, a villamosenergia, a vezetékes gázellátás és az elektronikus hírközlés (kábeltelevízió, telefonhálózat), továbbá a település központi részén a távhőellátás is. A lakossági villamosenergia fogyasztók számának növekedése mellett, a szolgáltatott villamosenergia mennyisége, a távhőszolgáltatást igénybe vevők száma, a gázfogyasztók száma és a szolgáltatott gáz mennyisége is növekedett 2014-2019 között. Miskolc szennyvizeinek tisztítását a település szennyvíztisztító telepén végzik, további kilenc környező település szennyvizeivel együtt. A megújuló energiaforrások közül Miskolc területén főként a geotermikus- és napenergia, a biomassa, továbbá a biogáz felhasználásának lehetősége adott.

KÖRNYEZETVÉDELME (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)

Miskolc rendelkezik környezetvédelmi programmal, mely 2006-ben lépett hatályba. Emellett, 2020-ban kidolgozott Klímastratégia és szintén 2020-ban kidolgozott Zöld Könyv c. dokumentum kapcsolódik a környezetvédelemhez, illetve a város fenntartható településfejlesztéshez. Miskolc felszín alatti vizek állapota szempontjából a fokozottan érzékeny és kiemelten érzékeny vízminőség védelmi területeken lévő települések közé tartozik. Legjelentősebb felszíni vízfolyása a Sajó, illetve a Szinva-patak, legjelentősebb állóvizei pedig az Csorba-tó, a Csónakázó-tó, illetve a Hámori-tó. A település a 8. – Sajó Völgye – légszennyezettségi zónába tartozik. A fő légszennyező- és zajforrások a közlekedésből és az iparból származnak. Sugárzás védelem szempontjából a város 300 kilométeres környezetében három nukleáris létesítmény, a Paksi-, Mochovcei-(SK) és a Bohunicei Atomerőmű (SL) üzemel. A városban a kommunális hulladék elszállítása megoldott, a helyi hulladéklerakó

rekultiválása megtörtént. Szelektív hulladékgyűjtésre van lehetőség. Inert és veszélyes hulladéklerakó nincs a városban, ideiglenes elhelyezésük azonban megoldott. Miskolcon is problémát jelent az illegális hulladéklerakás. Miskolc *a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról* szóló 18/2003. KvVM-BM együttes rendelet szerint a közepesen veszélyes veszélyeztetettségi kategóriába tartozik. A magyar kormány 2016. március 25-én elfogadta Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Terve alapján a város az ország árvíz-veszélyeztetett területei közé tartozik.

KATASZTRÓFAVÉDELEM ÉS ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY

Miskolc katasztrófavédelmi besorolása alapján az I. osztályba tartozik. Fő katasztrófavédelmi kockázat az árvíz, illetve a felszín alatti vizek sérülékenysége és a légszennyezettség miatt adódik. A település területén számos barlang, illetve északi részén nagyterjedésű alábányászott terület található. A település közigazgatási területe korlátozott légtérrel érintett. A város területén számos érvényes hatósági engedéllyel rendelkező (bezárt és működő) bányászati terület van nyilvántartva.

VÁROSI KLÍMA

Miskolc keleti-északkeleti területe mérsékelten meleg-száraz, déli és középső területe mérsékelten hűvös – száraz, nyugati, magasabban fekvő, erdősült területei pedig hűvös – mérsékelten száraz, illetve hűvös – mérsékelten nedves éghajlati körzetbe tartoznak. Az ország más részeihez hasonlóan a településen is számolni kell a klímaváltozás lehetséges következményeivel, a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer szerint a térséget az aszályindex és az ariditási index növekedése veszélyezteti átlagon felüli a térséget. A negatív hatások csökkentése érdekében a településtervezés, településrendezés megfelelő eszközeit a városnak alkalmaznia kell.

HELYZETÉRTÉKELO MUNKARÉS

3.1. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázateértékelés figyelembevételével.

3.1.1. A FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSE

Miskolc a Helyzetfeltáró és Helyzetelemző munkarészek alapján kedvező adottságokkal rendelkező jól pozícionált település.

Erőforrásai adottak, fejlesztési irányainak meghatározásánál a fenntarthatóságukat biztosító változatokat kell előtérbe helyezni. A tematikus területein megállapított hátrányait eltüntető, előnyeivel élni tudó, a külső veszélyekre felkészülő, a külső lehetőségeket megragadó magatartás a követendő számára.

3.1.2. A TELEPÜLÉS ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
- Történelmi örökség - Kulturális hagyományok - Javuló iskolázottsági adatok, a magasan képzettek aránya meghaladja az országos és megyei átlagot - A város vallási sokszínűsége mai napig közösség- és identitásformáló hatású - Erős társadalmi identitás, mely segítheti a társadalmi kohézió erősödését - Folyamatosan javuló színvonalú műszaki infrastruktúra - Fejlett egészségügyi ellátó hálózat - Jó oktatási infrastruktúra - Egyházi és Waldorf nevelési módszerű oktatási intézmények megléte színesíti a kínálatot - Fejlett szociális intézményi háttér - Széles közművelődési lehetőségek - Átlag feletti egy főre jutó jövedelem - Álláskereső alacsony aránya - Sok területre kiterjedő aktív civil tevékenység	- Folyamatosan csökkenő lakónépesség szám - Ingázás a fiatalok körében magas - Negatív vándorlási egyenleg - Megyei és országos értéknel kedvezőtlenebb korstruktúra - Öregedő társadalom - Szociális alapú kiköltözések jelenléte a város zártkerti részeire - Szegregátumok léte és az ebből származó szociális problémák
<i>Lehetőségek</i>	<i>Veszélyek</i>
- Népességszám stabilizálódása - Fiatalok helyben tartása - Turisztikai, gazdasági beruházások nyomán a helyi lakosság életszínvonala növekszik	- Elöregedés - Fiatal generáció elvándorlása - Idősellátottság iránti igény növekedése - Identitás, hagyományok elvesztése

- A település kulturális örökségének sikeres kiaknázása és tehetséges alkotóinak kiteljesedéséhez történő hozzájárulás - A felsőoktatási képzés szélesítése, az egyetem pozícióinak erősítése - Az ellátórendszer tudatos fejlesztése - Az egészségügyi intézményhálózat további fejlesztése, megfelelő munkakörülmények és „ösztönzők” biztosításával - Tudatos városi szintű közszolgáltatás tervezés és fejlesztés, a közszolgáltatások hatékonyságának javítása - Folyamatos szakmai képzés és szupervízió lehetőségének biztosítása	- Intézmények kihasználtságának csökkenése - Az oktatási intézmények lassú reagálása a munkaerőpiaci jelzésekre - Az európai uniós fejlesztési források beszűkülése
---	---

A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
- M30-as autópálya közelsége - Regisztrált gazdasági társaságok járási és megyei szintnél magasabb száma - Közfoglalkoztatottak alacsony aránya - Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem felülmúlja a megyei és az országos átlagot	- Működő vállalkozások relatív alacsony száma - Szállás-, vendéglátással foglalkozók viszonylag alacsony aránya - Magas hozzáadott értékű szolgáltatások alacsony aránya - Nagy ipari múlttal rendelkező gazdasági területek kihasználatlansága
<i>Lehetőségek</i>	<i>Veszélyek</i>
- Piaci résekbe való betörés - Szolgáltatási szféra bővítése - A kerékpáros, ökoturizmus turizmus várható fejlődése - Új iparágak megtelepedése	- Munkalehetőségek bővülésének elmaradása - Jelentős gazdasági szereplők tevékenységének megszűnése, gyengülése - Közlekedési infrastruktúra spektrumának beszűkülése - Szakképzett munkaerő elvándorlása

TÁJ KÖRNYEZET

<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
- Sajó és a kisebb vízfolyások melletti elhelyezkedés - Nagy kiterjedésű védett természeti területek - Helyi értéket képező védett természeti területek védelme - Magas az erdőterületek aránya - Diverz domborzati adottságok - Megújuló energiaforrások széles körű alkalmazása - A történelmi Ávas diverz és komplex táji adottságai - Kulturális és turisztikai értékeket hordozó barlangok jelenléte	- A város keleti részén nagytáblás művelésszerkezet - Városi zöldfelületek növényállományának alacsony diverzitása - A vízfolyások menti területek ökológiai potenciálja egyes szakaszokon alacsony - Hagyományos zártkerti művelésszerkezet átalakulása - Degradált területek jelenléte (ipar, bányászat, honvédelem)

Lehetőségek	Veszélyek
- Ökológiai gazdálkodás szerepének erősítése - Táji adottságok kihasználása, tájfajta természetese - Táji, természeti értékek felértékelődése - Zöldfelületek minőségi, funkcionális fejlesztése - Vízpartok ökológiai potenciáljának növelése - Multifunkcionális zöldterületek létrehozása - Síturizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása	- Monokultúrák növekedése - Mezőgazdasági területek arányának csökkenése - Természetes növényállomány további degradációja - Invazív, allergén fajok térhódítása - Klímaváltozás hatására szélsőséges időjárás általánossá válása - Talajpusztulás, termőréteg csökkenés - Felszíni vizek eutrofizációja

MŰVI KÖRNYEZET

Erősségek	Gyengeségek
- Épített örökségek jelentős száma - Történelmi belváros hagyományos térszerkezete - Települési közműhálózat kiépített - Település belterülete közösségi közlekedéssel lefedett - Jó energiahatékonyságú közintézmények - Egyedi épített elemek jelenléte - Keskeny nyomtávú vasút turisztikai hasznosítása - Diverz települései karakterek egymásmellettsége	- A település kerékpárút hálózata hiányos - Önkormányzati tulajdonú ingatlanok alacsony aránya - Szlömösödött, barnamezős területek - Alacsony presztízsű lakóterületek jelenléte - Völgyi elhelyezkedésből adódó szűkös keresztmetszetű közlekedési infrastruktúra - A belvárosi fokhíjtelkek alulhasznosítottága
Lehetőségek	Veszélyek
- Arculatfejlesztés - Megújuló energia hasznosításának további lehetősége (geotermia, napenergia, biomassza) - Csapadékvíz helyben tartása - Kerékpárutak kiépítése - Barnamezős beruházások megvalósulása - Az „urban sprawl” folyamatának mérséklése - Az elhanyagolt lakótelepek presztízsének emelkedése - A szlömösödött, szegregált területek funkcióváltásának elősegítése	- Klímaváltozás művi környezetre gyakorolt negatív hatásainak erősödése - Hagyományos, jellegzetes épületek számának csökkenése - Degradált területek arányának, kiterjedésének növekedése - Zártkertekben megjelenő lakófunkció és negatív hatásainak felerősödése - Átszellőzés csökkenéséből adódó levegőminőség romlás

3.1.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS - RENDEZÉS KAPCSOLATA

A fejlesztési dokumentumokban lefektetett elveket a településrendezési eszközök a megvalósíthatóság felé terelik, térbeli képet adva a fejlesztési elképzeléseknek. Míg a Konceptió a „Mit? Miért? Mikor?”- kérdésekre keresi a választ, addig a Településrendezési Eszközök a „Hol? Hogyan?”- kérdés körön belül mozognak. Az irányokat a fejlesztés jelöli ki, a tényleges helyszíneket a rendezés rögzíti. Egymásra épülnek, szimbiózisban élnek. Mindkettőnek önmagában kell megállnia, de egymás nélkül ennek megvalósítása nem sikerülhet.

3.2. PROBLÉMATÉRKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, amely a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolását takarja. *[Ild. Térképmelléklet: Problématérkép, értéktérkép]*

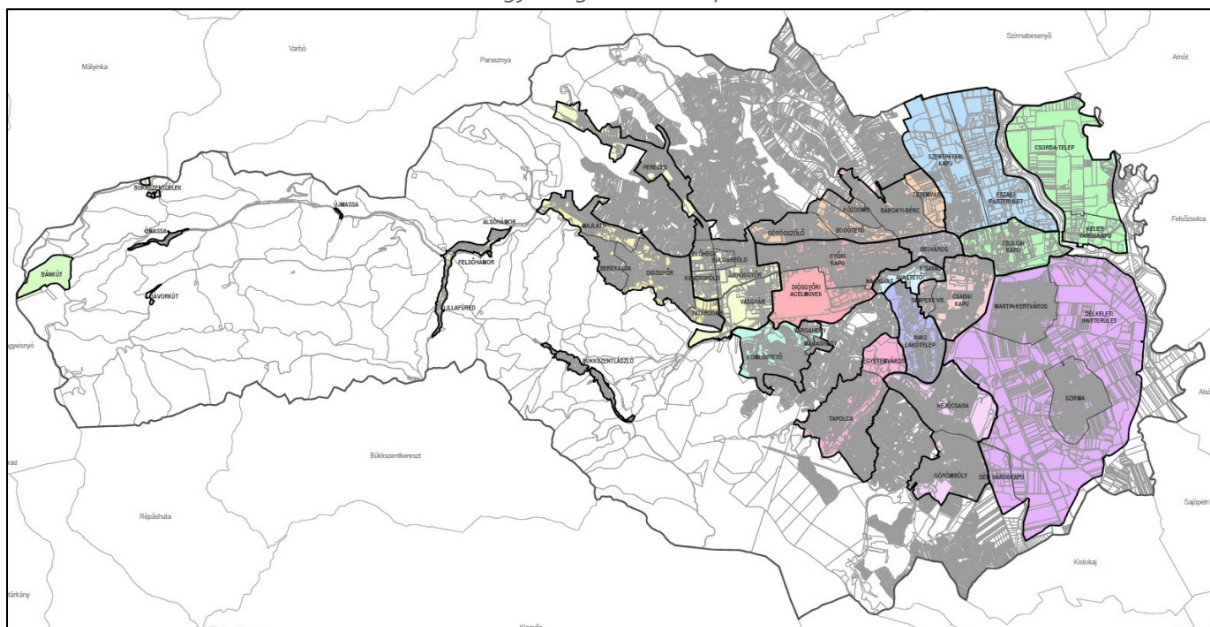
3.3. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK

3.3.1. TELEPÜLÉSRÉSZEK KIJELÖLÉSE, PONTOS LEHATÁROLÁSA, A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA, A LEHATÁROLT TELEPÜLÉSRÉSZEK RÖVID BEMUTATÁSA

Miskolc Megyei Jogú Város 2017-ben, szintén a VÁTI Városépítési Kft. által, elkészített Települési Arculati Kézikönyvében 15 főbb településrész került lehatárolásra területhasználat, struktúra és beépítettség alapján: [\[lsd. Térképmelléklet: Városrészek\]](#)

- Alsóhárom – Bánkút – Bükkszentlászló – Bükkszentlélek – Felsőhárom – Jávorkút – Lillafüred – Ómassa – Újmassa
- Berekalja – Diósgyőr – Majláth – Tatárdomb
- Bulgárföld – Előhegy – Kenderföld – Pereces – Újdiósgyőr – Vasgyár
- Győri kapu – Diósgyőri Acélművek
- Komlóstető – Magashegy – Vargahegy
- Bábonyi-bérc – Bodótető – Görögszőlő – Közdomb – Tetemvár
- Avasi lakótelep
- Csabai kapu – Tampere városrész
- Avastető – Kisavas – Nagyavas
- Belváros
- Déli városkapu – Délkeleti iparterület – Martinkertváros – Szirma
- Északi iparterület – Szentpéteri kapu
- Csorba-telep – Keleti városkapu – Zsolcai kapu
- Görömböly – Hejőcsaba
- Egyetemváros – Tapolca

Miskolc Megyei Jogú Város településrészei

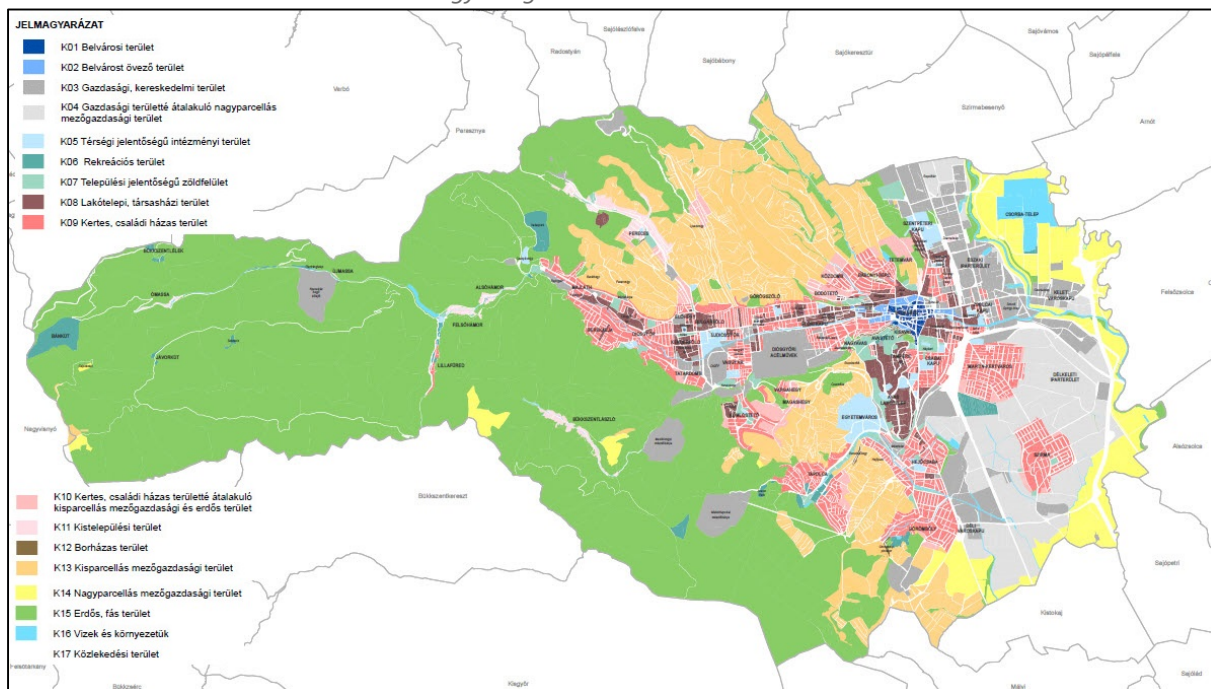

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Települési Arculati Kézikönyv

A főbb városrészek lehatárolása mellett, az egyes városrészeken belül is jellemző a különböző településképi szempontból eltérő karakterű területek egymásmellettsége, amelyek szintén a Települési Arculati Kézikönyv alapján a következők:

- belvárosi terület
- belvárost övező terület
- gazdasági, kereskedelmi terület
- gazdasági területté átalakuló nagyparcellás mezőgazdasági terület
- térségi jelentőségű intézményi terület
- rekreációs terület
- települési jelentőségű zöldfelület
- lakótelepi, társasházi terület
- kertes, családi házas terület
- kertes, családi házas területté átalakuló kisparcellás mezőgazdasági és erdős terület
- kistelepülési terület
- borhás terület
- kisparcellás mezőgazdasági terület
- nagyparcellás mezőgazdasági terület
- erdős, fás terület
- vizek és környezetük
- közlekedési terület

Miskolc Megyei Jogú Város eltérő karakterű területei

Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Települési Arculati kézikönyv

3.3.2. SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE (POTENCIÁLIS AKCIÓTERÜLETEK)

Miskolc Megyei Jogú Város szegregációval érintett. A város 2018. évi Integrált Településfejlesztési Stratégiájában – a KSH a 2011. Népszámlálási adataira alapozott szegregációs szűrése alapján – lehatárolásra kerültek a szegregátumok, ahol a szegregációs mutató az aktív korú népességén belül legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya alapján került beazonosításra. *A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet 10. melléklete alapján, Miskolcra vonatkozóan a szegregált terület szegregációs mutató értéke nagyobb, vagy egyenlő, mint 35%, a szegregációval veszélyeztetett területnek pedig nagyobb, vagy egyenlő, mint 30, de kisebb, mint 35% a szegregációs mutatója.

Az ITS részeként Antiszegregációs Program is készült Miskolcra, amelyet Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése a VIII-105/80.939/2014. számú határozatával fogadott el. A KSH adatai alapján 31 szegregátum található a település közigazgatási területén, ahol a 2011-es népszámlálási adatok alapján 8.545 fő élt. A város szegregátumairól részletesebben az [1.14.1.6. Konfliktussal terhelt \(szlömösödött, degradálódott\) terület](#) c. alfejezetben írunk.

3.3.3. EGYÉB SZEMPONTBÓL BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE (POTENCIÁLIS AKCIÓTERÜLETEK)

Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén számos külterületi lakott hely, mezőgazdasági telep, bányászattal érintett terület található, melyek részben alulhasznosítottak.

TÉRKÉPMELLÉKLET*

Miskolc Megyei Jogú Város Megalapozó vizsgálatának térképmelléklete külön dokumentumban található.